

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ

ΝΑΙ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ 128 • ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2010 • Euro 5 • www.astalisotikoi.gr

KURHAUS BADEN-BADEN

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ «ΝΑΙ»

στο αντασφαλιστικό συνέδριο του Baden - Baden

2011

Ιδιωτική ασφάλιση

Καρπός ελπίδας!

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ | ΒΑΡΟΣ ΚΑΝΕΝΟΣ | ΑΝΕΜΕΛΟΣ

Τι θα απογίνω όταν μεγαλώσω;

Ό,τι και αν ονειρεύομαι να κάνω όταν αποσυρθώ από τις επαγγελματικές μου υποχρεώσεις, μπορώ να το πραγματοποιήσω. Με τα συνταξιοδοτικά και αποταμιευτικά προγράμματα My Pension και My Savings της Allianz εξασφαλίζω την οικονομική μου ελευθερία, για να γίνουν τα πιο μεγάλα μου χρόνια, τα πιο ανέμελα. Όπως όταν ήμουν παιδί.

Allianz. Financial solutions from A-Z

INSURANCE | ASSET MANAGEMENT | BANKING

www.allianz.gr

Allianz

ΔΕΝ ΕΙΣΑΙ ΜΟΝΟΣ

Σε έναν κόσμο γεμάτο ανασφάλεια νιώθεις σιγουριά.

Γιατί ξέρεις ότι κάθε στιγμή έχεις στη διάθεσή σου μια μοναδική υποδομή

- Σύγχρονες ιατρικές μονάδες
- 17 ιδιόκτητα ασθενοφόρα
- 3 ελικόπτερα και 1 υγειονομικό αεροπλάνο
- Συνεργάτες ιατρούς όλων των ειδικοτήτων
- Εξειδικευμένο νοσηλευτικό και διοικητικό προσωπικό
- 24ωρη Γραμμή Υγείας 1010
- 280 οχήματα οδικής βοήθειας
- 140 σταθμούς οδικής βοήθειας πανελλαδικά
- 24ωρη Γραμμή Οδικής Εξυπηρέτησης 1158
- Το πιο εκτεταμένο δίκτυο ασφαλιστικών συμβούλων

Γιατί ξέρεις ότι έχεις όλες τις επιλογές για να είσαι πάντα εξασφαλισμένος

- Ασφάλειες Ζωής και Προγράμματα Υγείας
- Ασφάλεια Εισοδήματος και Προγράμματα Σύνταξης
- Προγράμματα γενικής αποταμίευσης και χρηματοδότησης σπουδών για τα παιδιά
- Προγράμματα Επένδυσης και Αμοιβαία Κεφάλαια
- Ασφάλιση Αυτοκινήτου, Κατοικίας, Σκαφών
- Προγράμματα Ιατρικής και Οδικής Βοήθειας
- Ασφάλιση Ανθρώπινου Δυναμικού, Risk Management, ασφάλιση περιουσιακών στοιχείων, αστικής ευθύνης, μεταφορών και οικονομικών απωλειών για τις επιχειρήσεις
- Χρηματοδοτικές λύσεις για κάθε σας ανάγκη

 INTERAMERICAN

Μεγάλη και Σίγουρη

☎ : 210 9462 000 ➔ : www.interamerican.gr

INTERAMERICAN • ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ EUREKO

ΙΝΤΕΡΣΑΛΟΝΙΚΑ

ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Νοιάζεται για σας

ΑΤΕ Ασφαλιστική

Η ασφάλιση σήμερα

Η οικογένεια, η υγεία, η περιουσία, η ζωή μας...
Για όλα όσα θεωρείτε ξεχωριστά και τελικά ορίζουν τη ζωή σας, υπάρχει η ΑΤΕ Ασφαλιστική. Για να καλύπτει κάθε ανάγκη σας για ασφάλεια, κάθε στιγμή.
Γιατί όταν έχετε προνοήσει για το αύριο, μπορείτε να χαμογελάτε και να απολαμβάνετε ξέγνοιαστοι τη ζωή και όλα όσα αγαπάτε.
Με σιγουριά και αξιοπιστία, με την εμπιστοσύνη της ΑΤΕbank και 1.600 σημεία εξυπηρέτησης σε όλη την Ελλάδα μπορείτε να ...χαίρεστε την κάθε στιγμή, κάθε μέρα!

Η ασφάλιση σήμερα

210 93 79 100
www.ateinsurance.gr

ΑΤΕ Ασφαλιστική
ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΜΙΛΟΥ ΑΤΕBANK

Κοντά σας, ό,τι κι αν τύχει.

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ: 15ο Χ.Λ.Μ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΠΕΡΑΙΑΣ, Τ.Θ. 22402, Τ.Κ. 55102, ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟ: 2310 492100, FAX: 2310 465215
ΥΠ/ΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ: Ν. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΟΥ 19, Τ.Κ. 54625, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟ: 2310 554641, 501776, FAX: 2310 54122
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΘΗΝΩΝ & Ν. ΕΛΛΑΔΟΣ: ΛΕΩΦ. ΣΥΓΓΡΟΥ 175, Τ.Κ. 17121, ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟ: 210 9304000, FAX: 210 9304000

24ωρη, χωρίς χρέωση, τηλεφωνική γραμμή 11.555 και 11.556, από όλα τα κινητά τηλέφωνα για παροχή Βοήθειας

www.intersalonica.gr

e-mail: company@intersalonica.gr

Το «Ασφαλιστικό ΝΑΙ» αποστέλλεται τιμής ένεκεν στους βουλευτές της ελληνικής Βουλής και στους ευρωβουλευτές.

Το «Ασφαλιστικό ΝΑΙ» το μοναδικό από τα ελληνικά κηλοδία έντυπα ταξίδεψε στο Baden - Baden για να ήσει από πρώτο χέρι τον παλμό της διεθνούς αντασφαλιστικής αγοράς

Το «Ασφαλιστικό ΝΑΙ» το μοναδικό από τα ελληνικά κηλοδία έντυπα ταξίδεψε στο Baden - Baden για να ήσει από πρώτο χέρι τον παλμό της διεθνούς αντασφαλιστικής αγοράς

www.asfalistikonai.gr

Μόνιμες στήλες

- 10** Γράμμα εκδότη
- 14** Συναισθηματικά
- 36** Undewriting
- Αποστολή**
- 58** Η παγκόσμια σύναξη των αντασφαλιστών στο Baden -Baden
- Θέματα**

- 26** Η ιδιωτική ασφάλιση καρπός ελπίδας
- 28** Φιλοσοφικά θέματα - Το κάλεσμα του μοναδικού
- 50** Γιώργος Πέτσας: Δεν ήθελα να φύγω με εκκωφαντική σιωπή
- Διεθνή**
- 32** Η ασφαλιστική βιομηχανία δεν ήταν η πηγή της κρίσης
- 70** Φιλικός Διακανονισμός: Δεν έτυχε... πέτυχε
- Ρεπορτάζ**

- 76** Αποτελέσματα: Στο 2,1 δισ. ευρώ οι αποζημιώσεις
- 88** Πωλήσεις - Ενθάρρυνση και δύσπεπτα συναισθήματα
- 98** Μελέτη ΕΑΒΕ: Πώς χάθηκαν 500.000 αυτοκίνητα
- 103** Νομολογία: Μεσίτες ασφαλίσων, το έργο και τα προβλήματα
- 106** Συνέντευξη: Γιώργος Στάθης - NP Insurance

Εταιρείες

- 54** Metlife - Alico
- 66** Εθνική Ασφαλιστική
- 68** Interamerican
- 72** Allianz
- 82** Generali
- 94** ING
- 96** ΑΤΕ Ασφαλιστική
- 100** Μινέττα - Life
- 124** Επιφυλλίδες ΝΑΙ

Υπετρομοκρατία και κοινωνία

66

100

12

ασφάλειες ζωής & σύνταξης
MINETTA Life

ασφάλειες προσωπικού ατυχήματος

ασφάλειες περιουσίας

ασφάλειες αυτοκινήτων

οδική βοήθεια
MINETTA
INTERPARTNER ASSISTANCE

ασφάλειες πλοίων & σκαφών αναψυχής

ασφάλειες μεταφορών

ασφάλειες αστικής ευθύνης

τεχνικές ασφαλίσεις

Για περισσότερα από 50 χρόνια, έχετε δίπλα σας έναν σύμμαχο ζωής. Για περισσότερα από 50 χρόνια, η MINETTA βρίσκεται κοντά σας σε κάθε σας ανάγκη. Με ολοκληρωμένα προγράμματα, σας καλύπτει αξιόπιστα και υπεύθυνα, αποζημιώνοντας αμέσως.

MINETTA, η μεγάλη ελληνική ασφαλιστική εταιρεία που είναι πάντα δίπλα σας, ό,τι κι αν τύχει.
Κι αυτό το ζείτε εδώ και 50 χρόνια... Και θα το ζήσουν και τα παιδιά και τα εγγόνια σας. Σίγουρα!

Άμεση Αποζημίωση

Περισσότερα από 1.000 πρακτορεία και υποκαταστήματα σε όλη την Ελλάδα

Κεντρικά Γραφεία: Λ. Συγγρού 193-195 & Χρ. Σμύρνης 2 Ν. Σμύρνη 17121 Τηλ. Κέντρο: 210 9309500-99 Fax: 210 9350807
e-mail: info@minetta.gr www.minetta.gr

Ασφαλίζει ό,τι αξίζει!

Όταν ο κόσμος παγώνει η Εθνική Ασφαλιστική προχωράει μπροστά

Στην σημερινή εποχή χρειαζόμαστε κάποιον να στηριχθούμε, κάποιον που μπορεί να μας εξασφαλίσει το παρόν και το μέλλον μας. Γι αυτό εμπιστευόμαστε την Εθνική Ασφαλιστική. Την εταιρεία με το ισχυρότερο δίκτυο πωλήσεων και την 1η θέση στην ασφαλιστική αγορά. Τον κορυφαίο ασφαλιστικό οργανισμό της χώρας που καλύπτει κάθε μας ανάγκη και προχωράει μπροστά και σταθερά.

ΕΘΝΙΚΗ
Η ΠΡΩΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

...για πάντα

Γράφει ο Ευάγγελος Γ. Σπύρου,
εκδότης του «Ασφαλιστικού ΝΑΙ»

Λέξεις Χριστουγέννων Ελληνικές

**Πολλά τα δεινά
κ' ουδέν ανθρώπου δεινότερον
πέλει (Σοφοκλέους «Αντιγόνη»)**

«Πολλά είναι τα φοβερά, φοβερότερο από τον άνθρωπο τίποτα» έγραψε ο Σοφοκλής στην Αντιγόνη, και διαλέξαμε για υπότιτλο σ' αυτό το τεύχος του ΝΑΙ, λίγο πριν από τα Χριστούγεννα του 2010, λίγο μετά τη Γέννηση του Χριστού, πριν από 2.010

χρόνια μες στην αιωνιότητα!

Στην περί ζών πορείας ο Αριστοτέλης αναφέρει ότι ο άνθρωπος άνω βλέπει: «... άνθρωπος ορθός, μόνον των ζώων ων, τα σκέλη κατά λόγον έχει, προς τα άνω του σώματος, μέγιστα και ισχυρότερα».

Ο άνθρωπος βαδίζων όρθιος

παρατηρεί τα γύρω και τα άνω και, όπως παρατηρεί ο Γαληνός, ο ιατρός, «παρά τα άλλα σύμπαντα ζώα, μόνος –ο άνθρωπος– ορθός ακριβώς βαδίζει... και γελοίοι άνθρωποι μίμημα εστίν ο πίθηκος».

Ένας άλλος ιατρός, ο Μελέτιος, επισημαίνει ότι «τα μεν γαρ

Η Παναγία το Άξιόν Έστιν, έτος 1866, χαλκογραφία επιχρωματισμένη, συλλογή Μονής Σιμωνόπετρας 55x42 εκ. Τόπος χάραξης: Άγιον Όρος. Χαράκτης: Άγνωστος.

Αγιορειτική απόδοση της εικόνας «Το Άξιόν Έστιν» του Πρωτάτου. Η Παναγία παριστάνεται ημίσωμη, γέρνει ελαφρά το κεφάλι προς το μέρος του Χριστού και τον υποβαστάζει με το αριστερό χέρι, ενώ με το άλλο πιάνει το δεξί του χέρι που κρατάει ειλητήριο με τη διγλωσση επιγραφή: «Πνεύμα Κυρίου...» (Ησαΐας 61:1).

Στις πάνω γωνίες δύο άγγελοι παραστέκουν την Παναγία κρατώντας ανοικτά ειλητήρια με την αρχή του ύμνου «Άξιόν Έστι...», ο δεξιός στα ελληνικά και ο αριστερός στα σλαβονικά. Το εξωτερικό πλαίσιο κοσμείται με ανθικό διάκοσμο στις γωνίες. Στο κάτω περιθώριο η επιγραφή ΕΜΠΡΟΣΘΕΝ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΑΥΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΣ ΕΞΕΦΩΝΗΘΗ ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ ΓΑΒΡΙΗΛ ΤΟ ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙΝ, και από κάτω η ίδια επιγραφή στα σλαβονικά με τη χρονολογία 1866.

Η ιδιαίτερα επιμελημένη χάραξη, με τη λεπτή απόδοση των χαρακτηριστικών της Παναγίας και του Χριστού, τις απαλές φωτοσκιάσεις και τις λεπτομέρειες στη διακόσμηση των σεμμάτων και της καλύπτρας της Παναγίας, εντάσσει τον ανώνυμο χαράκτη στους έμπειρους τεχνίτες των Καρυών.

Πρόκειται για το τελευταίο χρονολογημένο έργο σε μια σειρά 13 απεικονίσεων του θέματος, η παλαιότερη από τις οποίες είναι του γνωστού ζωγράφου και χαράκτη Χριστόφορου Ζεφάρ (1748). Ο μεγάλος αριθμός των χαράξεων οφείλεται στο γεγονός ότι το «Άξιόν Έστιν» αποτελεί την εφέστιο εικόνα του Πρωτάτου των Καρυών, απ' όπου διέρχονταν όλοι σχεδόν οι προσκυνητές του Αγίου Όρους. Η αυθεντική εικόνα του Πρωτάτου είναι στον τύπο της Γλυκοφιλούσας με την επιγραφή ΜΗΤΗΡ ΘΕΟΥ Η ΚΑΡΕΩΤΙΣΣΑ, ενώ στα ζωγραφικά αντίγραφα και στα χαρακτικά επικράτησε ο εικονογραφικός τύπος της Παναγίας του Κύκκου με την επιγραφή ΜΗΤΗΡ ΘΕΟΥ Η ΕΛΕΟΥΣΑ.

τετράποδα επί την γην βλέπει και προς τη γαστέρα νένευκεν (=νεύουν)· άνθρωπω δε άνω προς ουρανόν η βλέψις».

Στα «Έργα και Ημέραι» του Ησιόδου διαβάζουμε ότι ο Ζεός διέταξε τον Ήφαιστο να ανακατέψει τάχιστα χώμα και νερό και σ' αυτό το φύραμα να βάλουν

ανθρώπινη φωνή.

Ο φιλόσοφος Πλάτων στον «Κρατύλο» διευκρινίζει ότι: «Ωδε σημαίνει τούτο το όνομα ο άνθρωπος ότι τα μεν άλλα θηρία ων ορά, ουδέν επισκοπεί ουδέ αναλογίζεται ουδέ αναθρεί (παρατηρεί)· άνθρωπος άμα εώρακε, τούτο εστί το όπωπε, και

αναθρεί και λογίζεται τούτο ό όπωπεν. Εντεύθεν δε δη μόνον των θηρίων ορθώς ο άνθρωπος άνθρωπος ωνομάσθη, αναθρών ά όπωπεν». Μόνον ο άνθρωπος αναλογίζεται και κρίνει και συγκρίνει όσα κατά τη διάρκεια της ημέρας είδε.

Στο βιβλίο της Άννας Τζιρο-

πούλου-Ευσταθίου «Ο εν τη λέξει λόγος», εκδόσεις Γεωργιάδη, από όπου πήραμε τα στοιχεία αυτού του κειμένου η συγγραφέας παρατηρεί:

«Ο Έλληνα άνθρωπος, από τη στιγμή που συνειδητοποίησε ότι είναι άνθρ-ωπ-ος, αυτοπροσδιορίστηκε και ενέκλεισε στη σχετική λέξη τις ιδιότητές του, που είναι η παρατήρησις, η σκέψις, ο λογισμός, στρέφων το βλέμμα του προς τα επάνω και τριγύρω. Ενώ ο άνθρωπος ο καθούμενος δυτικός, της "Δύσεως", αυτοπροσδιορίστηκε ως homo, από το χώμα που πλάστηκε και εκεί παρέμεινε. Δεν ενδιαφέρθηκε να αποθέσει την ύλη και να ανέλθει υψηλότερα προς τις σφαίρες του λογισμού, του αναλογισμού και του συλλογισμού. Δεν αναθρέει άοπωπεν. Συνεπώς παραμένει "χοϊκός" και έγκλειστος στην ύλη του, στα "υλικά" του, στον "υλισμό". Και ενώ ο άνθρωπος άπλωνε μονίμως τα χέρια του τα γεμάτα Ελληνικό Πολιτισμό προς όλους συντείνοντας μ' αυτό τον τρόπο στην άνοδο της Δύσεως (ανθρωπισμός, Αναγέννηση) και της Ασίας, στις ημέρας μας ο "Δυτικός" Πολιτισμός μάς τραβά προς την ύλη, το χώμα, προς τα κάτω, διαγράφοντας πνεύμα και αξίες». (Homo = άνθρωπος, γαλλικά homme, ιταλ. uomo, ισπαν. hombre και παράγωγα humanité κ.λπ.).

Στα ελληνικά δρωψ σημαίνει

άνθρωπος, εκ του δρω = ορώ, θνητός ο άνθρωπος που θνήσκει, βροτός ο θνητός, μορτός = θνητός. Μόνο στην ελληνική γλώσσα υπάρχει η λέξη άνθρωπος τόσο για τον άνδρα όσο και για τη γυναίκα. Άνθρωπος = ανθρώπινο γένος - είδος. Στη λακωνική διάλεκτο Ανθρωπώ σημαίνει γυνή. Σε όλες τις άλλες γλώσσες η λέξη άνδρας (homo) καθορίζει το άνθρωπος, ενώ η γυνή αγνοείται.

Από το ίδιο βιβλίο δανείζομαι λέξεις που θα ακουστούν τα Χριστούγεννα στις εκκλησίες. «Ανήρ είναι ο προς τα άνω αίων. Γυνή παρά το γεννάν, ή γη εοικέναι (μοιάζει με τη Γη), εν τω σπείρεσθαι και γεννάν».

Υιός και υιεύς, από το ύω = βρέχω = φύω. Ύψις ήταν και ο Διόνυσος. Απ' τον γόνιμο υετό (βροχή) του πατέρα βγήκε η λέξης υιός, γιος. Ο άνδρας ύει υιόν και κύει (φουσκώνει) την άρουρα κοιλιάν. Το ίδιο και η βροχή καρπίζει τη γη. Θυγάτηρ είναι η διαθέτουσα θέσιν διά το υγρόν στη γαστέρα της. Τέκνον είναι ο τόκος. Έμβρυο είναι αυτό που είναι πλήρες καρπού. Βρέφος, λέξη που συγγενεύει στο βρύω. Το νήπιον είναι το νη+έπος+ειπείν. Αυτό που δεν μιλά καθαρά. Δεν μπορεί εύκολα να πει κάτι. Μίκκος είναι ο μικρός, νήπιος. Οι Κρητικοί σήμερα λένε μπησιά-μκηιά τα μικρά.

Παις είναι ο ευκίντος που συνεχείται πάλλεται και εύκολα χτυ-

πά. Παίω = κτυπώ. Παιδίον είναι μικρό παιδί μέχρι 7 χρονών. Νέος είναι αυτός που είναι ικανός να υπηρετήσει στα πλοία ως ναύτης. Νέω = πλέω - νήες = πλοία. Νέος είναι ο ευκίντος. Αυτός που διά της νοήσεως πορεύεται, αφού η πορεία με πλοίο θέλει νου. Πόσις - πότνια. Πόσις = ο σύζυγος ο ποτίζων διά του σπέρματος. Πότνια = η σεβαστή σύζυγος.

Βλαστός είναι το κλωνάρι, το βλαστάρι...

Αγόρι είναι ο άγουρος άνδρας, ο άωρος, άγουρος. Παρθένος ονομάζεται η νεαρά κόρη που είχε τέτοια ηλικία που έχει εκθρέψει μαστούς έτοιμους να θηλάσουν. Τα μικρά κοριτσάκια δεν τα ονομάζουν παρθένους. Θάω = θηλάζω, παρθένος, παρθήνη. Υπήρχαν και κάποιοι που υπεστήριζαν ότι προέρχεται από το πόρτις = νεαρά δαμαλίσ, αυτή που μόλις μπορεί να περπατήσει, πόρτις - πόρσις - παρσένος - παρθένος. Η κόρη εκαλείτο και Στελλάνδρα από το στέλλω = ετοιμάζω, ετοιμάζει άνδρας. Γήρας, γέρων είναι αυτός που ρέει, γέρνει προς τα κάτω, προς τη γη. Γήρα = κήρα = φθορά.

Η διά γάμου σύνδεσις είναι σύζευξις και άνδρας και γυναίκα γίνονται σύζυγοι, υπό τον αυτόν ζυγόν.

Νύμφη = νεαρά γυνή εκ του νύβω = καλύπτω (πέπλο).

Δέσποινα είναι η κυρία του

σπιτιού, η οικοκυρά και η δεσπόζουσα.

Πατήρ είναι αυτός που έσπειρε, κατέχει και θρέφει. Πάσμαι = λαμβάνω, κτώμαι. Πατέομαι = εσθίω. Σπείρω = σπατήρ = πατήρ.

Μήτηρ από το μάω - ματεύω = ζητώ και μαστός, μάθηση.

Ο πατήρ είναι φυτευτής, η γυνή άρουρα, γη καλλιεργήσιμη.

Ειρήνη είναι από το ρήμα είρω που σημαίνει συνδέω και λέγω - ειρμός. Η συνομιλία συνδέει. Ειρήνη είναι η κατάπαυση των εχθροπραξιών. Οι αρχαίοι κάρφωναν, έμπνηγαν το δόρυ στη γη, για να δείξουν το τέλος. Η έκφραση «έπνηξε την αιχμήν» σημαίνει έπνηξε το δόρυ στη γη. Πάξας δόρυ. Το επίρρημα «παξ» σημαίνει αρκεί. Από εκεί οι Λατίνοι ονόμασαν Pax την ειρήνη.

Οι Χριστιανοί που θα πάνε στην εκκλησία τα Χριστούγεννα συχνά θα ακούσουν αυτές τις λέξεις, Ειρήνη, Μήτηρ, Πατήρ, Βρέφος, Παρθένος, Υιός, Τέκνον, νήπιο, παις, παιδίον νέον, Δέσποινα. Ας γνωρίζουμε αυτών των λέξεων τη σημασία για να κατανοήσουμε καλύτερα τα δρώμενα.

Θα ακουστούν πολλές φορές αυτές οι πολύχυμες λέξεις. Στον Όρθρο και τη Θεία Λειτουργία το πρωί της 25ης Δεκεμβρίου, που εορτάζεται «η κατά σάρκα γέννησις του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού», όπως γράφει ο Μέγας και Ιερός

Συνέκδημος Ορθοδόξου Χριστιανού που περιέχει «άπασαν την τάξιν προσευχών και ακολουθιών της Ορθοδόξου Εκκλησίας, πάντων των αγίων και πασών των εορτών κινητών και ακινητών» (εκδοτικός οίκος «Αστήρ», Αθκ. Ε. Παπαδημητρίου):

– Παιδίον εγεννήθη ημίν, υιός και εδόθη...

– Θεός ων ειρήνης, πατήρ οικτιρμών...

– Νέον εξ Αδάμ παιδίον φυράματος ετέχθη Υιός και πιστοίς δέδοται...

– Γένους βροτείου την ανάπλησιν πάληι άδων προφήτης προμηνύει...

– Ιδού η Παρθένος εν γαστρί συλλαβούσα εκύπησεν Θεόν ενανθρωπήσαντα και μένει Παρθένος...

– «Η Παρθένος σήμερα τον υπερούσιον τίκει και η γη το σπήλαιον τω απρόσιτω προσάγει· άγγελιοι μετά ποιμένων δοξολογούσι· μάγοι δε μετά αστέρος οδοιπορούσι· δι' ημάς γαρ εγεννήθη παιδίον νέον, ο προ αιώνων Θεός».

– ...Εκεί εφάνη ρίζα απότιστος, βλαστανούσα άφεσιν... εκεί Παρθένος τέκουσα βρέφος...

– Ελκει Βαβυλώνος η θυγάτηρ παίδας δορυκλήτους...

– ...Και η Παρθένος έτε-

κεν Θεόν ενανθρωπήσαντα...

– Βρέφος άνευ σποράς τεχθείναι...

– Δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης Ειρήνη.

Εύχομαι σε όλους ειρηνικά Χριστούγεννα!

Ευάγγελος Σπύρου

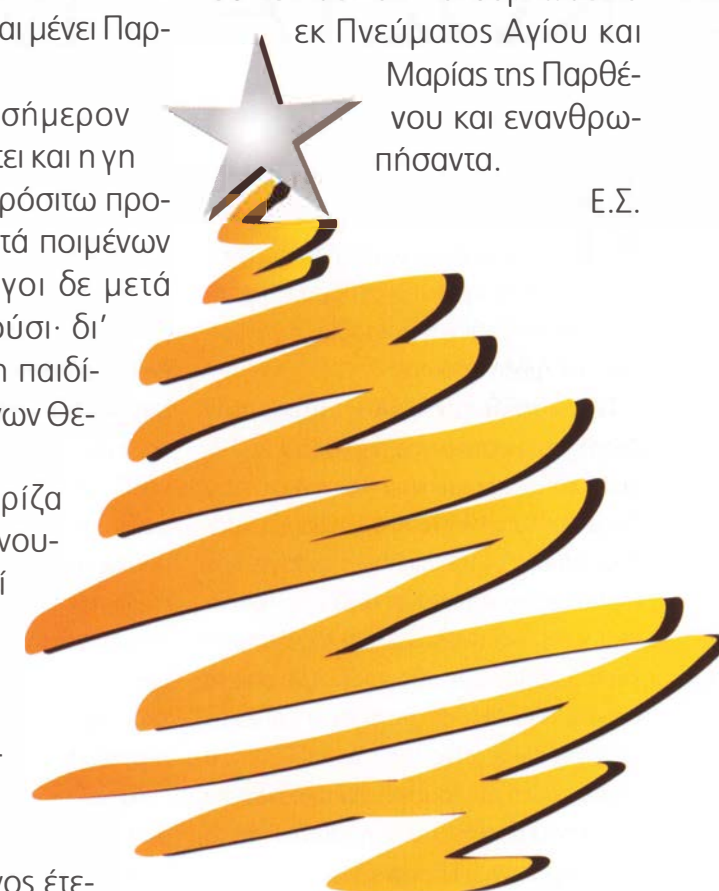
ΥΓ.:

ΛΕΞΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Πιστεύω εις ένα Θεόν, Πατέρα Παντοκράτορα... και εις έναν Κύριον Ιησούν Χριστόν, τον Υιόν του Θεού τον Μονογενή τον εκ του Πατρός γεννηθέντα προ πάντων των αιώνων... γεννηθέντα ου ποιηθέντα... και σαρκωθέντα

εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρίας της Παρθένου και ενανθρωπήσαντα.

Ε.Σ.

Κώστας
Μουσούρης
(1903-1976).
Φωτογραφία:
«Elite»

Πάθος Θεάτρου

ΚΩΣΤΑΣ ΜΟΥΣΟΥΡΗΣ

Η ευαισθησία είναι από τα πρωταρχικά χαρίσματα της θείας δωρεάς που σφραγίζει το μέτωπο του ηθοποιού και μαζί η εσωτερική λάμψη, η φιλόγεια, η ακτινοβολία, η φαντασία, η ειλικρίνεια, το «μέσα πλούτος»...

Το «Ασφαλιστικό ΝΑΙ» τολημά, στην έναρξη της χειμερινής περιόδου 2010-2011 και με την ευκαιρία της επιλογής του ονόματος του Αθηναίου αρχιτέκτονα Καλλικράτη στις αυτοδιοικητικές εκλογές των Ελλήνων, να πλησιάσει λίγο στα «βαθιά νερά» της πνευματικής τέχνης του θεάτρου και του ρόλου των ηθοποιών. Ένα από τα θέματα που ΔΕΝ συζητήθηκε σ' αυτές τις εκλογές είναι ο Πολιτισμός, η Τέχνη, η καλλιτεχνική δημιουργία και τα κονδύλια ευρώ που προορίζονται γι' αυτά. Γιατί τα προσπέρασαν οι Έλληνες;

Η ωραία προσπάθεια του έργου ζωής του Κώστα Μουσούρη, όπως μας την παρουσιάζει ο Μίητος Λιδωρίκης, θα είναι εμπνευστής, κριτής, δάσκαλος και συνοδγός μας. Ίσως πούμε κι εμείς, όπως έγραψε ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος, ότι συμβολικά «πολλές φορές πήγαμε στο καμαρίνι του Κώστα Μουσούρη, "στο κελί του μοναστηριού του", για να του σφίξουμε το χέρι ύστερα από παραστάσεις που με το αίμα της δικής του καρδιάς δυνάμωσαν τη δική μας...». Και δεν θα 'μαστε μόνοι στην αναγνώριση της προσφοράς του. Πριν από μας, εξέφρασαν τα συγχαρητήρια τιμής και θαυμασμού μεγάλα ονόματα της Ελλάδας.

Το πάθος για την τέχνη του θεάτρου και όσα εκείνο προσφέρει είναι ένα καλό «γύμνασμα» στις νωθρές μέρες μας. Μόνον ο

ελληνικός πολιτισμός έδωσε επιτεύγματα «θεάτρου» τέτοιου ανθρώπινου βεληνεκούς.

Ίσως προκύψει και κάποια ωφέλεια για όλους μας, αφού και εμείς είμαστε ηθοποιοί της ζωής και της δουλειάς μας. Ειδικά οι ασφαλιστές, που αν δεν παίξουν καλά το ρόλο τους δεν έχουν μέλλον. Λέει κάπου ο Στανισλάβσκι –υπενθυμίζει ο Κ. Μουσούρης– ότι η τεχνική έχει περιορισμένες δυνατότητες και πως ύστερα απ' αυτήν αρχίζει το ταλέντο, η έμπνευση, ο Θεός. Πρέπει να προϋπάρξει η τεχνική για να εκδηλωθεί το ταλέντο. Και χρειάζεται και θεατής!

«Η μίμηση δεν γίνεται ποτέ δημιουργία». Και αν η τέχνη του ηθοποιού ήταν μίμηση, θα ήταν ένας καλλιτεχνός φθηνός, ασήμαντος. Η τεχνική χρειάζεται. Για να γί-

νεις σπουδαίος πιανίστας ή μέτριος πρέπει να μάθεις πρώτα πιάνο. Ταλέντο δεν θα πει επιφοίτηση Αγίου Πνεύματος. Ταλέντο είναι η συνισταμένη πολλών καταστάσεων –φωνή, άρθρωση, εμφάνιση, ευαισθησία, φαντασία, ειλικρίνεια και μερικά ακόμα... Τα γράφω γιατί πολλοί παρασύρονται στις τεχνικές, στα οργανογράμματα, στα computers, στους πίνακες, στα στοιχεία... Χρειάζονται και αυτά, αλλήλα αυτά δεν σώζουν... Θέλει και συναίσθημα! Θέλει και καρδιά! Θέλει και ανθρωπιά!

Δεν είναι εύκολες οι παραστάσεις της ζωής!

Και είναι φορές που η ζωή δεν τα φέρνει όπως τα θέλουμε και θα 'θελα να μοιραστώ μαζί σας ένα ποίημα του Λάμπρου Πορφύρα που μου 'ρχεται απ' τα μαθητικά μου χρόνια για το θέατρο:

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

*Δεν ξέρω πώς να σου το πω. Μα ο δρόμος χτες το βράδυ,
μες στη σταχτιά τη συννεφιά, σα θέατρο είχε γίνει,
μόλις φαινόταν η σκηνή στ' ανάριο το σκοτάδι,
και σα σκιές φαινότανε μακριά μου οι θεατρίνοι.*

*Τα σπίτια πέρα κι οι αυλές και τα κλωνάρια αντάμα
έλεγες κι' ήταν σκηνικά παλιά και ξεθαμμένα,
κι' εκείνοι εβγαίνουν κι' έπαιζαν τ' αλλόκοτο τους δράμα,
κι' άκουγες βόγχους, κι άκουγες και γέλια ευτυχισμένα.*

*Εγώ δεν ξέρω. Εβγαίνανε κι' εσμίγαν κι' επαγαίναν
κι' ήτανε μια παράσταση και θλιθερή κι' ωραία,
κι' έβγαине –Θέ μου!– κι' η νυχτιά, καθώς απαρastaίναν
έβγαине –Θε μου!– κι' έρχινε τη μαύρη της αυλαία.*

Μέρες που ο χειμώνας σταλάζει παγωνιά, μοναξιά και κρύο είναι ευκαιρία να πάμε σ' ένα ποιοτικό θέατρο, εδώ ή στο εξωτερικό, για να «γευθούμε» προβληματισμούς, ερωτηματικά, φιλοσοφικά ξαφνιάσματα και ιδέες που ίσως μας πάνε ακόμα λίγο ψηλότερα την ερχόμενη άνοιξη.

Τώρα που η τηλεόραση έγινε ένα «οινομαγειρείο», είναι στιγμή να την κλείσουμε και να πούμε αρκετά πια ασχοληθήκαμε με το κάτω μισό του ανθρώπινου σώματος, κοιλιά και σεξ και πόδια. Ας βγούμε σ' ένα θέατρο, να ασχοληθούμε και με το πάνω μισό, την καρδιά και το μυαλό και τα μάτια σώματος και ψυχής. Ας ψάξουμε για κάτι άλλο, μια ομιλία, ένα καλό θέαμα, έναν κινηματογράφο, ένα θέατρο.

Ο θεατράνθρωπος Κώστας Μουσούρης γεννήθηκε το 1903 και πέθανε το 1976. Και αν ένας που φτιάχνει ένα σχολείο είναι απείρως καλύτερος από έναν που δωρίζει ένα βιβλίο ή ένας που φτιάχνει ένα νοσοκομείο από έναν που γιατρεύει έναν άρρωστο ή ένας που γράφει ένα βιβλίο-ιδέα από ένα στρατόπεδο πολέμου, ο Κώστας Μουσούρης είναι ένας που έγινε ταχυδρομείο ιδεών και βιβλίων, ένα «θεραπευτήριο» φιλοσοφικό με την 42χρονη θεατρική προσφορά του, τους 200 ρόλους που έπαιξε και τα 99 έργα που ανέβασε στα θεάτρά του, από το 1918 ως το 1976.

Στις 15 Σεπτεμβρίου 1920, στην παράσταση «Πέρσαι» του Αισχύλου που έπαιξε ο 17χρονος Κ. Μουσούρης, στο θέατρο Ηρώδου Αττικού, ήταν θεατής ο βασιλεύς Αλέξανδρος, ο Ελευθέριος Βενιζέλος και 20.000 λαού!

Όλος ο ανθός της αθηναϊκής πνευματικής κοινωνίας αυτά τα χρόνια είχε μια κάποια επαφή ή γνωριμία μαζί του. Συγγραφείς, ηθοποιοί, σκηνοθέτες, πολιτικοί.

Φώτος Πολίτης, Μιητιάδης Λιδωρίκης, Παύλος Νιρβάνας, Δημ. Ψαθάς, Κωστής Μπαστιάς, Γ. Ρίτσος, Μπ. Άννινος, Γρηγόριος Ξενόπουλος, Σπύρος Μελάς, Γεώργιος Βλάχος, Δ. Γιαννουκάκης, Α. Σακελλάρης, Ν. Τσιφόρος, Άγγελος Τερζάκης...

Κυβέλη, Μαρίκα, Αλίκη, Ελένη Χαλκούση, Αιμ. Βεάκης, Χριστ. Νέξερ, Ελένη Παπαδάκη, Αντιγόνη Μεταξά, Κώστας Κροντηράς, Γ. Σιδέρης, Μπόγρης, Μάνος Κατράκης, Σαφώ Αλκαίου, Μιράντα, Δ. Μυράτ, Γ. Παππάς, Αλέξης Μινωτής, Κ. Θεοδωρίδης, Άννα Καθουτά, Βασίλης Λογοθετίδης, Χρ. Τσαγανέας, Α. Γιαννίδης, Στ. Ξενίδης, Έλλη Λαμπέτη, Αλίκη Βουγιουκλάκη, Αντιγόνη Βαλάκου, Θ. Κωτσόπουλος, Μαίρη Αρώνη, Β. Μανωλίδου, Κατίνα Παξινού, Κάρολος Κουν, Μαυρέας, Ορέστης Μακρής, Μα-

Στο «Ωραία μου κυρία». Κώστας Μουσούρης και Αλίκη Βουγιουκλάκη. Φωτογραφία: «Elite»

Στο πίσω μέρος της φωτογραφίας είναι γραμμένο: «"Πέρσαι" Αισχύλου. Αθήναι». Ο σταυρός ίσως υποδηλώνει τον Κώστα Μουσούρη. Η παράσταση, πάντως, των «Περσών» δόθηκε στις 15 Σεπτεμβρίου 1920 από την Εταιρεία Ελληνικού Θεάτρου στο Θέατρο Ηρώδου του Αττικού, παρουσία του βασιλέα Αλέξανδρου και του Ελευθέριου Βενιζέλου και 20.000 λαού, ως μέρος των επινικίων για τη συνθήκη των Σεβρών, όπως γράφει ο Ιω. Σιδέρης. («Ιστορία του Νέου Ελληνικού Θεάτρου», τόμος δεύτερος, μέρος δεύτερον, Κέντρο Μελέτης και Ερευνας του Ελληνικού Θεάτρου - Θεατρικό Μουσείο, Εκδόσεις Καστανιώτη)

ρίκα Νέζερ, Μ. Κρεββατά, Λάμπρος Κωνσταντάρας, Δ. Χορν, Λυκούργος Καλλιέργης, Αλέξης Σολομός, Γιάννης Αργύρης, Νίκος Τζόγιας, Μαρία Φωκά, Ντίνος Δημόπουλος, Ντίνος Ηλιόπουλος, Τζένη Καρέζη, Ελένη Χατζηαργύρη, Αλεξάνδρα Λαδικού, Τζένη Ρουσάα, Χρήστος Πολίτης, Άγγελος Αντωνόπουλος, Γ. Μιχαηλόπουλος, Κώστας Πρέκας, Βύρων Πάλλης, Μίμης Φωτόπουλος, Κάτια Δανδουλάκη...

Έγραψαν για τον Κώστα Μουσούρη ο Κων/νος Τσάτσος, ο Ι. Θεοδωρακόπουλος, ο Π. Κανελλόπουλος, ο Π. Παλαιολόγος, ο Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος, ο Π. Παπαδούκας, ο Ευάγγ. Παπανούτσος, ο Π. Ενεπεκίδης, ο Ν. Μάτσας, ο Αλ. Μινωτής, ο Γ. Τζαβέλλας και αμέτρητοι κριτικοί και συγγραφείς.

Παρουσίασε έργα που έθρεψαν γενεές και αναγέννησαν την πνευματική ζωή του τόπου μεταξύ των οποίων: «Το Μπουρίνι», «Δεν σε γνωρίζω πια», «Μούβιτον», «Χθες - σήμερα - αύριο», «Έτσι είναι ο κόσμος», «Ο μπαμπάς εκπαιδεύεται», «Ο φιλήργυρος», «Το κουρέλι», «Ρομάντσο», «Ζαν ντ' Αρκ», «Το ρόδο του Ισπαχάν», «Παπαφλέσσας», «Καίσαρ», «Εδώ

θα μείνουμε», «Γκραντ Οτέλ», «Αν έχεις τύχη διάβαινε», «Η κυρία χωρίς καμέλιες», «Αρχισιδηουργός», «Χάιτ Χίτλερ», «Η κληρονόμος», «Λίλιον», «Πεγκ, καρδούλα μου», «Ημερολόγιο Άννας Φρανκ», «Ποπολάρος», «Ωραία μου κυρία», «Φτωχό σαν σπουργιτάκι», «Φανή», «Φώτο-φίνις», «Άνθρωπος για όλες τις εποχές», «Οι τρεις αδελφές», «Ένα παράξενο ζευγάρι», «Ουράνιο τόξο», «Ο σύζυγος της κυρίας προέδρου», «Μην ακούτε, κυρίες μου», «Τσάο!», «Τοβάριτς», «Θέλω να δω τον Μιουσώφ», «Ένα σπίτι άνω κάτω», «Πικ νικ», «Αζαΐς», «Υπόθεση διαζυγίου», «Το θέμα της ημέρας», «Ηρωικό και πένθιμο άσμα για τον ανθυπολοχαγό της Αλβανίας» κ.ά.

Σχολίασαν έργα και ηθοποιούς ο Μ. Καραγάτσης, ο Σπ. Μελάς, ο Αιμίλιος Χουρμούζος, ο Κλ. Παράσχος, ο Βάσος Βαρίκας, ο Σπ. Γιαννάτος, ο Λ. Κουκούλης, ο Αλκίς Θρύλος, ο Κ. Οικονομίδης, ο Αγγελος Τερζάκης, ο Μπάμπης Κλάρας, ο Τάσος Αθανασιάδης, ο Γρ. Ξενόπουλος, ο Γ. Μπασιτάς.

Ένα αμέτρητο μελίσσι ανθρώπων κινήθηκε γύρω του.

«Δούλεψε» πάνω στην ευκαιρία που

δημιούργησε ο ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΛΙΔΩΡΙΚΗΣ το 1918 με τη δημιουργία της Εταιρείας Ελληνικού Θεάτρου, όταν πετάχτηκε σαν βότσαλο στη λίμνη η προσπάθεια μέσα από την κρίση να ξεπηδήσει κάτι «νέο» και να γίνει ο «διωγμός της τότε προχειρότητας στα θεατρικά πράγματα».

Ο Μίλτος Α. Λιδωρίκης, πολύ αργότερα, 84 χρόνια μετά, στο βιβλίο που εξέδωσε το 2002 για τον πατριό του Κώστα Μουσούρη (η μητέρα του Έλλη παντρεύτηκε σε δεύτερο γάμο τον Κώστα Μουσούρη) με τίτλο «Κ. ΜΟΥΣΟΥΡΗΣ - ΠΑΘΟΣ ΘΕΑΤΡΟΥ», γράφει για το ξεκίνημα κάτι που αναφέρει ο Αιμίλιος Βεάκης:

«Τον χειμώνα 1918-19 αρχίζει η λειτουργία της Δραματικής Σχολής της Εταιρείας Ελληνικού Θεάτρου. Δραματική Σχολή και Θίασος. Όλοι οι δραματικοί μας συγγραφείς, όλοι οι άνθρωποι των Γραμμάτων, όλοι οι αισθητικοί φίλοι του θεάτρου, όλος ο ανθός της πνευματικής αθηναϊκής κοινωνίας βρέθηκαν σε κίνηση... (...) Διευθυντής ο Μίλτος Λιδωρίκης, γεν. γραμματέας ο Γ. Βλάχος. Η Δραματική Σχολή λειτουργεί με δασκάλους τον Λάσκαρη (Ιστορία Θεάτρου), τον Σπ. Μελά (Δραματολογία), τον Γρ. Ξενόπουλο (Αισθητική), τον Λιδωρίκη (Μεντιέν), τον Βεάκη (Υποκριτική). Μαθητές, ο Κώστας Μουσούρης, ο Μήτσος Ροντήρης, ο Ανδρ. Παντόπουλος. Τα πρώτα έργα "Οι δίδυμοι τύραννοι", "Αδελφοί Καραμαζώφ", "Ειρήνη" του Αριστοφάνη, "Οι φοιτηταί" του Ξενόπουλου, "Ο επιθεωρητής" του Γκόγκολ... Οργασμός και δράση σε όλα τα θεατρικά μέτωπα. Η ιδιωτική επιχείρηση ξυπνά. Έχει ανάγκη να συναγωνιστεί. Οι θίασοι ανασχηματίζονται. Τα θέατρα ανακαινίζονται. Η Κυβέλη προσλαμβάνει Γάλλο σκηνοθέτη. Η Μαρίκα φέρνει απ' το Παρίσι σκηνογράφο και μηχανικό. Πλαστικά ντεκόρ και γενικώς πυρετός εξωραϊσμών, φιγούρας, εμφανίσεως. Προσοχή στην επιλογή έργων. Διωγμός της προχειρότητας. Βελτίωση του

Πάνω: Η Κυβέλη με τον Κώστα Μουσούρη σε πρωταγωνιστικό ρόλο στο έργο του Βερνέιγ «Η αδελφή μου κι εγώ» (1928). Αριστερά: Ο Κώστας Μουσούρης στον «Μάριο» του Πανιόη. Ο Γιάννης Σιδέρης θα γράψει: «Η εμφάνιση του Κώστα Μουσούρη στον επώνυμο ήρωα ήταν ένας εξαιρετικά φτωχινός σταθμός της σταδιοδρομίας του»

προσωπικού. Μαζεμάτων καλών στοιχείων από επαρχίες και εξωτερικό. Αύξηση μισθών ηθοποιών. Και όλα αυτά ήταν έργο του Λιδωρίκη, που τα έβγαλε και στο εξωτερικό, με περιοδείες σε Κωνσταντινούπολη και Αίγυπτο. Ένας καθαρός εθνικός θρίαμβος».

Ο Μουσούρης έμεινε δύο χρόνια στην Ε.Ε.Θ. Δύο χρόνια μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, που υπηρέτησε στρατιώτης στη Μικρασία, γυρίζει μόλις 22 χρόνων και αφού έπαιξε για λίγο στο θίασο Κυβέλης ξεκινά τη δημιουργία του Θιάσου των Νέων, στο Παγκράτι.

Τον χειμώνα ο Σπύρος Μελάς φτιάχνει το Θέατρο του Ελληνικού Ωδείου, συνενώνοντας το Ωδείο οδού Φειδίου και Ωδείο οδού Πειραιώς, και εκεί παίζει και ο Κ. Μουσούρης. Στην οδό Φειδίου μαθήτρια ήταν και η Αντιγόνη Μεταξά, στο σχολείο της οποίας συνεχίζει η σύζυγός μου Μαρία «Το Μανταρίνι» στην Κηφισιά.

Στην περίοδο 1925-34 καθιερώνεται ως ένας από τους καλύτερους ηθοποιούς της εποχής. Έπαιξε αρκετό καιρό στο θίασο Κυβέλης και όταν η κόρη της Αλίκη έγινε 21 χρόνων την «κλέβει» και γίνονται ζευγάρι στη ζωή και στο θέατρο. Το 1929 πάει περιοδεία στην Αίγυπτο, το χειμώνα του '30 θα παίξουν στο θέατρο Κοτοπούλη, το καλοκαίρι στη Θεσσαλονίκη και στις αρχές του 1931 στον Πειραιά. Το 1932 παίζουν σε Αθήνα, επαρχία, Κωνσταντινούπολη, Αίγυπτο. Το 1933 δημιουργούν το Θέατρο Αλίκης το καλοκαιρινό και το 1934 το χειμερινό που κράτησε το όνομα ως το 1951 που ονομάστηκε Θέατρο Κ. Μουσούρη, στην πλατεία Αγίου Γεωργίου Καρύτση.

Δεκέμβριο του 1934 άνοιξε την αυλαία του, Δεκέμβριο του 1986 έπεσε η αυλαία του με το θάνατο του Κ. Μουσούρη στις 17 Δεκεμβρίου 1976. Συνοδικά, στα 58 χρόνια με θεατρικό πάθος, έπαιξε πάνω

από 200 ρόλους. Συνεργάστηκε με σπουδαίους σκηνογράφους: Γ. Γουναρόπουλο, Γιάννη Τσαρούχη, Γ. Βακαλό, Γ. Ανεμογιάννη, Σπύρο Βασιλείου, Κ. Καρύδη, Α. Σπαχή, Μ. Αγγελόπουλο, Γ. Στεφανέλη... Ήταν ηθοποιός, σκηνοθέτης, δημιουργός τριών θεάτρων, θιασάρχης, επιχειρηματίας, καθηγητής δραματικής σχολής, με μια λέξη θεατράνθρωπος.

Στα 42 χρόνια ζωής του Θεάτρου Μουσούρη παίχθηκαν 99 (ενενήντα εννέα) έργα, ελληνικά και ξένα. Λειτουργήσε μες στην πιο ταραγμένη εποχή της νεότερης ελληνικής ιστορίας, με χρηματοδότηση το κοινό, στο οποίο επέστρεφαν τα κεφάλια με τόκο στο πολυπληθές. Σε άρθρο του το 1950 ο Κώστας Μουσούρης επαναλάμβανε το «πιστεύω» του, μια γνώμη ξένου βετεράνου του θεάτρου: «Στο θέατρο πρέπει να πετάς τα λεφτά σου από το παράθυρο και να τα μαζεύεις από την πόρτα»!

Σήμερα ο Μίκης Θεοδωράκης είναι ένας από εκείνους τους ανθρώπους που εκπροσωπούν αυτήν την ευλογία, το να έχει η Ελλάδα πνευματικούς ηγέτες μεγάλης διάρκειας και βεληνεκούς και να ηγούνται προσπαθειών που σηκώνουν έναν ολόκληρο λαό.

Ο Κώστας Μουσούρης ήταν κι αυτός ένας Αετός που τα σύγχρονα «χοντροσπουργίτια» δεν είναι δυνατόν να καταλάβουν στις χαμάτινες αυλές το έργο του με τα σημερινά πνευματικά όρια. Οι γαλάζιοι ουρανοί και αετοί, όμως, υπάρχουν. Με ανοιχτούς ορίζοντες. Η Μελίνα, ο Χατζδάκης, ο Μιχ. Κακογιάννης, ο Μίκης Θεοδωράκης, ο Ελύτης, ο Σεφέρης πετούσαν εκεί ψηλά κι έδιναν σε όλους ελπίδες και όνειρα για ένα πέταγμα προς τα εκεί και για να δούμε ότι όλοι οι μεγάλοι ήξεραν τι εννοούσε ο Έλληνας Περικλής όταν έλεγε «Φιλοκαλῆν μετ' ευτελείας» και ότι «πλούτω τε έργου μάλλον καιρώ ή λόγου κόμπω χρώμεθα» (δεν ξεδεύουμε τον πλούτο μας από ματαιοδοξία ή κουφότητα, αλλά για να δη-

Η Αλίκη και ο Κώστας Μουσούρης όταν ξεκινούσαν τη θιασαρχική τους σταδιοδρομία, που κράτησε δέκα χρόνια (1929-1939)

1934

1960

μιουργήσουμε και να αφήσουμε έργο).

Το «Ασφαλιστικό ΝΑΙ» προτρέπει να βρείτε και να διαβάσετε το βιβλίο «Κώστας Μουσούρης: πάθος θεάτρου» (εκδόσεις Καστανιώτης), του φίλου μας Μίλητου Α. Λιδωρίκη (που τον ευχαριστώ για όλα και για τη φιλία του), μέσα στο οποίο υπάρχουν και τα δύο παρακάτω κείμενα χρήσιμα και για τη δική μας εποχή.

Φιλοκαλείν μετ' ευτελείας

ΣΤΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ που υπέβαλε στην κυβέρνηση η Πανελλήνιος Ένωση Ελευθέρου Θεάτρου διαβάζουμε την ακόλουθη φράση: «Είμεθα υποχρεωμένοι δυστυχώς να εφαρμόζουμε διαρκώς το του Θουκυδίδου φιλοκαλείν μετ' ευτελείας τας ερ-

γασίας μας». Και το «δυστυχώς» δικαιολογείται από την αντίληψη πως η «πενιχρότης» των μέσων ευρίσκεται εις απόλυτον δυσαρμονίαν με την τέχνην του θεάτρου, την κατ' εξοχήν τέχνην της σπατάλης, της πολυτελείας και του πλούτου.

Πάνω σ' αυτή τη φράση και στην αντίληψη που την δικαιολογεί αξίζει αληθινά τον κόπο να σταματήσει κανείς για λίγο. Για τη σημασία που έχει το «φιλοκαλούμεν γαρ τε μετ' ευτελείας» του Περικλή στον ασύγκριτο «Επιτάφιό» του δεν υπάρχει τεχνολογικά καμιά αμφισβήτηση. Ο Ιωάννης Ζερβός το μετέφραζε «διότι είμεθα φιλόκαλοι με μικράν δαπάνην». Ο Ελευθέριος Βενιζέλος, για να είναι σαφέστερος, το ερμήνευε περιφραστικά ως εξής: «διό-

Με τον Αλέκο Λιδωρίκη στις πυραμίδες της Αιγύπτου, σε μία από τις περιόδους του θιάσου

Ο Κώστας και η Έλλη Μουσούρη. Φωτογραφία: Ευσταθία Ναυπηιώτου

τι είμεθα ερασταί του ωραίου, αλλή και φίλοι συγχρόνως της απλότητας». Ο Ι. Κακριδής, αντίθετα, το συμπυκνώνει αφοριστικά: «Αγαπάμε το ωραίο και μένουμε απλοί». Τέλος, ο Παναγής Λεκατσάς, σχεδόν ταυτόσημα με τον τελευταίο, το μεταφράζει: «Αγαπούμε το ωραίο κρατώντας την απλότητά μας».

Ενώ όμως για το γράμμα της ιστορικής αυτής ρήσης κανείς απολύτως δεν αμφιβάλει, αντίθετα για το πνεύμα της και το βαθύτερο αισθητικό της νόημα φαίνεται πως υπάρχουν διάφορες εκδοχές. Τουλάχιστον αυτό πιστοποιεί το «δυστυχώς» του παραπάνω υπομνήματος. Ο συντάκτης του θεωρεί δυστύχημα που δεν «φιλοκαλεί μετὰ χλιδής». Η αντίληψη πως το θέ-

Η Έλλη Λαμπέτη και ο Νίκος Τζόγιας στο «Χαμένοι στο σκοτάδι»

Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής μαζί με την Τζένη Καρέζη και τον Κώστα Μουσούρη στα παρασκήνια του θεάτρου, μετά από παράσταση. Φωτογραφία: «Ένωσης»

ατρο και συνακόλουθα η τέχνη δεν μπορούν ν' αποδώσουν το μάξιμουμ της αισθητικής αξίας τους χωρίς τη συνεπικουρία της πολυτέλειας και του πλούτου, αντίληψη που επικρατούσε στη Ρώμη και στις εποχές της μοναρχικής ακμής, δείχνει ότι υπάρχουν ακόμα και σήμερα άνθρωποι που εκτός από τον Θουκυδίδη παρανοούν και την ίδια την τέχνη σαν εκδήλωση της πνευματικής δραστηριότητας του ανθρώπου.

Είναι αναμφισβήτητο ότι ο Περικλής, εκθειάζοντας στον «Επιτάφιό» του τα πλεονεκτήματα του αθηναϊκού δημοκρατικού

πολιτεύματος, αισθανόταν περηφάνια που οι συμπολίτες του ήταν, ανάμεσα στ' άλλα, σε θέση να φιλοκαλούν «μετ' ευτελείας» και να φιλοσοφούν «άνευ μαλακίας». Η «ευτελεία» του Περικλή είχε το ορθόδοξο αισθητικό νόημα της καλλιτεχνικής λιτότητας που αποφεύγει το περιττό και την επίδειξη, για ν' αποκαλύψει το κύριο. Λέγοντας «φιλοκαλούμεν μετ' ευτελείας», ο Περικλής υπογράμμιζε τη σημασία της συνθετικής ικανότητας της δημιουργικής φαντασίας που πραγματοποιεί το «πολύ εν τω ευ» και όχι το «ευ εν τω πολλώ», καθώς ο απειρόκαλος υλικός φόρτος της

Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής και ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος παρακολουθούν παράσταση στο Θέατρο Κώστα Μουσούρη. Φωτογραφία: «Ένωσης»

Ο Σοφοκλής Βενιζέλος με την Αντιγόνη Βαλάκου και τον Κώστα Μουσούρη στα παρασκήνια του θεάτρου μετά την παράσταση του έργου «Σκηνές του δρόμου». Φωτογραφία: Κ. Μεγαλοκονόμου

τέχνης άλλων λαών. Ο Παρθενώνας, που αποτελεί το κορύφωμα της καλλιτεχνικής δραστηριότητας της αθηναϊκής δημοκρατίας, είναι αυστηρά δωρικός. Αποφεύγει δηλαδή την περίτεχνη φιλαρία του ιωνικού και προπάντων του κορινθιακού ρυθμού. Το ίδιο μπορεί να πει κανείς για τη γλυπτική της ακμής, που διατηρεί την αρχαϊκή απλότητα, αν όχι και για την προσφυγή του χορικού λιρισμού του αρχαίου δράματος στην αυστηρή πυκνότητα των δωρικών τύπων. Η «ευτελεία», λοιπόν, του Περικλή πιστοποιούσε το θρίαμβο της αίσθησης του περιττού. Έδινε την

Φωτογραφία από το έργο του Λαντισλάους Φοντόρ «Φτωχό σαν σπουργιτάκι», που ανέθηκε σε σκηνοθεσία Κ. Μουσούρη στις 10 Μαρτίου 1954. Επάνω: Διον. Παπαγιαννόπουλος, Βάσω Μανωλίδου, Κώστας Μουσούρης. Κάτω: Βάσω Μανωλίδου, Ελένη Χατζηαργύρη. Φωτογραφίες: Κ. Μεγαλοκόνου

Ο Κώστας Μουσούρης με τον Βασίλη Λογοθετίδη. Το χειμερινό Θέατρο Αθήνας ξεκίνησε με τον θίασο Αθήνας - Λογοθετίδη - Μουσούρη. Διευθυντής, ο Κώστας Μουσούρης. Μαζί με τον Λογοθετίδη έπαιξε ο Μουσούρης και στον θίασο Κοτοπούλη το 1930-1940

Η Βάσω Μανωλίδου στη μεγάλη προσωπική της επιτυχία στο έργο του Edward Sheldom «Ρομάντσο», που ανέθηκε σε σκηνοθεσία του Κ. Μουσούρη στις 23 Δεκεμβρίου. Στην παράσταση έλαβαν μέρος, εκτός από τον Κώστα Μουσούρη, μια πλειάδα εκλεκτών ηθοποιών, όπως οι Βάσω Μεταξά, Αθηνά Μιχαηλίδου, Ελένη Ξανθάκη, Νίκος Τζόγιας, Διον. Παπαγιαννόπουλος, Σταύρος Ξενίδης, Γιάννης Αργύρης κ.ά. Φωτογραφία: Κ. Μεγαλοκόνου

ορθή ερμηνεία της αισθητικής αυτάρκειας του έργου τέχνης μ' έναν αφορισμό που διατηρεί έκτοτε το οικουμενικό κύρος του.

Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός πως καμιά προσπάθεια ανανέωσης των εκφραστικών μέσων της τέχνης στα χρόνια μας δεν απομακρύνεται από τη βασική αυτή αρχή. Ο φοβισμός, ο πριμιτιβισμός, όλες

σχεδόν οι νεώτερες καλλιτεχνικές σχολές τείνουν σ' αυτή την «ευτέλεια». Γιατί ακριβώς αυτή αποτελεί τον μεγαλύτερο άθλο της ποιητικής φαντασίας και του γνησίου δημιουργικού ενστίκτου. Η «μικρά δαπάνη», που έλεγε ο Ι. Ζερβός, μεταφράζοντας την «ευτέλεια» του Περικλή, είναι η βασική προϋπόθεση κάθε έργου τέχνης,

και από την άποψη της ψυχολογικής παρόρμησης του δημιουργού του και από την άποψη των υλικών μέσων που το ολοκληρώνει.

Η αντίληψη της κοινωνιολογικής αισθητικής πως το έργο τέχνης είναι η «πειθαρχία της πολυτέλειας» δεν έρχεται σε αντίκρουση με την παραπάνω αρχή. Ο Λαλό,

«Το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ». Αριστερά: Β. Μεταξά, Τζ. Ρουσσέα. Κάτω: Α. Βαλάκου, Κ. Μουσούρης. Επάνω: Γ. Λευτεριώτης, Δ. Παπαγιαννόπουλος, Μαργαρίτα Λαμπρινού. Φωτογραφίες: «Elite»

Το «Τοβάρις», κωμωδία του Ζακ Ντεβάλ, ανέθηκε στις 4 Οκτωβρίου 1970 και παίχτηκε όλη τη σεζόν, έως τις 9 Μαΐου 1971, και μετά ανέθηκε στο Δημοτικό Θέατρο Πειραιώς. Από αριστερά: Κώστας Μουσούρης, Αγγελος Αντωνόπουλος, Τζένη Ρουσσέα. Φωτογραφία: «Elite»

πιστεύοντας πως η θεώρηση του ωραίου επιτελεί στη ζωή σαν πρώτο σκοπό της την τέρψη, έχει δίκιο να τη χαρακτηρίζει σαν πολυτέλεια. Τη χαρακτηρίζει έτσι επειδή η αισθητική απόλαυση δεν μπορεί να θεωρηθεί στην ιεράρχηση των άμεσων πρακτικών αναγκών του ανθρώπου ανάμεσα στις πρώτες και πιο επιτακτικές. Ο άνθρωπος δεν ζει, βέβαια, μόνον επ' άρτων. Ενώ όμως ο άρτος είναι πρώτη ανάγκη, η αισθητική απόλαυση πηγάζει από περισ-

σεια, με άλλα λόγια είναι πολυτέλεια.

Η ψυχολογική ωστόσο και κοινωνιολογική αυτή ερμηνεία της τέχνης δεν θα πει καθόλου πως η πολυτέλεια πρέπει να ερμηνεύεται στην περιοχή της αισθητικής σύμφωνα με την οψιπλουτική αντίληψη που συγχέει το «ευ» με το «πολύ» και τον απειρόκαλο φόρτο. Η αθηναϊκή τέχνη δεν θα πάψει ποτέ να αποβλέπει στην αρμονία, που από τη μέγιστη πολυπλοκότητα ή ποικιλία πραγματοποιεί τη μέγιστη ενότη-

Ο Δημήτρης Χορν, η Έλλη Λαμπέτη και ο Κώστας Μουσούρης συνεργάστηκαν υπό τη στέγη του Θεάτρου Μουσούρη τη χειμερινή περίοδο 1955-56. Ανέβασαν τρία έργα που σκηνοθέτησε ο Μουσούρης: την «Πρόσκληση στον πύργο» του Ζαν Ανούιγ, «Το τελευταίο θαύμα» του Σόμερσετ Μομ και τη «Νυχτερινή επίσκεψη» του Ζ. Ζέγκερ. Φωτογραφία: «Elite»

τα, το μέγιστο δηλαδή αποτέλεσμα με τη μικρότερη δυνατή δαπάνη.

Σε μιαν εποχή, λοιπόν, που η τέχνη τείνει γενικά σ' αυτήν τη λιτότητα και που κι αυτή ακόμα η μόδα προτιμά την απλή γραμμή και απορρίπτει την ποικιλία και τη σπατάλη, είναι ακατανόητο άνθρωποι που έχουν σχέση με την τέχνη να θεωρούν δυστύχημα το «φιλοκαλύνει μετ' ευτελείας».

Καμιά τέχνη (και συνεπώς ούτε το θέατρο) δεν εξαρτά την ύπαρξή της από την

«Σκηνές του δρόμου» του Ε. Ράις. Ανέθηκε στις 19 Οκτωβρίου 1957. Από αριστερά: Σπ. Γιαννάτου, Τ. Δημητράς, Γ. Λευτεριώτης, Βάσω Μεταξά, Αγνή Βλάχου, Τζόλυ Γαρμπή, Γερ. Λιθαδάς, Στέφανος Ληναίος, Φ. Παπαλάμπρος, Κ. Ναός, Γ. Μοσχίδης, Κλ. Καραγιώργης, Σταύρος Ξενίδης, Διον. Παπαγιαννόπουλος, Κ. Γεννατάς, Τ. Καβαλλιεράτος, Τζένη Ρουσσεά. Κάτω: Αντιγόνη Βαλάκου, Μαργαρίτα Λαμπρινού. Στα παράθυρα επάνω διακρίνονται ο Αρτέμης Μάτσας και ο Β. Γεωργούτσος. Φωτογραφία: «Elite»

αφθονία των υλικών μέσων που διαθέτει για την έκφρασή της. Ο αισθητικός πλούτος δεν έχει συνεπώς καμιά απολύτως σχέση με την πολυτέλεια όπως την αντιλαμβάνεται ο συντάκτης του παραπάνω υπομνήματος. Το ότι ειδικότερα η αρχιτεκτονική και το θέατρο, για να ολοκληρώσουν τα έργα τους, χρειάζονται κάποια αφθονία υλικών μέσων, αυτό δεν θα πει πως η σπατάλη των μέσων αυτών εξασφαλίζει την αισθητική πληρότητα του έργου τους. Και εδώ, καθώς σε όλες τις άλλες τέχνες, ισχύει ο νόμος της «ευτελείας» με την αισθητική σημασία που του δώσαμε παραπάνω. Το απόλυτο, το καθολικό, το ιδανικό κριτήριο του Καντ, αν ήταν ποτέ δυνατό να υπάρξει και να εξουδετερώσει τις αξιολογικές διαφορές που επιβάλλουν σε κάθε τόπο το κλίμα, η ιστορία, τα ήθη και οι παραδόσεις, η κοινωνική ανάπτυξη και οι παραγωγικές σχέσεις του, σίγουρα, παραβάλλοντας μιαν ινδική παγόδα μ' έναν δωρικό ναό, θα 'νιωθε απέχθεια για την πρώτη. Και θα την ένιωθε ακριβώς επειδή στην ινδική παγόδα, αντί για «ευτέλεια», θα συναντούσε σπατάλη

και ακράτεια μέσων, υλικό φόρτο, χλιδή και διακοσμητική φλυαρία.

Ο ιστορικός νατουραλισμός του Κρόνενγκ, για να περιορισθούμε στο θέμα που ανακινεί το παραπάνω υπόμνημα, η αντίληψη δηλαδή που απογύμνωνε κάποτε τα ιστορικά μουσεία για να ντύνει τους ηθοποιούς με γνήσια κι αυθεντικά κοστούμια μιας εποχής, είναι εξίσου απαράδεκτος με το νατουραλισμό του Αντουάν, που σκόρπιζε μπροστά σ' ένα αγροτικό θεατρικό ντεκόρ αθηνινή κοπριά, για να πετύχει την αίσθηση του πραγματικού.

Και στο θέατρο, όπως σε κάθε τέχνη, εκείνο που ενδιαφέρει είναι η ποιότητα και όχι η ποσότητα. Και αυτή η φαντασμαγορία κι αυτή η θεαματικότητα που είναι επιβεβλημένες σε ορισμένα θεατρικά είδη πρέπει να πραγματοποιούνται με τη μικρότερη δυνατή δαπάνη. Μόνον έτσι η καλλιτεχνική φαντασία πιστοποιεί τη δύναμη και την αξία της, δημιουργώντας με οικονομικά μέσα την εντύπωση της χλιδής και του πλούτου, όσες φορές το απαιτεί η φύση του έργου που αξιοποιεί.

Αντιστρέφοντας, λοιπόν, την επιχειρη-

ματολογία του υπομνήματος που μας έδωσε αφορμή για τις παραπάνω σκέψεις, μπορούμε αδιάτακτα να πούμε πως το δυστύχημα του θεάτρου μας είναι ακριβώς η οσιπλοφυτική επίδειξη κι ο αρχοντοχωρισμός, με άλλα λόγια η έλλειψη μέτρου, η έλλειψη φιλοκαλίας που να τη διέπει το πνεύμα της «ευτελείας» του Θουκυδίδη.

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

Εφημερίδα «Μάχη», 27 Ιουλίου 1950

Η φιλοκαλία, η ευτέλεια και το θέατρο

Απάντηση του κ. Κώστα Μουσούρη στο άρθρο του κ. Λ. Κουκούλα

Ο ΑΓΑΠΗΤΟΣ φίλος κ. Λέων Κουκούλας, στο άρθρο του της περασμένης Κυριακής, ασχολήθηκε με το γνωστό για την κρατική φορολογία υπόμνημα που υπέβαλε η Πανελληνίως Ένωση Ελευθέρου Θεάτρου στην κυβέρνηση και ειδικότερα με τη φράση: «Είμεθα υποχρεωμένοι δυστυχώς να εφαρμόζωμεν το "φιλοκαλῆν μετ' ευτελείας" εις τας εργασίας μας». Κι απάνω σ' αυτή εξέθεσε τις αισθητικές από-

Ο Κώστας Μουσούρης και η Τζένη Καρέζη στη «Φανή» του Μαρσέλ Πανιόλ. Φωτογραφία: «Elite». Ανέθηκε στις 11 Οκτωβρίου 1961. Παίχτηκε έως τις 11 Φεβρουαρίου 1962, συμπληρώνοντας 193 παραστάσεις (56.755 εισιτήρια)

ψεις για την τέχνη, θέλοντας ν' αποδείξει ότι για να δώσουμε ποιότητα στο περιεχόμενο της καλλιτεχνικής μας προσφοράς δεν χρειάζονται πολλά χρήματα, γιατί αυτά εξυπηρετούν μόνο την «οσιπλοφυτική επίδειξη» και τον «αρχοντοχωρισμό», που δεν έχουνε καμιά σχέση με τη «φιλοκαλία» του Θουκυδίδη.

Ας μας επιτρέψει ο σοφός φίλος να μη συμφωνούμε απόλυτα με τις απόψεις του. Και πρώτα πρώτα, εξετάζοντας τεχνολογικά την ιστορική ρήση, βρίσκουμε ότι ανάμεσα στους μεταφραστές της υπάρχει διαφωνία σχετικά με τη σωστή απόδοση στο νεοελληνικό κείμενο.

Όταν ο Περικλής έλεγε στους Αθηναίους «φιλοκαλούμεν μετ' ευτελείας» εννοούσε την «μικράν δαπάνην» που μετέφρασε ο Ιωάννης Ζερβός; Νομίζουμε όχι. Αν ήθελε να πει «κάνουμε τέχνη με λίγα έξοδα», με πενταροδεκάρες δηλαδή, όπως θα λέγαμε νεοελληνικότερα, θα 'λεγε ψέματα και θα 'δινε την ευκαιρία στους πολιτικούς αντιπάλους του να δημοκοπήσουν εύκολα εις βάρος του, κατηγορώντας τον ότι για να στολίσει την Αθήνα με την αισθητική «πολυτέλεια» των ιστορικών μνημείων ξόδε-

ψε αλογάριαστα τους συμμαχικούς εράνους και τον δημόσιο πλούτο της Αθηναϊκής Συμπολιτείας. Και δεν θα είχανε άδικο για την οικονομική πλευρά του έργου. Αλλωστε, ο ίδιος ο Περικλής –ίσως για να δικαιολογήσει και τις δαπάνες του– προσθέτει αμέσως κατόπιν: «πλούτω τε έργου μάλλον καιρώ ή λόγου κόμπω χρώμεθα», που πάει να πει πιο ελεύθερα: «δεν ξοδεύουμε τον πλούτο μας από ματαιοδοξία ή κουφότητα, αλλά για να δημιουργήσουμε –και ν' αφήσουμε– έργο».

Έτσι, πιστεύουμε ότι ο Ελευθέριος Βενιζέλος, ο Ι. Κακριδής και ο Π. Λεκατσάς μεταφράζουν σωστά όταν μιλάνε για «απλότητα». Και δεν μπορεί να υποστηρίξει σοβαρά ο κ. Κουκούλας ότι η «μικρά δαπάνη» του πρώτου είναι το ίδιο με την πνευματική και αισθητική «απλότητα» που μετέφρασαν οι άλλοι.

Σύμφωνα λοιπόν με τον διαχωρισμό που κάνουμε για τη σωστή ερμηνεία, ο Περικλής δεν λογάριασε ποτέ τα χρήματα που ξόδεψε –και, όπως είναι γνωστό, ξόδεψε τεράστια ποσά– ενδιαφερόμενος μονάχα για την ποιότητα και το αισθητικό αποτέλεσμα της προσφοράς του.

Η Αλεξάνδρα Λαδικού στο «Θέμα της ημέρας» των Μπεν Εκτ («Front page») και Τσαρλς Μακ Άρθουρ, που ανέθηκε στις 19 Οκτωβρίου 1962. Φωτογραφία: «Elite»

Υπάρχει όμως και μια άλλη «ευτέλεια», η σημερινή. Αυτή που ευνοεί την πρόστυχη και κατώτερη ποιότητα της ύλης, το ευτελές υλικό δηλαδή, που χρησιμοποιεί λόγω πενίας ο σημερινός τεχνίτης του θεάτρου για να δημιουργήσει το αμφίβολο αισθητικό του αποτέλεσμα. Μήπως λοιπόν ο Παρθενώνας κι ολόκληρο το κλασικό συγκρότημα οικοδομήθηκε από φτηνό και πρόστυχο υλικό «εκ πλίνθου οπής», λόγου χάριν, για να στοιχίσει φτηνότερα; Δηλαδή, όταν άρχισε ο Καλλικράτης να εκτελεί τα σχέδια του Ικτίνου και του Φειδία, είχε εντολή να κάνει οικονομίες, γιατί αυτό –όπως λέει ο κ. Κουκούλας– απαιτεί η τέχνη; Όχι βέβαια. Το πιο εκλεκτό υλικό χρησιμοποιήθηκε –και το πιο ακριβό φυσικά– για να υψωθεί το αθάνατο μνημείο. Η Πεντέλη έδωσε το λαμπρότερο κομμάτι από τα σπλάχνα της. Τα γλυπτικά αριστουργήματα στις μετόπες, το χρυσελεφάντινο άγαλμα της Παρθένου μέσα στο ναό, τ' «αφιέρωματα» που κοσμούσαν όλη την έκταση του ιερού βράχου, το τεράστιο άγαλμα της Αθηνάς, που ήταν ορατό από το Σούνιο, δεν δείχνει καθόλου πως έγινε και η παραμικρότερη προσπάθεια για τα-

γκουνιές και οικονομίες. Αν δεν ξόδευε και με τις δυο του χούφτες ο Περικλής τα άφθονα χρήματα που διέθετε, δεν θα κληρονομούσε η ανθρωπότητα το τεράστιο έργο που άφησε η χρυσή εποχή του.

Ο λιτός δωρικός ρυθμός, σε αντίθεση με τη φλυαρία του κορινθιακού, δεν κρατήθηκε για λόγους οικονομίας, αλλά από πνευματική ανάγκη. Η συνθετική ικανότητα του δημιουργού, όταν απογυμνώνει το έργο του από τον φανταχτερό και απειρόκαλο φόρτο, δεν γίνεται με σκοπό την εξοικονόμηση υλικών εφοδίων, αλλά για ν' αναδείξει ακόμη εντονότερα την αισθητική και πνευματική του αξία. Η λιτότητα των μέσων της καλλιτεχνικής έκφρασης, η αρμονία, η απόλυτη οριζόντια και κατακόρυφη ισορροπία είναι αποτέλεσμα μελέτης, φαντασίας και ταλέντου. Δεν έχει καμιά σχέση με την ύλη. Και μόνο σαν παραδοξολογία μπορεί να θεωρηθεί η αντίληψη ότι «βασική προϋπόθεση κάθε έργου τέχνης» είναι η μικρή δαπάνη. Όταν η κοινωνιολογική αισθητική παραδέχεται ότι το έργο τέχνης είναι η «πειθαρχία της πολυτελείας», έρχεται συνεπίκουρος σ' αυτά που πιστεύουμε εμείς και δεν εξυπηρετεί καθόλου την άποψη που εκθέτει ο κ. Κουκούλλας. Άλλωστε, η τέχνη «αυτή καθ' εαυτήν» είναι πολυτέλεια και όπως κάθε πολυτέλεια έχει τα δικά της έξοδα και τις δικές της σπατάλες... Διαφορετικά, η λιτότητα θα είναι φτώχεια, γύμνια και κακομοιριά. Τίποτα περισσότερο.

Βέβαια, καμιά τέχνη δεν εξαρτά την ύπαρξή της μόνο από την αφθονία των υλικών μέσων, αλλά και κανένα μεγάλο έργο δεν μπορεί να δημιουργηθεί όταν ο τεχνίτης αγωνίζεται κάτω από τον οικονομικό εφιάλτη. Πολλές φορές η λιτότητα της καλλιτεχνικής έκφρασης στοιχίζει πολύ πιο ακριβά από ένα φανταχτερό και κακόγουστο κατασκεύασμα. Κάθε ρυθμός, όποιος κι αν είναι –ιωτικός, δωρικός, μινωικός, κορινθιακός–, όπως και κάθε «σχολή» –ιστορικός νατουραλισμός, εξηρησιονισμός, ρε-

αλισμός, πριμιτιβισμός– είναι αποτέλεσμα πνευματικής ανησυχίας και καλλιτεχνικής αναζήτησης και όχι προσπάθεια οικονομίας. Η ινδική παγόδα και ο Παρθενώνας δεν έχουν καμιά σχέση, έμμεση ή άμεση, μεταξύ τους, γιατί είναι εκδηλώσεις δύο διαφορετικών πολιτισμών που ξεπήδησαν από διαφορετικές πνευματικές ανάγκες και θα πρέπει να κριθεί ο καθένας τους με το δικό του μέτρο.

Αν ψάξουμε λίγο στη μνήμη μας, θα διαπιστώσουμε πως όλα τα μνημεία της τέχνης που μας κληρονόμησαν οι αιώνες γεννήθηκαν μέσα σ' έναν αφάνταστο οικονομικό πλούτο και σε μια ευμάρεια καταπληκτική. Εκτός από το αποκορύφωμα της απόλυτης ισορροπίας στην κλασική Αθήνα του Περικλή, το μαρτυρούν οι ρωμαϊκές αρχαιότητες, η Κνωσός με τον καλλιτεχνικό της πλούτο, τα κατάλοιπα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, οι Μεγάλοι της Αναγέννησης, η ελισαβετιανή εποχή και ο Λουδοβίκος-Ηλίας με τον αστερισμό των Γάλλων κλασικών στην πιο λαμπρή περίοδο της γαλλικής φιλολογίας.

Όταν υπάρχει σ' έναν τόπο φτώχεια και εξαθλίωση, κανένα καλό δεν μπορεί να προκύψει. Ούτε στις κοινωνικές εκδηλώσεις, ούτε στις πνευματικές. Η φτώχεια μπορεί να δημιουργεί άτομα. Ποτέ όμως εποχές και καταστάσεις. Και στο θέατρο, με τις τεράστιες καλλιτεχνικές υποχρεώσεις του και με τους δυσανάλογους με τα έξοδά του πόρους, είναι ακόμη πιο έκδηλη η ανάγκη της οικονομικής ευρωστίας. Αλίμονο αν ο καλλιτεχνικός οδηγητής ξεκινάει αναγκαστικά από μια αντιπνευματική αφαίρεση για να φτιάξει έργο. Όσο δημιουργικά κι αν δουλέψει η φαντασία του, όσο και αν οι προθέσεις του είναι αγνές, θα σκιαμαχεί αδιάκοπα με τους ανεμόμυλους του Δον Κιχώτη. Δεν γίνεται διαφορετικά.

Μένει ακόμη να εξηγήσουμε γιατί χρησιμοποιήσαμε το «δυστυχώς» όταν είπαμε ότι είμαστε αναγκασμένοι να φιλοκαλούμε

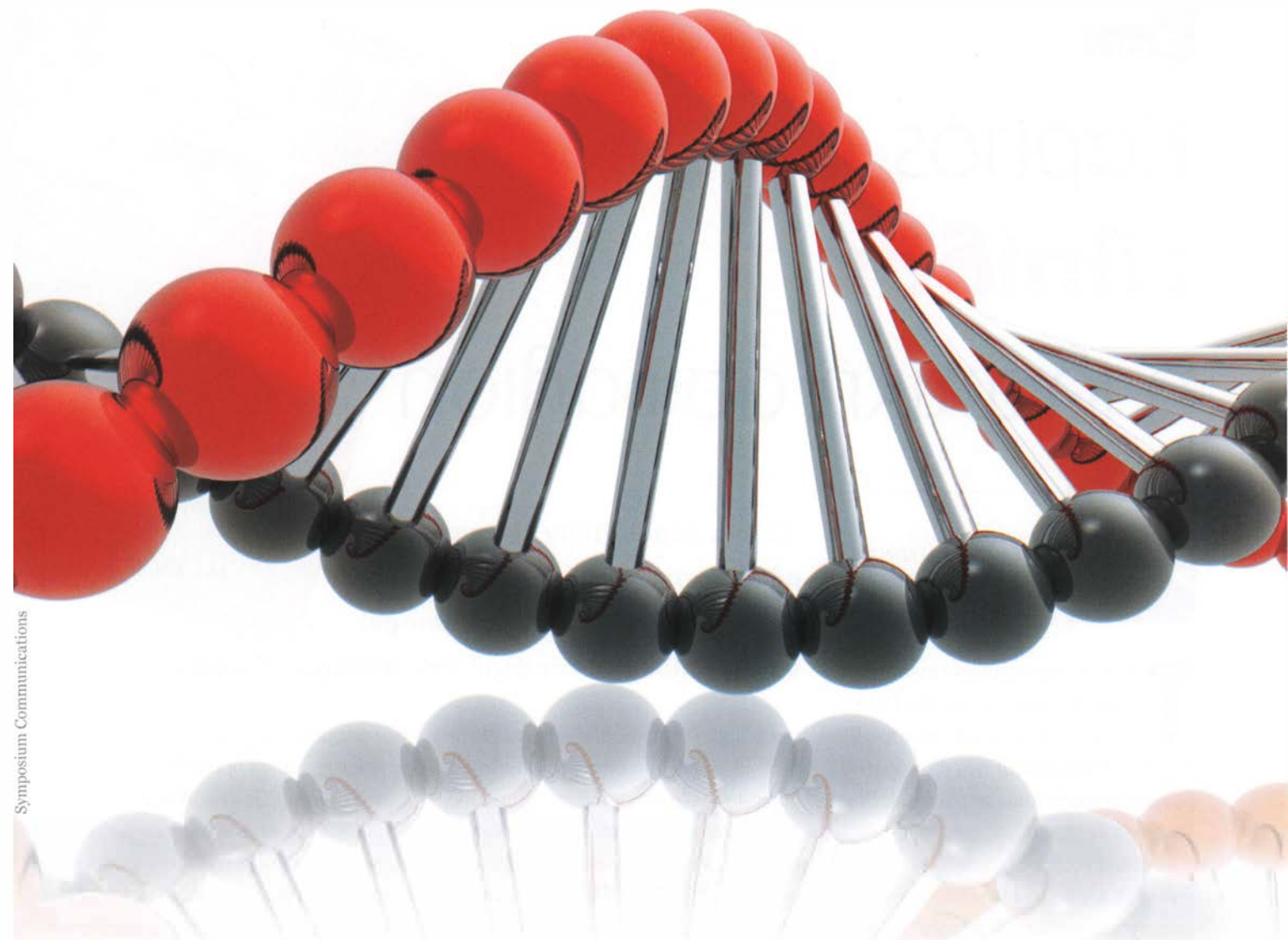
«μετ' ευτελείας». Δώσαμε σ' αυτήν την ευτελεία τη νεοελληνική έννοια που απέκτησε συνεκδοχικά η λέξη. Ομολογήσαμε με ειλικρίνεια το καλλιτεχνικό μας κατρακύλιγμα, για το οποίο είναι υπεύθυνη τις περισσότερες φορές μόνον η πολιτεία. Και εκφράσαμε στους αρμοδίους το πικρό μας παράπονο για την κρατική αστοργία, που μας αναγκάζει να χρησιμοποιούμε το πιο φτηνό υλικό, τα πιο πενιχρά μέσα, την πιο αντικαλλιτεχνική, πολλές φορές, περικοπή εξόδων, για να μπορέσουμε να σταθούμε στα πόδια μας, έστω και με σπασμένα δεκανίκια. Ας ερωτηθούν σχετικά εκείνοι που στο κρατικό μας θέατρο κατευθύνουν τις τύχες του. Θα μας πουν πόσο ακριβά στοιχίζει η θεατρική τέχνη. Άλλωστε, δεν ξέρουμε αν θα πίστευε στα ίδια δόγματα ο φίλτατος κ. Κουκούλλας τον καιρό που χρημάτισε για ένα διάστημα διευθυντής στο Κρατικό Θέατρο της Θεσσαλονίκης. Από τη θεωρία στην πράξη υπάρχει μια τεράστια απόσταση. Και για να τη διανύσει κανείς χρειάζονται πόδια γερά, που να πατούνε στέρεα στο χώμα. Διαφορετικά θ' απομείνει στο μεσόστρατο για ν' αντικρίξει από μακριά το τέρμα.

«Στο θέατρο, παιδιά μου», έλεγε στους νεότερους ένας πολύπειρος ξένος βετεράνος του θεάτρου, «πρέπει να πετάς τα λεφτά σου από το παράθυρο για να τα μαζεύεις από την πόρτα».

Και δεν εννοούσε τα υλικά ωφελήματα, αλλά και τα καλλιτεχνικά. Γιατί –ας μη γελοιάσουμε– δεν φτάνει μονάχα να είσαι άξιος, έντιμος και δημιουργικός. Χρειάζεται πριν απ' όλα στο θέατρο το χρήμα. Κι άμα το ξοδέψεις με γνώση και με προκοπή, και προ παντός χωρίς λογάριασμα, τότε πραγματικά θα κάνεις τέχνη.

ΚΩΣΤΑΣ ΜΟΥΣΟΥΡΗΣ

Πρόεδρος της Πανελληνίου Ενώσεως
Ελευθέρου Θεάτρου
Εφημερίδα Μάχη, 3 Σεπτεμβρίου 1950

Symposium Communications

Κάποια πράγματα γεννιούνται μοναδικά.

Medical *guarantee*
Μοναδική φροντίδα για την υγεία σας

Κάποια πράγματα γεννιούνται μοναδικά. Χωρίς όμοιό τους. Το Medical Guarantee είναι ένα απ' αυτά. Ένα νέο πρόγραμμα υγείας χωρίς ταίρι. Ασύγκριτο. Ένα πρόγραμμα υγείας που κάνει τα πάντα. Που καλύπτει κάθε περίπτωση και ισχύει σε κάθε περίπτωση. Χωρίς περιορισμούς. Από την πρώτη στιγμή. Με ευελιξία πρωτοφανή. Με ισόβια διάρκεια. Σε συνεργασία με ένα από τα καλύτερα νοσηλευτικά ιδρύματα της χώρας. Ένα πρόγραμμα υγείας που φτιάχτηκε για να είναι και είναι μοναδικό.

Καρπός ελπίδας η ιδιωτική ασφάλιση

Του
ΛΑΜΠΡΟΥ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΥ

Τα στοιχεία εννεαμήνου από την παραγωγή ασφαλιστρών της ΕΠΕΙΑ (η οποία ετελεύτησε τον σύντομο βίο της στις 30 Νοεμβρίου) δείχνουν ότι η παραγωγή ασφαλιστρών στη ζωή μειώθηκε σε σχέση με πέρυσι.

Επίσης και οι εξαγορές στη ζωή αυξήθηκαν κατά 4,5%, ενώ αντιθέτως οι γενικές ασφαλίσεις αυξήθηκαν κυρίως λόγω του κλάδου αυτοκινήτου αλλά και μικρής αύξησης του κλάδου περιουσίας (σελίδα 76).

Παράλληλα οι αποζημιώσεις ανήλθαν στα 2,1 δισ. ευρώ και αντιπροσωπεύουν άνω από το 50% των εισπράξεων των ασφαλιστικών εταιρειών για το ίδιο διάστημα.

Μέσα σε ένα υφεσιακό κλίμα στην οικονομία, τα πράγματα για την ασφαλιστική αγορά δεν είναι τόσο αρνητικά όσο φαίνονται εκ πρώτης όψεως.

Η πιο δύσκολη χρονιά ήλθε οι ειδικοί είναι το 2011 όπου ένα νέο κύμα «μεταρρυθμίσεων» θα πλήξει την ελληνική οικονομία. Ο κλάδος της ιδιωτικής ασφάλισης θα επηρεασθεί άμεσα και έμμεσα από τις μεταρρυθμίσεις αυτές. Από τη μία πλευρά οι μειώσεις μισθών και αγοραστικής δύναμης θα έχει επιπτώσεις και στην ικανότητα του καταναλωτή να αγοράσει

Σε ένα περιβάλλον έντονης αβεβαιότητας η ιδιωτική ασφάλιση είναι ο μόνος θεσμός που μπορεί να εγγυηθεί ένα σταθερό και σίγουρο πλαίσιο.

ασφάλιση. Από την άλλη πλευρά μία φιλελευθεροποίηση όλης της οικονομίας δημιουργεί νέα δεδομένα, το κράτος υποχωρεί από την οικονομία, το κοινωνικό κράτος έτσι όπως το γνωρίσαμε μέχρι σήμερα χάνει σταδιακά τον πρωτεύοντα ρόλο του στην κάλυψη του πληθυσμού και μία νέα συνείδηση δημιουργείται σε ό,τι αφορά την ανάγκη κάλυψης του μέσου πολίτη από τους κινδύνους που τον περιβάλλουν.

Η προσφυγή στην ιδιωτική ασφάλιση θεωρείται δεδομένη. Η ιδιωτική ασφάλιση είναι εδώ να προσφέρει την κάλυψη αυτήν. Σε ένα περιβάλλον έντονης αβεβαιότητας η ιδιωτική ασφάλιση είναι ο μόνος θεσμός που μπορεί να εγγυηθεί ένα σταθερό και σίγουρο πλαίσιο (σελίδα 32).

Άλλωστε η αντίδρασή της στην κρίση είναι ενδεικτική των αντοχών του θεσμού και εξ αυτού του λόγου έχει δίκαιο ο CEA που ζητά από τους G-20 να μην επιβαρυνθεί με περαιτέρω φόρους.

Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αναγνωρίζοντας το ρόλο της ιδιωτικής ασφάλισης, φροντίζει να ενισχύσει το πλαίσιο ελέγχου αλλά και αποζημίωσης

των ασφαλισμένων από τυχόν αφερέγγυες εταιρείες, με την προώθηση του συστήματος εγγυητικών κεφαλαίων σε όλους τους κλάδους και όχι μόνο στη ζωή και το αυτοκίνητο, μέσω της Λευκής Βίβλου.

Παρά τον προβληματισμό με τον οποίο αντιμετωπίζει η ευρωπαϊκή ασφαλιστική αγορά τις ρυθμίσεις αυτές καθώς υπάρχει κίνδυνος αύξησης του κόστους ασφάλισης και μείωση του υιού ανταγωνισμού, ωστόσο ένα νέο δίκτυ προστασίας απλώνεται σε όλη την Ευρώπη για λογαριασμό της ιδιωτικής ασφάλισης. Η θέληση της Ε.Ε. δείχνει τη διάθεσή της να ενισχύσει ακόμη περισσότερο την αξιοπιστία του θεσμού της ιδιωτικής ασφάλισης σε μία οικονομία ακόμη πιο φιλελεύθερη, η οποία θα στηρίζεται λιγότερο στα κράτη και περισσότερο σε ιδιωτικά κεφάλαια για την κάλυψη των κινδύνων.

Όλες οι εξελίξεις δείχνουν ότι ο ρόλος της ιδιωτικής ασφάλισης ενδυναμώνει σε ένα περιβάλλον μεγαλύτερης αβεβαιότητας. Ο καταναλωτής μπορεί να ελπίζει ότι θα βρει τη σιγουριά της εξασφάλισης σε ένα ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Ο ασφαλιστής είναι εδώ για να το προσφέρει...

Το PAτ δεν ξέρει
τι γράφει
η επόμενη
σελίδα,

ξέρει
όμως
τι σύνταξη
θα πάρεις.

Pension Advice Tool.

Αποκλειστικά από την **ING**. Σύστημα υπολογισμού* σύνταξης ταμείων κοινωνικής ασφάλισης **PAτ**, για την παροχή εξειδικευμένης ασφαλιστικής συμβουλής, μόνο από την **ING**. Ο υπολογισμός βασίζεται στα ισχύοντα δεδομένα. Ενημερώσου τώρα χωρίς καμία δέσμευση. Κλείσε σήμερα ραντεβού, καλώντας στο

801 100 200 300.

Το κάλεσμα του μοναδικού

Του Γρηγ. Φιλ. Κωσταρά*
Καθηγητού της Φιλοσοφικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

I. Η ανθρώπινη όψη

1. Τι μεγάλο αγαθό είναι η μνήμη! Μετουσιώνει το παρελθόν σε παρόν, το παλιό σε νέο. Καταργεί τις **χρονικές** αποστάσεις και ως πολυτίμητη λειτουργία της ψυχής και του πνεύματος **ακυρώνει** και το **χώρο**! Έτσι, ενώ ως φυσικά όντα απέχουμε χιλιόμετρα μακριά από ένα αγαπημένο πρόσωπο, ωστόσο είμαστε διαρκώς κοντά του: οι **πεφιλημένες σκιές** εκείνων, που έφυγαν «για πάντα» γίνονται η πιο γλυκιά, η πιο φωτεινή και παρήγορη συντροφιά. Μέσα σε απόλυτη σιωπή, τους σκέφτεσαι, επικοινωνείς μαζί τους, ανασύρεις από το βυθό της μνήμης και της καρδιάς τις βουλιαγμένες εκεί εγχάραιες και τις προβάλλεις στον πνευματικό σου ορίζοντα σαν ένα καινούργιο φεγγοβόλημα...¹

2. Γυρίζω, 60 χρόνια πίσω, στα πυκνά θρανία του εξατάξιου Δημοτικού Σχολείου μου στο Πυργί (Βελλόουστα). Είναι η ώρα της πρωινής προσευχής. Όρθιοι οι μαθητές **«συνοδεύουν»** τη δασκάλα τους, γονιευμένοι από τη μελωδική φωνή της: «Συ που κόσμους κυβερνάς» ή «Σε σένα πλάστη και Θεέ...». Αμέσως το μάθημα θα αρχίσει από μας, τους μαθητές της Στ' τάξεως πρώτα. Σαν τον μάετρο, που με τη μπαγκέτα διευθύνει την ορχήστρα, η δασκάλα μας –η αλησμόνητη **Ευφροσύνη Τσακάλου-Παπαγαλάνη**, από τα αγιασμένα χώματα της Ιεράς Πόλεως του Μεσολογίου– κανοναρχούσε και δίδασκε κατά το Ωρολόγιο Πρόγραμμα. Έναυτες είναι ακό-

μη στην ακοή μου και οι αναλύσεις της. Σαν να είναι αυτή η στιγμή, βλέπω το πρόσωπό της φωτιζόμενο από ένα τρυφερό, στοργικό μητρικό χαμόγελο και στα καταγάλανα μάτια της να καθρεφτίζεται η απεραντοσύνη της θάλασσας με τους αέαντους κυματισμούς της. Σ' αυτήν τη δασκάλα του, τη **Φρόσω**, αφιερώνει τις επόμενες σκέψεις ο μαθητής της, της Στ' τότε Δημοτικού.

3. Η δασκάλα μας ήταν η μία και **Μοναδική**. Όμως, για τον Ένα και Μοναδικό δεν υπάρχει «ήταν», αλλήλ «είναι»! Δεν υπάρχει «όχι πλέον»! Η εκδημία του καταργεί τις φυσικές αποστάσεις και δυναμώνει την επικοινωνία. **Ψυχικές** αποστάσεις με τον Ένα ή τον **Μοναδικό** δεν υφίστανται. Γιατί συνδέσαι, επικοινωνείς μαζί του. Αντίθετα, στον ίδιο χώρο, στο ίδιο βαγόνι μαζί με πολλούς επιβάτες νιώθεις ξένος, τυλιγμένος στην ερημία, από έλλειψη επικοινωνίας. Η ψυχή του Μοναδικού σε **έλκει**, σε **καλεί** κοντά της! Αδιάκοπα. Η παρουσία του σε γεμίζει πνευματική ομορφιά και η θερμότητα της προσέγγισής του διαλύει τον παγετό της μόνωσης, της απόμακρης μοναξιάς σου.

4. Η προσέγγιση αυτή, η σύνδεση Δασκάλου - Μαθητή δεν είναι επιπόλαιη και ιδιοτελής, ούτε επιφανειακή και παροδική, αλλήλ αναβλύζει από μια βαθιά ψυχική ανάγκη και έχει μέσα της κάτι το **σπαρακτικά συγκινητικό**. Πηγάζει από την επίγνωση του Αναντικατάστατου! Έχει και αυτή η σύνδεση, αυτός ο διδασκαλικός δεσμός την Μοναδικότητα του! Είναι κάτι που δεν διατυπώνεται. Πώς, άλλωστε, να διατυπωθεί η συγκίνηση, η **σεισμική**, από την οποία συνεχεται κανείς, όταν μπροστά στον Μοναδικό «αχίζει το στήθος του, γυμνώνει την καρδιά του και ζητεί την κραυγή, τη δυναμένη να εκφράσει τον κοπετό της ψυχής του»,² Το άρρητο αυτού του δεσμού σχολίασε ο βαθυνούστατος **Πλάτων**: «**ρητόν γαρ ουδαμώς έστιν**»!³ Εκτός και αν είναι κανείς «**οικείος τε και άξιος του πράγματος, θεός των**»!⁴

5. Πώς –τώρα– να κρίψεις τη Μοναδική Δασκάλα μέσα σε ένα σωρό από λέξεις! Πώς να περιενδύσεις την αίσθηση της ανθρώπινης παρουσίας της με ένα λόγο, μεσάζοντα ανάμεσα στη **Μνήμη** και τη **Ζωή**, που, όσο περιεσκεμμένος κι αν είναι, απειλείται –λόγω συναισθηματικής φόρτισης– να διαλυθεί και να ξαστοχήσει; Ούτε επίσης Απολογισμός μπορεί να γίνει ενός εκπαιδευτικού έργου, που –μέσω των μαθητών– συνεχίζεται ενός πνευματικού βηματισμού που ολοκάθαρα ακούεται. Ούτε τελευταίος **Αποχαιρετισμός** μπορεί να δοθεί, αφού η Μοναδική γεμίζει και την πιο αληργινή «απόσταση με την ανθρώπινη ακτινοβολία της και το ξεχείλισμα της ψυχικής και πνευματικής της Ύπαρξης. **Αποχαιρετισμός** για τη Δασκάλα μας θα ήταν το **ΚΑΛΕΣΜΑ**

για υπευθυνότητα, ακαταγώνιστη προσπάθεια για ό,τι καλλίτερο, για Ανθρωπιά –βαθεία και αληθινή, ενεργό και δημιουργική– το **ΚΑΛΕΣΜΑ** για καλωσύνη και ευγένεια ψυχής, για πνεύμα θυσίας και στοργής προς «την εύπληστη και ευάγωγη, την νέα και απαλή ψυχή των μαθητών»⁵, το κάλεσμα για επανεισαγωγή στα Σχολεία των **ηθικών Αξιών** και των **χριστιανικών Αρχών**, που φαίνεται να έχουν εξοριστεί από την Εκπαίδευση της Πατρίδας μας.

6. Με τέτοιες Αξίες και Αρχές η Μοναδική έτιζε μεθοδικά και συστηματικά την προσωπικότητα των μαθητών της. Και πόσων αλύγιστη αντοχή έχουν οι «**γέφυρες**», οι καμωμένες με τέτοια «υλικά»! Είναι αράγιστες και αγκρέμιστες! Στηρίζονται στις γνώσεις, που απλά και πλούσια μετέδιδε, και στα κραταιά **μορφωτικά ιδεώδη**, που ενέπνεε! Διακονούσε και την **Εκπαίδευση** και την **Παιδεία**! Έτσι γίνεται η θεήλητη Παιδαγωγός και Πλαστοργός των παιδικών μας χρόνων. Στο δρόμο της ζωής μας σκόρπιζε αμάραντα ρόδα ουράνιας ομορφιάς με τον ξεστό, διδακτικό και θελκτικό της λόγο, με την αγνή χάρη της ψυχικής της καλωσύνης και τη λάμψη του αδαμάντινου χαρακτήρα της και αναδεικνυόταν **σεπτή Ιέρεια** της Επιστήμης και της Αρετής στον άχρονο ναό της Παιδείας: **Δασκάλα**, μυσταγωγός και οδηγός και ιεροφάντης, αληθινός «**Ατλαντας**» της **ζωής και της παιδικής ψυχής**. Είναι σαν να γράφτηκαν για εκείνη οι στίχοι του μεγάλου Κωστή Παλαμά: «...Σμίληψε, Δάσκαλε, ψυχές / κι ό,τι σ' απόμεινεν ακόμη στη ζωή σου, / μην τ' αρνηθείς, θυσίασ' το/ ως τη στερνή νουή σου...»

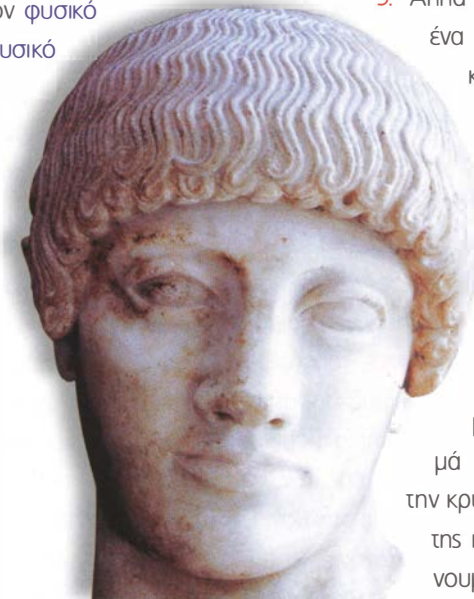
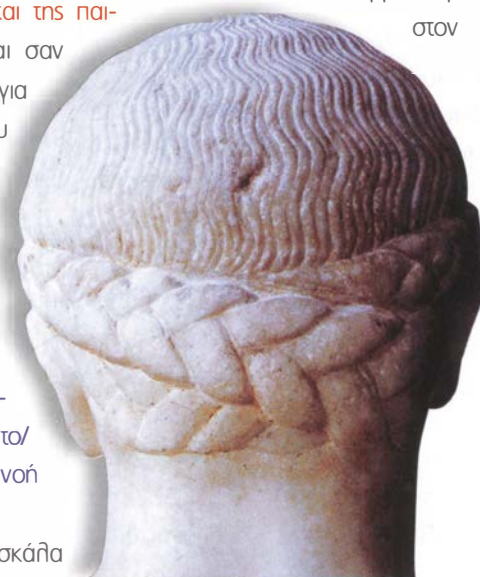
Αυτό έκανε η Δασκάλα

μας διά βίου με ρωμαλέους παλμούς εθνικής και χριστιανικής έγνοιας και με απόλυτη συνείδηση του **κοινωνικού** και **ανθρωποποιού** της χρέους.

II. Η μεταφυσική άποψη

7. Τέτοιοι **ΜΟΝΑΔΙΚΟΙ** άνθρωποι γίνονται για τις παρούσες και τις μέλλουσες γενεές αιώνιοι συνοδοί και οδηγητές. Χρόνια και χρόνια η Μνήμη ευγνωμονούσα θα **παρονοποιεί** με ευλάβεια το πέρασμά τους, όχι μόνον από συγκίνηση και καθήκον αλλήλ κυρίως για να μη λησμονηθούν τα **ηθικά αποθέματα**, οι **κανόνες** που κληροδότησαν στη μαθητώσα νεολαία. Αν οι κοινωνίες ήταν πράγματι γεωργημένες πνευματικά και πολιτιστικά, θα προσέτρεχαν στο **ΚΑΛΕΣΜΑ** του **ΜΟΝΑΔΙΚΟΥ**, για τον οποίον οι πύλες της ψυχής δεν κλείνουν και οι λαμπάδες της μνήμης δεν σβήνουν: η θύμηση θα τον εξυμνεί και θα τον δαφνοστεφανώνει. Δεν είναι και τούτο μια μορφή αθανασίας; Η «**απουσία**» δεν είναι μια φωτεινή **παρουσία**;

8. Υπ' αυτήν την έννοια δεν υπάρχει «απουσία», **εκδημία**, τελευταίος ασπασμός, αμετάκλητος και οριστικός αποχαιρετισμός, χωρισμός «για πάντα»! Τον «για πάντα» χωρισμό τον **υπερβαίνουν** τα συναισθήματα της αγάπης, της λατρείας, της νοσταλγίας και της **πίστεως**. Αυτά είναι οι γέφυρες, για να βρεθούμε από τον φυσικό στον μετα-φυσικό

κόσμο, εκείνον τον κόσμο, όπου εισήλθε η αγαπημένη **Δασκάλα μας** – σε ένα κόσμο, που δεν τον ξέραμε, δεν τον βλέπομε και που δεν θα έπρεπε καν να τον ονομάζουμε στη γλώσσα μας «κόσμον». Στο δρόμο του πάντως, **καθ' οδόν**, προς αυτόν είμεθα όλοι και μπροστά στο τελειωτικό του όριο, τον **θάνατο**, δεν υπάρχει «**αργά**» ή «**γρήγορα**». Έτσι, τώρα, συνειδητοποιούμε ότι είμεθα όλοι μαζί σε ένα κοινό τόπο: **ένδημοι** και **απόδημοι** ως **σύντροφοι κοινού πεπρωμένου**! Και άποροι! Άποροι εδώ θα πει «απορούντες», «ερωτώντες»:

–Τι είναι εκείνο ή Ποιος είναι Εκείνος, που μας καλεί στο θάνατο; Ή μήπως είναι ο ίδιος Εκείνος, που μας καλεί στη ζωή; Όλους! ⁶ Ο Θεός. βέβαια!

Με το τελευταίο ερώτημα μπορεί να μας συμβεί το **σπάνιο**, δηλαδή να κατανοήσουμε ότι είμαστε, ότι **περιεχόμαστε**, σε ένα κοινό κόσμο και ότι είμαστε μαζί με τους εκδημούντες κατά τρόπο πιο βαθύ και πιο εγκάρδιο από όσο στον προηγούμενο **κοινό βίο**, σε εκείνο τον βίο, που τόσο συχνά με τους σκοπούς του και τις καθημερινές του μέριμνες μας αποτρέπει από τον **κρίσιμο αυτόν** προβληματισμό! Με τον οποίον, όμως, αίρονται οι αποστάσεις και κερδίζεται η μέγιστη εγγύτητα προς κάθε εκδημήσαντα... Καθήκον μέγιστο!

9. Αλλήλ υπολείπεται και ένα δεύτερο καθήκον, που καταλύει τον χωρισμό: Να «**εισαγάγουμε**» την αγαπημένη μας Δασκάλα στη ζωή μας, να εγκοιμηθούμε το παράδειγμά της, να ακούμε την κρυστάλλινη φωνή της και να μην αφήνουμε να χαμηλώνει

Ο καθηγητής Γρηγ. Κωσταράς με την πρωθυπουργό της Αγγλίας Μάργκαρετ Θάτσερ και τους συναδέλφους του, τον Γερμανό Ρ. Τσίνγκλερ και τον Γάλλο Ωντενάρτ στο συνέδριο CIOR/CIOMR (Λονδίνο, Αύγουστος του 1988)

–πόσω μάλλον να σβήνει– το **διδασκαλικό της φως**: να το κρατάμε ανέσπερο! Έτσι φέρνομε ανάμεσά μας τη Δασκάλα μας σε ένα τρίτο, **κοινό τόπο**, όπου εκμηδενίζουμε τον δήθεν χωρισμό, σκουπίζουμε την οδύνη και τα δάκρυα και εκτοπίζουμε κάθε **θρηνώδη απόγνωση**! Το επισημαίνει ο Έγκελς:⁷ Όχι, η ζωή εκείνη που δειλιάζει μπροστά στο θάνατο και που με τα πρώτα ρίγη ή στο πρώτο συναίσθημα «το βάζει στα πόδια», όχι, αυτή δεν είναι η αληθινή χριστιανική και πνευματική ζωή, αλλά μόνον εκείνη η ζωή, που «βαστάει τον θάνατο», που τον αντέχει, που τον **αναδέχεται** και **ζει εν αυτό**, είναι η αληθινή!

10. Σε επίρρωση των ανωτέρω θεωρήσεων ο μέγας Γκαίτε, λίγα χρόνια αργότερα, στις «**Συνομιλίες με τον Έκκερμαν**» (τη 2α Μαΐου 1824) θα υπογραμμίσει: «Η ιδέα του θανάτου με αφήνει εντελώς ήρεμο, γιατί έχω την απόλυτη βεβαιότητα πως το πνεύμα μας είναι από ουσία άφθαρτη, που προχωρεί από αιωνιότητα σε αιωνιότητα...».⁸ Βέβαια, στις φλέβες του Εγγέλου και του Γκαίτε τρέχει το φιλοσοφικό αίμα του Σωκράτους, του Πλάτωνος, του Αριστοτέλους και των Τραγικών, μαζί ασφαλώς με την εκτυφλωτική και σωτήρια λάμψη του Χριστιανισμού, που «επάτησε τον θάνατον», που εισέδωσε έως τα καταθόνια των ψυχών και των πνευμάτων και **επλήρωσε** τις ανθρώπινες καρδιές με Φως εξ Ουρα-

Κυριακή 28/11 σε συνάντηση Εφέδρων Αξιωματικών Ελλάδος - Κύπρου

νών και Ζωή και **μεταφυσική** Ελπίδα!

III. Ακροτελεύτιο νεύμα

11. Ο Σωκράτης, η πλὴν ηρωική και τραγική μορφή της Παγκόσμιας Φιλοσοφίας, αλλὰ και ο πιο γνήσιος ερμηνευτής της βαθύτερης ουσίας της, όχι μόνον **περιφρονεί** αλλὰ **καλεί** τον θάνατο.⁹ Διότι είναι πεπεισμένος ότι το πνεύμα είναι αθάνατο· «είναι ο ήλιος που μόνο το θνητό μας μάτι τον θαρρεί πως χάνεται· πράγματι όμως ποτέ δεν εξαφανίζεται· πηγαίνοντας αδιάκοπα φωτίζει».¹⁰ ακόμη, διότι **πιστεύει** ότι «...τα τε γὰρ ἅλλα ευδαιμονέστεροί εἰσιν οἱ ἐκεῖ των ἐνθάδε, καὶ ἤδη τὸν λοιπὸν χρόνον ἀθάνατοί εἰσιν...».¹¹ **συμβουλεύει** τους δικαστές «αρετὴς ἐπιμελῆσθαι»¹² και με μια δραματική ρήση, που θα προβληματίζει τους αιώνες, τους **νεύει**: «... ὥρα ἀπείναι, ἐμοῖμεν ἀποθανομένων, ὑμῖν δὲ βιωσομένων· ὁπότεροι δὲ ἡμῶν ἔρχονται ἐπὶ ἄμεινον πρᾶγμα, ἄδηλον παντὶ πλὴν ἢ τῷ θεῷ: ὥρα νὰ φεύγουμε, ἐγὼ μὲν γὰρ νὰ πεθᾶ-

Με την αναπηρωτή υπουργό Εθνικής Αμυνας των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, κυρία Deborah Lee

Ο Αρχιεπίσκοπος Αμερικής κ.κ. Ιάκωβος με τον καθηγητή Γρηγόρη Κωσταρά

νω, σεις δε γὰρ νὰ ζήσετε· ποῖος ὅμως ἀπὸ τοὺς δυο μὰς πηγαίνει πρὸς τὸ καλλίτερο, εἶναι ἄδηλον σε ὅλους· τὸ ξέρει μόνον ὁ ὁ θεός»!¹³

12. Η θεωρία του θεϊκού Πλάτωνος για την αθανασία της ψυχής και η παραίνεσή του «οι ορθώς φιλοσοφούντες αποθνήσκουν μελετώντας: νὰ μελετοῦν τὸν θάνατο»¹⁴ κορυφώνεται στο διαιώνιο ερώτημα του αρχαίου τραγικού ποιητή **Ευριπίδη**: «τις δ' αἶδεν εἰ ζῆν τοῦθ' ὁ κέκληται θανείν, τὸ ζῆν δὲ θνήσκειν ἐστὶ: ποῖος τάχα ξέρει ἀν αὐτὸ τὸ ὁποῖον ὀνομάζομε θάνατο εἶναι ζῶν καὶ ἡ ζῶν θάνατος;»¹⁵ Παρόμοιοι **μεταφυσικοί** προβληματισμοί γίνονται πηγή θείας ἐμπνεύσεως και ποιητικῆς δημιουργίας και γεφυρώνουν, ἐπάνω ἀπὸ τὸν ποταμὸ τοῦ χρόνου, τὸν παλῆν με τὸν σύγχρονο στοχασμό. Ἐνα δείγμα ἀποτελεῖ τὸ ποίημα: «**Τι, λοιπόν;**» τοῦ **Γεωργίου Δροσίνη**, ἀπὸ τὴν συλλογὴ τοῦ με τὸν χαρακτηριστικὸ τίτλο «**Φωτερὰ Σκοτάδια**», ὅπου ὁ ποιητὴς με

βάθος και φιλοσοφική ευγένεια δείχνει ὅτι ἡ δύναμη τῆς ψυχῆς εἶναι τὸ φτερούγισμά της «πρὸς τὰ ἄνω» και οὐράνια ἡ οὐσία της και ἀγγέλλει τὴν χαραυγὴ τῆς πανάχραντης μέρας.

13. «**Μήπως ὅ,τι θαρροῦμε βασίλειμα / γλυκοχάραμα αὐγῆς εἶναι πέρα, / κι ἀντὶ νάρθη μια νύχτ' ἀξημέρωτη / ξημερώνει μια ἀβράδυαστη μέρα;** **Μήπως εἶναι ἡ ἀλήθεια στὸ θάνατο / κι ἡ ζῶν μήπως κρύβει τὴν πλάνη, / ὅ,τι ἄεμ πως ζε μήπως πέθανε / κι εἶναι ἀθάνατο ὅ,τι ἔχει πεθάνει;**»¹⁶

Εἶναι –χωρὶς ἐρωτηματικό– ἀθάνατο ὅ,τι ἔχει πεθάνει! Αὐτὸ εἶναι τὸ ἀκροτελεύτιο νεύμα-ἀπάντηση στὸ ΚΑΛΕΣΜΑ τοῦ ΜΟΝΑΔΙΚΟΥ, ἓνα μείδιμα τοῦ προσώπου, ἀπὸ τὴν **ὄχθη τῆς συγκίνησης**, αἰσιόδοξο! Και μια παρακλητική προτροπή:

«**Μη με καλωσορίζεις..., ὅταν ἔρχομαι, και μὴ με ἀποχαιρετίζεις, ὅταν φεύγω, / διότι οὐδέποτε ἔρχομαι, ὅταν ἔρχομαι, και οὐδέποτε φεύγω, ὅταν φεύγω!**»¹⁷

14. Μια τέτοια μεταφυσική βεβαιότητα ἐξαγνίζει τὶς ψυχές και τὶς ποναχίζει. Και φέρνει τὶς καρδιές σε μια ἀπευθείας **κοινωνία** με τὴν υπέρτατη ἀλήθεια τῆς ζωῆς!

Σημειώσεις

1. Salber Linde: Lou Andreas-Salome, Rowohlt b. Hamburg, 1990, σσ. 12 κ. ἐξ.
2. Κανελλοπούλου, Παν.: Das Individuum als Grenze des Sozialen und der Erkenntnis, στο Archiv f. ang. Sociologie, τ. III, τεύχος 2, σ. 79-92. Βλ. και Καπετανάκη, Δημ.: Ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τοῦ ψυχικῶς Μόνου, ΑΦΘΕ, ἔτος Ε', τ. 2, σσ. 171-212. Τοῦ αὐτοῦ: Μυθολογία τοῦ Ωραίου (ἐκδ. Χάρβεϊ, Ἀθήνα - Λίμνη 1988), σσ. 9 κ. ἐξ.
3. Πλάτ. Ζ' Ἐπιστ., 341 c.
4. Ὁ.π., 340 c. Βλ. Κωσταρά Γρηγ. Φιλ.: Μ. Heidegger, «Ο φιλόσοφος τῆς Μερμύνης», Ἀθήναι 1999.
5. Πλάτ. Πολιτεία, Β 377a 11 - 377b 1-3: «... ἅλῃς τε και νέω και ἀπαλῶ ὁ τῶν μάλιστα γὰρ δὴ τότε πλᾶττεται, και ἐνδύεται τύπος, ὃν ἀν τὶς βούληται...».
6. Gedenkschrift für Johannes Hoffmeister, Hamburg 1955.
7. Hegel G.W.F.: Jenenser Realphilosophie,

Leipzig 1932, σ. 280.

8. Eckermann T.P.: Συνομιλίες με τὸν Γκαίτε (μετ. Ν. Καζαντζάκη, ἐκδ. οἶκος Φέξη) ἐν Ἀθήναις 1913, σ. 40.

9. Guardini Romano: Der Tod des Sokrates, ἐκδ. 1987, σ. 60. Βλ. Hegel (Vorlesungen über der Geschichte der Philosophie, I) Suhrkamp 1999, σ. 446.

10. Eckermann T.P., ὁ.π. παρ. Βλ. Κωσταρά Γρηγ. Φιλ.: Φιλοσοφική Προπαιδεία, Ἀθήνα 2003, ὄγδοη ἐκδόση, σσ. 379 κ.ἐξ.

11. Πλάτ. Ἀπολογία Σωκράτους, 41 c.

12. Ὁ.π. παρ., 41 e.

13. Ὁ.π. παρ., 42. Βλ. Κωσταρά Γρηγ. Φιλ.: Ἡ πολιτικὴ πορεία, τ. I Ἀθήναι 1965, σ. 81 κ.ἐξ. Τοῦ ἰδίου: Γνωριμία με τὸν Ορτέγκα υ Γκασσέτ, Ἀθήνα 2005, σσ. 212 κ.ἐξ.

14. Πλάτ. Φαῖδ. 67e: «ὅσοι σωστά φιλοσοφούν, πρέπει νὰ μελετοῦν τὸν θάνατο!»

15. Ευριπίδου, Ἀπόσπασμα 833 (Fragmente).

16. Δροσίνη Γεωργίου «Φωτερὰ Σκοτάδια» (Τι, λοιπόν;).

17. Το χωρίον εἶναι εἰλημμένο ἀπὸ τὸν II τόμο τοῦ τρίτου, πολυσέλιδου ἔργου τοῦ μεγάλου σύγχρονου υπαρξιακοῦ φιλοσόφου **Karl Jaspers!** Ὁ τίτλος αὐτοῦ τοῦ ἔργου εἶναι «Philosophie» (Φιλοσοφία). Ὁ I τόμος φέρει τὸν εἰδικὸ τίτλο: Weltorientierung (Προσανατολισμός στὸν κόσμον) ὁ II, ογκώδης ἐπίσης, τόμος: Existenzerhellung: (Υπαρξιακὸς φωτισμός) και ὁ III τόμος: Metaphysik (Μεταφυσική). Το χωρίον, που παραθέτω, εἶναι ἀπὸ τὸν II τόμον, σ. 71 (σ. 51 κ.ἐξ. βλ. τὸ ἐξοχο κεφ. Kommunikation - Ἐπικοινωνία), Berlin 1931-1933.

Ο Γρηγ. Κωσταράς γεννήθηκε στὸ Πυργί τοῦ δήμου Ἀγρινίου. Σπούδασε στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν και ἐξεικελύνθηκε στὴ φιλοσοφία-ψυχολογία στα Παν/μια Ἀμβούργου και Κοπεγχάγης ὑπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ καθοδήγηση διαπρεπῶν καθηγητῶν: K.F. v. Weizsacker, P. Aubenque, Kl. Ocher, P. Hofstatter, K. Pawlik, H. Nickel, R. Tausch κ.ά. Ἀναγορεύτηκε διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Παν/μίου τοῦ Ἀμβούργου και ἀπεφοίτησε ἀπὸ τὴ Σχολὴ Ψυχολογικῆς Ἀμύνης τοῦ Οἰσκιρκεν. Εξελέγη ἐπιμελητὴς τοῦ Εργαστηρίου Ψυχολογίας τῆς Φιλσο. Σχολῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, ἐντεταλμένος υφηγητὴς, ἐπικουρος καθηγητὴς, ἀναπηρωτὴς και τέλος καθηγητὴς. Εἶναι ἐκλεγμένο μέλος πολλῶν ἐλληνικῶν και ξένων ἐπιστημονικῶν ἐταιρειῶν με εὐρεία συμμετοχὴ σε διεθνεῖς ἐκπροσωπήσεις και ἐπιστημονικὰ συνέδρια. Διδακτικὸ ἔργο ἀσκέι ὅχι μόνον στὴ Φιλοσοφικὴ, ἀλλὰ και σε ἄλλες πανεπιστημιακὲς σχολές, ἐνῶ προσκεκλημένος ἔχει διδάξει σε πολλὰ πανεπιστήμια τῆς ἀλλοδαπῆς ἢ ἔχει μετᾶσχει σε μεγάλα διεθνή ἐρευνητικὰ κέντρα. Στὸ συγγραφικὸ τοῦ ἔργο (ἐκτὸς ἀπὸ τὰ αὐτοτελῆ βιβλία τοῦ) κεντρικὴ θέση ἔχουν οἱ διατριβές, μελέτες και ἀνακοινώσεις –περισσότερες ἀπὸ 100–, οἱ δημοσιευμένες σε ἐγκυρα ἐλληνικά και ξένα περιοδικὰ. Στὸ πλαίσιο μίας ἐργώδους κοινωνικῆς, πολιτικῆς και ἐθνικῆς δραστηριότητος εἶδαν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος ὑπὲρ τὰ 300 ἄρθρα ἀπὸ τὶς στήλες τῶν μεγαλυτέρων ἐφημερίδων. Το συγγραφικὸ τοῦ ἔργο –ξενόγλωσσο, ἐλληνιστὶ γραμμένο ἢ μεταφρασμένο– ἔχει μεγάλη ἀπήχηση. Ἐτυχε, τέλος, πολλῶν τιμητικῶν διακρίσεων, και με τὴν ιδιότητα τοῦ προέδρου τῆς ΑΠΟΕΑ (Ἀνωτ. Πενετλ. Ὁμοσπονδία Εφ. Αἱ/κων).

Η ασφαλιστική βιομηχανία δεν ήταν η πηγή της κρίσης

Τι είπαν στην G-20 οι ασφαλιστές - Επιστολή CEA

Εισαγωγή - έκκληση στις κυβερνήσεις της G20 να εξετάζουν τη διαφοροποιούμενη φύση της ασφάλισης όταν αποφασίζουν τα οποιαδήποτε μέτρα αντιμετώπισης των συστημικών κινδύνων απευθύνει με επιστολή της η γενική διευθύντρια της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Ασφάλισης και Αντασφάλισης (CEA), Μικαέλα Κόλερ. Η ασφαλιστική βιομηχανία δεν ήταν η πηγή της κρίσης και τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά του ασφαλιστικού επιχειρηματικού μοντέλου και το ρυθμιστικό πλαίσιο που προσαρμόστηκε στο συγκεκριμένο ασφαλιστικό επιχειρηματικό μοντέλο καθιστά απίθανο οι (αντ-)ασφαλιστές να είναι οι αποδέκτες των κυβερνητικών κεφαλαίων στο μέλλον, σημειώνει στην επιστολή της η κ. Κόλερ. Ακολουθεί ολόκληρη η επιστολή της γενικής διευθύντριας της CEA.

Αγαπητοί ηγέτες της G20, από τη σύνοδο της G20 στην Ουάσιγκτον τον Νοέμβριο του 2008 μέχρι σήμερα έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά την ενδυνάμωση των κανονισμών του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος. Τα νομοθετικά πακέτα που υιοθετήθηκαν πρόσφατα τόσο από την Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και από τις Ηνωμένες Πολιτείες θα γίνουν καθοδεχόμενα ως επιπλέον πρόοδος που θα παρέχει ένα ενδυναμωμένο πλαίσιο για την εφαρμογή της μεταρρυθμιστικής ατζέντας της G20. Και η αλήθεια είναι ότι αυτή η πρόοδος σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όταν αντιμετωπίζονται σημαντικά ζητήματα ώστε να αποφεύγονται οι όποιες αρνητικές αθροιστικές συνέπειες.

Η CEA, η ευρωπαϊκή ασφαλιστική και αντασφαλιστική ομοσπονδία, υποστηρίζει τις απαιτούμενες βελτιώσεις στα ρυθμιστικά και εποπτικά στάνταρ που πετυχαίνουν μια ισορροπία ανάμεσα στην αποτελεσματική καταναλωτική προστασία και σε μια ορθή και ανταγωνιστική ασφαλιστική βιομηχανία. Πιστεύουμε ωστόσο ότι η παγκόσμια οικονομική σταθερότητα μπορεί να εξασφαλιστεί μόνο εάν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε οικονομικού τομέα αντανακλώνται επαρκώς σε τέτοια μέτρα.

Συστημικά σημαντικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (SIFIs)

Καλούμε τις κυβερνήσεις της G20, τους ρυθμιστές και τις κεντρικές τράπεζές τους, να δώσουν την αρμόζουσα και κατάλληλη σκέψη στη διαφοροποιούμενη φύση της ασφάλισης όταν αποφασίζουν τα οποιαδήποτε μέτρα αντιμετώπισης των συστημικών κινδύνων.

Βασισμένη στα κριτήρια αναγνώρισης των συστημικών κινδύνων που έχουν συσταθεί από την FSB και την IAIS, η CEA πιστεύει ακράδαντα ότι ο πυρήνας του α-

σφαλιστικού επιχειρηματικού μοντέλου δεν παράγει συστημικά ρίσκα που μεταδίδονται απευθείας στην οικονομία. Υπάρχει πολύ μικρότερος κίνδυνος μετάδοσης ρίσκου, υψηλότερη δυνατότητα υποκατάστασης και χαμηλότερη οικονομική ευαισθησία από ότι στον τραπεζικό τομέα.

Γι' αυτό και συμμεριζόμαστε την άποψη της IAIS ότι υπάρχουν ελάχιστες αποδείξεις ρυθμισμένων ασφαλιστικών εταιρειών που είτε παρήγαγαν είτε ενίσχυσαν τους συστημικούς κινδύνους εντός του ίδιου του οικονομικού συστήματος ή στην πραγματική οικονομία. Ο ασφαλιστικός τομέας, είναι φυσικά, όπως και πολλοί άλλοι τομείς της σύγχρονης οικονομίας, ύποπτος για την παραγωγή συστημικών κινδύνων σε άλλους οικονομικούς τομείς.

Βάσει του προαναφερθέντος πιστεύουμε ότι οι ιδιώτες-ασφαλιστές δεν πρέπει να κατηγοριοποιούνται ως συστημικά σημαντικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Πιστεύουμε πραγματικά ότι η αναγνώριση του ασφαλιστή ως SIFI τον καθιστά υποκείμενο σε αξιώσεις επιπλέον κεφαλαίων και αναφορών που υπονομεύουν τον ύστατο στόχο της επίτευξης της οικονομικής σταθερότητας από τη στιγμή που θα αυξήσει τον κινδύνο και θα προκαλέσει στρεβλώσεις στην αγορά.

Πρέπει επίσης να αναγνωριστεί ότι υπάρχει μεγάλο όφελος από το νομοθετικό πλαίσιο που υποστηρίζει τη ποικιλία στις οικονομικές αγορές. Διαφορετικά υπάρχει ο κίνδυνος της «αγελαίας συμπεριφοράς» με την οποία οι παίκτες στις διάφορες αγορές θα ενθαρρυνθούν ή θα απαιτηθεί από αυτούς (από τους επιβληνόντες τους) να αντιδράσουν με τον ίδιο τρόπο σε ένα εξωτερικό έναυσμα. Για παράδειγμα, αν ο περισσότερος μακρόχρονος επενδυτικός ορίζοντας της ασφαλιστικής βιομηχανίας τεθεί σε κίνδυνο αυτό θα μείωνε τη σταθεροποιητική επίδραση που

μπορούν να έχουν οι (αντ-)ασφαλιστές. Γι' αυτό το λόγο, τα οποιαδήποτε μέτρα αντιμετώπισης του συστημικού κινδύνου που περιλαμβάνουν την ασφαλιστική βιομηχανία θα πρέπει να αναγνωρίζουν και να αντανακλούν το ξεχωριστό επιχειρηματικό μοντέλο του τομέα.

Ο ασφαλιστικός τομέας, παρ' όλα αυτά, υποστηρίζει σθεναρά τις προσπάθειες ενδυνάμωσης μακρο-προληπτικής εποπτείας, ώστε να διασφαλιστεί η καλύτερη κατανόηση του συνολικού αντίκτυπου των δραστηριοτήτων, των αγορών και των προϊόντων στη σταθερότητα του οικονομικού συστήματος.

Αποφάσεις

Οι προτάσεις για την ενδυνάμωση των αποκαλούμενων πλαισίων «αποφάσεων» δεν πρέπει να εφαρμόζονται στο σύνολο του οικονομικού τομέα. Αντίθετα θα πρέπει να αναπτύσσονται συγκεκριμένες λύσεις ανά τομέα που θα δίνουν την απαιτούμενη σκέψη στο ασφαλιστικό επιχειρηματικό μοντέλο και τις τακτικές διαδικασίες εκκαθάρισης που υπάρχουν ήδη στην ασφαλιστική ρύθμιση.

Ένα επαρκές επίπεδο προστασίας του ασφαλισμένου εξασφαλίζεται από το ευρωπαϊκό ασφαλιστικό ρυθμιστικό πλαίσιο.

Η Μικαέλα Κόλερ, γενική διευθύντρια της CEA

Για να εξασφαλίσουν ότι είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους απέναντι στους ασφαλισμένους, οι ασφαλιστές αντιπαράσσουν τις αναμενόμενες μελλοντικές απαιτήσεις των ασφαλισμένων (τεχνική προδιαγραφή) με επαρκείς και σίγουρα επενδυμένους πόρους που έχουν παρόμοια χαρακτηριστικά με τις υποκείμενες ασφαλιστικές υποχρεώσεις (για παράδειγμα όσον αφορά τη διάρκεια, τη ρευστότητα και το νόμισμα). Επιπλέον η ευρωπαϊκή ασφαλιστική ρύθμιση απαιτεί οι ασφαλιστικές εταιρείες και οι όμιλοι να κρατούν επιπλέον κεφάλαιο πέρα από τις τεχνικές προδιαγραφές τους για να αντεπεξέλθουν σε απρόοπτα δυσμενή συμβάντα. Το Solvency II θα θέσει δύο επίπεδα κεφαλαιακών απαιτήσεων τόσο για ιδιωτικές επιχειρήσεις όσο και για έναν ασφαλιστικό όμιλο ως σύνολο. Αυτό επιτρέπει τον έγκαιρο εντοπισμό οικονομικών προβλημάτων και δημιουργεί μια κλίμακα παρέμβασης μοναδική στον οικονομικό τομέα. Η κλιμακωτή παρέμβαση προσφέρει στους μάντζερ και τους επόπτες τους την πιθανότητα εφαρμογής προοδευτικής διορθωτικής δράσης όταν η οικονομική κατάσταση επιδεινώνεται, αλλά ενώ έχει ακόμα καθαρούς πόρους για να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της απέναντι στους ασφαλισμένους.

Η μακρά ωριμότητα των ασφαλιστικών υποχρεώσεων σημαίνει ότι η τακτική εκκαθάριση των ασφαλιστών συνήθως χρειάζεται πολλά χρόνια και γι' αυτό δεν απαιτείται βραχύχρονα ξεπουλήματα που προκαλούν οι ελλείψεις ρευστού και επιτρέπει την ανάκαμψη των δεσμευμένων στοιχείων ενεργητικού στις αξίες αγοράς.

Σε μια ακραία κατάσταση ελλείμματος φερεγγυότητας μια εταιρεία ή το τμήμα ενός ομίλου μπορεί (με δική του πρωτοβουλία ή εάν ζητηθεί από τον επιβλέποντά του) να σταματήσει τις νέες επιχειρηματικές εγγραφές (προσωρινό ή τελικό κλείδωμα), ενώ θα συνεχίσει να τιμά τα

Σε μια ακραία κατάσταση ελλείμματος φερεγγυότητας μια εταιρεία ή το τμήμα ενός ομίλου μπορεί (με δική του πρωτοβουλία ή εάν ζητηθεί από τον επιβλέποντά του) να σταματήσει τις νέες επιχειρηματικές εγγραφές (προσωρινό ή τελικό κλείδωμα), ενώ θα συνεχίσει να τιμά τα υπάρχοντα συμβόλαια, ή εναλλακτικά μπορεί να μεταφέρει (τμήμα) των ασφαλιστικών συμβολαίων, αποθεμάτων και πόρων της σε άλλον ασφαλιστή (μεταφορά χαρτοφυλακίου).

υπάρχοντα συμβόλαια, ή εναλλακτικά μπορεί να μεταφέρει (τμήμα) των ασφαλιστικών συμβολαίων, αποθεμάτων και πόρων της σε άλλον ασφαλιστή (μεταφορά χαρτοφυλακίου).

Η ευρωπαϊκή νομοθεσία στην πρόσφατη ευρωπαϊκή εποπτική αρχή της αναγνώρισε τις διαφορές μεταξύ των τραπεζών και των ασφαλειών και διασφάλισε ότι η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλειών και Ασφαλιστικών Ταμείων (EIOPA) αντανάκλα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ασφαλιστικού τομέα. Συγκεκριμένα, κάνει ξεκάθαρη αναφορά στην Οδηγία Solvency II όσον αφορά την πρόληψη κρίσης, το μάντζμεντ και τις αποφάσεις. Σε αντίθεση με τον τραπεζικό τομέα η ευρωπαϊκή νομοθεσία δεν προβλέπει ένα ευρωπαϊκό σύστημα αποφάσεων και χρηματοδοτικών διακανονισμών για τον ασφαλιστικό τομέα.

Φορολόγηση του οικονομικού τομέα

Καλούμε τους ηγέτες της G20 να προσδιορίσουν προσεκτικά τα διάφορα φορολογικά μέτρα εντός των διαφόρων τμημάτων του τομέα οικονομικών υπηρεσιών και να επικεντρωθούν στην υιοθέτηση νέων μέτρων τα οποία θα αντανάκλουν επαρκώς τους διαφορετικούς κινδύνους που θέτουν τα διαφορετικά τμήματα του οικονομικού τομέα στη σταθερότητα του οικονομικού συστήματος και την πραγματική οικονομία.

Η ασφαλιστική βιομηχανία δεν ήταν η πηγή της κρίσης. Τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά του ασφαλιστικού επιχειρηματικού μοντέλου και το ρυθμιστικό πλαίσιο που

προσαρμόστηκε στο συγκεκριμένο ασφαλιστικό επιχειρηματικό μοντέλο (λόγω της εισαγωγής του Solvency II το 2013) –που έχει αποτέλεσμα τη δυνατότερη ικανότητα αντιμετώπισης καταστάσεων στρες– μαζί με τις υπάρχουσες τακτικές διαδικασίες εκκαθάρισης καθιστά απίθανο οι (αντ-) ασφαλιστές να είναι οι αποδέκτες των κυβερνητικών κεφαλαίων στο μέλλον.

Γι' αυτόν τον λόγο δεν είναι πρόβλημα να απαιτείται από την ασφαλιστική βιομηχανία να συνεισφέρει σε οποιεσδήποτε αποφάσεις διατομεακής χρηματοδότησης ούτε πρέπει ο ασφαλιστικός τομέας να υπόκειται σε οποιαδήποτε νέα φορολογικά εργαλεία που αποσκοπούν να διασφαλίσουν ότι ο οικονομικός τομέας θα συνεισφέρει στην μετα-κρίση χρηματοπιστωτική σταθεροποίηση.

Μια τέτοια ευρεία εφαρμογή θα έχει ως αποτέλεσμα την διασταυρούμενη επιδότηση ανάμεσα στα διάφορα τμήματα του οικονομικού τομέα, ανταμείβοντας τα πιο ριψοκίνδυνα τμήματα του οικονομικού τομέα εις βάρος των λιγότερο ριψοκίνδυνων και δημιουργώντας ηθικό κίνδυνο.

Συμπερασματικά, η CEA ενθαρρύνει τους ηγέτες της G20 να προχωρήσουν προς την εφαρμογή ενός ενδυναμωμένου ρυθμιστικού πλαισίου για το παγκόσμιο οικονομικό σύστημα, το οποίο θα λαμβάνει υπόψη τα χαρακτηριστικά των διαφορετικών τύπων των οικονομικών θεσμών.

Δηλώνουμε έτοιμοι να συνεισφέρουμε στην οποιαδήποτε συζήτηση που θα προωθήσει αυτή τη διαδικασία.

Προχωρήστε και πάρτε τις δύσκολες αποφάσεις

Η Chartis θα στηρίζει πάντα κάθε βήμα σας μέσω της Ασφάλισης Ευθύνης Στελεχών Διοίκησης.

Οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν σήμερα τα ανώτατα στελέχη, οι διευθυντές και οι ίδιες οι εταιρείες αλλάζουν από μέρα σε μέρα. Γι' αυτό κι εμείς, στο διαρκώς μεταβαλλόμενο τοπίο κινδύνων του σήμερα, ενισχύσαμε την ασφάλεια Ευθύνης Στελεχών Διοίκησης που παρέχουμε ώστε να διαφυλάξουμε τα προσωπικά τους περιουσιακά στοιχεία και να προστατέψουμε τους οργανισμούς τους οποίους υπηρετούν. Διαθέτουμε την κορυφαία στην αγορά κάλυψη βασισμένη στην εμπειρία 40 χρόνων στην Ευθύνη Στελεχών Διοίκησης. Μάθετε περισσότερα και δείτε αν η δική σας ασφαλιστική κάνει αρκετά για σας.

www.chartisinsurance.gr/businessguard

CHARTIS
Your world, insured

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ

γράφει ο ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΠΥΡΟΥ

underwriting

«Αν δεις κάτι, πες κάτι» (if you see something, say something)

★ Αυτό είναι ένα διαφημιστικό σλόγκαν του προέδρου και δι/ντος συμβούλου της διαφημιστικής εταιρείας του Μανχάταν Korey Kay & Partners για την «επιφυλακή» των Αμερικανών πολιτών στον μετά την 11η Σεπτεμβρίου 2001 κόσμο. Ήταν παραγγελία της εταιρείας Δημοσίων Μεταφορών για να ενθαρρυνθούν οι πολίτες να καταγγέλλουν ύποπτες κινήσεις ή ασυνόδευτα πακέτα. Αυτό απεφασίσθη το 2002 και από 1/1/2003 υπήρχε παντού, σε αφίσες, λεωφορεία και μετρό.

Αρκετοί πίστευαν και πιστεύουν ότι αυτό τροφοδοτεί τον φόβο, την παράνοια και τους «καταδότες»...

Παρ' όλα αυτά, οι πλανόδιοι πωλητές της Τάιμς Σκουέαρ ενημέρωσαν την αστυνομία για ένα Nissan από το οποίο έβγαине καπνός την Πρωτομαγιά 2010. Στις 18/5/2010 ανακοινώθηκε ότι ένας Πακιστανοαμερικανός εκατηγορεύτο για απόπειρα επίθεσης

με παγιδευμένο με εκρηκτικά αυτοκίνητο...

Αν και το πλαίσιο είναι αρκετά δυσδιάκριτο στο πού αρχίζει η προστασία του κοινωνικού συνόλου και πού ο χαφιεδισμός, θα τοημούσαμε να πούμε ότι από την ασφαλιστική αγορά λείπει το «ΑΝ ΔΕΙΣ ΚΑΤΙ, ΠΕΣ ΚΑΤΙ».

Συνήθως παρατηρούμε το αντίθετο, μια προσπάθεια συγκάλυψης. Αρκετά στελέχη γνωρίζουν ή βλέπουν «κάτι» που βλάπτει σοβαρά εταιρείες, ασφαλιστές, πελάτες και θεσμούς και δεν κάνουν τίποτα...

Υπάρχει και το αντίθετο, που κάποιοι μιλάνε πολύ και οδηγούν τα πλοία των εταιρειών τους στο ναυάγιο. Στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο υπήρχε το σλόγκαν «Loose Lips, sink ships» (όποιος μιλά πολύ, βυθίζει πλοία!).

Ανάμεσα στα δύο σλόγκαν υπάρχει και το «μέτρον άριστον».

Ο προπολεμικός δήμαρχος Κώστας Κοτζιάς ήταν εκείνος που έβαλε πρώτος, την Πρωτοχρονιά του 1936, στα πόδια ενός τροχονόμου το δώρο του: δύο γαλοπούλες. Από τότε, με υποχρεωτική διακοπή στα χρόνια της Κατοχής, το έθιμο συνεχίστηκε. Γύρω από τα κουβούκλια των τροχονόμων συγκεντρώνονταν τρόφιμα, ποτά, τόπια υφάσματα, ηλεκτρικές συσκευές, ως και τσουβάβλια με χαλίκια μωσαϊκού, ζεμπιλία με ανθρακίτη, πηλακάκια και μάρμαρα. Ο τροχονόμος ποζάρει στη γνωστή, επιβλητική του στάση· όμως, ποια κίνηση να ρυθμίσει; Λίγα τα οχήματα, πολλός ο κόσμος, σπάνια τα ταξί και τα ιδιωτικά, αρκετά τα μοτοσκά, ταλαιπωρημένα από τη χρήση τα λεωφορεία. Ωστόσο, στις αρχές του 1958, συντελείται αναπάντεχη αλλαγή στις συνθήκες μαζικής μεταφοράς: απομακρύνονται οι «σακαράκες» και τη θέση τους παίρνουν τα πολυτελή μπλε λεωφορεία των εξήντα θέσεων, τα πρώτα «μείζονος» τύπου, με μια καινοτομία: ειδική θέση για τον εισπράκτορα. (Φωτ.: Αφοί Μεγαλοκονόμου)

Γ. Πρεβελάκης: Ζητείται διευθυντής στην Ένωση «Με αγγελία»

Από μια αυτοβιογραφία του Γιώργου Πρεβελάκη το «ΝΑΙ» διάλεξε να μοιραστούμε ένα απόσπασμα, έτσι για την ιστορία!

«Οι σπουδές μου στην Αμερική στον τομέα των Business Administration μού έδωσαν πολλά εφόδια για την περαιτέρω καριέρα μου. Επιστρέφοντας από την Αμερική, πήρα μία αξιόλογη θέση στην Αμερικανική Αποστολή Οικονομικής Βοήθειας για την Ελλάδα, στο τμήμα Ιατρικών Εφοδίων και αργότερα στο αμερικανικό προξενείο.

Παράλληλα εργαζόμουν, part time, στην Ασφαλιστική Εταιρεία «Πατρίς», που διηύθυνε ο αδελφός μου Νίκος. Ήταν η πρώτη μου επαφή με την πηλατεία Συντάγματος, στην οποία τελικά εργάστηκα σε 5 διαφορετικά σημεία της, σε διάστημα 20 χρόνων. Εκεί συνάντησα, για πρώτη φορά, τον Αλέξανδρο Ταμπουρά, ως διευθυντή, μία από τις πέντε μεγάλες προσωπικότητες που συνάντησα στην επαγγελματική μου ζωή. Θα τον ξανασυναντούσα 18 χρόνια αργότερα, στην Όθωνος 4, ως πρόεδρο της «Ιντεραμερίκαν».

Στην «Ασπίς Πρόνοια» μετεφέρθη ο αδελφός μου Νίκος, που παράλληλα, ως ο μοναδικός ειδικευμένος αναλογιστής την εποχή εκείνη, εργαζόταν και στην «Εθνική Ασφαλιστική».

Η καριέρα μου στο αμερικανικό προξενείο συνεχίστηκε ως το 1958 και με τα χρήματα από τους μισθούς μου αγόρασα το πρώτο σπίτι μου, στην οδό Τήνου 4, όπου γεννήθηκε το 1962 ο γιος μου Βασίλης, από το γάμο μου με τη Σόνια Κουμαντάρου το 1955.

Θα ξεκινήσω με την ασφαλιστική μου καριέρα, παρόλο που υπήρχαν παράλληλα και άλλες δραστηριότητες, για τις οποίες θα μιλήσω χωριστά.

Ξεκίνησα, λοιπόν, ως λογιστής στην «Πατρίδα» και όταν στις αρχές της δεκαετίας του 1950, η «Πατρίς» συγχωνεύτηκε με την «Ασπίς Πρόνοια» και έγινε ενοποίηση του προσωπικού, βρέθηκα με βαθμό τμηματάρχου

1. Ο πρόεδρος της Ένωσης Εμμ. Χατζηανδρέου με τον υπουργό κ. Σ. Γκίκα 2. Ο Γ. Π. παρουσιάζει τις στατιστικές 3. Α. Ζώρας, Γ. Πρεβελάκης, Κ. Τρικούπης, Σ. Γκίκας, Θ. Κονίτσας. Κάτω, ο Κ. Καραμανλής στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, στο περίπτερο της Ένωσης Ελλήνων Ασφαλιστών

στα γραφεία της οδού Ερμού 2.

Ενώ, λοιπόν, όλα πήγαιναν ωραία και είχα επίσης και τη δουλειά μου στο αμερικανικό προξενείο, διάβασα μια μέρα μια αγγελία των

Ενώσεων Ασφαλιστικών Εταιρειών, που ζητούσαν ένα κατάλληλο πρόσωπο να οργανώσει μια ειδική υπηρεσία, για να καταγράφει και να μελετά τα αυτοκινητικά ατυχήματα. Τα ζη-

τούμενα προσόντα ήσαν τόσο εξωπραγματικά, που δεν θα περνούσα ποτέ τις εξετάσεις. Ακριβώς επειδή τα προσόντα αυτά δεν τα διέθετε κανείς, υπήρξαν μόνο 2 αιτήσεις, η δική μου και κάποια άλλη, και -αντί για εξετάσεις- μας ζητήθηκε ένα υπόμνημα για το πώς θα οργανώναμε την υπηρεσία αυτή. Το δικό μου υπόμνημα ήταν μόνο μια σελίδα με το προτεινόμενο οργανόγραμμα της Ειδικής υπηρεσίας Κλάδου Αυτοκινήτων. Κέρδισα το «διαγωνισμό» και ανέλαβα την οργάνωση και λειτουργία της Ε.Υ.Κ.Α. το 1958, που σημείωσε εντυπωσιακή επιτυχία, ως και πρωτοσέλιδα, όταν ανακοινώθηκαν οι πρώτες στατιστικές. Η επιτυχία αυτή με έκανε γνωστό στους ασφαλιστικούς κύκλους και κέρδισα επίσης την εμπιστοσύνη ενός «γίγαντα» της εποχής, του Γενικού Διευθυντού της μεγαλύτερης ασφαλιστικής εταιρείας ΕΘΝΙΚΗ, Εμμανουήλ Χατζηανδρέου (δεύτερη μεγάλη προσωπικότητα στη ζωή μου).

Η Ε.Υ.Κ.Α. τότε ήταν κοινό γραφείο των διαφόρων Ασφαλιστικών Ενώσεων της εποχής εκείνης. Η επιτυχία της Ε.Υ.Κ.Α. βοήθησε την κίνηση για την οργάνωση όλων των ασφαλιστικών ενώσεων σε ένα σωματείο και, πριν περάσει καλά καλά ένας χρόνος, δημιουργήθηκε η Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών, που περιελάμβανε όλες τις ελληνικές και ξένες ασφαλιστικές εταιρείες στην Ελλάδα (περίπου 150).

Με εντολή του Εμμανουήλ Χατζηανδρέου, που ανέλαβε ως πρώτος πρόεδρος της Ένωσης, βρήκα κατάλληλο χώρο στην οδό Δραγασανίου 10 και τον διαμόρφωσα για τα γραφεία της Ένωσης, μεταφέροντας εκεί και την Ε.Υ.Κ.Α. από την οδό Πανεπιστημίου 44. Πρώτο θέμα στο Διοικητικό Συμβούλιο, που συνεδρίασε στα νέα γραφεία, ήταν και η πρόσληψη διευθυντού και μόνος υποψήφιος ήταν ένας σημαίνων καθηγητής του πανεπιστημίου, ηλικίας 60 ετών. Όπως έμαθα μετά, ο πρόεδρος -και ενώ όλοι ήσαν έτοιμοι να συμφωνήσουν για τον καθηγητή-, προς μεγάλη κατάντηξη όλων, τους λέει:

«Εδώ έχουμε έναν νέο, που μέσα σε ένα

χρόνο έδειξε τις ικανότητές του και έγινε αφορμή να συνενωθούμε. Γιατί, λοιπόν, ενώ έχουμε ανάμεσά μας ένα δοκιμασμένο στέλεχος, να ψάχνουμε για άλλο διευθυντή...»

Έμεινα κατάπληκτος, όταν με φώναξαν στην αίθουσα του Συμβουλίου για να μου αναθέσουν τη θέση του Διευθυντού του Ασφαλιστικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος, γιατί αυτό ήταν η Ένωση Ασφαλιστών Εταιρειών. Ήμουνα μόλις 32 χρόνων (1959) στην κορυφαία θέση από πλευράς prestige της 45χρονης ασφαλιστικής καριέρας μου.

ΝΕΑ ΓΡΑΦΕΙΑ. Το μεγάλο πάθος της ζωής μου ήταν τα ακίνητα. Η ιδέα μου άρεσε στον Πρόεδρο και προσεφέρθη να προκαταβάλει η ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ εισφορές επόμενων ετών για να πραγματοποιηθεί η ιδέα μου.

Πράγματι, σε ελάχιστο χρόνο η Ένωση απέκτησε ιδιόκτητα γραφεία, στην οδό Ξενοφώντος 10, και παράλληλα στο ίδιο κτήριο εγκαταστάθηκε και το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Ασφαλιστών.

Η Ένωση με πρόεδρο τον Χατζηανδρέου ανέπτυξε μεγάλη δραστηριότητα. Αξιοποίησε τις στατιστικές της Ε.Υ.Κ.Α., βοήθησε στη σύσταση του Κ.Ο.Κ. που ξεκίνησε με πρωτοβουλία του τότε Γενικού Γραμματέα του υπουργείου Συγκοινωνιών κ. Κωνσταντίνου Τρικούπη και παρουσίασε σε ιδιόκτητο περίπτερο στην Έκθεση Θεσσαλονίκης τα πλεονεκτήματα της ασφαλίσεως. Η Ένωση με όρισε αντιπρόσωπό της στην Επιτροπή Συντάξεως του Κ.Ο.Κ. και διέθεσε σημαντικά ποσά για να βοηθήσει το έργο της Επιτροπής που συνεδρίαζε στα γραφεία της Ένωσης.

Για τη δική μου προσπάθεια, παρασημοφορήθηκα με τον Αργυρό Σταυρό του Τάγματος του Φοίνικος.

Ένα άλλο, πραγματικά τίτλιο, έργο ήταν η σύνταξη και η εκτύπωση του Μητρώου όλων των αυτοκινήτων που κυκλοφορούσαν τότε στην Ελλάδα, με ετήσιες ανανεώσεις για τα νεοεισερχόμενα στην κυκλοφορία οχήματα.

(Πηγή: Γιώργος Πρεβελάκης, «Τα καλλήστεία στην Ελλάδα 1952-1999»)

★ Καθημερινώς ακούμε για εκατομμύρια παιδιά που ζουν εγκαταλεημένα, έκθετα σε κακοποίηση, επαιτεία, σεξουαλική εκμετάλλευση, χωρίς στοιχειώδη εκπαίδευση, χωρίς διατροφή και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Πρόσφατη ειδησεογραφία αναφέρει συγκεκριμένους αριθμούς, που θα έπρεπε να μας κάνουν να ντρεπόμαστε για τον πολιτισμό μας.

Η φτώχεια σκοτώνει σε ολόκληρο τον κόσμο κάθε χρόνο έντεκα εκατομμύρια παιδιά, σύμφωνα με στοιχεία της αρμόδιας υπηρεσίας των Ηνωμένων Εθνών, UNICEF. Την ίδια ώρα 150.000.000 παιδιά υποσιτίζονται, 120.000.000 δεν πηγαίνουν σχολείο, ενώ τα μισά παιδιά στον κόσμο δεν έχουν πρόσβαση σε καθαρό νερό και σε εγκαταστάσεις υγιεινής... Θλιβερό σταχυολόγημα, που κάνει κάθε ευαίσθητη καρδιά να σφίγγεται από πόνο και οργή. Η τρυφερή ηλικία, ανυπεράσπιστα, αλέθεται μέσα στα ακάθαρτα γρανάζια της απάνθρωπης σκληρότητας και της ηθικής αναισθησίας.

Και ύστερα θριαμβολογούμε και γιορτάζουμε την «Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού». Συνέδρια Διεθνή για το Παιδί: «Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Παιδιού», «στην οποία εκφράσθηκε ομόφωνα και παγκόσμια η πολιτική βούληση για την προστασία του παιδιού και τα διευρυμένα δικαιώματά του, η αναγνώρισή του σε άτομο με ελευθερία εκφράσεως και συμμετοχής στην πληροφόρηση, στη λήψη αποφάσεων όσον αφορά τις προτιμήσεις του και τον τρόπο ζωής του».

Οι ασφαλιστές του μόχθου

Η δουλειά του ασφαλιστή είναι εμπορική πράξη «εμποτισμένη» με την έννοια «λειτούργημα». Δεν είναι σκέτη εμπορική πράξη ούτε σκέτο λείτουργημα. Γι' αυτό και θέλει ειδικό χειρισμό. Άλλο να πουλάς ένα φόρεμα, ένα σακάκι, κι άλλο να πουλάς προστασία για τη ζωή κάποιου ή για την επιβίωση του παιδιού του. Η ζωή είναι ένα «λαχείο» για κάποιους και αλλού κληρώνει πρώτο αριθμό και αλλού ένα «τίποτα»... Το επάγγελμα του ασφαλιστή μοιάζει με του λαχειοπώλη. Δεν κερδίζουν όλοι! Ο λαχειοπώλης, φτωχός ή πλούσιος, πουλά λαχεία που για άλλους είναι άχρηστα χαρτιά και για άλλους εκατομμύρια κέρδη! Ο ασφαλιστής πουλά αξιόγραφα! Και ο λαχειοπώλης! Και στις δύο περιπτώσεις ο πελάτης είναι ο «κερδίζων» ή ο «χάνων»!

Και στις δύο πλευρές η ΕΛΠΙΔΑ είναι προϊόν προς πώληση. Ο λαχειοπώλης μιλά για εκατομμύρια και στην τσέπη του ίσως να μην έχει ούτε ευρώ! Ασφαλιστής και λαχειοπώλης είναι άνθρωποι του μόχθου. Σκληρού μόχθου. Η προπαγάνδα των εταιρειών με τα ταξίδια, τα συνέδρια, τα γραφεία με «μούρες και μοκέτες», τα κύπελλα και τα διθυραμβικά οπτικοακουστικά παραπλανά την πραγματικό-

τητα. Λίγοι είναι οι φτιαγμένοι. Μια μικροπαρέα σε κάθε εταιρεία. Οι πολλοί είναι στο τρέξιμο, στο άγχος, στην προκαταβολή, στο δάνειο. Οι εταιρείες του πλήθους ασφαλιστών ασ δουν πόσο βγάζει ο 100ός ασφαλιστής τους με 12-15 ώρες δουλειάς. Διαβάστε στους ισολογισμούς Δάνεια Συνεργατών και θα δείτε πολύ μεγάλα νούμερα και ανοίγματα. Με «ματωμένες προκαταβολές και έναντι» γίνονται και αρκετές εξαγορές... Το παιχνίδι της προπαγάνδας ρίχνει τη φωτιά στους λίγους δήθεν πρωταθλητές των πρωταθλητών... Οι κομπάρσοι του μόχθου είναι πίσω, στο σωρό, στο ανώνυμο πλήθος. Το «Ασφαλιστικό ΝΑΙ» εύχεται αυτά τα Χριστούγεννα οι επικεφαλής να βάλουν στόχο για το 2011 το ανέβασμα του εισοδήματος του μέσου όρου και των πολλών. Θα είναι καλό για όλους. Θα σταματήσει και η ζητιανιά και το «πάρτε, κύριε, λαχείο!». Και να σταματήσουν μερικοί να είναι ασφαλιστοκτόνοι. Και κρίμα που οι κ.κ. Καραβίας (ΣΕΜΑ), Ανδρέου (ΠΣΣΑΣ), Γρυπάρη (ΠΣΑΣ), και διάφοροι των συλλόγων και ομοσπονδιών πρακτόρων που δεν σήκωσαν γροθιά και κατάντησαν τους συλλόγους εξωραϊστικούς της φιλοδοξικής βραδιάς.

★ Από 1ης Νοεμβρίου 2010 η ALICO (AMERICAN LIFE), η αμερικανική ασφαλιστική εταιρεία από το WILMINGTON - DELAWARE, έτος ίδρύσεως 1921, με νόμιμους αντιπροσώπους για την Ελλάδα παλαιότερα τους Νέλλη Κανελλόπουλο και Χρ. Αδαμαντιάδη και διεύθυνση του Α. Βασιλείου που εγκαταστάθηκε στην Ελλάδα το 1964 με δημιουργικότητα παρουσία και ιστορία και θα αποκαλείται METLIFE ALICO. Της ευχόμαστε επιτυχίες και συνέχιση της προσφοράς της.

Στις πασαρέλλες των καλλιστείων της διαφήμισης και επικοινωνίας, εταιρείες και καλλιθόνες για να κερδίσουν τον τίτλο της πιο καλής και όμορφης πρωταγωνίστριας πολλών φορές αναγκάζονται ή επιλέγουν ένα διαφορετικό όνομα από αυτό που είχαν. Άλλοτε το κοινό αποδέχεται την αλλαγή, άλλοτε αδιαφορεί. Η πραγματική ομορφιά δεν χάνεται και δεν επηρεάζεται πάντα από το όνομα, αλλά όπως και να το κάνουμε κάποτε χρειάζεται ή οι συνθήκες το επιβάλλουν. Η METLIFE ALICO έχει προσόντα και έρχεται από την Αμερική, όπως το 1959 η Σταρ Ελλάς Ζωή Κουρούκλη ήρθε από την Αμερική όπου διεκδίκησε το στέμμα της Μis Υφήλιος και δύο χρόνια αργότερα από Ζωή Κουρούκλη μετονομάστηκε σε Ζωή Λάσκαρη.

Στη βραδιά καλλιστείων 1959 παρίσταται ο Σοφοκλής Βενιζέλος, ο πρόεδρος της Ακαδημίας Σπύρος Μελάς και ο Λάμπρος Κωνσταντάρας με τη Χριστίνα Σύλβα ανακοινώνουν τα αποτελέσματα: Σταρ Ελλάς η Ζωίτσα Κουρούκλη! Η Θεσσαλονικιά 18χρονη (ή 16χρονη) Ζωίτσα που πήγε στην

στην πραγματικότητα ονομάζεται Ευγενία Βραχνού. Ο Γιώργος Νταλάρας έχει επώνυμο Νταράλας. Η Ελένη Βιτάλη είναι κόρη του Τάκη Λαβίδα. Ο Χρυστάκης Πεγόταν Χρήστος Σύρπος. Η Σοφία Βέμπο λεγόταν Εφη Μπέμπο. Ο Γιάννης Πάριος λέγεται Βαρθακούρης. Η Πόλυ Πάνου είχε πραγματικό ονοματεπώνυμο Πολυτίμη Κολλιοπάνου. Ο στιχουργός Πυθαγόρας στο επίθετό του λεγόταν Παπασαματίου. Η Χάρης Αλεξίου είναι η Χαρίκλεια Ρούπακα. Η Αρλέτα είναι η Νικολέτα Τσάπρα. Η Μαίρη Λίντα είναι η Μαρία Δημητρακοπούλου. Η Καίτη Γκρέυ είναι η Αγγελική Καλαϊτζή. Ο Κώστας Μακεδόνας είναι ο Κώστας Πάκας. Η Αντζέλα Δημητρίου είναι η Αγγελική Κιουρτσάκη. Η Μάγια Μελλάγια ήταν η Μεληπομένη Τσιριγώτη. Η Μαρίκα Νίνου είναι η Ευαγγελία Νικολαΐδου. Ο Πρόδρομος Τσαουσάκης ήταν Μουτάφογλου. Ο Δάκης είναι ο Βρα-

Αμερική και βγήκε 6η για Μis Υφήλιος. Γυρίζοντας, την παραλαμβάνει ο Γιάννης Δαλιανίδης στα μιούζικαλ, ξεκινώντας την πρώτη της κινηματογραφική επιτυχία και καριέρα με τον «Κατήφορο»!

Υπάρχουν πολλοί λόγοι αλλαγής του ονόματος και αξίζει να σημειώσουμε και μερικά όχι και τόσο γνωστά:

Το γλυκόλαλο ανδρόνι του τραγουδιού μας Τζένι Βάνου

τάστημα του τάδε (ονοματεπώνυμο) ονόμασαν τα γραφεία τους με ονόματα ηρώων του Κυπριακού Αγώνα, όπως Ευαγόρα Παλληκαρίδη, Καραολή Δημητρίου, κ.λπ.

Στη μάχη επιβίωσης όλα παίζονται κάπου κάπου και δεν ισχύει παντού το «άλλαξε ο Μανωλιός και έβαλε τα ρούχα του αλλιώς», ούτε το «τα ράσα δεν κάνουν τον παπά».

Η αλλαγή είναι μέσα στο αίμα κάθε εταιρείας με μακροχρόνιο οραματισμό.

Κ. Μπερτσιάς

★ Στον πρώτο χρόνο δουλειάς της η DEMCO με επικεφαλής τον Κώστα Μπερτσιά (Φθινόπωρο 2009 - Φθινόπωρο 2010) οργανώθηκε σωστά και με το νέο χρόνο θα μας ανακοινώσει νέα προϊόντα. Η

Demco έφθασε τις 45.000 πελάτες και έχει δίκτυο με 450 συνεργάτες. Στην πρώτη της οικονομική χρήση παρουσιάζει κέρδη.

Καταπιστεύματα

★ «Το «προεδρικό ζεύγος των ΗΠΑ διατηρεί ασφαλιστικούς λογαριασμούς συνταξιοδότησης και καταθέσεις στις τράπεζες J.P. Morgan Chase και Northern Trust, ενώ κατέχει τίτλους του Δημοσίου και ρευστό.

»Επίσης, έχουν ανοίξει δύο καταπιστεύματα σπουδών για τις κόρες τους, την 11χρονη Μάρια και την 8χρονη Σάσα».

Αυτές οι ειδήσεις («ΤΑ ΝΕΑ» 19/5/2010 - «The New York Times») θα ήταν πολύ χρήσιμες στα Δίκτυα Πωλήσεων και στην αναμετάδοσή τους θα έπρεπε να συμβάλουν με διάφορους τρόπους κάποιοι αρμόδιοι γι' αυτήν τη δουλειά... Χρειάζεται τα Τμήματα Marketing και Πωλήσεων να έχουν «πωλησιακό προσανατολισμό».

Οι ασφαλιστές του «ποδαρόδρομου» είναι εδώ

Η φωτογραφία δείχνει ταχυδρόμους που μόλις βγήκαν απ' το Ταχυδρομείο (εποχή πριν από το 1960) με γράμματα στις τσάντες και τα χέρια για να τα μοιράσουν σε δρόμους και σοκάκια ευθύνης τους. Βαρύ το έργο. Η ίδια σκηνή επαναλαμβάνεται καθημερινά και έξω από ασφαλιστικά γραφεία, που ξεκινάνε με τσάντες για τα ραντεβού τους, να παραδώσουν συμβόλαια ή να κάνουν αιτήσεις και πωλήσεις. Γεμάτοι με χαρτιά και βάσανα και οι ασφαλιστές μας. Όταν οι δρόμοι γεμίζουν νερά και απόνερα ή όταν ο ήλιος καίει και χτυπά κατακέφαλα, μέρες που η άνοιξη μωσαχμυρίζει στις πράσινες αυλές ή όταν η μελαγχολία του φθινοπώρου κόβει τη διάθεση, αυτοί ξεκινάνε ΕΞΩ απ' το γραφείο, στο δρόμο, για να μεταφέρουν το αγαθό της ασφάλισης. Πολλές φορές δεν θέλουν να ξαναγυρίσουν στο γραφείο, που, αντί να τους πουν μια καλή κουβέντα, τους ειρωνεύονται ή τους βρίζουν, ή τους απειλούν με διαγραφή κωδικού, ή δεν αποζημιώνουν τον πελά-

τη που με τόσο κόπο έφτιαξαν, ή τους δυσκολεύουν τη ζωή με λάθος εκπαίδευση και χειρισμό. Η δουλειά τους: να περπατάνε στους δρόμους, όσο κι αν τους παραπλανούν με ανούσιους τίτλους και ιδεολογήματα του υπερεπιτυχημένου. Δύσκολο είναι να πάρουν τα μυαλά αέρα;

Ανώνυμοι ταχυδρόμοι επωνύμων αποδεκτών είναι.

Τα περί «ελευθερίας» και «ελεύθερου επαγγελματία» αφήστε τα στον κόσμο του ψέματος... Δείτε τις συμβάσεις και τους όρους εποπτείας τους και «προσγειωθείτε» στο μεροκάματο... Οι εταιρείες, φιληράκια ασφαλιστές, σας αναφέρουν με κωδικούς και διευθύνσεις δρόμων... Υπ/μα Συγγρού, Κηφισίας, Μεσογείων... Κωδικός 139.0.125. Ούτε στα φυλλάδια, ούτε στα ημερολόγια, ούτε στα διαφημιστικά, ούτε στο ίντερνετ υπάρχουν... Εσείς είστε του... δρόμου, ταχυδρόμοι αιτήσεων και παραγωγής. Άνθρωποι του μόχθου! Οι πολλοί πήλιν ολίγων!

★ «Ο ΛΟΓΙΟΣ ΠΑΝ» είναι ένα περιοδικό ποικίλης ύλης με φιλοσοφικά, εθνικά θέματα, ηπειρώτικα, θρησκευτικά, εκκλησιαστικά, ποίηση, γλώσσα, ταξιδιωτικά, μουσική, κοινωνικά και άλλα που εκδίδει ο καλός Ηπειρώτης Ιωάννης Χρ. Σκούτας. Συμπωματικά, μαζί με το τεύχος 110-111, την ίδια περίοδο έτυχε να έχω διαβάσει το βιβλίο «ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ - ΑΝΑΛΕΚΤΑ» του Αγγρινιώτη ηλκειάρχου φιλολόγου, συγγραφέα Γεωργίου Κ. Πάστρα, που συμμαθητή μου είχα τον γιο του Κασσιανό και μου έστειλε το βιβλίο μαζί με ένα άλλο «ΠΟΙΝΑΙ ΚΑΙ ΑΜΟΙΒΑΙ» έκδοση 1955 (τύποις Πολύζου-Τσιανίκα), για το οποίο ενδιαφέρον είχε ο αδελφός μου Δημήτρης, δάσκαλος που συγγράφει παρόμοιο πόνημα. Στην σελίδα 4 του βιβλίου του Γεωργίου Πάστρα «ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ» υπήρχε μια σημείωση κάτω από τη φράση «παν γνήσιον αντίτυπον φέρει την υπογραφή του συγγραφέως», που έγραφε: «Θα ήτο μεγίστη παράλειψις, εάν δεν διετύπων την ευγνωμοσύνην και τας θερμότητας των ευχαριστιών μου προς τον αγαπητόν μου κουμπάρον κ. Ιωάννην Χρ. Σκούταν, Τζουμερκιώτην την καταγωγήν (Καταρράκτης Άρτης), πολυτιμολούχον και πολυπτυχιούχον, διευθυντήν του Ελεγκτικού Συνεδρίου της χώρας μας, άνδρα κεκοσμημένον με τα, ανθρώποις, προσήκοντα χαρίσματα κ.λπ. διότι με εβοήθησεν τεχνικώς τα μάλιστα εις την έκδοσιν του παρό-

Η απάντηση:

★ Το μεν βαρβαρικών γένος (όλοι οι άλλοι) είναι γένος δούλου. Οι δε Έλληνες ελεύθεροι («Ιφιγένεια εν Αυλίδι»). Τα βαρβάρων δούλα πάντα» (Ευριπίδης «Ελένη»). Βάρβαρον και δούλον ταυτό φύσει (Αριστοτέλης «Πολιτεία»). Για τον Ιωάννη Σκούτα και τους ομοίους του Έλληνες, «Ελεύθερος άνθρωπος ο αυτού ένεκα και μη άλλου ζων» (Αριστοτ. «Πολιτικά»).

Από το 1980 ως σήμερα ο Ιω. Σκούτας έγραψε χιλιάδες θέματα εκδίδοντας το «ΛΟΓΙΟΣ ΠΑΝ» και γέμισε εμπειρίες. Ο λόγος που γράφω αυτές τις γραμμές είναι να έρθει σε επαφή με τον γιο του Γ. Πάστρα, Κασσιανό, και να ηγηθεί μιας πρωτοβουλίας για ένα «φιλο-

λογικό μνημόσυνο» στο Δημαρχείο Αγγινίου και την ιδέα κατασκευής ανδριάντα του ανδρός Γ. Πάστρα που τόσα προσέφερε στο Αγγίνιο. «Καλότυχοι είναι οι νεκροί που η-

★ Η ιδιαίτερη πατρίδα μου, η Άρτα, είναι μία από τις πιο αγνές περιοχές (για ανθρώπους μι-

Μαξίμος ο Γραικός, εξ Άρτης

δος, με μία απ' τις μεγαλύτερες προσφορές στο Έθνος.

Βγάζει πολλή καλή προίοντα και οι σύγχρονοί μου συμπατριώτες, υπεύθυνοι των συλλόγων, «έξεπσαν» και αυτοί σε γιορτές και πανηγύρια της «κοιλιάς» και όχι του «νου»... Βαρέθηκε η Ελλάδα γιορτές ντομάτας, και κάστανου, και σαρδέλλας, και πορτοκαλιού, και τσίπουρου, και ταικουδιάς, και μήλων, και... Η Άρτα, εκτός των άλλων, «καθηλιεργεί» ανθρώπους. Ο τόπος της έβγαλε τον Ν. Σκουφά, τον Μακρυγιάννη, τον Καραϊσκάκη, χιλιάδες ευεργέτες, ανθρώπους διαφωτιστές, και τον Άγιο Μάξιμο Γραικό, τον Φωτιστή των Ρώσων, για την τιμή και μνήμη του οποίου μοχθεί και ο Άρτης Ιγνάτιος. Όραμά του, να γίνει πραγματικότητα ένας περικαλλής ναός, και η ιστορία του, που έφτασε να ανακηρυχθεί άγιος της Ρωσικής Εκκλησίας (προσεχώς θα γράψουμε για το βίο του). Από το απολυτίκιο του Αγίου φαίνεται η προσφορά του στην Ελλάδα: «Εξ Άρτης ανέτειλας, ώσπερ αστήρ φαινός, σοφία κοσμούμενος και αρετών φωτί, Πατήρ ημών Μάξιμε, όθεν την εν Ρωσσία Εκκλησίαν λαμπρύνας, λόγω σου ορθοδόξου και ορθότητι βίου, ενθρόνησας νομίμως και δόξης ηξίωσας». Όποιος μπορεί, ας ενισχύσει. Πληροφορίες: 26810 26340 ή 6976 462485... Η πατρίδα μου αξίζει πολλή αγάπη, γιατί πρόσφερε πολλή. Και κρατά ήθη, παραδόσεις, πολιτισμό.

Μικρότερος πήγαινα πιο συχνά και έβγαζα και καμία φωτογραφία ασπρόμαυρη, σαν αυτή με την εξαδέλφη μου Αθανασία, που έφτιαξε μια καλή οικογένεια, ζει στην Άρτα και με τον άνδρα της, τον Νίκο, βοήθησαν πολύ στις ασφάλειες και την ανάπτυξή τους στην Άρτα... Ήταν απ' τους πρώτους πριν από το 1980...

Ε. Σπύρου - Αθ. Ν. Κωνσταντάκη

Μέσα από τα δρώμενα της τελευταίας τριετίας στην ελληνική ασφαλιστική αγορά αποδείχτηκε ότι κυβερνά και βασιλεύει στην κορυφή της ο Ανδρέας Βασιλείου της METLIFE ALICO, περιφερειακός Διευθύντης για την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Η AMERICAN LIFE ιδρύθηκε το 1921 και ως υπ/μα ήρθε στην Ελλάδα το 1964 να ασκήσει τον κλάδο ζωής και υγείας. Εισήγαγε νέα συστήματα Πωλήσεων και αμοιβών και για 46 συνεχή χρόνια προσέφερε ποιοτικό ασφαλιστικό έργο στον Έλληνα καταναλωτή ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΣΕΙ και χωρίς να κάνει χρήση της πλεονεκτικής της θέσεως.

Η ελληνική αγορά ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕ ανθρώπους της ALICO σαν ζύμη για να «ζυμώσει» το νέο ψωμί κάθε εταιρείας. Η INTERAMERICAN την πρώτη υπό τον Δ. Κοινοτομική ομάδα της την απέσπασε από την ALICO, όπως και η Ν-Ν (ING) και η ΕΘΝΙΚΗ και η ΑΣΠΙΣ, για να «στήσουν» το πολυπαρό AGENCY.

Η ALICO δεν πρόδωσε ποτέ το ΔΙΚΤΥΟ AGENCY.

Η ALICO έδινε πάντα τις καλύτερες αποδόσεις στον πελάτη και τις

καλύτερες αποζημιώσεις.

Η ALICO είχε και ΚΡΑΤΗΣΕ αρχές που τις μεταλαμπάδευσε σ' όλη την ελληνική αγορά και την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη και στην Κύπρο.

Η ALICO δεν μετείχε στο «φαγοπότι» της διάλυσης της ΑΣΠΙΔΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑ.

Η ALICO είχε πάντα γερά οικονομικά στοιχεία ως εταιρεία, γι' αυτό και στην κρίση δεν ταρακουνήθηκε ούτε απ' την κρίση, ούτε απ' τους μετόχους, ούτε απ' τους ανταγωνιστές.

Έτσι ο Κύπριος Ανδρέας Βασιλείου, ο γεννημένος το 1949 στη Λευκωσία, με νομικές σπουδές σε Αθήνα και Λονδίνο, αφού έκανε μια «προπόνηση» ασφαλιστικής εργασίας στην ΗΛΙΟΣ ΑΑΕ (1975-79), πέρασε στην ALICO από το 1979 και τιμώντας όλες τις ιεραρχίες έφθασε στην κορυφή. Έγινε βασιλεύς, ο κατ' εξοχήν δηλαδή βασιλεύς της ALICO, και βασιλεύει, δηλαδή κυβερνά την εταιρεία του, ΕΠΙΤΥΧΩΣ και ως επικεφαλής τέτοιας εταιρείας βασιλεύει κατ' επέκταση και στην αγορά.

Η ALICO από 1.11.2010 έγινε METLIFE ALICO, μετά την εξαγορά της από τη METLIFE, στοχεύοντας στο μέγαλμα του 13% μεριδίου της και των κερδών της στα 14,5 εκατ. ευρώ, όταν όλη η αγορά έχει 4,5 εκατ. ευρώ.

Ο κ. Α. Βασιλείου όρθωσε το ανάστημά του απέναντι στα ήκιστα κολλαγευτικά που συμβαίνουν στην ελληνική αγορά:

Διαφώνησε με τις πρακτικές του Εγγυητικού κεφαλαίου Ζωής θεωρώντας τες ηθικά απαράδεκτες και εξοντωτικές για τον κλάδο

και δεν αποκλείει ένομη προσφυγή ή ακόμα και μεταφορά ΕΚΤΟΣ Ελλάδας αρμοδιοτήτων της ALICO.

Στην πράξη ΕΝΑΝΤΙΩΘΗΚΕ με την «αλληλίσωση» που συντελείται στην ασφ. αγορά της ασφαλιστικής πρακτικής και επιστήμης πάνω στα δίκτυα Agency, στα συνταξιοδοτικά προγράμματα και τα συμβόλαια υγείας μονοετούς διάρκειας.

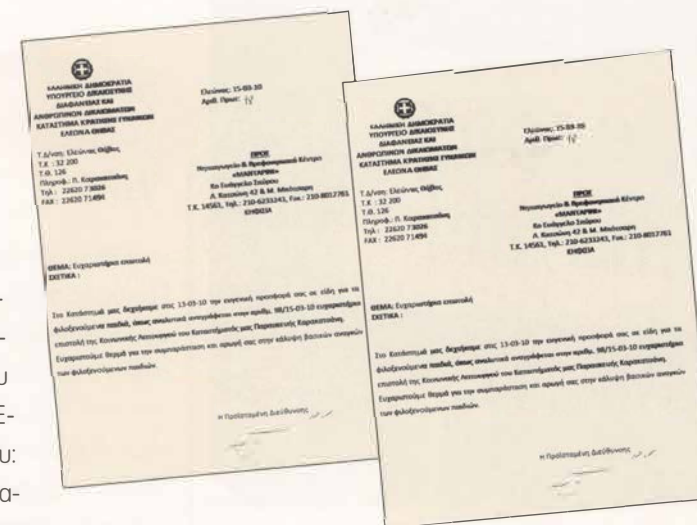
Ξεκάθαρη εικόνα είχε η ALICO του Ανδρέα Βασιλείου και για τις συντάξεις και τα συνταξιοδοτικά. Η εικόνα που δημιουργούν κάποιες διαφημίσεις ανταγωνιστών της είναι «θαμπή».

Σύντομα επεκτείνεται και στις Γενικές Ασφάλειες και σε συνεργασίες που φέρνουν μια νέα εποχή στην Ελλάδα. Από την κορυφή του όρους «Σινά» οι πλάκες των 10 εντολών του Μωυσή γράφουν νέους κανόνες και για την ελληνική ασφαλιστική αγορά και για τη METLIFE ALICO.

Ο Ανδρέας Βασιλείου, η Χρυσή Εφεδρεία των Ελλήνων ασφαλιστών, απέδειξε ότι η ποιότητα είναι προϊόν «μακράς» διάρκειας που αντέχει στο χρόνο και βασιλεύει για καιρό. Τώρα δε που η Άελλα, όπως λέει ο Όμηρος (δηλαδή, οι σφοδροί άνεμοι, οι θύελλες και οι ανεμοστρόβιλοι) δέρνει τον κλάδο, χρειάζομαστε ηγεμόνα, κυβερνήτη, βασιλέα – τώρα είναι και η στιγμή να προταθεί και στην Προεδρία της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος, παίρνοντας το ΑΕΘΛΟΝ, το έπαθλο, το βραβείο, την αμοιβή του νικητή ενός πολυχρονίου – 35χρονου – αγώνα επιτυχούς.

Ανδρέας Βασιλείου: Η χρυσή εφεδρεία των Ελλήνων ασφαλιστών

★ Στις 24 Σεπτ. 2010 ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών κατετέθη αίτηση των Ευάγγελου Σπύρου Ειρήνης Μεταξά, Εφης Κατσικονούρη, Μαρίας Σπύρου και Γεωργίας Καλιτσώνη, προσωρινής διοικούσας επιτροπής του συλλόγου (και ιδρυτικών μελών) ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΑΙΔΙ. Σκοπός του συλλόγου: η αποφυλάκιση αυτών που κρατούνται σε φυλακές και διαμένουν μαζί τους ανήλικα τέκνα τους και η κάλυψη εξόδων ασκήσεως ενδίκων μέσων πάσης φύσεως, με συμπαράσταση σε γονείς που είναι έγκλειστοι σε φυλακές μαζί με ανήλικα. Με δυο λόγια, ο σύλλογος θα προσπαθεί να αποφυλάκιζε γονείς με ανήλικα παιδιά από φυλακές, με κάθε πρόσφορο μέσο. Στο Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο, κεφάλαιο ΚΕ 31-46, περί κρίσεως και ανταπόδοσης, ο Χριστός και βασιλεύς κριτής αναφέρει ότι στους ευλογημένους του πατέρα του θα είναι

αυτοί που του έδωσαν να φάει, να πει νερό, αυτοί που τον φιλοξένησαν, που τον έντυσαν, που τον βοήθησαν στην αρρώστια και τον επισκέφθηκαν και, τέλος, αυτοί που πήγαν κοντά του στη φυλακή.

«Πότε σε είδαμε» του είπαν «πεινώντας και διψώντας και ξένον και γυμνόν και ασθενή και σε φυλακή;»

«Ότι κάθε τι που κάνατε σ' αυτούς τους αδελφούς μου που φαίνονταν άσημοι και πολύ μικροί,

το εκάματε σ' εμένα» τους απάντησε.

Ο σύλλογος «Ελεύθερο παιδί» κατέθεσε δικόγραφο αίτηση με γενικό αριθμό 167884/2010 και αριθμό κατάθεσης 8268 μέσω του δικηγόρου Γεωργίου Μανέττα (ΔΣΑ 21418).

Στην πρώτη δημόσια επίσκεψή μας ως άτυπου συλλόγου πήγαμε στις φυλακές Αυλώνας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΕΛΕΩΝΑ ΘΗΒΑΣ
Ελέωνας: 15-03-2010
Αριθμ. Πρωτ.: 98
Τ. Δνση: Ελέωνας Θήβας
Τ.Κ. 32 200
Πληρ. Π. Καρακατσάνη
Τηλ. 22620 73026
Fax: 22620 71494

Προς
Νηπιαγωγείο & Βρεφονηπιακό Κέντρο
«ΜΑΝΤΑΡΙΝΙ»
Κο Ευάγγελο Σπύρου
Λ. Κατσώνη 42 & Μ. Μπότσαρη
Τ.Κ. 14561, τηλ.: 210 6233243,
Fax: 210 8012761
ΚΗΦΙΣΙΑ

Θέμα: Ευχαριστήρια επιστολή
Η κοινωνική υπηρεσία του καταστήματος Κράτησης Γυναικών Ελέωνας Θήβας παρέλαβε στις 13-03-

10 από το Νηπιαγωγείο και Βρεφονηπιακό Κέντρο «ΜΑΝΤΑΡΙΝΙ» προσφορά με τα εξής είδη: 1 τραμπάλα και 1 κουκλόσπιτο εξωτερικού χώρου.
Μας έχα συγκινήσει η ευγενική σας αυτή κίνηση σε ομοιογενή μέτωπο δύσκολους καιρούς, όπου κάθε πρόσωπο προσπαθεί να καλύψει τις ατομικές του ανάγκες και να περισώσει τα κεκτημένα. Εσείς, με ανθρωπιστικά ιδεώδη, δραστηριοποιηθήκατε και προσφέρατε ανεκτίμητη βοήθεια σε συνανθρώπους που βρίσκονται στο κοινωνικό περιθώριο και σε παιδιά που δεν μπορούν να έχουν την οικογένεια όπως θα την ονειρεύονταν! Θα θέλαμε να σας εκφράσουμε τις θερμότερες ευχαριστίες εκ μέρους της υπηρεσίας μας.
Εκτός από την πρακτική βοήθεια λαμβάνουμε το μήνυμα ότι υπάρχουν άνθρωποι με πλούτο συναισθημάτων και κοινωνική ευαισθησία που προσφέρουν πολυεπίπεδα σε συνανθρώπους που έχουν ανάγκη. Προσφέρατε θετική ματιά

σε συνανθρώπους που η ζωή τους δεν ήταν στρωμένη με ροδοπέταλα, κι ο κόσμος πραγματικά αλλιάζει όταν αλλιάζει και η ματιά μας! Επιθυμούμε επίσης να σας μεταφέρουμε τα συναισθήματα ενθουσιασμού και χαράς των φιλοξενούμενων παιδιών από την ευγενική σας δράση.
Η Κοινωνική Λειτουργός
Παρασκευή Καρακατσάνη
Η Προϊσταμένη Κοινωνικής Υπηρεσίας
Γεωργία Ψαράκη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΕΛΕΩΝΑ ΘΗΒΑΣ
Ελέωνας: 15-03-2010
Αριθμ. Πρωτ.: 98
Τ. Δνση: Ελέωνας Θήβας
Τ.Κ. 32 200
Πληρ. Π. Καρακατσάνη

Τηλ. 22620 73026
Fax: 22620 71494

Προς
Νηπιαγωγείο & Βρεφονηπιακό Κέντρο
«ΜΑΝΤΑΡΙΝΙ»
Κο Ευάγγελο Σπύρου
Λ. Κατσώνη 42 & Μ. Μπότσαρη
Τ.Κ. 14561, τηλ.: 210 6233243,
Fax: 210 8012761
ΚΗΦΙΣΙΑ

Θέμα: Ευχαριστήρια επιστολή
ΣΧΕΤΙΚΑ:
Στο κατάστημά μας δεχτήκαμε στις 13-03-10 την ευγενική προσφορά σας σε είδη για τα φιλοξενούμενα παιδιά, όπως αναλυτικά αναγράφεται στην αριθμ. 98/15-03-10 ευχαριστήρια επιστολή της Κοινωνικής Λειτουργού του Καταστήματος μας Παρασκευής Καρακατσάνη. Ευχαριστούμε θερμά για την συμπαράσταση και αρωγή σας στην κάλυψη βασικών αναγκών των φιλοξενούμενων παιδιών.
Η Προϊσταμένη Διεύθυνσης

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ

Χριστούγεννα - Πρωτοχρονιά - Φώτα

«Τα Χριστούγεννα, την Πρωτοχρονιά και τα Φώτα τις είχαν για μεγάλες γιορτές και για έναν επιπρόσθετο λόγο, γιατί τις ημέρες αυτές δεν δούλευαν στα χωράφια, είχαν μόνο τη φροντίδα των ζώων. Όλοι τις ημέρες αυτές, μικροί και μεγάλοι, πήγαιναν στην εκκλησία. Πριν από τα Χριστούγεννα, όλες οι νοικοκυρές έκαναν τις ετοιμασίες τους, έστρωναν το σπίτι και ετοίμαζαν τα φαγητά, ό,τι διέθετε η κάθε οικογένεια. Οι τσιγαρίδες (τηγαντό χοιρινό κρέας) ήταν στην ημερησία διάταξη για όσες οικογένειες είχαν τη δυνατότητα. Η πίτα (χλωρόπιτα ή γαλατόπιτα) δεν έλειπε σχεδόν από κανένα σπίτι.

»Πρώι πρώι τα Χριστούγεννα κρεμούσαν στην είσοδο του σπιτιού ένα μεγάλο κλαδί από κέδρο, το οποίο διατηρούσαν μέχρι και τα Φώτα. Όποιος πήγαινε επίσκεψη στο σπίτι κατά τη διάρκεια του 15νθημέρου (από Χριστούγεννα μέχρι και των Φώτων), έκοβε ένα μικρό κλαδάκι και, μπαίνοντας στο σπίτι, πήγαινε κατευθείαν στο αναμμένο τζάκι, έβαζε το κλαδί του κέδρου στη φωτιά να πριτανίσει (ο χλωρός κέδρος όταν μπαίνει στη φωτιά κάνει πριτς πριτς) και έλεγαν «χρόνια πολλή, και του χρόνου να είσθε όλοι καλά, αρνάδες, κασικάδες» κ.λπ. (εννοώντας τα ζώα να γεννήσουν θηλυκά, για ν' αυξηθεί το κοπάδι). Το 40ήμερο των Χριστουγέννων, συνήθως, όλες οι οικογένειες νήστευαν.

»Το βράδυ της παραμονής της Πρωτοχρονιάς, ακριβώς τα μεσάνυχτα (την ώρα την υπολόγιζαν με το λήληγμα των πετεινών, διότι δεν υπήρχαν ρολόγια), οι νέοι και οι νέες, όσοι και όσες δεν φοβόντουσαν τα παγανά (η περίοδος από τα Χριστούγεννα μέχρι και των Φώτων λεγόταν παγανά, επειδή θεωρούσαν ότι κυκλοφορούσαν τη νύχτα οι καλικάντζαροι), αλλιά και μεγάλοι άνθρωποι, συνήθιζαν να πηγαίνουν στη βρύση ή σε τρεχούμενο νερό να πάρουν το αμίλητο νερό, το οποίο έπιναν. Λεγόταν αμίλητο, επειδή από τη στιγμή που έφευγαν από το σπίτι μέχρι να πάρουν το νερό, να επιστρέψουν στο σπίτι και να το πουν, δεν μιλούσαν. Οι μεν νέοι και νέες έπιναν το αμίλητο νερό για να δουν ποια ή ποιον θα παντρευτούν, οι δε μεγάλοι, για να πάει καλά η χρονιά. Επίσης πίστευαν ότι, αν την ημέρα της Πρωτοχρονιάς κάνει ήλιο και «ιλιάσει η αρκούδα τα αρκουδάκια», όπως έλεγαν, θα έκανε μεγάλη κακοκαιρία μέχρι να τελειώσει ο χειμώνας.

»Την ημέρα των Φώτων έπαιρναν τον Μεγάλο Αγιασμό και αφού έπιναν, ράντιζαν το σπίτι, όλα τα ζώα, τις καλύβες και τα μαντριά, καθώς και όλα τα χωράφια που ήταν σπαρμένα, για να πάει καλά η σοδειά».

(Πηγή: Κ.Χ. Κατσώνης, «Ανεμοράχη Άρτας - Παιδικές αναμνήσεις»)

Το «Ασφαλιστικό ΝΑΙ» προτείνει στα ιδιωτικά κέντρα Υγείας (διοικήσεις) και στους ιατρούς και συλλόγους τους να ανακοινώσουν μια ΜΕΙΩΣΗ του κόστους τους για τους ασφαλισμένους στις ασφαλιστικές εταιρείες. Η ύπαρξή τους βασίζεται στη δουλειά του ασφαλιστή. Ας τον βοηθήσουν λίγο στις δύσκολες εποχές που περνάμε. Ιδίως τα ΥΓΕΙΑ και ΙΑΤΡΙΚΟ θα 'πρεπε ήδη να τα είχαν κάνει.

★ Όπως γράφει ο κρητικός Τύπος το «Κρι-Κρι» (Τοσίτσα 12, 106 83 Αθήνα - τηλ.: 210 3303993 - www.tokrikri.gr):

«Πρωτοβουλία ανέλαβαν πολιτιστικοί σύλλογοι της Κρήτης για τη διάσωση και ανάδειξη των αρχαίων και ιστορικών ελαιόδενδρων της Μεγαλονήσου. Στην πρωτοβουλία μετέχουν 47 πολιτιστικοί σύλλογοι. Εκπρόσωποι των συλλόγων έχουν συναντηθεί με τον πρόεδρο του ΤΕΙ Κρήτης Βαγγέλη Καπετανάκη, το επιστημονικό επιτελείο της Σχολής Τεχνολογίας - Γεωπονίας και το σκηνοθέτη Μανώλη Τσελεντάκη. Ο κ. Τσελεντάκης θα δημιουργήσει ντοκιμαντέρ, με το οποίο θα παρουσιάζονται τα αρχαία ελαιόδενδρα της Κρήτης».

Οι πολιτιστικοί σύλλογοι έχουν στόχο την ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών, γιατί μόνο αυτές γνωρίζουν πού υπάρχουν παλιά ελαιόδενδρα. Με εκτενή δημοσιεύματα ο διεθνής Τύπος παρουσιάζει την πρωτοβουλία των πολιτιστικών συλλόγων της Κρήτης. Ο καλλιτεχνικός κόσμος έχει αρχίσει να ευαισθητοποιείται από το συγκλονιστικό, όπως χαρακτηρίζουν, θέμα των αρχαίων ελαιόδενδρων της Κρήτης, που αποδίδουν ακόμα τους καρπούς τους στην ανθρωπότητα. Έλληνες και ξένοι γλύπτες εξέφρασαν την πρόθεσή τους για μια εικαστικού χαρακτήρα διοργάνωση.

ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΚΡΗΤΙΚΟ
ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΒΙΒΛΙΟΦΙΛΟ:
• «ΤΟ ΡΕΘΕΜΝΟΣ ΠΟΥ ΕΦΥΓΕ»
• «ΤΑ ΡΙΖΙΤΙΚΑ» • «ΤΟ ΑΜΑΡΙ ΣΤΙΣ ΦΛΟΓΕΣ»
Τοσίτσα 12, 106 83 ΑΘΗΝΑ
τηλ.: 210-3303993, fax: 210-3816323
θα μας βρείτε στο Internet: www.tokrikri.gr
• e-mail: tokrikri@otenet.gr

★ Έρχονται γιορτές και νιώθω μεγάλη αγάπη για πολλούς ανθρώπους που κατά καιρούς μιλάμε μες στο χρόνο για «Χρόνια Πολλά» τα Χριστούγεννα, την Πρωτοχρονιά, το Πάσχα, στις γιορτές μας, σε χαρές και σε αρρώστιες. Παλιότερα έπαιρνα κάρτες και έστελνα. Ένωθα μια γλυκύτητα επικοινωνίας που όσο μεγαλώνουν οι ηλικίες, οι υποχρεώσεις, οι σχέσεις... μικραίνουν οι προσωπικές επικοινωνίες. Τα τελευταία χρόνια γράφω σ' ένα χαρτί όπως θυμάμαι κάποιους που μου 'δωσαν ευχές (λίγο είναι!), ένα «Χρόνια Πολλά», ένα τηλεφώνημα, μια κάρτα και λέω «Σαββατοκύριακο θα τους πάρω, ή στη γιορτή τους, ή τώρα την Πρωτοχρονιά»... Ο αδερφός μου ο Πάνος πάντα στέλνει κάρτες Χριστούγεννα - Πάσχα. Για πάνω από 30 χρόνια η Χρυσάνθη Τσαμπούλη. Κάποιοι φεύγουν και τους σβήνω, όπως Ευστ. Μπάστας, Ανδρόνικος, Δ. Δημάκης, Στέλιος Αυγίκος, Ανδρέας Ζωγόπουλος, Κουμπάρος Σταμάτης, Πέτρος Φραγκουιλιάκης, Γιάννης Λιανός, Ν. Παππάς, Κ. Γιόννης, Α. Ταμπουράς, κ. Μιχαήλ Μεταξάς, Φώτης, Βούλα Μιμίκου, παπα-Νικόλας, Βασιλικούλη, Βαλεδάκης, Χρήστος Ελβετία, Γουνάκης, Μαρία Τέλη, Ζαχαρίου, κυρα-Σοφία, Λομβάρδος, Κώστας Κατσώνης, Αλέκος Λιαροκάκης, ο Τοπκασίδης, ο Τσακίρης, ο Βράνης ο φωτογράφος, ο Χατζάκης στον Κάμπο Κισσάμου, ο Χαλκιάς ο Βαγγέλης...

Υπάρχουν αρκετοί που έχασα τα ίχνη τους. Κι όμως, κάποτε είχαμε κάνει τόση παρέα... Είναι και κάποιοι που αν ψάξω αρκετά θα τους βρω. Είναι και άλλοι που έχουμε μόνο τηλεφωνική επαφή, αν και επιθυμώ την παρέα τους. Και πάντα θα 'θελα να πω ένα «Χρόνια Πολλά», ένα «Καλή Χρονιά», ένα «Ευχαριστώ» σε τόσες χιλιάδες συνδρομητές, αναγνώστες, φίλους στην Ελλάδα και στο εξωτερικό... Έτσι, τίποτα παραπάνω, να τους σφίξω το χέρι και να καταλάβουν ότι... ΝΑΙ, τους ευχαριστώ, με τις συνδρομές τους ζει καλά η οικογένειά μου και κάπου κάπου και κάποιοι ακόμα γύρω μου. Χωρίς να τους ρωτήσω, μοιράστηκα «κάτι» και με συνανθρώπους μας. Καλό είναι να το ξέρουν, σαν ένα «ευχαριστώ» που τους αξίζει... Καλή χρονιά, φιληράκια μου όπου Γης!

★ Κοιτάζοντας τα ξένα προγράμματα των εταιρειών εκτός Ελλάδος βλέπουμε τη φτώχεια των δικών μας προγραμμάτων. Ούτε αντιγραφή;

★ Διαβάστε τους ρόλους των Δικτύων Πώλησης και Δικτύων Είσπραξης που προωθούν μέσω ΕΠΕΙΑ κάποιοι.

★ Η Ντόρα Μπακογιάννη, η Χανιώτισσα πολιτικός, ανακοίνωσε στις 21.11.2010, ημέρα πολιούχου της πόλεως των Χανίων, την είσοδό της σ' έναν νέο αγώνα, αυτόν του πολιτικού αρχηγού κόμματος στην ελληνική Βουλή. Στη φωτογραφία υπογράφει το βιβλίο στα εγκαίνια του κτηρίου της INTERAMERICAN στο Μαρούσι, Κηφισίας και Αγίου Κωνσταντού, οι επιγραφές του οποίου άλλαξαν από INTERAMERICAN σε EUROBANK και εν συνεχεία σε CHARTIS και METLIFE ALICO σήμερα... Τουλάχιστον, ας είναι τυχεράτα «πεπραγμένα» της στην τέλη της ιδιότητάς της. «Και πρωθυπουργός!» της εύχονται, αλλιά τα πράγματα είναι ζόρικα και ζούμε σε εποχές που όλα είναι πιθανά.

Επωνυμία του κόμματός της, «Δημοκρατική Συμμαχία».

★ Στις 3 το πρωί 18/12/1980 ταυτόχρονα κήκκαν τα μεγάλα καταστήματα MINION και ΚΑΤΡΑΝΤΖΟΣ ΣΠΟΡ. Τα ΜΜΕ τότε είπαν ότι ήταν εμνηρησμός της οργάνωσης «ΟΚΤΩΒΡΗΣ 80». Ασφ. εταιρείες ήταν ο ΑΣΤΗΡ, η ΕΘΝΙΚΗ, η ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ, η ΛΑΪΚΗ, η Ευρωπαϊκή Ένωση Μινέτα. Άγγλοι, Γάλλοι, Γερμανοί αντασφαλιστές εξέτασαν τα θέματα... Ο πρωθυπουργός Γεώργιος Ράλλης πρότεινε στον ιδιοκτήτη του MINION Γιάννη Γεωργακά να ξαναφτιάξει το κατάστημα ΕΚΤΟΣ ΑΘΗΝΩΝ (εφ. ΤΟ ΒΗΜΑ). Το MINION τότε είχε αξία ενός δισεκατομμυρίου και ο ιδιοκτήτης του, που ήταν ανάπηρος του αλβανικού πολέμου, έλεγε ότι «το χυμένο γάλα δεν ξαναμπαίνει στο μπουκάλι». Ήταν ένας που τα έχασε όλα εκείνα τα Χριστούγεννα... που το MINION ήταν εκεί ένα πυρπολημένο ερείπιο, με τα φώτα του χριστουγεννιάτικου στολισμού σβησμένα... Πέρασα κι εγώ και είδα τους μαυρισμένους τοίχους και το φόβο της τρομοκρατίας να κρέμεται στα ταβάνια και στους τοίχους. Είναι ένα μεγάλο θέμα και σε άλλες σελίδες του παρόντος «Ασφαλιστικού ΝΑΙ» υπάρχουν σκέψεις και προβληματισμοί.

★ Ζητήστε ΜΕΙΩΣΗ ενοικίων. Ζητήστε βελτίωση συμβάσεων. Ζητήστε αλληλεγγύη ή εγκαταλείψτε τα μεγάλα ενοίκια και τις μεγάλες ταμπελές. Δεν έμπαιναν ούτε μπαίνουν οι πελάτες να ασφαλιστούν. Γιατί τόσα έξοδα για το τίποτα; Για αέρα! Αλλιάξτε κτήρια, περιοχές, τετραγωνικά. Τα περισσότερα γραφεία είναι άδεια. Η «μακέτα και μούρη» δεν πείθουν όταν οι άνθρωποί σας δεν είναι ικανοί ΗΓΕΤΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ. Αλλιάξτε κτήρια, όχι συμβάσεις συνεργατών σας!

Γυναίκες ασφαλίστριες - οι αδικημένες!

Οι γυναίκες ασφαλίστριες είναι ένα τουλάχιστον 50% του συνολικού πληθυσμού, που υπηρετούν τον ασφαλιστικό κλάδο με αρκετές διαφορετικότητες, με ιδιαίτερα προβλήματα, με ασφυκτικό πλουραλισμό ιδιωτικής και επαγγελματικής ζωής, που η συμπεριφορά και των ίδιων αλλήλ και των ηγετών-φορέων του κλάδου τις αδικεί.

Πρώτα πρώτα ΔΕΝ είναι ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΕΣ σε έναν και μοναδικό ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΙΩΝ. Τεράστια η δύναμή τους που κατακερματίζεται εδώ και εκεί και αντί ωφέλειας εισπράττουν άνιση μεταχείριση, αδιαφορία στα προβλήματά τους, άδικη αμοιβή, άδικη μισθοδοσία, άδικη ασφάλιση, μερική κάλυψη γυναικείων αναγκών.

Το www.nextdeal.gr σε συνεργασία με το «Ασφαλιστικό ΝΑΙ» και την εφημερίδα «NextDeal» ευχαρίστως ανακοινώνει ότι τίθεται στη διάθεση των γυναικών ασφαλιστριών παρέχοντας νομικές συμβουλές, δημοσιογραφικές συμβουλές και ΔΩΡΕΑΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΧΩΡΟ ΠΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ και ΒΗΜΑ ΙΔΕΩΝ με πρώτο στόχο την ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥΣ και μέσω του σωματείου τους να ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΟΥΝ Ο,ΤΙ ΤΟΥΣ ΑΝΗΚΕΙ! Το www.nextdeal.gr ξεκινά σύντομα τη γυναικεία στήλη και την προβολή της.

ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΗ

Είστε σίγουροι ότι βλέπετε το σωστό ζώο;

Προ πενταετίας σε κάποιο ταξίδι αγόρασα το περιοδικό «SCIENCE & DISCOVERY», όπου ανάμεσα στα άλλα έμεινα πολύ έκπληκτος όταν διαπίστωσα πόσο έξω έπεσα όταν είχα επιλέξει ότι βλέπω πάπια. Πολλοί άνθρωποι, συνήθως σίγουροι έως ισχυρογνώμονες με τον εαυτό τους, με ΑΠΟΛΥΤΟΤΗΤΑ λένε ότι είναι ΕΤΣΙ, χωρίς να αφήνουν περιθώρια ότι μπορεί να είναι ΚΑΙ ΑΛΛΙΩΣ.

Άλλοι βλέπουν λαγό, άλλοι πάπια. Πολλές φορές διαπίστωσα τα λάθη μου σε σχέση και με άλλες απόψεις σε άρθρα μου, σε διοικητικά συμβούλια, σε κουβέντες με τα παιδιά μου, σε συζητήσεις με τη μάνα μου, σε συναντήσεις υπ/τος, σε πολιτικές συζητήσεις.

Χρωστάω μεγάλη ευγνωμοσύνη στον ΑΜΕΣΟ συνεργάτη μου στις εκδοτικές δουλειές κ. Λάμπρο Καραγεώργο, εξάιρετο επαγγελματία δημοσιογράφο, που με τις παρατηρήσεις του με βελτίωσε σημαντικά. Κάπου κάπου σε όλους μας συμβαίνει να πονάμε από τις «κοπιδιές» που χτυπάνε το μάρμαρο της προσωπικότητάς μας, αλλά έτσι είναι τα όμορφα δημιουργήματα. Θέλουν κόπο, ιδρώτα, χρόνο και υπομονή μέχρι το κομμάτι μάρμαρο να γίνει άγαλμα! Όποτε θυμόμαστε την πάπια και το λαγό ως συγκρατούμαστε και να μη φανατιζόμαστε με τις απόψεις μας. Με λίγη συγκατάβαση θα έχουμε μεγάλο όφελος αν σε κάποια θέματα σκεφτόμαστε ότι μπορεί να είναι και κάτι ΑΛΛΟ!

Ε.Σ.

Ποιο ζώο βλέπετε στην παρακάτω εικόνα; Ρίξτε για λίγο κάπου αλλού το βλέμμα και μετά ξανακοιτάξτε την εικόνα. Βλέπετε το ίδιο ζώο; Τελικά, τι είναι; Πάπια ή λαγός; Μόλις δείτε την εικόνα, θα σας έρθει στο νου ένα από τα δύο ζώα (πάπια ή λαγός) και σε λίγα δευτερόλεπτα θα ανακαλύψετε και το άλλο. Το μυαλό μας ΔΕΝ μπορεί να τα «δει» και τα δύο ταυτόχρονα. Θα το διαπιστώσετε αν δείξετε την εικόνα για 1-2 δευτερόλεπτα σε κάποιον και τον ρωτήσετε τι βλέπει. Αν σας πει ότι βλέπει πάπια, ρωτήστε τον μήπως ήταν λαγός και θα σας περάσει για τρελό.

Περί ηγεσίας

«Συνηθίζουν τις περισσότερες φορές, εκείνοι που επιθυμούν να αποκτήσουν την εύνοια ενός ηγεμόνα, να του προσφέρουν ό,τι πολυτιμότερο έχουν ή ό,τι νομίζουν ότι θα τον ευχαριστήσει. Έτσι βλέπουμε να τους πηγαίνουν άλογα, όπλα, χρυσοποίκιλτα υφάσματα...

»Επιθυμώντας, λοιπόν, και εγώ να δώσω στη μεγαλοπρέπειά σου κάποιο αποδεικτικό της αφοσίωσής μου, δεν βρήκα ανάμεσα στο βίος μου πράγμα πιο πολύτιμο ή που να το εκτιμώ περισσότερο από τη γνώση των πράξεων μεγάλων ανδρών... και δεν θέλω να θεωρηθεί αλαζονεία που ένας άνθρωπος από ταπεινή και κατώτερη γενιά τοιμάει να μιλάει και να υποδεικνύει προς εσέ

για το πώς πρέπει να κυβερνούν οι ηγεμόνες... Αν το διαβάσεις και το μελετήσεις με επιμέλεια, θα μπορέσεις να διακρίνεις μέσα από αυτό τη μεγάλη μου επιθυμία να φτάσεις το μεγαλείο που η τύχη και οι άλλες σου αρετές σου υπόσχονται...»

Με τα λόγια αυτά ο Νικολό Μακιαβέλι δικαιολογεί το έργο του «Ο ηγεμόνας», που απευθύνεται σ' έναν ηγεμόνα της εποχής του... Πρόκειται για ένα από τα πλέον παρεξηγημένα έργα που αφορούν την πολιτική τέχνη. Το «Ασφαλιστικό ΝΑΙ» σας το συστήνει ανεπιφύλακτα... και παραθέτει ορισμένα σημεία του έργου ως «ορεκτικό» σε ένα «μενού» που σίγουρα θα σας εντυπωσιάσει...

(Από το βιβλίο «Ο ηγεμόνας», εκδόσεις Κάκτος)

• Στην αρχή της η αρρώστια είναι εύκολη να γιατρευτεί, αλλά δύσκολη να διαγνωσθεί. Με τον καιρό... γίνεται εύκολη η διάγνωση, αλλά δύσκολη η θεραπεία.

• Δεν πρέπει ποτέ κανείς να αφήνει να συνεχίζεται μία ανωμαλία για να αποφύγει έναν πόλεμο, γιατί δεν τον αποφεύγει, αλλά μόνο αλληάζουν οι συνθήκες προς όφελος των αντιπάλων του...

• Εκείνος που αφήνει κάποιον να γίνει ισχυρός, καταστρέφεται...

• Ο συνετός άνθρωπος πρέπει να κάνει όπως οι συνετοί τοζότες. Αυτοί, κρίνοντας ότι το σημείο που θέλουν να πηδούν βρίσκεται πολύ μακριά και γνωρίζοντας μέχρι πού φτάνει η δύναμη του τόξου τους, θέτουν το στόχο αρκετά υψηλότερα από το

σημείο που θέλουν, όχι για να φτάσουν με τα βέλη τους σε τόσο ύψος, αλλά για να μπορέσουν με τη βοήθεια ενός τόσο υψηλού στόχου να φτάσουν το σημείο τους...

• Πρέπει να έχει κανείς υπόψη του ότι δεν υπάρχει πιο επικίνδυνο πράγμα να επιχειρήσει ούτε με πιο αμφίβολη επιτυχία... από το να προσπαθήσει να εισαγάγει νέους θεσμούς. Γιατί, εισάγοντάς τους, έχει εχθρούς όλους εκείνους που ευεργετούνταν από τους παλιούς θεσμούς και έχει χλιαρούς υποστηρικτές όλους εκείνους που θα ευεργετηθούν από τους νέους θεσμούς.

• Στις πράξεις όλων των ανθρώπων, και κυρίως των ηγεμόνων, που δεν υπάρχει δικαστήριο να αποφασίσει, κρίνει κανείς από το αποτέλεσμα. Ας κατορθώσει, λοιπόν, ένας

ηγεμόνας να νικήσει και να διατηρήσει το κράτος του. Τα μέσα θα κρίνονται πάντοτε έντιμα και θα επαίνονται...

• Ένας συνετός ηγεμόνας πρέπει να σκεφτεί έναν τρόπο, ώστε οι πολίτες του πάντοτε και σε οποιαδήποτε περίπτωση να έχουν ανάγκη το κράτος και τον ίδιο: τότε θα του είναι πάντοτε πιστοί.

• Οι αδικίες πρέπει να γίνονται όλες μαζί, έτσι ώστε, κρατώντας λιγότερο, να ενοχλούν λιγότερο. Και τα ευεργετήματα πρέπει να γίνονται σιγά σιγά, για να διαρκεί περισσότερο η γέυση τους.

• Το καλύτερο φρούριο που υπάρχει είναι να μην είναι κανείς μισητός στο λαό, διότι, ακόμη και αν έχεις φρούρια και ο λαός σε μισεί, δεν θα σε σώσουν...

Γιώργος Πέτσας: Δεν ήθελα να φύγω με εκκωφαντική σιωπή

Τη δική του άποψη για τη δράση της ΕΠΕΙΑ έδωσε σε συνάντησή του με ορισμένους δημοσιογράφους, λίγο πριν η ΕΠΕΙΑ μετακομίσει στην Τράπεζα της Ελλάδος, στην οποία παρευρέθηκε και το «Ασφαλιστικό ΝΑΙ», ο πρόεδρος της ΕΠΕΙΑ Γιώργος Πέτσας.

Ο άνθρωπος που με τις αποφάσεις του σημάδεψε την πορεία της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς τα 3,5 τελευταία χρόνια και οι οποίες κρίθηκαν και θα συνεχίσουν να κρίνονται, επεδίωξε να κάνει ένα απολογισμό καθώς δεν ήθελε να φύγει με «εκκωφαντική σιωπή». Ανέδειξε ως θετικά στοιχεία της δραστηριότητας της ΕΠΕΙΑ, το άρθρο έξι, τη ρύθμιση για τα ομόλογα και τη ρύθμιση για τα αποθέματα στον κλάδο ζημιών, το γνωστό 30-30-40. Τάσσεται κατά της ρύθμισης που προβλέπει το διορισμό επιτρόπου στις ασφαλιστικές εταιρείες. Θεωρεί ότι ακολούθησε τη σωστή τακτική αντιμετώπισης των προβλημάτων του κλάδου, υπεραμύνθηκε της θητείας Παπαθανασίου, ενώ δεν είχε καμία συνεργασία με τη σημερινή κυβέρνηση, όπως είπε.

Εξαρχής υπογράμμισε ότι κανείς δεν μπορεί να είναι ευχαριστημένος με την κατάσταση που παρουσιάζει σήμερα η αγορά, την οποία απέδωσε όμως στην έλλειψη εποπτείας επί πολλά χρόνια. «Το υπουργείο (σ.σ. το πρώην Υπουργείο Εμπορίου και οι υπηρεσίες του) είναι ένοχο» είπε ο κ. Πέτσας. Είχε όμως κατά τον ίδιο ένα ελαφρυντικό, την τεχνική και επιστημονική αδυναμία του.

Υπήρχε «παρεταταμένη» έλλειψη εποπτείας που διαμόρφωσε συμπεριφορές και συνειδήσεις ανάλογες, συμπλήρωσε.

Του
ΛΑΜΠΡΟΥ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΥ

Για την πολύκροτη υπόθεση της «Ασπίς» (ο κ. Πέτσας ούτε μια φορά δεν ανέφερε το όνομά της ούτε το όνομα του Ψωμιάδη, αλλά την αποκαλούσε «ο Όμιλος») είπε ότι υπήρχαν δυο τάσεις στην αγορά, οι μιν που έλεγαν «κάνε γρήγορα να πάρουμε το χαρτοφυλάκιο» και οι άλλοι που έλεγαν ότι «βιάζεστε».

Ο πρόεδρος της ΕΠΕΙΑ είπε ότι προτίμησε να ακολουθήσει μία τακτική όπου η ανάκληση θα ερχόταν από μόνη της. Και πραγματικά συμπλήρωσε όταν ο επιχειρηματίας κατάλαβε ότι είμαστε αποφασισμένοι να κάνουμε ανάκληση έφερε την πηλαστή εγγυητική επιστολή. Τότε είχα όλο το δικαίωμα να προχωρήσω σε ανάκληση, διαφορετικά θα είχε γίνει πρόβλημα με τη Δικαιοσύνη και ο ίδιος. Τα πράγματα είχαν δομηματοποιηθεί από τις αρχές του καλοκαιριού του 2009, ώστε η επιχείρηση να μην μπορεί να επικαλείται το σιδήποτε. Όταν φθάσαμε στον Σεπτέμβριο το συζητήσαμε, είπε, με τον υπουργό και τον ενημέρωσε ότι δεν θα την αποφύγει την ανάκληση. Στο μεταξύ κατάρτισε την τροπολογία για την προστασία των ασφαλισμένων. Για τη συγκεκριμένη τροπολογία η οποία κρίθηκε από τη σημερινή κυβέρνηση ως μη σύνομη με το κοινοτικό δίκαιο ο κ. Πέτσας, απαντώντας σε σχετικές ερωτήσεις του nextdeal.gr, είπε ότι τη συνέταξε το νομικό τμήμα του υπουργείου Οικονομικών και όχι η ΕΠΕΙΑ. Επίσης

πρόσθεσε ότι κατά τη γνώμη του ήταν θέμα διαπραγμάτευσης με την Ε.Ε. να την αποδεχθεί, αλλά η νέα κυβέρνηση επέλεξε να μη βάλει ως θέμα αιχμής στη διαπραγμάτευση την περίοδο εκείνη το θέμα της «Ασπίς». Αποτιμώντας γενικότερα τη στάση του, σημείωσε ότι από την πρώτη στιγμή που ανέλαβε προσπάθησε να προετοιμάσει την αγορά.

Όταν πήραμε την εποπτεία οι περισσότερες ελληνικές εταιρείες ήταν στο «κόκκινο», είπε. Φρόντισα να επισημάνω συχνά ότι δεν πάνε καλά μιλούσα για το ασφάλιστρο στον κλάδο αυτοκινήτου. Δεν ήρθα να κάνω τον Ηρώδη, προσπάθησα πολλές φορές να τους προειδοποιήσω, τόνισα ο κ. Πέτσας. «Η λογική που επικρατούσε επί σειρά δεκαετιών ήταν άλλη. Η αφερέγγυότητα είχε γίνει καθεστώς. Σε μία νύχτα δεν μπορούσα να κλείσω όλη την αγορά. Μεθοδεύσαμε πιο ήπια μοντέλα» είναι ορισμένες από τις εκφράσεις που χρησιμοποίησε για να περιγράψει την τακτική που ακολούθησε.

Απαντώντας σε σχετικές ερωτήσεις ο κ. Πέτσας είπε ότι ποτέ δεν δέχθηκε πιέσεις στην ΕΠΕΙΑ. Συζητήσεις γίνονταν, όχι όμως πιέσεις. Αντιθέτως, παραδέχθηκε ότι στον υπουργό Οικονομικών πήγαν ορισμένες ξένες εταιρείες με τους πρέσβεις των χωρών και διαμαρτυρήθηκαν λέγοντας ότι ήρθαν να επενδύσουν στην Ελλάδα, ωστόσο δεν υπάρχει υγιής ανταγωνισμός.

Επίσης υποστήριξε ότι δεν υπάρχει καμία εταιρεία που να μην έχει ελεγχθεί.

Αλλά, όπως είπε χαρακτηριστικά, με άλλο τρόπο ελέγχεις μία σοβαρή εταιρεία, με άλλο έναν που σε κοροϊδεύει.

με ασφάλεια 37 χρόνια

σας στηρίζουμε

Εδώ και 37 χρόνια εφαρμόζουμε την ιδανική συνταγή της επιτυχημένης εταιρείας παροχής ασφαλιστικών υπηρεσιών: Χρηστή Διαχείριση, Έμπειρο Προσωπικό, Ευέλικτη Διοικητική Οργάνωση, Επιλεγμένοι Συνεργάτες, Άμεση Αποζημίωση Ζημιών, Σύγχρονα Ασφαλιστικά Προϊόντα. Στην ΥΔΡΟΓΕΙΟ αγαπάμε τις προκλήσεις! Έχουμε διανύσει μεγάλο δρόμο και ανταποκριθήκαμε επάξια στις ευκαιρίες, όπως και στις δυσκολίες. Έτσι πορευόμαστε και προς το μέλλον και προσβλέπουμε σε ακόμα ευρύτερη ανάπτυξη και στην επίτευξη ακόμα υψηλότερων στόχων.

Ασφαλής Δύναμη!

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ & ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Κεντρικά Γραφεία: Λ. Συγγρού 254, 176 72 Καλλιθέα-Αθήνα
Τ: 210 9477200 • Φ: 210 9590078

Υποκατάστημα: 7^η χλμ. Θεσ/νίκης - Ν. Μουδανίων
541 10 Πυλαία-Θεσ/νίκη, Τ: 2310 497900 • Φ: 2310 487110

www.ydrogios.gr

Αποθέματα ζωής

Ο πρόεδρος της ΕΠΕΙΑ σημείωσε ακόμη ότι η Εποπτεία δεν πρόλαβε να ολοκληρώσει την κατάρτιση εγκυκλίου σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού των αποθεμάτων στο κλάδο ζωής. Διαπίστωσε ότι και εκεί υπάρχει ένα κενό ειδικά στον τρόπο υπολογισμού των αποθεμάτων για τον κλάδο ασθένειας, όπου θεωρεί ότι υπάρχει πρόβλημα. Επίσης σημείωσε ότι από τον Ιανουάριο του 2010 εν όψει της ανάληψης της εποπτείας από την Τράπεζα της Ελλάδος δεν μπορούσαμε να συνεχίσουμε μία επιθετική πολιτική. Ότι δυνατότητες είχαμε τις αξιοποιήσαμε, είπε, ενώ υπεραμύνθηκε της απόφασης να μη δώσει στη δημοσιότητα τα ονόματα των εταιρειών που εντάχθηκαν στις ευεργετικές διατάξεις του άρθρου 6 με το επιχείρημα ότι εάν αυτό γίνει οι εταιρείες θα κλείσουν.

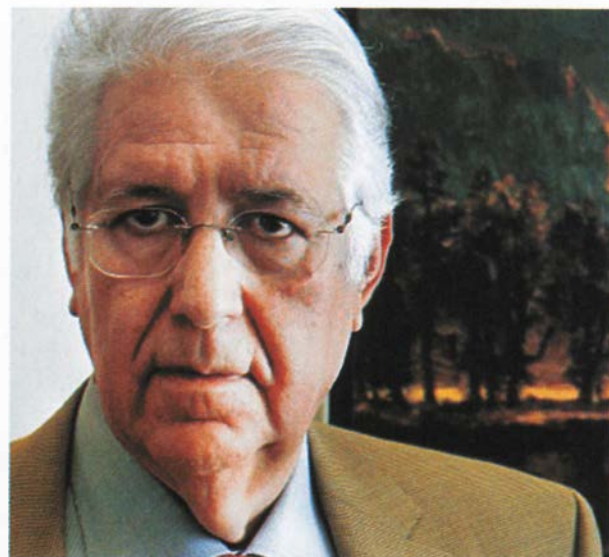
«Παραδίδω μία άλλη εικόνα, μία άλλη αντίληψη, μία άλλη εποπτεία» είπε ο κ. Πέτσας και ευχήθηκε η ΤτΕ να μην κατεβάσει χαμηλότερα τον πήχη.

Ιδιώνυμο η υπεξαίρεση - Αλλαγή του «400»...

Ένα πράγμα που θα έκανε με βάση την εμπειρία των τριών αυτών χρόνων, θα άλλαζε το νόμο 400, έτσι ώστε από ποινικής πλευράς τα ελλείμματα στα αποθέματα λόγω υπεξαίρεσης να αντιμετωπίζονται σαν ιδιώνυμο αδίκημα, σαν κακούργημα γιατί τώρα είναι πλημμέλημα. Επίσης να διαχέεται η ευθύνη σε πολύ περισσότερα διευθυντικά στελέχη της εταιρείας. Επίσης απαντώντας στο nextdeal.gr σχετικά με το κατά πόσο πρέπει για τις ασφαλιστικές εταιρείες η ευθύνη του μετόχου να μην εξαντλείται με βάση το νόμο 2190 σημείωσε ότι ο εισαγγελέας και το δικαιοέχουν έναν συγκεκριμένο ορισμό για την υπεξαίρεση, που δεν καλύπτει ουσιαστικά την «ενθυλάκωση» των αποθεμάτων. Ακόμη εξέφρασε τη διαφωνία του για τη ρύθμιση που προβλέπει τον διορισμό επιτρόπου στις ασφαλιστικές εταιρείες από τα πρότυπα που ισχύουν στις τράπεζες για τη φύση των ασφαλιστικών εταιρειών είναι διαφορετική.

...και η άποψη του «ΝΑΙ»

Ο κ. Γιώργος Πέτσας έβαλε τη σφραγίδα του στην εικόνα της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς.

Αν το ισοζύγιο είναι θετικό ή αρνητικό θα αποφανθεί η ιστορία, η οποία όμως συνήθως γράφεται από τους νικητές!

Αν το ισοζύγιο είναι θετικό ή αρνητικό θα αποφανθεί η ιστορία, η οποία όμως συνήθως γράφεται από τους νικητές! Και στην περίπτωση του κλεισίματος του Ομίλου Ασπίς, νικητές είναι αυτοί που ήθελαν και έβλεπαν ως μόνη διέξοδο για την αγορά το κλείσιμο του Ομίλου Ασπίς. Αυτοί που περίμεναν, όπως ο ίδιος ο κ. Πέτσας είπε, να πάρουν τα χαρτοφυλάκια.

Εμείς, με τον κίνδυνο να χαρακτηριστούμε ως «Ασπιδικοί», θα επιμένουμε στην άποψη ότι για τον Όμιλο Ασπίς υπήρχε και άλλος δρόμος. Ένας δρόμος που θα μπορούσε να επιλεγεί, εάν το κριτήριο για την επιλογή των λύσεων δεν ήταν το διαιρέσιμα του χαρτοφυλακίου, αλλά η προστασία του κύρους του θεσμού, των ασφαλισμένων και των εργαζομένων με ταυτόχρονη παραδειγματική τιμωρία των ενόχων. Ένας δρόμος που ανοίχθηκε με τον νέο νόμο για το εγγυητικό κεφάλαιο και με τη διάταξη που προβλέπει τον διορισμό επιτρόπου στις ασφαλιστικές εταιρείες.

Ένας δρόμος εφικτός όπως δείχνει, ανεξάρτητα με το εάν κάποιος συμφωνεί ή διαφωνεί με τις ρυθμίσεις αποζημίωσης που η ψηφισθείσα νομοθεσία ορίζει.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συζητούσε ήδη την προοπτική δημιουργίας κεφαλαίων εγγύησης από τον Φεβρουάριο του 2009, ενώ την 4η Μαρτίου 2009, δηλαδή έξι μήνες πριν από το κλείσιμο της «Ασπίς», η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέφερε στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Η υλοποίηση της ευρωπαϊκής ανάκαμψης» ότι θα επανεξετάζε την

από το τέλος του 2009 την αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων συστημάτων εγγύησης των ασφαλίσεων και θα υπέβαλλε κατάλληλες νομοθετικές προτάσεις. Ο τότε υπουργός Γιάννης Παπαθανασίου δεν εξέταζε κάτι τέτοιο. Αντιθέτως, διαμόρφωνε μία αμφισβητούμενη τροπολογία κάλυψης των ασφαλισμένων, την οποία συνέταξε το νομικό τμήμα του υπουργείου, όπως δηλώνει ο κ. Πέτσας, στέλνοντας αλλού την ευθύνη.

Ο ίδιος όμως, με ανακοίνωσή του στις αρχές Οκτωβρίου στη βάση αυτής της τροπολογίας, ενημέρωνε ότι «με ανακοίνωσή του ο Επόπτης αναμένεται να καλέσει άμεσα τους ασφαλισμένους να συνεχίσουν να καταβάλλουν κανονικά τα ασφάλιστρα των συμβολαίων τους, ώστε να συνεχίσουν να καλύπτονται από τις παροχές τους».

Επίσης, οι επιλογές της ΕΠΕΙΑ επιβεβαίωσαν για μία ακόμη φορά και στην περίπτωση του Ομίλου Ασπίς ότι η επιχείρηση πτώχευσε, όχι όμως και ο επιχειρηματίας. Επειδή όμως στον ασφαλιστικό κλάδο ο επιχειρηματίας, ο μέτοχος, το μέλος του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να «παίξει» με ξένα χρήματα, τα χρήματα των ασφαλισμένων, η Πολιτεία έπρεπε, πριν προχωρήσει σε μέτρα, να έχει διαμορφώσει ένα ανάλογο νομικό πλαίσιο τιμωρίας των υπευθύνων για την πτώχευση της ασφαλιστικής εταιρείας.

Πολλά τα ερωτήματα, φτωχές οι απαντήσεις. Και κάτι τελευταίο. Πολλοί από την αγορά ήταν αυτοί που υποστήριζαν ότι ένας επόπτης πρέπει να ακολουθεί την τακτική «κρίττον το σιγάν».

Κανένα κέρδος...

...δεν αυξάνεται, αν δεν επενδύσουμε πρώτα στον άνθρωπο!

Στη Συνεταιριστική Ασφαλιστική, σχεδιάζουμε, εργαζόμαστε και επιχειρούμε, γνωρίζοντας καλά ότι οι εποχές αλλάζουν. Ότι **η επιχειρηματικότητα δεν βασίζεται στο «Κέρδος»** -με οποιοδήποτε κόστος- **αλλά στην κερδοφορία. Η Εμπιστοσύνη, η κοινωνική ευαισθησία, η εντιμότητα και η επικοινωνία**, αποτελούν τους βασικούς πυλώνες, στην προσπάθειά μας να δημιουργήσουμε ένα **νέο Ασφαλιστικό πολιτισμό**. Διαφέρουμε, γιατί τον πιστεύουμε αλλά και γιατί λειτουργούμε μαζί του.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ
Α Σ Φ Α Λ Ι Σ Τ Ι Κ Η

ΠΑΣΕΓΕΣ

ESF

MACIF
France

UNIPOL
GRUPPO
FINANZIARIO
Italy

P&V
Belgium

euresa
Holding

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

ΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ : Λεωφ. Συγγρού 367, 175 64 - Π. Φάληρο, Αθήνα, ΤΗΛ.: 210 9491 280 - 299 TELEFAX : 210 9403 148, e-mail: com@syneteristiki.gr

www.syneteristiki.gr

Συνεχίζει μια ιστορία αξιοπιστίας

Μία νέα εταιρεία και πολύ παλιά ταυτόχρονα που πατά πάνω σε μία πλούσια και απόλυτα αξιόπιστη ιστορία όχι ενός, αλλά δύο κολоссών της αμερικανικής και παγκόσμιας ασφαλιστικής αγοράς, η MetLife-Alico δραστηριοποιείται από τις αρχές Νοεμβρίου στη χώρα μας.

Την 1η Νοεμβρίου ολοκληρώθηκε τυπικά η εξαγορά της American Life Insurance Company (Alico), θυγατρικής του AIG, από τη MetLife έναντι 16,2 δισεκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ.

Η Alico Ελλάδα, όπως και παγκοσμίως η Alico, παράδειγμα δημιουργικής προσφοράς στην ασφαλιστική αγορά, αφού αντιμετώπισε με επιτυχία τα τραντάγματα που προκάλεσε η κατάρρευση του AIG, πέρασε στον όμιλο της MetLife.

«Με την ολοκλήρωση της εξαγοράς της Alico, η MetLife έγινε η πρώτη ασφαλιστική δύναμη παγκοσμίως στις ασφάλειες Ζωής και στις Ομαδικές Ασφαλίσεις Προσωπικού» δήλωσε ο κ. C. Robert Henrikson, Chairman, President and C.E.O. της MetLife, Inc. «Εδώ και πολλά χρόνια η MetLife κατέχει ισχυρή ηγετική θέση στις ΗΠΑ, το Μεξικό, την Κορέα και τη Χιλή, την οποία μπορούμε τώρα να διευρύνουμε περαιτέρω μέσα από την πρόσβαση που αποκτούμε σε περισσότερες από 60 χώρες σε όλο τον κόσμο. Η συμφωνία συμβάλλει στην υλοποίηση της στρατηγικής μας για τη διεθνή ανάπτυξη της εταιρείας, αναβαθμίζοντας σημαντικά την κλίμακα και την εμβέλεια της διεθνούς πα-

Ο κ. C. Robert Henrikson, Chairman, President and C.E.O. της MetLife

ρουσίας της MetLife. Επίσης, διαφοροποιεί περαιτέρω και ισορροπεί τη γεωγραφική μας παρουσία και τα προγράμματά μας, ενώ παράλληλα ενισχύει σημαντικά την ισχύ της εταιρείας στα κανάλια διανομής.

Το τίμημα που καταβλήθηκε από τη MetLife στην AIG για την εξαγορά της Alico περιελάμβανε 7,2 δισεκατομμύρια δολάρια σε μετρητά, μετά από προσαρμογές, και 9,0 δισεκατομμύρια δολάρια σε μετοχές και άλλους τίτλους της MetLife, με ενδεχόμενες προσαρμογές κατά το κλείσιμο της συμφωνίας ως προς τις τιμές κλεισίματος. Το τμήμα της τιμής της εξαγοράς που αντιστοιχεί σε τίτλους περιελάμβανε 78,2 εκατομμύρια κοινές μετοχές της MetLife, 6,9 εκατομμύρια μετατρέψιμες υπό όρους προνομιούχες μετοχές και 40 εκατομμύρια μετοχικές μονάδες (equity units). Οι τιμές των

κοινών και των προνομιούχων μετοχών βασίζονται στην τιμή κλεισίματος των κοινών μετοχών της MetLife στις 29 Οκτωβρίου, την τελευταία ημερομηνία συναλλαγών πριν από το κλείσιμο της συμφωνίας.

Ο κ. Ανδρέας Βασιλείου ο πρόεδρος της Alico Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης

Ποια είναι η MetLife

Η MetLife είναι μια εταιρεία στην οποία η παράδοση συναντά το όραμα. Σε όλη τη διάρκεια της ιστορίας της, η MetLife συνδυάζει τα καλά αποτελέσματα με το να κάνει αυτό που είναι σωστό.

Σήμερα, η MetLife είναι ένα από τα ισχυρότερα ονόματα στις Ηνωμένες Πολιτείες και ολόένα και περισσότερο διεθνώς. Είναι η μεγαλύτερη ασφαλιστική εταιρεία Ζωής στις Ηνωμένες Πολιτείες, με χαρτοφυλάκιο ασφαλιστικών συμβολαίων Ζωής σε ισχύ, αξίας περίπου 3,8 τρισεκατομμυρίων δολαρίων στις 31 Δεκεμβρίου 2009. Η MetLife είναι επίσης κορυφαία εταιρεία παροχής ασφαλιστικών και άλλων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών σε περισσότερους από 70 εκατ. ασφαλισμένους σε όλο τον κόσμο. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, η MetLife παρέχει υπηρεσίες σε περισσότερες από 90 από τις 100 κορυφαίες εταιρείες της κατάταξης του FORTUNE 500®. Εκτός Ηνωμένων Πολιτειών, η MetLife δραστηριοποιείται στη Λατινική Αμερική, στην Ευρώπη και στις περιφέρειες Ασίας - Ειρηνικού.

Η MetLife κατατάσσεται στην πρώτη θέση στους περισσότερους τομείς προϊόντων ομαδικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων ζωής, αυτοκινήτου και κατοικίας, ασφάλισης μακροπρόθεσμης φροντίδας, καθώς και συνταξιοδοτικών προγραμμάτων για θεσμικούς πελάτες. Η MetLife είναι επίσης η μεγαλύτερη ασφαλιστική εταιρεία Ζωής στο Μεξικό.

Στο τέλος του δεύτερου τριμήνου του 2010, το Σύνοδο Ενεργητικού της εταιρείας έφθανε τα 573,9 δισεκατομμύρια δολάρια. Η σκληρή εργασία και ο επαγγελματισμός των σχεδόν 51.000 υπαλλήλων της MetLife διεθνώς, καθώς και η αφοσίωσή τους στους ασφαλισμένους της εταιρείας, οδήγησαν στην επιτυχία που απολαμβάνει η MetLife σήμερα. Ωστόσο, αυτή η επιτυχία δεν θα μπορούσε να είχε προβλεφθεί στα μέσα της δεκαετίας του 1860, όταν μία από τις τέσσερις εταιρείες-προκατόχους της MetLife, η National Union Life and Limb Insurance Company,

Είναι η μεγαλύτερη ασφαλιστική εταιρεία Ζωής στις Ηνωμένες Πολιτείες, με χαρτοφυλάκιο ασφαλιστικών συμβολαίων Ζωής σε ισχύ αξίας περίπου 3,8 τρισεκατομμυρίων δολαρίων στις 31 Δεκεμβρίου 2009. Η MetLife είναι επίσης κορυφαία εταιρεία παροχής ασφαλιστικών και άλλων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών σε περισσότερους από 70 εκατομμύρια ασφαλισμένους σε όλο τον κόσμο.

ιδρύθηκε στα μέσα του αμερικανικού εμφυλίου πολέμου.

Ο σκοπός της MetLife είναι η επίτευξη της οικονομικής αυτονομίας για όλους. Για την επίτευξη αυτού του μακροπρόθεσμου στόχου, η MetLife εργάζεται σκληρά για να αναγνωριστεί ως κορυφαίος πάροχος προϊόντων και υπηρεσιών προστασίας εισοδήματος, καθώς και ομαδικών προγραμμάτων διεθνώς.

Στρατηγική προτεραιότητα, η σύνταξη

Οι ανάγκες των ασφαλισμένων της MetLife εξελίσσονται όσο οι ανάγκες των κοινωνιών σε όλο τον κόσμο μεγαλώνουν ηλικιακά. Καθώς εκατομμύρια ανθρώπων αντιμετωπίζουν την πρόκληση του να ζήσουν περισσότερο από όσο διαρκούν οι συνταξιοδοτικοί τους πόροι ή να αναγκαστούν να αναπροσαρμόσουν τον τρόπο ζωής τους και το βιοτικό τους επίπεδο, η σύνταξη έχει αναδειχθεί σε θέμα στρατηγικής προτεραιότητας για τη MetLife.

Πολλοί άνθρωποι διαπιστώνουν ότι δεν είναι έτοιμοι να διαχειριστούν τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους που σχετίζονται με το αυξημένο προσδόκιμο επιβίωσης σε συνδυασμό με την υποβάθμιση των παραδοσιακών μηχανισμών κοινωνικής προστασίας, όπως τα συνταξιοδοτικά προγράμματα υπό την αιγίδα των εργοδοτών και τα συνταξιοδοτικά προγράμματα του Δημοσίου. Η MetLife κάνει το καλύτερο δυνατό για να εξασφαλίσει ότι έχει διαθέσιμα τα καλύτερα προϊόντα και λύσεις για την κάλυψη των αναγκών των ανθρώπων που αντιμετωπίζουν αβέβαιες συνθήκες συνταξιοδότησης, προκειμένου να είναι σε θέση να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο σε αυτό τον κρίσιμο τομέα. Η MetLife έχει υιοθετήσει την άποψη ότι η συνταξιοδότηση θα αποτελέσει τη μεγαλύτερη ευκαιρία για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τώρα και

Προϊόντα και υπηρεσίες

Ασφαλιστικά προϊόντα

- Ομαδικές ασφάλειες Ζωής, ατομικές ασφάλειες Ζωής και Υγείας.
- Συνταξιοδοτικά προϊόντα.
- Συνταξιοδοτικά προγράμματα για ιδιώτες και θεσμικούς πελάτες.
- Χρηματοδότηση εταιρικών παροχών.
- Προγράμματα μεταβίβασης συνταξιοδοτικού κινδύνου, σταθερής αξίας, δομημένου διακανονισμού και άλλα προγράμματα χρηματοδότησης παροχών.
- Αυτοκίνητο και κατοικία.
- Αυτοκίνητα, κατοικίες, σκάφη, εκμισθωτές και διάφορες γραμμές προσωπικών προϊόντων ασφάλισης περιουσίας και ατυχημάτων.

Διεθνώς

- Ασφάλειες Ζωής, Ατυχημάτων και Υγείας, συνταξιοδοτικά και επενδυτικά προγράμματα.

Τράπεζα MetLife Bank

- Προϊόντα λιανικής τραπεζικής, συμπεριλαμβανομένων πιστοποιητικών καταθέσεων, λογαριασμών χρηματαγορών, αποταμιεύσεων υψηλής απόδοσης, ατομικών συνταξιοδοτικών λογαριασμών, κανονικών και αντίστροφων ενυπόθηκων δανείων.

για το προβλέψιμο μέλλον. Η εταιρεία είναι σε πλεονεκτική θέση για να καλύψει ένα πολύ μεγάλο μερίδιο αυτής της ευκαιρίας, μέσω των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων της, των ασφαλειών Ζωής, των προγραμμάτων μακροπρόθεσμης φροντίδας και των τραπεζικών προϊόντων της, καθώς και μέσω της κάλυψης των αναγκών των ασφαλισμένων της με ατομικό και με ομαδικό πρόγραμμα, για περισσότερο από έναν αιώνα.

Τον Μάρτιο του 2008, η MetLife έθεσε σε εφαρμογή ένα νέο στρατηγικό πλαίσιο για όλη την εταιρεία, με σκοπό να διασφαλίσει ότι η ηγετική της θέση ως διεθνής πάροχος προϊόντων προστασίας εισοδήματος και ομαδικών προγραμμάτων θα διατηρηθεί για τα επόμενα χρόνια. Ως μέρος αυτής της διαδικασίας, η εταιρεία ανακοίνωσε μια σημαντική οργανωτική αλλαγή τον Ιούλιο του 2009: τη σύνδεση των τωμέων δραστηριοτήτων της MetLife για θε-

σμικούς πελάτες και αυτούς των ατομικών προγραμμάτων, όπως επίσης και της μονάδας Auto & Home, σχηματίζοντας έναν ενιαίο επιχειρηματικό οργανισμό στις ΗΠΑ.

Η MetLife καθόρισε ότι αυτή η οργανωτική αναδιάρθρωση θα επέτρεπε στην εταιρεία να αξιοποιήσει καλύτερα την ισχυρή επωνυμία της, τη χρηματοοικονομική της ισχύ και τις ευκαιρίες ανάπτυξης που διαθέτει η ίδια η εταιρεία στη μεταβαλλόμενη αγορά.

Ορόσημα στην ιστορία της MetLife

1868 Η MetLife άρχισε να λειτουργεί στη Νέα Υόρκη στις 24 Μαρτίου σε έναν χώρο δύο δωματίων στη διεύθυνση 243 Broadway, Lower Manhattan.

1872 Δόθηκε άδεια λειτουργίας στην MetLife στον Καναδά.

1879 Η MetLife προσέλαβε Βρετανούς ασφαλιστές για να εκπαιδεύσουν το δυναμικό της εταιρείας.

1881 Η MetLife προσέλαβε την πρώτη γυναίκα ασφαλίστρια. Η Edith McGregor, από το Νιούαρκ του Νιού Τζέρσεϊ, ήταν μια «εξαιρετικά επιτυχημένη ασφαλίστρια», όπως σημειωνόταν σε μια αναφορά.

1893 Η MetLife μετέφερε τα κεντρικά της γραφεία στη διεύθυνση One Madison Avenue, στην πόλη της Νέας Υόρκης.

1909 Η MetLife σύστησε τη Διεύθυνση Κανόνων Σωστής Διαβίωσης (Welfare Division) για την κατάρτιση των ασφαλισμένων της πάνω σε θέματα που σχετίζονταν με την υγεία.

1912 Η MetLife διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην παροχή βοήθειας στους επιζήσαντες του Τιτανικού, ο οποίος βυθίστηκε στις 15 Απριλίου.

1915 Η MetLife μετατράπηκε σε αλληλίσφαλιστική εταιρεία.

1922 Η MetLife κατασκεύασε το πρώτο της έργο οικιστικής ανάπτυξης μεγάλης κλίμακας στο Κουίνς της Νέας Υόρκης.

1931 Η MetLife εξέδωσε δάνεια για τη χρηματοδότηση του Κέντρου Ροκφέλλερ (44,5 εκατομμύρια δολάρια) και του Εμπορίου Στέιτ Μπίλντινγκ (27,5 εκατομμύρια δολάρια) στη Νέα Υόρκη.

1934 Η MetLife διακρίθηκε ως η «μεγαλύτερη εταιρεία του κόσμου» από το περιοδικό Fortune.

1945 Η MetLife ήταν ο μεγαλύτερος ιδιωτικός φορέας που συνεισέ-

φερε στην προσπάθεια των Συμμάχων κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Η εταιρεία επένδυσε σχεδόν 4 δισεκατομμύρια δολάρια σε ομόλογα των ΗΠΑ και του Καναδά, ποσό που αντιστοιχούσε σχεδόν στο 52% του συνόλου του Ενεργητικού της.

1954 Η MetLife εγκατέστησε το UNIVAC, το πρώτο σύστημα ΗΥ μεγάλης κλίμακας στον ασφαλιστικό κλάδο.

1968 Η MetLife εόρτασε την 100ή της επέτειο.

1972 Η MetLife ανακοίνωσε την ίδρυση της Metropolitan Property and Liability Insurance Company (MPL). Το 1974 η MPL άρχισε να πωλεί ασφάλειες αυτοκινήτων και, λίγο αργότερα, ασφάλειες κατοικιών.

1976 Η MetLife ίδρυσε το ίδρυμα MetLife Foundation για τη συνέχιση της μακράς παράδοσής της σε θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.

1985 Η MetLife ανέπτυξε μια μοντέρνα, ενιαία διαφημιστική εκστρατεία, επιστρατεύοντας τον Τσάρλι Μπράουν, τον Σνούπι και την υπόλοιπη παρέα των PEANUTS. Το σλόγκαν της εταιρείας διαμορφώθηκε ως εξής: «Πηγαίνετε στη Met. Συμφέρι».

1991 Η MetLife ξεπέρασε το 1 τρισεκατομμύριο δολάρια σε ασφάλειες ζωής σε ισχύ.

2000 Η MetLife εισήχθη στο χρηματιστήριο στις 5 Απριλίου του 2000.

2005 Η MetLife αγόρασε την Travelers Life & Annuity και τη Citi-Insurance από τη Citigroup έναντι 12,0 δισεκατομμυρίων δολαρίων.

2006 Η MetLife ξεκίνησε μια νέα διαφημιστική εκστρατεία εταιρικής ταυτότητας σε εθνικό επίπεδο, για να δημιουργήσει στη συνείδηση των καταναλωτών την έννοια της «εγγυημένης ασφαλιστικής δικλείδας» αναφορικά με τις μελλοντικές τους επενδύσεις. Με τίτλο «εάν», η εκστρατεία στρέφει την προσοχή τόσο στις δυνατότητες όσο και στις αβεβαιότητες που αντιμετωπίζουν οι καταναλωτές στη ζωή τους – τα «εάν» της ζωής.

2009 Η MetLife ανακοίνωσε τη συγχώνευση όλων των τωμέων δραστηριοποίησής της σε έναν ενιαίο αμερικανικό οργανισμό στις ΗΠΑ.

ΣΗΜΕΡΑ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΑΤΕΝΙΖΟΥΜΕ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΣΙΓΟΥΡΙΑ

Η METLIFE ΚΑΙ Η ALICO ΣΑΣ ΚΑΛΩΣΟΡΙΖΟΥΝ ΣΕ ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΚΑΛΥΤΕΡΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Η MetLife και η Alico ένωσαν τις δυνάμεις τους δημιουργώντας μια από τις μεγαλύτερες ασφαλιστικές εταιρίες ζωής παγκοσμίως. Πεποίθησή μας είναι ότι η ανάπτυξη έχει αξία, μόνον εάν οδηγεί σε δικό σας όφελος. Και αυτό υλοποιούμε σήμερα. Οι ασφαλισμένοι μας, οι οποίοι φθάνουν τα 90 εκατομμύρια σε περισσότερες από 60 χώρες, μπορούν τώρα να νοιώθουν ακόμη μεγαλύτερη σιγουριά, σε μια εταιρία που συνδυάζει συνολικά μια παράδοση 200 ετών οικονομικής σταθερότητας και φερεγγυότητας.

Επιπλέον, η δύναμη που απορρέει από την ηγετική θέση, αλλά και την μακρόχρονη εμπειρία μας σε διεθνές και τοπικό επίπεδο, μας δίνει τη μοναδική δυνατότητα να παρέχουμε καινοτόμα προγράμματα και υπηρεσίες, τα οποία μπορούν να εξασφαλίσουν υψηλότερου επιπέδου ασφαλιστική προστασία σε πολύ περισσότερους ανθρώπους. Με αυτό το όραμα ξεκινάμε το έργο μας κάθε ημέρα.

WWW.METLIFEALICO.GR

MetLife Alico^{SM}

MetLife, Inc., 200 Park Avenue,
New York, NY 10166
American Life Insurance Company,
One Alico Plaza, 600 King Street,
Wilmington, DE 19801
© 2010 MetLife, Inc. All rights reserved.

Το «Αφαισιτικό ΝΑΙ», το μοναδικό από τα ελληνικά κλαδικά έντυπα, ταξίδεψε στο Baden-Baden για να ζήσει από πρώτο χέρι τον παλμό της διεθνούς αντασφαλιστικής αγοράς.

Του Κωστή Σπύρου
ks@spiroueditions.gr

Αποστολή στο Baden-Baden

Η παγκόσμια σύναξη των αντασφαλιστών

Το Baden-Baden
από ψηλά

Το Baden-Baden, η πόλη με το επανалаμβανόμενο όνομα, βρίσκεται στο κρατίδιο Baden-Württemberg της Γερμανίας. Δυτικά από τα όρη Black Forest, στις όχθες του ποταμού Oos River, στην περιοχή της Karlsruhe, στα σύνορα με την Ελλάδα.

Η γερμανική λέξη «Baden» μεταφράζεται ως «να κάνεις μπάνιο». Οι πηγές του Baden-Baden ήταν γνωστές στους Ρωμαίους. Η ίδρυση της πόλης τοποθετείται στην περίοδο του αυτοκράτορα Αδριανού, ενώ από τα λουτρά πέρασε και ο Καρακάλλας.

Η πόλη πήρε το όνομα του Baden (χωρίς επανάληψη) κατά τον Μεσαίωνα. Από το 1112 μέχρι και το 1705 ήταν έδρα του Μαρκήσιου του Baden, ο οποίος έδωσε και το όνομα στην πόλη.

Τον 19ο αιώνα άρχισε η ανάπτυξη της ως λουτρόπολης, τόπος συγκέντρωσης των celebrities και όλων των τζογαδόρων της Ευρώπης, καθώς μαγνήτης εκτός από τα λουτρά ήταν και το πολυτελές καζίνο.

Η βασίλισσα Victoria, ο Ναπολέων ο Γ', οι μουσικοί Μπερλιόζ και Μπραμς και ο Ντosto-

γιέφκι ήταν μεταξύ των πελατών. Ο διάσημος Ρώσος συγγραφέας λέγεται ότι έγραψε το μυθιστόρημα «Ο παίκτης» αφού έχασε τα χρήματά και το πουκάμισό του στο καζίνο του Baden-Baden. Το 1931 δόθηκε στην πόλη επισήμως η διπλή ονομασία.

Στον ασφαλιστικό κλάδο το

Ο Μανώλης Σιατούνης από την BMS Ελλάς, στο κοκτέιλ της Scor

Baden-Baden άρχισε να γίνεται γνωστό ως το μέρος όπου πραγματοποιούνταν το ετήσιο German Marine Conference μέχρι και το 1978. Από το 1979 το συνέδριο έφυγε από το Baden-Baden, όμως ασφαλιστές και ανασφαλιστές συνέχισαν να συγκεντρώνονται εκεί μία

Η μεγαλύτερη πρόκληση που αντιμετωπίζουν αυτήν τη στιγμή οι περισσότεροι ανασφαλιστές είναι το πώς θα αξιοποιήσουν καλύτερα τα επιπλέον κεφάλαια σε ένα περιβάλλον χαμηλών αποδόσεων.

φορά το χρόνο την τελευταία εβδομάδα του Οκτωβρίου.

Μια συνεφιασμένη Κυριακή, λοιπόν, στις 24 του Οκτωβρίου, άνοιξε και το φετινό ανασφαλιστικό συνέδριο στο ιστορικό Baden-Baden της Γερμανίας. Πάνω από 2.000 ανασφαλιστές, ασφαλιστές, διαμεσολαβούντες και δικηγόροι από 70 περίπου διαφορετικές χώρες, από τη Βρετανία, την Κεντρική Ευρώπη, τη Βόρεια Αμερική, τις Βερμούδες, το Τόκιο, το Hong Kong, την Ινδία, αλλά και το Μαρόκο, τη Νότια Αφρική, το Αζερμπαϊτζάν μέχρι και τη Ρουμανία, την Τουρκία, την Ελλάδα και την Αλβανία, όλοι ήταν εκεί.

Μαζί και το «Ασφαλιστικό ΝΑΙ» για να ζήσει από πρώτο χέρι τον παλμό μιας αγοράς που βρίσκεται σε κομβικό σημείο γεγονός που επισημάνθηκε πολλές φορές από όλους τους ομιλητές, αλλά και στα ασφαλιστικά και ανασφαλιστικά «πηγαδάκια».

Τα θέματα συζήτησης μεταξύ άλλων ήταν: πόσο soft είναι η αγορά, πού είναι η καλύτερη έδρα για τις ανασφαλιστικές εταιρείες, θα πληρώσουν τα ανασφάλιστρα οι Έλληνες; Αυτό το τελευταίο τέθηκε κυρίως σε συζητήσεις που είχε το «Ασφαλιστικό ΝΑΙ» με ανασφαλιστικούς παράγοντες και όχι, ευτυχώς, σε κάποιο επίσημο πάνελ.

Πάντως, η δημοσιονομική κρίση της Ελλάδας έχει γίνει γνωστή στα πέρατα της ασφαλιστικής οικουμένης!

Το φετινό συμπόσιο άνοιξε στο Kongresshaus ο δήμαρχος του Baden-Baden, κύριος Wener Hirth, σε εκδήλωση που οργάνω-

Μειώθηκαν τα rates

Το 2010 ήταν μία δύσκολη χρονιά για την ανασφαλιστική βιομηχανία, αφού το πρώτο εξάμηνο ήταν το πιο δαπανηρό που έχει καταγραφεί. Τα αυξανόμενα κόστη από τις καταστροφές, όπως ο σεισμός στη Χιλή και η έκρηξη Deepwater Horizon στον Κόλπο του Μεξικού, ανέμεναν να δώσουν ένα γερό χτύπημα στον προϋπολογισμό για καταστροφές των ανασφαλιστών πριν ακόμα αρχίσει η εποχή των τυφώνων. Αν και οι ασφαλιστικές ζημιές έφτασαν τα 23 δισ. δολάρια στο πρώτο εξάμηνο και η ενεργή εποχή των τυφώνων είχε προβλεφθεί, τα rates ανασφάλισης στις ανανεώσεις γενικά μειώθηκαν κατά το 2010, καθώς το πληθονασματικό κεφάλαιο οδήγησε στη μείωση των τιμών.

Σύμφωνα με το World Rate on Line on Line (ROL) Index του Guy Carpenter, οι τιμές ανασφάλισης καταστροφών παγκοσμίως μειώθηκαν κατά 6% κατά μέσον όρο, στην περίοδο ανανεώσεων του 2010. Αν και οι αγορές που υπέστησαν ζημιές από καταστροφές στις αρχές του 2010, όπως η Χιλή, είδαν αύξηση των τιμών, αλλού η υποκείμενη τάση οδήγησε στη μείωση των τιμών. Ένας από τους κύριους λόγους για την πτώση των τιμών είναι το πληονάζον κεφάλαιο στην αγορά των ανασφαλίσεων. Ο Guy Carpenter εκτίμησε ότι ο τομέας υπερκεφαλαιοποιήθηκε έως και 20 δισ. δολάρια, ή 12%, στις αρχές του 2010.

Αν και η υπερκεφαλαιοποίηση έπεσε στο 8% έως το τέλος του Ιουνίου, το πληονάζον κεφάλαιο για τους ανασφαλιστές παρέμεινε η κινητήρια δύναμη για τις ανανεώσεις κατά το 2010.

Η αγορά ανασφάλισης αντιμετωπίζει πολλές προκλήσεις, καθώς αρχίζει να επηρεάζεται στις ανανεώσεις της 1ης του Ιανουαρίου 2011. Οι χαμηλές τιμές, σε συνδυασμό με τις επερχόμενες κανονιστικές αλλαγές που περιλαμβάνει το Solvency II και η φορολογική νομοθεσία στις Ηνωμένες Πολιτείες, παρέχουν ένα δύσκολο περιβάλλον για τους ανασφαλιστές στο εγγύς μέλλον.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΣΤΟ ΠΡΩΤΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΤΟΥ 2010

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΓΕΓΟΝΟΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ/ΧΩΡΑ	ΖΗΜΙΕΣ (ΕΚΑΤ. ΔΟΛ.)
12 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ	ΣΕΙΣΜΟΣ	ΤΑΪΤΗ	150
26-28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ	ΑΝΕΜΟΣΤΡΟΒΙΛΙΟΣ ΧΥΝΤΗΙΑ	ΕΥΡΩΠΗ	3.400
27 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ	ΣΕΙΣΜΟΣ	ΧΙΛΗ	8.000
1-3 ΜΑΡΤΙΟΥ	ΧΑΛΑΖΟΠΤΩΣΗ	ΜΕΛΒΟΥΡΝΗ, ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	755
13-15 ΜΑΡΤΙΟΥ	ΑΣΧΗΜΕΣ ΚΑΙΡ. ΣΥΝΘΗΚΕΣ	ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ	1.045
22 ΜΑΡΤΙΟΥ	ΘΥΕΛΛΕΣ	ΠΕΡΘ, ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	760
20 ΑΠΡΙΛΙΟΥ	ΕΚΡΗΞΗ	ΚΟΛΠΟΣ ΤΟΥ ΜΕΞΙΚΟΥ	ΠΑΝΩ ΑΠΟ 3.500
12-16 ΜΑΪΟΥ	ΑΣΧΗΜΕΣ ΚΑΙΡ. ΣΥΝΘΗΚΕΣ	ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ	1.065
ΜΑΪΟΣ/ΙΟΥΝΙΟΣ	ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ	ΚΕΝΤΡ. & ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	280
15-16 ΙΟΥΝΙΟΥ	ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ	ΓΑΛΛΙΑ	865

σε ένας από τους σημαντικότερους Brokers παγκοσμίως, η Guy Carpenter, με θέμα «Does Domicile Matter?».

Ο πρόεδρος και CEO της Guy Carpenter κύ-

ριος Henry Keeling τόνισε ότι η μεγαλύτερη πρόκληση που αντιμετωπίζουν αυτή τη στιγμή οι περισσότεροι ανασφαλιστές είναι το πώς θα αξιοποιήσουν καλύτερα την περίσσεια των

1, 2, 3. Αντασφαλιστές σε συνεχείς διαβουλεύσεις κλείνουν συμφωνίες. 4. Από αριστερά, οι Γ. Μπράβος, Νίκος Μακρόπουλος, Γιώργος Κώτσαλος, Denis Kessler, Μαργαρίτα Αντωνάκη, Φωκίων Μπράβος και Κ. Σπύρου.

κεφαλαίων που διαθέτουν σε ένα περιβάλλον χαμηλών αποδόσεων (return of investment) και πτώσης παράλληλα των περισσότερων αντασφαλιστικών ποσοστών (rates) στις περισσότερες κατηγορίες ασφαλιστικών κινδύνων.

Σημείωσε πως πολλοί αντασφαλιστές προτιμούν να κάνουν επιστροφή κάποιων κεφαλαίων στους μετόχους, για παράδειγμα μέσω μεριδίων, όμως για την Guy Carpenter η λύση που θα βοηθήσει την κατάσταση αυτήν τη στιγμή είναι η καινοτομία.

Κατά την άποψη του κυρίου Keeling, ο λόγος που η αγορά σήμερα είναι «μαλακή» είναι επειδή υπάρχει αρκετό διαθέσιμο κεφάλαιο και παράλληλα χαμηλές αποδόσεις στις επενδύσεις. Κλείνοντας, η άποψή του ήταν πως ένας πιθανός συνδυασμός από ζημιές, οι χαμηλές επιστροφές από επενδύσεις, ο κίνδυνος του πληθωρισμού και η πιθανότητα ότι το Solvency II θα αυξήσει το κόστος του κεφαλαίου, ίσως σιγά σιγά να βοηθήσουν την αντασφαλιστική αγορά. Στη συνέχεια, ο κύριος

Σε ό,τι αφορά την Ελλάδα, οι αντασφαλιστές ανησυχούν για την οικονομική κατάσταση της χώρας – και δεν ήταν λίγοι αυτοί που μας ανέφεραν ότι το σημαντικότερο πρόβλημα είναι οι πληρωμές των αντασφαλιστρών.

Tom Bolt, Director του Performance Management των Lloyds του Λονδίνου, αναφέρθηκε στο ρόλο που παίζει το πού βρίσκεται η έδρα μιας αντασφαλιστικής εταιρείας. Σήμερα, είπε, σημασία δεν έχει το πού βρίσκεται και δραστηριοποιείται μια εταιρεία, αλλά πόσο καλή πρόσβαση έχει στις αγορές. Αυτό, συνέχισε, είναι ένα προνόμιο που έχει παραδοσιακά το Λονδίνο με την αγορά των Lloyds, η οποία έχει άδεια να δραστηριοποιείται σήμερα στην Κίνα και σε πάνω από 80 χώρες με τους 20 καλύτερους «ασφαλιστές» της αγοράς με εύρος και βάθος ειδικών εμπειρογνομώνων. Αυτός, άλλωστε, είναι και ο λόγος που αποκαλείται και «σπίτι» της ασφάλισης.

Ακόμη ακούσαμε τον κύριο Victor Peignet, CEO της SCOR Global P&C, να λέει με τη σειρά του τις απόψεις του για το πόσο και εάν έχει σημασία το πού βρίσκεται και δραστηριοποιείται γεωγραφικά μια εταιρεία. Οι παράγοντες που παίζουν σημαντικό ρόλο είναι το μέγεθος της χρηματοοικονομικής αγοράς που βρίσκεται η εταιρεία, το business model της, η ιστορία του κάθε ομίλου, η πρόσβαση στις αγορές και οι πλατφόρμες πρόσβασης προς αυτές, το φορολογικό περιβάλλον, τα εποπτικά κεφάλαια και το καθεστώς εποπτείας, η φήμη και επιρροή των ενδιαφερομένων μερών. Ενδιαφέρουσα ήταν και η παρατήρησή του στο τι

γίνεται όταν το Solvency II εφαρμόζεται σε μια χώρα όπου έχει εμπορικές συναλλαγές μια εταιρεία, ενώ η έδρα της είναι σε χώρα εκτός δικαιοδοσίας Solvency II. Θα πρέπει να επεκτείνεται και εκεί; Θέλει το Solvency II να γίνει παγκόσμιο; Είναι κάποια από τα ερωτήματα που τέθηκαν μετά την ομιλία του.

Ο αντιπρόεδρος του Δ.Σ. και Reinsurance CEO της Alterra Capital από τις Βερμούδες κύριος John Berger, «απάντησε» από την πλευρά του ότι η πραγματική ερώτηση που θα έπρεπε να κάνουμε είναι πόσο μεγάλη είναι η ποντικοπαγίδα της κάθε εταιρείας και με τι τυρί την τροφοδοτεί! Με λίγα λόγια, η ποντικοπαγίδα της Alterra Capital είναι τόσο μεγάλη, που μπορεί να πιάσει όσες ευκαιρίες της εμφανιστούν. Καταλήγοντας, είπε πως κάθε περιοχή έχει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά της, όμως το σημαντικό είναι η ηγεσία της εταιρείας, το προσωπικό και η οικονομική δύναμη που έχει.

Τέλος, ο κύριος Martin Albers, μέλος του Δ.Σ. της Swiss Re και γενικός διευθυντής για την Ευρώπη, μίλησε για τη σημασία διαφόρων παραγόντων, ώστε μια αντασφαλιστική εταιρεία να είναι αξιόπιστη. Σημαντικό για τον κύριο Albers είναι να υπάρχει ένα δυνατό και νομοθετικό φορολογικό και εποπτικό πεδίο στη χώρα όπου

βρίσκεται η έδρα της εταιρείας, δυνατή και σταθερή οικονομία, πρόσβαση στις κεφαλαιαγορές, δυνατή κυβέρνηση, ανοικτή και ελεύθερη αγορά εργασίας, πνευματική και θεσμική υποδομή. Στη συνέχεια εξήγησε τους λόγους για τους οποίους πιστεύει ότι η Swiss Re καλύπτει τις προϋποθέσεις που προανέφερε και είναι έτσι μια από τις ηγέτιδες εταιρείες στο χώρο. Αργότερα είπε στο «Ασφαλιστικό ΝΑΙ» πως σήμερα θα έπρεπε τα ασφάλιστρα να αυξάνονται αλληλά λόγω των συνθηκών της αγοράς και όχι απαραίτητα ένεκα της πίεσης από τους brokers οι ανανεώσεις θα γίνουν με σταθερές τιμές, αν όχι μειωμένες.

Στις εργασίες της μεγάλης αυτής συγκέντρωσης αντασφαλιστών και ασφαλιστών στο Baden-Baden είδαμε κι ακούσαμε πολλά! Μας θύμισε λίγο και το δικό μας συνέδριο στην Ύδρα. Μόνο που ίσως λόγω κρίσης ή μεγαλύτερης συμμετοχής όλοι ήταν κρυμμένοι στα διάφορα εστιατόρια, ξενοδοχεία και σπίτια της όμορφης κατά τα άλλα πόλης. Αυτή είναι η καλύτερη περίοδος, ακούσαμε από όλους να λένε, γιατί μετά την ηλιόλουστη Ύδρα και το Μονακό, όπου πάνω-κάτω έχουν συζητηθεί οι ανανεώσεις, αυτή η περίοδος είναι που κλείνουν οι συμφωνίες, γίνονται τα επόμενα deals, άλλα με παραδοσιακούς συνεργάτες και άλλα με νέους, από άλλες χώρες, και όχι απαραίτητα ευρωπαϊκές. Θα το έλεγε κανείς, η γιορτή της ασφάλισης, δεν υπήρχε μέρος ούτε για καφέ που να μην έβληπε ασφαλιστές με μαύρα σακάκια και όλα τους τα χαρτιά απλωμένα στο τραπέζι. Πολλές αντασφαλιστικές εταιρείες είχαν τα καθιερω-

μένα cocktail parties τους για δημόσιες σχέσεις και πολλές συζητήσεις για τα τεκταινόμενα της αγοράς. Σε πολλά από αυτά τα «πιγαδάκια», σχετικά με την Ελλάδα, ακούσαμε αντασφαλιστές να ανησυχούν για την οικονομική κατάσταση της χώρας και δεν ήταν λίγοι αυτοί που μας ανέφεραν ότι το σημαντικότερο πρόβλημα είναι οι πληρωμές των αντασφαλιστρών! Ένα από τα cocktail που τράβηξε την προσοχή, με μεγάλη επιτυχία σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, αν κρίνει κανείς από τη συγκέντρωση καλεσμένων, ήταν εκείνο της SCOR Global. Σ' αυτό ίσως συνέβαλε και το γεγονός ότι οικοδεσπότης ήταν ο κύριος Denis Kessler, πρόεδρος του Δ.Σ. και CEO της SCOR Global από τις 4 Νοεμβρίου 2002. Δεν είναι βέβαια ένας απλός πρόεδρος μιας απλής εταιρείας. Ο κ. Kessler, γάλλος στην καταγωγή, είναι σε 121 διοικητικά συμβούλια, σε 13 διαφορετικούς οργανισμούς, σε 15 διαφορετικούς κλάδους, μεταξύ των οποίων οι BNP Paribas, Dexia, Bolloré, Dassault Aviation και INVESCO. Έχει εκλεγεί ως προσωπικότητα του κλάδου για τη χρονιά 2008 από τα «worldwide Reinsurance Award», είναι μέλος του οικονομικού και κοινωνικού συμβουλίου από το 1993 και μέλος του συμβουλίου δημόσιας ασφάλισης στη Γαλλία. Τις χρονιές '97-98 ήταν CEO στην AXA, καθώς και αντιπρόεδρος MEDEF (Mouvement des entreprises de France) από το '98 έως το 2002. Άνθρωπος με πολύ καλές σχέσεις με την κυβέρνηση και τον ίδιο το Sarkozy, όπως λένε πολλοί.

Οι φωτογραφίες του ρεπορτάζ είναι της Ελπίδας Σπύρου.

Οι αντασφαλιστές, το «Ασφαλιστικό ΝΑΙ» και η Ελλάδα

Το «Ασφαλιστικό ΝΑΙ» συζήτησε με τον κ. Tom Bolt, Director του Performance Management των Lloyds του Λονδίνου για το Solvency II. Όσον αφορά το Solvency II και την Ελλάδα, καλό θα ήταν κανείς να δει το κατά πόσο εφαρμόζεται το ίδιο σωστά σε όλες τις χώρες, τόνισε ο Tom Bolt. Σχετικά με το θέμα, η διευθύντρια τις ΕΑΕΕ, κ. Μαργαρίτα Αντωνάκη, μας ενημέρωσε πως σύμφωνα με την οδηγία για το Solvency II θα πρέπει να σχηματιστούν ανάλογα peer reviews όπου θα γίνεται ένα είδος ανταλλαγής εποπτικών αρχών μεταξύ των χωρών για την καλύτερη και αξιόπιστη εφαρμογή του Solvency II

Ο κύριος Martin Albers, μέλος του Δ.Σ. της Swiss Re και γενικός διευθυντής για την Ευρώπη, είπε στο «Ασφαλιστικό ΝΑΙ» πως σήμερα θα έπρεπε τα ασφάλιστρα να αυξάνονται, αλληλά λόγω των συνθηκών της αγοράς και όχι απαραίτητα της πίεσης από τους brokers οι

ανανεώσεις θα γίνουν με σταθερές τιμές, αν όχι μειωμένες. Σ' αυτό, λοιπόν, το cocktail είδαμε συν τοις άλλοις και Έλληνες ασφαλιστές, όπως τον κύριο Γιώργο Κώτσαλο, διευθύνοντα σύμβουλο της Interamerican, τον κ. Φωκίωνα Μηράβο, πρόεδρο του Ομίλου International, και τον γιο του Γιάννη, τον κ. Νίκος Μακρόπουλο, διευθύνοντα σύμβουλο της Ευρώπης ΑΕΓΑ, και την κ. Μαργαρίτα Αντωνάκη, γενική διευθύντρια της ΕΑΕΕ. Το «παρών» έδωσαν και οι Έλληνες Brokers της AON και της BMS Hellas. Σ' αυτό το σημείο αξίζει να αναφέρουμε έναν προβληματισμό (παρατήρηση - παράπονο) που γεννήθηκε από τη συζήτησή μας με τον κύριο Γουλιή της BMS Hellas, πολύ καλό γνώστη της αντασφάλειας, με μακροχρόνια θητεία στην Εθνική Ασφαλιστική, γιατί η Ελλάδα να μην έχει κι αυτή τη δική της αντασφαλι-

Από αριστερά: Ο κ. Tom Bolt και ο κ. Albers με τον Κωνσταντίνο Σπύρου.

στική εταιρεία; Κάποτε υπήρχε, αλλήλ έκλεισε, σταμάτησε. Είναι πολλοί οι λόγιοι που θα μπορούσε να ξαναδημιουργηθεί, αλλήλ και πολλοί οι λόγιοι που δεν θα μπορούσε, σε μια αγορά όμως που, καλώς ή κακώς συρρικνώνεται, γιατί η χώρα μας να μην έχει τη δική της Munich

Re, Scor, Swiss Re... Σίγουρα δεν θα μπορούσαμε να φτάσουμε αυτά τα επίπεδα, αλλήλ δεν είναι μόνον αυτοί οι αντασφαλιστές, υπάρχουν και μικρότεροι. Είναι ίσως θέμα εθνικό, αλλήλ καλύτερα να αφήσουμε τους προβληματισμούς αυτούς για εσάς.

Το Solvency II ενισχύει το ρόλο των μεσιτών

AON

Το Solvency II αποτέλεσε το έναυσμα για μια θεμελιώδη αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο Ευρωπαίοι αντασφαλιζόμενοι βλέπουν τους διαμεσολαβητές στην Ευρώπη και την προθυμία τους να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες τους, λέει ο Jan-Oliver Thofern, CEO της Aon Benfield Γερμανίας, υπεύθυνος για τη Γερμανία, την Ελβετία και την Αυστρία. Και λέει ότι αυτή η τάση έχει γίνει αποδεκτή από όλους τους αντασφαλιστές στην περιφέρεια, με μία μόνο εξαίρεση.

Δεν αναφέρει την εταιρεία που αντιστέκεται στην αλλαγή, αλλήλ προσθέτει ότι αυτή η διαδικασία επιταχύνεται. «Δεδομένου ότι οι συζητήσεις σχετικά με κεφάλαιο κινδύνου και το Solvency II άρχισαν, υπάρχει περισσότερο ενδιαφέρον για τη χρήση των διαμεσολαβούντων» αναφέρει ο κ. Thofern. Το Solvency II αναγνωρίζεται ως ένα είδος κεφαλαίου, παρά ως ένα είδος εξόδων, και αναφέρει ότι οι γερμανόφωνες αγορές, οι οποίες είναι παραδοσιακά «πολύ πίσω από τον μέσο όρο χρησιμοποίησης των μεσιτών σε σχέση με τον υπόλοιπο κόσμο», αλλήλζουν.

«Η πρόσληψη ενός μεσίτη για να πάρει από (τον πελάτη) το καλύτερο αποτέλεσμα στην αγορά αυξήθηκε στις εν λόγω αγορές, διότι το αποτέλεσμα (στόχος) που μπορεί να επιτευχθεί από έναν μεγάλο μεσολαβητή, όπως η Aon Benfield, είναι το καλύτερο κεφάλαιο» προσθέτει.

Ο κ. Thofern συμμετείχε στα ετήσια συνέδρια στο Baden-Baden για

16 χρόνια και παρατήρησε μία «θετική εξέλιξη» σ' αυτό το διάστημα. «Τα πρώτα χρόνια, η διαδικασία δεν ήταν τόσο αποτελεσματική όσο τώρα» αναφέρει. «Πριν θα έπρεπε να συζητήσουμε για τη δομή, την τιμολόγηση και τα προγράμματα, αλλήλ τώρα κάνουμε πολύ περισσότερα. Ο κόσμος έφθανε στο Baden-Baden με σκοπό να υπογράψει συμβόλαια. Στο Monte Carlo είναι σχεδόν αδύνατο να γίνει αυτό, λόγω του χρόνου. Είναι πολύ νωρίς μέσα στο χρόνο να ανανεωθούν συμφωνίες».

Ειδικότερα, το χαρτοφυλάκιο ατυχημάτων είναι μια πηγή αισιοδοξίας για τις γερμανόφωνες αγορές.

Η Aon Benfield αναμένει ότι οι εργασίες στον τομέα ιδιοκτησίας και ατυχημάτων θα ενισχυθούν από μία σχέση που έχει αναπτύξει με το Πανεπιστήμιο της Κολώνιας για τη δημιουργία ενός εκτεταμένου ευρωπαϊκού μοντέλου καιρικών καταστροφών.

Μία άλλη συνέπεια που απορρέει από το Solvency II προβλέπει ότι βρίσκεται στον τρόπο που οι ασφαλιστικοί όμιλοι με θυγατρικές γενικών ασφαλειών απαντούν στην ανάγκη να διαθέσουν ένα μεγαλύτερο ποσό του κεφαλαίου για τις εταιρείες ζημιών. «Υπάρχουν αρκετές εταιρείες στην Ευρώπη, που μία εταιρεία Ζωής είναι ιδιοκτήτης μιας εταιρείας γενικών ασφαλειών ή που ο κλάδος Ζωής είναι μεγαλύτερος» εξηγεί ο Thofern.

«Όπου οι γενικές ασφάλειες δυνητικά θα χρειαστούν μεγαλύτερο κεφάλαιο φερεγγυότητας κατά την έκθεσή τους στο Solvency II, νομίζω ότι οι εταιρείες Ζωής θα αρχίσουν να περιμένουν υψηλότερα μερίδια από τις γενικές ασφάλειες.

Οι ασφαλιστές σε μια τέτοια θέση μπορεί να χάσουν χρήματα από τεχνικής πλευράς, αν και το έχουν δει ως πλεονέκτημα». Πιστεύει δε ότι μία πιθανότητα είναι πως οι ομάδες αυτές θα μπορούσαν να εξετάσουν το ενδεχόμενο αποδυνάμωσης αυτών των μονάδων.

Κάνουμε τέχνη την ασφάλεια...

Πραστηριοποιούμαστε στους Κλάδους:

- Περιουσίας • Διακοπής Εργασιών • Μεταφορών
- Τεχνικών Έργων & Αστικής Ευθύνης Έργων
- Κατά παντός κινδύνου Η/Υ • Σκαφών

Διαφόρων κινδύνων • Προσωπικών Ατυχημάτων • Αυτοκινήτων

Συνεχίζοντας Δυναμικά με:

- Γενική Αστική Ευθύνη
- Εργοδοτική Αστική Ευθύνη
- Επαγγελματικές Αστικές Ευθύνες
- Αστική Ευθύνη Προϊόντος

& Τραπεζικά Δάνεια / Προϊόντα

Το επίπεδο τεχνογνωσίας των στελεχών μας και η ευκολία διείσδυσής μας σε όλες τις αγορές, εξασφαλίζει μοναδικές ευκαιρίες ασφαλιστικών προϊόντων Tailor Made

Για τους συνεργάτες μας μεσολαβούμε σε όλες τις αγορές

& σε προϊόντα Κλάδου Ζωής

Δωρεάν
παροχή της κάρτας
«ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ»
από την CROMAR

CROMAR
INSURANCE BROKERS LTD

LLOYD'S COVERHOLDER

Εξουσιοδοτημένοι Ανταποκριτές των Lloyd's

Αττική: Αγ. Κωνσταντίνου 17 & Αγ. Αναργύρων, 151 24 Μαρούσι, τηλ: 210 80 28 946, fax: 210 80 29 055
Θεσσαλονίκη: Πολυτεχνείου 24, 546 25 Θεσσαλονίκη, τηλ: 2310 50 25 06, fax: 2310 52 60 28

Στόχος παραμένει η εδραίωση της ηγετικής θέσης της εταιρείας στην αγορά

Στο τιμόνι της Εθνικής Ασφαλιστικής ο Γιάννης Κατσουρίδης

Του
ΛΑΜΠΡΟΥ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΥ

Ο κ. Γιάννης Κατσουρίδης (φωτ. δεξιά) είναι ο νέος διευθύνων σύμβουλος της Εθνικής Ασφαλιστικής μετά από απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της εταιρείας, η οποία ελήφθη την Παρασκευή 12 Νοεμβρίου 2010 μετά την παραίτηση από τη θέση του διευθύνοντος συμβούλου για προσωπικούς λόγους του κ. Μίνου Μωυσή.

Ο κ. Λεωνίδας Θεόκλητος, πρόεδρος της εταιρείας και αναπληρωτής διευθύνων σύμβουλος της Ε.Τ.Ε., ευχαρίστησε θερμά τον κ. Μωυσή τόσο για την προσφορά του στην εταιρεία όσο και γι' αυτήν στον όμιλο της Εθνικής Τράπεζας. Σημείωσε δε ότι η μακρά εμπειρία του κ. Μωυσή στην Ασφαλιστική Αγορά είχε ως αποτέλεσμα τόσο μέσα από την τραπεζική του θητεία

–με αντικείμενο και τις ασφαλιστικές εργασίες του ομίλου– όσο και μέσα από τη θητεία του στην ασφαλιστική εταιρεία, η τελευταία να αποκτήσει σημαντικό πρωτοποριακό πλεονέκτημα έναντι του ανταγωνισμού στον τομέα του bancassurance, τομέα με πολύ μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης στη χώρα μας.

Στο μήνυμά του προς το διοικητικό προσωπικό της εταιρείας ο κ. Μωυσής, αφού το ευχαρίστησε, εξέφρασε την πεποίθησή του για τη συνέχιση της ηγετικής πορείας της εταιρείας την οποία, όπως ανέφερε, θα στηρίξουν οι εργαζόμενοι με την ίδια τους τη δουλειά.

Ποιος είναι ο κ. Κατσουρίδης

Ο κ. Γιάννης Κατσουρίδης, γεννημένος το 1967, είναι πτυχιούχος του Οικονομι-

κού Πανεπιστημίου Αθηνών με μεταπτυχιακές σπουδές (κάτοχος MSc in Money Banking and Finance) στο Πανεπιστήμιο του Birmingham (Μεγάλη Βρετανία).

Ο κ. Κατσουρίδης, με μακρά επαγγελματική εμπειρία, έχει θητεύσει σε επιτελικές θέσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις, αλλιά και στον Όμιλο της Εθνικής Τράπεζας, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Είναι πολύ καλός γνώστης της επενδυτικής αγοράς, του χρηματιστηριακού τομέα και των πωλήσεων, αφού έχει με επιτυχία θητεύσει μεταξύ άλλων σε επιτελικές θέσεις της Εθνικής Χρηματιστηριακής από το 1997, ενώ διετέλεσε διευθύνων σύμβουλος της συγκεκριμένης εταιρείας στο διάστημα 2003-2007.

Η νέα διοίκηση, όπως δήλωσε ο κ. Θεόκλητος, σε μία εξαιρετικά δύσκολη περίοδο για την οικονομία του τόπου, στόχο έχει να εδραιώσει την ηγετική θέση της εταιρείας στην Ασφαλιστική Αγορά.

Ο κ. Μίνος Μωυσής ήρθε ως διευθύνων σύμβουλος στην Εθνική Ασφαλιστική από τον Όμιλο της Εθνικής Τράπεζας όπου κατείχε διευθυντική θέση μετά από μία επιτυχημένη καριέρα στον ασφαλιστικό τομέα (Interamerican). Συνέβαλε τα μέγιστα στην ανάπτυξη του bancassurance στον όμιλο της Εθνικής.

Η Εθνική Ασφαλιστική είναι η μεγαλύτερη ασφαλιστική εταιρεία της χώρας με πολύ μεγάλα μερίδια αγοράς. Ωστόσο η κρίσιμη μάζα που επεδίωξε και πέτυχε η προηγούμενη διοίκηση, αξιοποιώντας την κατάσταση στην ευρύτερη ασφαλιστική αγορά (ανακλήσεις αδειών, έκφραση εμπιστοσύνης από το κοινό σε μία «κρατική» εταιρεία, ενίσχυση δικτύου πωλήσεων, bancassurance) δεν έχει καταστεί ακόμη κερδοφόρα.

Η νέα διοίκηση, όπως ήταν φυσικό, επεδίωξε να βάλει μία τάξη στη νέα πραγματικότητα, όπως άλθωσε η θέληση αυτή εκφράσθηκε και πρόσφατα στο συνέδριο πωλήσεων της εταιρείας τόσο από την

Ο Γιάννης Κατσουρίδης, με μακρά επαγγελματική εμπειρία, είναι πολύ καλός γνώστης της επενδυτικής αγοράς, του χρηματιστηριακού τομέα και των πωλήσεων, αφού έχει με επιτυχία θητεύσει μεταξύ άλλων σε επιτελικές θέσεις της Εθνικής Χρηματιστηριακής από το 1997, ενώ διετέλεσε διευθύνων σύμβουλος της συγκεκριμένης εταιρείας στο διάστημα 2003-2007.

πλευρά του μετόχου όσο και της διοίκησης. Η εταιρεία στο τρίτο τρίμηνο εμφανίζει σημάδια βελτίωσης, καθώς το combined ratio στον κλάδο αυτοκινήτου μειώθηκε στο 101% (πολύ ικανοποιητικό ποσοστό για τον συγκεκριμένο κλάδο), ενώ και οι ζημίες εμφανίζουν πολύ μεγάλη πτώση. Επίσης, η εταιρεία επεδίωξε μέσω της αναδιοργάνωσης του δικτύου να μειώσει το στόλο των ασφαλισμένων οχημάτων κατά 100.000 οχήματα.

Η επόμενη ημέρα της Εθνικής Ασφαλιστικής, ανεξαρτήτως του προσώπου που τη διοικεί, είναι άμεσα συνδεδεμένη με τις υποχρεώσεις που προκύπτουν για την εταιρεία (όπως και για τις υπόλοιπες ασφαλιστικές) από την εφαρμογή του Solvency II. Υποχρεώσεις που δεν αφορούν μόνο τη

μετοχική σχέση και την ανάγκη επομένως του μετόχου να καλύψει τα επιπλέον κεφάλαια που απαιτεί η νέα οδηγία, αλλά συνολικά στις σχέσεις ασφαλιστικής και τραπεζικής εταιρείας, σε συνάρτηση πάντα με τον «κίνδυνο» που φέρουν οι σχέσεις αυτές και ο οποίος θα πρέπει να καλυφθεί κεφαλαιακά.

Όπως αναφέρουν χαρακτηριστικά παράγοντες της ασφαλιστικής αγοράς, με βάση το Solvency II εάν μία ασφαλιστική έχει τις καταθέσεις της σε μία τράπεζα συνιστά «κίνδυνο», ο οποίος καλύπτεται με επιπλέον κεφάλαια, εκτός εάν μοιράσεις τις καταθέσεις σου σε διαφορετικά πιστωτικά ιδρύματα. Σημειώνεται ότι μετά τις εξελίξεις, στο Δ.Σ. της Εθνικής Ασφαλιστικής συμμετέχουν μόνο τραπεζίτες.

Στις κορυφαίες ασφαλιστικές στον κόσμο

Ο διευθύνων σύμβουλος
της Interamerican Γιώργος Κώτσαλης

Στη λίστα των κορυφαίων ασφαλιστικών εταιρειών συμπεριέλαβε την Interamerican ο θεσμός των ασφαλιστικών βραβείων του διεθνούς κύρους περιοδικού «World Finance», που αναδεικνύει ετησίως τις πλέον σημαντικές παγκοσμίως εταιρείες του χρηματοοικονομικού τομέα με βάση τα στοιχεία του προηγούμενου έτους.

Σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης (επί των στοιχείων που έδωσαν οι εταιρείες) της ειδικής κριτικής επιτροπής και του αναγνωστικού κοινού του περιοδικού, η Interamerican ήταν η εταιρεία που ξεχώρισε από τις τρεις ελληνικές που υπέβαλαν υποψηφιότητα, πληρώνοντας συνοδικά τις προϋποθέσεις βράβευσης.

Τα κριτήρια συνδυάζουν την κερδοφορία, την καινοτομία και την πελατοκεντρι-

κότητα, με παραμέτρους την πρόσκτηση πελατών, τη διατηρησιμότητα και την ικανοποίηση των ασφαλισμένων στην εταιρεία.

Συνολικά, συμμετείχαν ασφαλιστικές εταιρείες ζωής και γενικών ασφαλειών από 56 χώρες και η κριτική επιτροπή συνεκτίμησε, μαζί με την επώνυμη ηλεκτρονική ψηφοφορία των αναγνωστών του «World Finance», όλα τα ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία που ζήτησε και έλαβε από τις εταιρείες οι οποίες συμμετείχαν στο διαγωνισμό.

Την ίδια ώρα η Interamerican εντίνει τις προσπάθειες τόσο στον τομέα της υγείας, όπου στρέφεται στα ετησίως ανανεούμενα συμβόλαια υγείας, ενώ προχωρά σε βελτιώσεις στην τιμολόγηση ασφάλισης αυτοκινήτων. Ειδικότερα οι κεφαλαιακές

απαιτήσεις που δημιουργούνται για την κάλυψη μελλοντικών υποχρεώσεων και στην ασφαλιστική κάλυψη της υγείας, σε συνδυασμό με την ευελιξία σε επιλογές προσιτού κόστους για τον ασφαλιζόμενο, βρίσκουν την εταιρεία ευθυγραμμισμένη με τη λογική της προώθησης ετησίως ανανεούμενων συμβολαίων υγείας. Όπως επισημαίνει ο Γ. Βελιώτης, γενικός διευθυντής Υγείας της εταιρείας, πέρα από τη διατήρηση της ασφαλισιμότητας –που δεν επανεξετάζεται σε κάθε ανανέωση–, ο ασφαλιζόμενος προστατεύεται από εξατομικευμένες αλλαγές στους όρους του συμβολαίου του, καθώς οι προσαρμογές των καλύψεων σε κάθε ανανέωση επιτρέπονται μόνο στο σύνολο των πελατών της εταιρείας με ανάλογα συμβόλαια υγείας και όχι σε μεμονωμένα ετησίως ανανεού-

μενα συμβόλαια.

Σημειώνεται ότι η Interamerican διαθέτει στην αγορά, ως ετησίως ανανεούμενα, δύο προγράμματα: το MEDISYSTEM Smart & Fit και το MEDISYSTEM Smart & Active, που χαρακτηρίζονται από τη μοναδικότητα των ολοκληρωμένων υπηρεσιών του Συστήματος Υγείας MEDISYSTEM, το οποίο η εταιρεία έχει αναπτύξει πανελλαδικά με δίκτυο υπηρεσιών εδώ και αρκετά χρόνια.

Την ίδια ώρα συνεχίζει την ανάπτυξη του δικτύου MEDISYSTEM με τη σύναψη νέων συνεργασιών. Ήδη, τον Νοέμβριο στην περιοχή Καλυβίων – Κερατέας – Λαγονησίου στην Αττική προστέθηκαν στο δίκτυο 8 ιατροί, 1 ακτινολογικό και 1 μικροβιολογικό εργαστήριο.

MEDISYSTEM Smart & Fit

Πρόκειται για ένα απλό, αλλά ποιοτικό πρόγραμμα, για όσους ξεκινούν την ασφάλιση υγείας με κόστος μειωμένο έως και 15% σε σχέση με το ισόβιο Fit, το οποίο μειώνεται ανάλογα με το απαλλασσόμενο ποσόν. Καλύπτει δέκα επισκέψεις σε ιατρούς του δικτύου ετησίως, δύο επιπλέον επισκέψεις για δεύτερη γνώμη χειρουργού, απεριόριστες ιατρικές πράξεις και διαγνωστικές εξετάσεις, καθώς και πλήρες checkup. Επίσης, καλύπτει έξοδα νοσηλείας με ανώτατο όριο 400.000 ευρώ ετησίως με απαλλασσόμενο ποσόν που επιλέγει ο ασφαλιζόμενος και ελεύθερη επιλογή νοσοκομείου, με οικονομικό κίνητρο για χρήση και άλλου φορέα ασφάλισης συμπληρωματικά. Ο έλεγχος ασφαλισιμότητας γίνεται μόνο μια φορά.

MEDISYSTEM Smart & Active

Παρέχει ευρύτερη κάλυψη, με υψηλό επίπεδο υπηρεσιών και κόστος μειωμένο μέχρι και 20% σε σχέση με το ισόβιο Active, με ανώτατο όριο απαλλασσόμενου ποσού τα 5.000 ευρώ.

Το MEDISYSTEM Smart & Active καλύπτει 15 επισκέψεις ετησίως σε ιατρούς του δικτύου, ενώ θέτει ως ανώτατο όριο κάλυψης εξόδων νοσηλείας τα 500.000 ευρώ ετησίως.

Σε ό,τι αφορά τον κλάδο ασφάλισης αυτοκινήτων, προχώρησε σε ουσιαστικές βελτιώσεις τιμολόγησης με γνώμονα την ισορροπημένη σχέση κόστους - οφέλους για τον ασφαλιζόμενο και με παραμετροποίηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών σύμφωνα με τον τύπο αυτοκινήτου, το ιστορικό ζημιών και τη γεωγραφική περιοχή.

Συγκεκριμένα, η εταιρεία βελτίωσε τις εκπτώσεις από 2% έως 6% σε σειρά επιλεγμένων περιοχών της περιφέρειας, σε όλα τα προγράμματα της classic, extra και total για τις χρήσεις ΙΧΕ, ΙΧΦ, ΙΧΦ αγροτικών και μοτοσυκλετών.

Η Interamerican μείωσε την επιβάρυνση λόγω ιστορικού ζημιών κατά 4% και κατάργησε εντελώς την επιβάρυνση αυτή για οχήματα που μεταβιβάστηκαν σε νέο ιδιοκτήτη. Ακόμη, μείωσε την επιβάρυνση οχημάτων που δεν έχουν ιστορικό ζημιών στο σύστημα της ΥΣΑΕ, ενώ τα μεταχειρι-

σμένα οχήματα εισαγωγής δεν θα επιβαρύνονται με καμία ζημιά. Η εταιρεία θα παρέχει ενοικιαζόμενο όχημα σε κάθε περίπτωση ζημιάς που καλύπτεται από προαιρετικό κίνδυνο η ασφάλιση, με μίσθωση οχήματος έως και για 20 ημέρες, ενώ στην κάλυψη κλοπής η παροχή θα ισχύει έως και για 90 ημέρες.

Επιπροσθέτως η εταιρεία θα παρέχει αυτοκίνητο αντικατάστασης στους μη υπαίτιους ασφαλισμένους της που κάνουν χρήση επισκευής των αυτοκινήτων τους σε συνεργαζόμενα συνεργεία.

Παράλληλα, δημιούργησε το νέο ασφαλιστικό πρόγραμμα «Moto Simple» για μοτοσυκλètes άνω των 100 c.c. με ιδιαίτερα ανταγωνιστικό κόστος, που περιλαμβάνει και καλύψεις οδικής βοήθειας.

Η εταιρεία έχει θέσει σε εφαρμογή και τη νέα, βελτιωμένη διαδικασία μηχανογραφικής εφαρμογής για την έκδοση της Πράσινης Κάρτας για τα ασφαλισμένα οχήματα. Η Πράσινη Κάρτα εξυπηρετεί τους αυτοκινητιστές που ταξιδεύουν εκτός συνόρων, διευκολύνοντάς τους στη διεύθυνση της αποζημίωσης και ζητημάτων που ανακύπτουν σε περίπτωση εμπλοκής τους σε τροχαίο ατύχημα εκτός Ελλάδας.

Τέλος, σημειώνεται ότι η Interamerican είχε ουσιαστική συμβολή στη διαμόρφωση της νέας απλοποιημένης εφαρμογής από το Γραφείο Διεθνούς Ασφάλισης.

Δεν έτυχε ...πέτυχε Φιλικός Διακανονισμός

Πάνω από πέντε εκατομμύρια αυτοκίνητα έχουν ενταχθεί στον Φιλικό Διακανονισμό από το 2000 που ξεκίνησε η εφαρμογή του, ενώ το τελευταίο δωδεκάμηνο διακανονίστηκαν μέσω του συστήματος πάνω 206 χιλιάδες ζημιές.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών, το 2000 που ξεκίνησε η συμφωνία οι εταιρεί-

ες μέλη της ασφάλιζαν 3.658.711 οχήματα και διακανόνισαν 6.123 ζημιές και σήμερα, μετά από νέες προσχωρήσεις, συγχωνεύσεις αλλήλ και ανακλήσεις αδειών εταιρειών, τα 30 μέλη της συμφωνίας ασφαλίζουν 5.455.617 αυτοκίνητα.

Το τελευταίο μάστιγα δωδεκάμηνο διακανόνισαν 206.053 ζημιές, γεγονός που αποδεικνύει πως όλο και περισσότεροι ασφαλισμένοι «αγκαλιάζουν» τον Φιλικό

Ο πρόεδρος της Διαχειριστικής Επιτροπής του Σ.Α.Π., κ. Δημήτρης Ζορμπάς, λειτουργεί ως η συλλογική συνείδηση της ασφαλιστικής αγοράς και με την ιδιότητα του προέδρου του επικουρικού κεφαλαίου

Διακανονισμό για τις αποζημιώσεις των οδηγών Ι.Χ. οχημάτων, με αποτέλεσμα να οδηγεί σε δραστικό περιορισμό των υποθέσεων τροχαίων ατυχημάτων που καταλήγουν στα δικαστήρια. Επισημαίνεται ότι το δεκάμηνο του 2010 περισσότεροι από 345.000 οδηγοί χρησιμοποίησαν το σύστημα.

Το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε στο ίδιο διάστημα για υλικές ζημιές άγγιξε τα 167.909.065 ευρώ, αυξημένο κατά 3,28%, σε σχέση με το αντίστοιχο του 2009, που ήταν 162.578.984 ευρώ.

Το ποσό που καταβλήθηκε για σωματι-

Συγκριτικά Στατιστικά Στοιχεία Δεκαμήνου

		10ΜΗΝΟ 2009	10ΜΗΝΟ 2010	ΑΥΞΗΣΗ
Πλήθος	Υ.Ζ.	168.596	174.089	3,26 %
Ποσό καταβ.	Υ.Ζ.	162.578.985 €	167.909.065 €	3,28 %
Μέσο κόστος	Υ.Ζ.	964,31 €	964,50 €	0,02 %
Πλήθος	Σ.Β.	829	847	2,17 %
Ποσό καταβ.	Σ.Β.	557.752 €	545.626 €	-2,17 %
Μέσο κόστος	Σ.Β.	672,80 €	644,19 €	-4,25 %

κές βλάβες ήταν 545.626 ευρώ, μειωμένο κατά 2,17 % σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2009 που ήταν 557.752 ευρώ.

Σε ό,τι αφορά τις προϋποθέσεις εφαρμογής του Φιλικού Διακανονισμού, καλύπτονται ατυχήματα με υλικές ζημιές έως 6.500 ευρώ και σωματικές βλάβες έως 15.000 ευρώ με ανώτερο 5.000 ευρώ ανά ζημιωθέντα. Επίσης, αφορά ατυχήματα με σύγκρουση μεταξύ μόνο δύο ατυχημάτων.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο των συνεχών προσπάθειών για βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών από τις εταιρείες του Φιλικού Διακανονισμού και με σκοπό την ένταξη περισσότερων ζημιών στους μηχανισμούς αυτού, η Διαχειριστική Επιτροπή εξετάζει νέες προτάσεις και ιδέες που θα επιτρέψουν την εφαρμογή του συστήματος και στην περίπτωση εμπλοκής περισσότερων οχημάτων, καθώς και στην περίπτωση ατυχημάτων με υψηλότερα όρια από αυτά που ισχύουν σήμερα, ειδικότερα στην περίπτωση των Σωματικών Βλαβών.

Προϋποθέσεις Εφαρμογής

- ♦ Ατύχημα με υλικές ζημιές έως 6.500 € και σωματικές βλάβες έως 15.000 € με ανώτερο 5.000 € ανά ζημιωθέντα.
- ♦ Ατύχημα με σύγκρουση μεταξύ μόνο δύο οχημάτων.
- ♦ Δήλωση ατυχήματος με υποχρεωτική επικοινωνία των εμπλεκόμενων ασφαλιστικών εταιριών :
  - α) Με έντυπο Φιλικής Δήλωσης χωρίς αναμονή απάντησης από τον υπαίτιο ασφαλιστή.
  - β) Χωρίς Φιλική Δήλωση με αναμονή απάντησης έως και 10 μέρες από τον υπαίτιο ασφαλιστή.
  - γ) Ενημέρωση & Αποδοχή υπαιτιότητας από τον υπαίτιο ασφαλιστή προς τον ασφαλιστή του αναιτίου ασφαλισμένου.

ΜΗΤΡΩΟ ΜΕΛΩΝ ΕΤΟΥΣ 2010 ΑΜΕΣΟΥ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΖΗΜΙΩΝ ΑΠΟ ΤΡΟΧΑΙΟ ΑΤΥΧΗΜΑ (Σ.Α.Π.)

Σύνταξη με την εγγύηση της Allianz

Στον τομέα των συντάξεων ρίχνει το βάρος η Allianz Ελλάδα, προσφέροντας ουσιαστικές λύσεις, που συνδυάζουν το εγγυημένο εισόδημα, με ευκαιρίες υπερ-απόδοσης και ευελιξία επιλογών, διασφαλίζοντας το μελλοντικό βιοτικό επίπεδο και την οικονομική ανεξαρτησία και αξιοπρέπεια κατά την τρίτη ηλικία.

Στο θέμα έδωσε έμφαση και ο διευθύνων σύμβουλος και CEO της εταιρείας, κ. Πέτρος Παπανικολάου, μιλώντας στη φετινή Συνάντηση Εργασίας Πρακτόρων, καθώς και Μεσιτών – μελών του ΣΕΜΑ, που πραγματοποιήθηκε, πρόσφατα σε κεντρικό ξενοδοχείο της Αθήνας.

Ο κ. Παπανικολάου, αναφερόμενος στο

Πέτρος Παπανικολάου, διευθύνων σύμβουλος & CEO Allianz Ελλάδα

συνταξιοδοτικό περιβάλλον της χώρας, υπογράμμισε τις αδυναμίες του, καθώς και τις αντικειμενικές δυσκολίες τις οποίες αντιμετωπίζουν σήμερα τα ταμεία ασφάλισης προκειμένου να προσφέρουν συντάξεις οι οποίες να ανταποκρίνονται στις βασικές ανάγκες των συνταξιούχων, ενώ επέμεινε ιδιαίτερα στην πραγματικά δυσχερή οικονομική θέση στην οποία θα βρεθούν οι συνταξιούχοι του μέλλοντος.

«Σε ένα τέτοιο περιβάλλον», πρόσθεσε ο κ. Πέτρος Παπανικολάου, «η Allianz Ελλάδα έχει τις δυνατότητες και προσφέρει ουσιαστικές λύσεις σε όσους αναζητήσουν τρόπους διασφάλισης των μελλοντικών τους συντάξεων».

Δεν παρέλειψε δε να σχολιάσει τις θετικές επιδόσεις της εταιρείας στον κλάδο Ζωής και ιδιαίτερα στον τομέα των προϊόντων προστασίας, σύνταξης και αποταμίευσης, όπου

Η Allianz Ελλάδα έχει τις δυνατότητες και προσφέρει ουσιαστικές λύσεις σε όσους αναζητήσουν τρόπους διασφάλισης των μελλοντικών τους συντάξεων

στο εννέαμηνιο του 2010 η παραγωγή αυξήθηκε κατά 9,5%, ενώ αντίστοιχα κατά 2,6% αυξήθηκε η παραγωγή σε προϊόντα υγείας και ατυχημάτων.

Στο ίδιο διάστημα, η Allianz Ελλάδα βελτίωσε στο σύνολο του κλάδου Ζωής την παραγωγή της κατά 2,6% στα 85,7 εκατ. ευρώ, και το συνολικό της χαρτοφυλάκιο κατά 12,3% στα 173,1 εκατ. ευρώ. Αναφερόμενος σε πρόσφατη μελέτη της Allianz Global Investors, σύμφωνα με την οποία η χώρα μας αντιμετωπίζει τη μεγαλύτερη ανάγκη σε πανευρωπαϊκό επίπεδο για διαρθρωτικές αλλαγές στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, ο κ. Παπανικολάου επεσήμανε πως οι αδυναμίες του ασφαλιστικού συστή-

Πάνω, Κωνσταντίνος Βερτόπουλος, τεχνικός σύμβουλος. Πάνω δεξιά, Αγγελος Πολίτης, Chief Market Management Officer. Κάτω δεξιά, Μιχάλης Σωτηράκος, εκτελεστικός διευθυντής πωλήσεων

ματος στη χώρα μας και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει με τα νέα οικονομικά δεδομένα καθιστούν επιτακτική την ανάγκη για πρόβλεψη πρόσθετης σύνταξης για όλους.

Στη συνέχεια αναφέρθηκε στη νέα γενιά συνταξιοδοτικών λύσεων που συνδυάζουν το εγγυημένο εισόδημα, με ευκαιρίες υπερ-απόδοσης και ευελιξία επιλογών, διασφαλίζοντας το μελλοντικό βιοτικό επίπεδο και την οικονομική ανεξαρτησία και αξιοπρέπεια κατά την τρίτη ηλικία. Ο κ. Παπανικολάου αναφέρθηκε και στον επαγγελματία συνερ-

γάτη της Allianz Ελλάδος, όπως και στα νέα πρότυπα δραστηριοποίησής του, που σχεδιάστηκαν με βάση τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς.

«Δημιουργούμε μία νέα επαγγελματική ταυτότητα, μία νέα επαγγελματική ομάδα ειδικών προδιαγραφών ανοιχτή σε όλους τους συνεργάτες. Δημιουργούμε τον σύμβουλο σύνταξης, τον επαγγελματία συνεργάτη που επιθυμεί μέσω της επαγγελματικής πιστοποίησης του να αποκτήσει ένα ισχυρότερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην αγορά, κάνοντας σημαντικά βήματα στην καριέρα του» τόνισε, για να προσθέσει, ολοκληρώνοντας την ομιλία του, ότι ο επαγγελματίας ασφαλιστικός σύμβουλος της Allianz διαθέτει τη γνώση, αλλά και την υποστήριξη που χρειάζεται για την παροχή εξειδικευμένων συμβουλών, απαντώντας στις πραγματικές ανάγκες των πελατών, με τις κατάλληλες ασφαλιστικές λύσεις για όλη τους τη ζωή.

Σημειώνεται ότι και φέτος, δεν ήταν λίγες οι στιγμές συγκίνησης κατά τη διάρκεια της βράβευσης όσων ξεχώρισαν για τις παραγωγικές επιδόσεις τους τη χρονιά που πέρασε.

Η εκδήλωση έγινε λίγες ημέρες μετά την ανακοίνωση των οικονομικών επιδόσεων της Allianz Ελλάδος για το τρίτο τρίμηνο του 2010 και το εννιάμηνο του έτους. Η Allianz Ελλάδος πέτυχε στο διάστημα αυτό σημαντικές επιδόσεις.

Ειδικότερα, στο διάστημα 1ης Ιανουαρίου - 30ής Σεπτεμβρίου 2010 η Allianz Ελλάδος πέτυχε λειτουργικά κέρδη 17,4 εκατ. ευρώ έναντι 11,8 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο περυσινό διάστημα αυξημένα κατά 47,5%, κέρδη μετά από φόρους 12,5 εκατ. ευρώ από 8 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 56%, και παραγωγή ασφαλιστρών αυξημένη κατά 12,3% στα 173,1 εκατ. ευρώ, από 154,2 εκατ. ευρώ στο εννιάμηνο του 2009.

Τη θετική άνοδο των μεγεθών της αποδίδει η Allianz Ελλάδος στις υψηλές επιδόσεις της κατά το τρίτο τρίμηνο του έτους. Η εται-

1) MARSH ΕΠΕ (το βραβείο παραλαμβάνει ο Τάκης Λυσσαίος). 2) ΑΟΝ ΕΛΛΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΜΕΣΙΤΙΚΗ ΕΠΕ (το βραβείο παραλαμβάνει ο Γεώργιος Δαλιάνης). 3) EUROBROKERS ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΑΕ (το βραβείο παραλαμβάνει ο Walid Abdo). 4) Δημήτριος Χαματζής. 5) Παναγιώτης Τραντάκης. 6) Συμέλα Σαχατζίδου. 7) Κωνσταντίνος Λιαρομμάτης. 8) ΑΤΤΑΛΙΩΤΗΣ Ε. Α.Ε.Β.Ε. (το βραβείο παραλαμβάνει ο Δημήτριος Ατταλιώτης)

ρεία αύξησε το σύνολο των εσόδων από τις εργασίες της κατά 16,6%, σε σχέση με το τρίτο τρίμηνο του 2009, με την παραγωγή της στον κλάδο ασφάλισης αυτοκινήτων να αυξάνεται κατά 27,9% και κατά 24,0% συνολικά στις γενικές ασφάλειες.

Αντίστοιχα, στον κλάδο Ζωής, όπου στο σύνολό της η ασφαλιστική αγορά κινήθηκε πτωτικά, πιεζόμενη από τις συνθήκες κρίσης

που επικρατούν στην οικονομία, η Allianz Ελλάδος κινήθηκε ανοδικά κατά 9,2%, σε σύγκριση με το τρίτο τρίμηνο του 2009.

Στο εννιάμηνο, αυξημένη κατά 23,8% στα 87,5 εκατ. ευρώ ήταν η παραγωγή ασφαλιστρών συνολικά στις γενικές ασφάλειες, ενώ ανάλογη εξέλιξη παρουσίασαν και τα κέρδη του κλάδου. Η κερδοφορία των γενικών ασφαλειών αποδίδεται στους

9) Ιωάννης Βιδάλης. 10) Χαράλαμπος Αδαής. 11) ΔΙΑΣ ΕΠΕ (το βραβείο παραλαμβάνει ο Αργύρης Ρόκκος). 12) MOTORLAND LTD (το βραβείο παραλαμβάνει ο Θανάσης Σιώζος). 13) OPTIMIST ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΟΡΕΥΣΕΙΣ ΕΠΕ (το βραβείο παραλαμβάνει ο Νικόλαος Χατζηπαππάς). 14) Αγγελική Μπατισιάτου. 15) Κ&Μ INSURANCE Ε.Ε. (το βραβείο παραλαμβάνει ο Γιάννης Κωστούλας). 16) Μ. Σουλειμάν Μεμέτ. 17) Μιχάλης Βαρβαλιτίης

έντονους ρυθμούς ανάπτυξης, αλλά και στην περαιτέρω βελτίωση του δείκτη Combined Ratio, ο οποίος υποχώρησε στο 87,1% από 89,4% το 2009, ενώ ο δείκτης ζημιών διαμορφώθηκε στο 55,6%.

Η Allianz Ελλάδος, εφαρμόζοντας πιστά τη στρατηγική της, διατήρησε και στο εννιάμηνο σε υψηλά επίπεδα το δείκτη αποθεματοποίησης του κλάδου αυτοκινήτων, ο οποίος έφθασε στο 170,4%, ως ποσοστό επί των εγγεγραμμένων ασφαλιστρών, από 206,3% την αντίστοιχη περυσινή περίοδο, όπως και το δείκτη αποθεματοποίησης αστικής ευθύνης αυτοκινήτου που διαμορφώθηκε στο 249,0% από 316,9%, πέρυσι.

Στις ασφαλίσεις ζωής, κατά το εννιάμηνο του 2010 η Allianz Ελλάδος βελτίωσε την παραγωγή της κατά 2,6% στα 85,7 εκατ. ευρώ, βασισμένη στα νέα προϊόντα της, τα

οποία διατέθηκαν στην αγορά λόγω της κρίσης, προκειμένου να καλύψουν νέες ανάγκες των ασφαλισμένων, όπως όμως και στην υψηλή διατηρησιμότητα του πελατείου της κοινού.

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα την παραγωγή των προϊόντων προστασίας, σύνταξης και αποταμίευσης, αυξήθηκε κατά 9,5%, ενώ αντίστοιχα κατά 2,6% αυξήθηκε η παραγωγή σε προϊόντα υγείας και ατυχημάτων.

Σχολιάζοντας την εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών του εννεαμήνου που υπολογίσθηκαν με βάση τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, ο κ. Παπανικολάου, επεσήμανε ότι «οι δραστηριότητές μας, τόσο στις γενικές ασφαλίσεις όσο και στη Ζωή, παραμένουν σε τροχιά ανάπτυξης σε πλήθος ασφαλισμένων με αντίστοιχη αύξηση του μεριδίου αγοράς μας».

«Δίνουμε έμφαση στις συνταξιοδοτικές ανάγκες με έναν διακριτά διαφορετικό τρόπο από την αγορά, εκπαιδεύουμε τους συνεργάτες, αλλά και τους υποψήφιους πελάτες μας» είπε ο κ. Παπανικολάου, σημειώνοντας ότι δεν μας ενδιαφέρει απλώς να προωθήσουμε τα συνταξιοδοτικά προγράμματα. Εστιάζουμε κυρίως στη συνειδητοποίηση της ανάγκης για σύνταξη από το ευρύ κοινό, επιδιώκοντας να είμαστε η πρώτη επιλογή για παροχή διαχρονικά αξιόπιστων λύσεων και στη σύνταξη πρόσθεσε.

Τέλος, για το τρέχον δωδεκάμηνο ο κ. Παπανικολάου ανακοίνωσε ότι η εταιρεία θα υπερβεί τους αρχικούς στόχους της, αναθεωρώντας προς τα επάνω την πρόβλεψη που έκανε για κύκλο εργασιών κατά 3,4% στα 225,3 εκατ. ευρώ, καθώς και για καθαρά κέρδη μετά από φόρους 11,0 εκατ. ευρώ.

Η ασφαλιστική αγορά στο 9μηνο Στα 2,1 δισ. ευρώ οι αποζημιώσεις

Πτώση στην παραγωγή ασφαλιστικών ζωής η οποία εξισορροπείται από την αύξηση στον κλάδο ζημιών, λόγω αυξημένων ασφαλιστρών στα αυτοκίνητα, παρουσιάζει η συνολική παραγωγή ασφαλιστρών της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς στο εννιάμηνο του 2010 σε σύγκριση με το αντίστοιχο περσινό διάστημα λόγω της οικονομικής ύφε-

σης. την ίδια στιγμή εκατοντάδες χιλιάδες ασφαλισμένοι αποζημιώθηκαν με περισσότερα από 2,1 δισ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 50% των εισπραξιών των ασφαλιστικών εταιρειών. Ειδικότερα στο εννιάμηνο του 2010 η συνολική παραγωγή ασφαλιστρών ζωής μειώθηκε κατά 68,9 εκατ. ευρώ ή 3,86% στα 1.716,5 εκατ. ευρώ έναντι 1.785,5 εκατ. ευρώ το

εννιάμηνο του 2009. Στους κλάδους γενικών ασφαλίσεων (κλάδος ζημιών) η παραγωγή ασφαλιστρών αυξήθηκε κατά 88,49 εκατ. ευρώ ή 3,86% στα 2.382,28 εκατ. ευρώ έναντι 2.293,79 εκατ. ευρώ το εννιάμηνο του 2009.

Η συνολική παραγωγή ασφαλιστρών σημείωσε αύξηση κατά 19,49 εκατ. ευρώ ή 0,48% και ανήλθε στα 4.098,8 εκατ. ευ-

Στους κερδισμένους του κλάδου ζωής συγκαταλέγονται οι Alico, Εμπορική Ζωής, ΑΤΕ Ασφαλιστική, Generali κ.ά., ενώ μικρή μείωση παραγωγής εμφανίζουν μεταξύ άλλων και οι εταιρείες Εθνική Ασφαλιστική, Interamerican, EFG Eurolife

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΛΑΔΩΝ		
ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΝΝΕΑΜΗΝΟ 2010	ΕΝΝΕΑΜΗΝΟ 2009
ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ	3.685.816,87	3.913.408,94
ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ	7.139.585,29	4.885.069,41
ΧΕΡΣΑΙΑ ΟΧΗΜΑΤΑ	130.987.966,48	123.753.921,27
ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΑ ΟΧΗΜΑΤΑ	0,00	0,00
ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ	467,99	8.492,87
ΠΛΟΙΑ	12.342.616,07	12.729.062,59
ΜΕΤΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	6.427.625,52	7.299.074,48
ΠΥΡΚΑΪΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ	67.454.145,12	88.263.561,64
ΛΟΙΠΕΣ ΖΗΜΙΕΣ ΑΓΑΘΩΝ	26.278.056,44	49.633.085,57

ΑΣΤ. ΕΥΘΥΝΗ ΑΠΟ ΧΕΡΣΑΙΑ ΟΧΗΜΑΤΑ		
ΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΒΛΑΒΕΣ	234.318.597,68	230.184.810,28
ΥΛΙΚΕΣ ΖΗΜΙΕΣ	344.134.164,53	373.076.905,89
ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΑΔΟΥ	578.452.762,21	603.261.716,17

ΑΣΤ. ΕΥΘΥΝΗ ΑΠΟ ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ	83.224,50	587.732,34
ΑΣΤ. ΕΥΘΥΝΗ ΠΛΟΙΩΝ, ΣΚΑΦΩΝ	1.603.255,54	1.554.001,25
ΓΕΝΙΚΗ ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ	9.403.150,72	8.515.381,15
ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	29.720.959,00	21.389.704,48
ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ	4.196.308,07	7.148.615,16
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΠΩΛΕΙΕΣ	6.896.338,91	2.966.131,83
ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	2.717.510,19	2.657.272,18
ΒΟΗΘΕΙΑΣ	12.709.641,29	13.926.321,39
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΩΝ	900.099.430,20	952.492.552,72

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΕΝΝΕΑΜΗΝΟΥ			
ΕΤΑΙΡΕΙΑ	2010	2009	% ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ	437.337.091,94	353.661.737,92	23,66%
ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε. Ε. Α.Ζ. Α.Ε	158.065.932,35	150.834.968,87	4,79%
ΑΤΕ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΕ	148.294.308,04	128.527.082,01	15,38%
ΙΝΤΕΡΣΑΛΟΝΙΚΑ ΑΕΓΑ	131.101.664,54	132.400.685,37	-0,98%
ΥΔΡΟΓΕΙΟΣ ΑΑΑΕ	110.358.728,93	109.187.879,81	1,07%
VICTORIA Α.Α.Ε.Ζ	106.259.258,32	72.005.736,18	47,57%
GROUΡΑΜΑ ΦΟΙΝΙΞ Α.Ε.Α.Ε	98.125.669,83	89.655.171,68	9,45%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΙΣ ΑΕΕΓΑ	95.170.463,90	79.141.833,29	20,25%
ALLIANZ ΕΛΛΑΣ Α.Α.Ε.	90.213.281,29	70.656.095,06	27,68%
NATIONAL UNION FIRE	89.522.501,48	56.654.062,69	58,02%
ΑΧΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ	81.700.357,72	76.968.980,56	6,15%
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΙΣ Α.Α.Ε	79.179.633,90	70.468.687,74	12,36%
GENERALI HELLAS Α.Α.Ε.	72.264.156,47	66.738.608,38	8,28%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.	72.037.043,81	64.108.230,41	12,37%
ΑΙΓΑΙΟΝ Α.Α.Ε.	58.209.791,43	39.774.372,79	46,35%
INTERNATIONAL LIFE Α.Ε.Γ.Α	54.629.093,49	40.458.262,02	35,03%
EFG EUROLIFE ΑΕΓΑ	52.767.365,39	22.970.586,76	129,72%
ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΕΓΑ	51.138.472,21	43.355.831,23	17,95%
INTERLIFE ΑΑΕΓΑ	40.195.958,64	36.540.245,94	10,00%
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΕΕΓΑ	33.094.735,36	29.209.923,14	13,30%
ΝΕΟΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝ Α.Ε.Α.Ε.	29.639.839,21	24.985.994,96	18,63%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ	29.081.998,60	32.754.286,94	-11,21%
EUROSTAR Ε.Α.Ε.Α.Ζ	27.297.756,85	24.150.711,11	13,03%
ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ ΒΟΗΘΕΙΑΣ	21.458.759,06	22.565.237,35	-4,90%
HDI - GERLING	19.134.269,22	16.792.673,49	13,94%
ΠΡΩΤΗ Α.Α.Ε.	17.929.574,81	41.700.317,71	-57,00%
ΠΕΡΣΟΝΑΛ ΙΝΣΟΥΡΑΝΣ ΑΕΓΑ	15.459.010,89	15.343.423,60	0,75%
ΔΥΝΑΜΙΣ Α.Ε.Γ.Α.	13.551.541,76	11.559.615,03	17,23%
MONDIAL ASSISTANCE EUROPE N.V.	13.522.086,90	8.539.407,23	58,35%
DEMCO INSURANCE LTD	11.382.559,25	4.604.751,45	147,19%
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ	10.069.848,64	8.612.708,41	16,92%
ΑΣΦΑΛ. Γ.ΣΙΔΕΡΗΣ Α.Ε	10.032.014,49	10.518.864,21	-4,63%
INTERASCO Α.Ε.Γ.Α.	9.959.793,01	7.790.584,37	27,84%
MARFRE ASISTENCIA ΑΕ	8.785.118,09	8.259.900,92	6,36%
Euler Hermes Emporiki Α.Α.Ε.Π.	8.702.082,61	9.228.563,80	-5,70%
ING ΕΑΕΓΑ	7.591.824,97	10.030.179,20	-24,31%
INTER PARTNER ASSISTANCE	7.085.743,59	8.553.722,69	-17,16%
D.A.S. - HELLAS ΑΕ	6.954.614,84	6.064.933,06	14,67%
ΑΤΡΑΔΙΟΥΣ CREDIT INSURANCE NV	6.909.111,83	6.269.530,56	10,20%
Financial Insurance Company Ltd	5.854.009,63	8.277.961,13	-29,28%
ΟΡΙΖΩΝ Α.Ε.Γ.Α.	5.449.607,92	9.021.468,88	-39,59%
ΕΥΡΩΠΗ Α.Ε.Γ.Α.	5.383.786,27	6.018.344,15	-10,54%
Γενική Πανελλήνιακή Συν.Π.Ε.	4.227.694,50		
ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ ΥΓΕΙΑΣ Α.Ε.Γ.Α. ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑΣ	3.967.576,02	3.932.591,24	0,89%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΑΕ ΑΕ ΓΑ	3.464.517,80		
LA VIE Α.Ε.Α.Ε.Υ.	3.350.963,11	4.115.984,93	-18,59%
EUROP ASSISTANCE	3.157.942,00	3.020.036,17	4,57%
ARAG	3.000.509,54	3.199.730,87	-6,23%
INCHCAPE ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ Α.Ε.Α.Ζ	2.752.899,79	2.570.090,53	7,11%
ΛΑΪΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ	2.740.295,28	1.407.352,87	94,71%
Π.Α.Σ.Ι.Α ΣΥΝ.ΠΕ	2.200.085,38	1.420.872,35	54,84%
ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΑΛΛΗΛ/ΚΟΣΑΥΤ. Δ.Χ. Β. ΕΛΛΑΔΟΣ & ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε	1.304.963,62	2.069.982,25	-36,96%
Π.Α.Σ.Ι.Α.Λ ΣΥΝ.ΠΕ	377.141,93	307.491,03	22,65%
ROYAL AND SUN ALLIANCE INS.PL	348.502,60	514.850,29	-32,31%
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΘΑΛΛΑΣΙΑΣ ΑΛΛΗΛΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	269.322,82		
MALAYAN INSURANCE Co INC	114.378,33	168.332,69	-32,05%
DIREKTA ΑΑΕΓΑ	68.801,01	48.937,02	40,59%
ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ & ΥΓΕΙΑΣ ΑΑΕΖ	34.256,81	103.949,76	-67,04%
ΤΟΚΙΟ MARINE EUROPE INS.LIMITED	8.668,72	12.593,44	-31,16%
ΣΥΝΟΛΟ	2.382.288.980,74	2.057.854.957,54	

ρώ έναντι 4.079, 3 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι. Στον κλάδο ζωής ο μόνος κλάδος που σημείωσε αύξηση παραγωγής είναι ο κλάδος διαχείρισης ομα-

δικών συνταξιοδοτικών κεφαλαίων, η παραγωγή του οποίου ανήλθε στα 263,5 εκατ. ευρώ έναντι 191,7 εκατ. ευρώ το εννιάμηνο του 2009, σημειώνοντας μία

άνοδο κατά 37,42%. Αντιθέτως, η παραγωγή στα κλασικά συμβόλαια ζωής σημείωσε μείωση κατά 6,68% στα 1.226,78 εκατ. ευρώ έναντι 1.314,5 εκατ. ευρώ το

2009. Καθοδικά κινήθηκαν και οι υπόλοιποι κλάδοι ζωής.

Ο κλάδος των Unit linked σημείωσε πτώση κατά 15,41%, στα 194,65 εκατ. ευ-

ρώ έναντι 2.060,72 εκατ. ευρώ το 2009.

Τέλος, να σημειωθεί ότι οι εξαγορές στον κλάδο ζωής ανήλθαν στα 523.695.853,57 ευρώ έναντι

501.010.646,06 ευρώ το εννιάμηνο του 2009, σημειώνοντας αύξηση 4,5%.

Στους γενικούς κλάδους, αύξηση παραγωγής σημείωσε ο κλάδος αστικής ευθύ-

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ												
ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	2010 (1) ΠΟΣΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΛΟΓΩ ΛΗΞΗΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	2009 (1) ΠΟΣΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΛΟΓΩ ΛΗΞΗΣ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	ΜΕΤ%	2010 (2) ΠΟΣΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΛΟΓΩ ΕΞΑΓΟΡΑΣ	2009 (2) ΠΟΣΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΛΟΓΩ ΕΞΑΓΟΡΑΣ	ΜΕΤ%	2010 (3) ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΛΟΓΩ ΕΠΕΛΕΥΣΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ	2009 (3) ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΛΟΓΩ ΕΠΕΛΕΥΣΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ	ΜΕΤ%	2010 (4) = (1) + (2) + (3) ΠΛΗΡΩΜΕΣ (ΣΥΝΟΛΟ)	2009 (4) = (1) + (2) + (3) ΠΛΗΡΩΜΕΣ (ΣΥΝΟΛΟ)	ΜΕΤ%
I. ΚΛΑΔΟΣ ΖΩΗΣ												
A) ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΚΑΤΑΒΟΛΩΝ												
I1. ΕΠΙΒΙΩΣΗΣ, ΘΑΝΑΤΟΥ, ΜΙΚΤΕΣ κλπ	72.754.585,82	67.638.418,74	7,56%	148.137.007,46	6.947.945,41	26,67%	10.751.464,36	10.658.979,56	0,87%	231.643.057,64	195.245.343,71	18,64%
I2. ΠΡΟΣΟΔΩΝ	7.737.321,56	7.068.167,69	9,47%	40.157.402,72	1.557.426,04	-3,37%	787.456,65	1.009.093,83	-21,96%	48.682.180,93	49.634.687,56	-1,92%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΚΑΤΑΒΟΛΩΝ	80.491.907,38	74.706.586,43	7,74%	188.294.410,18	8.505.371,45	18,79%	11.538.921,01	11.668.073,39	-1,11%	280.325.238,57	244.880.031,27	14,47%
B) ΕΦΑΠΑΞ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ												
I1. ΕΠΙΒΙΩΣΗΣ, ΘΑΝΑΤΟΥ, ΜΙΚΤΕΣ κλπ	1.809.930,91	9.101.798,10	-80,11%	27.375.647,39	6.234.007,17	-24,45%	372.019,81	473.932,63	-21,50%	29.557.598,11	45.809.737,90	-35,48%
I2. ΠΡΟΣΟΔΩΝ	1.410.098,80	110.373,30	1177,57%	16.896.164,98	4.115.190,03	19,70%	533.407,02	439.809,16	21,28%	18.839.670,80	14.665.372,49	28,46%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΦΑΠΑΞ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ	3.220.029,71	9.212.171,40	-65,05%	44.271.812,37	0.349.197,20	-12,07%	905.426,83	913.741,79	-0,91%	48.397.268,91	60.475.110,39	-19,97%
ΣΥΝΟΛΟ	83.711.937,09	83.918.757,83	-0,25%	232.566.222,55	8.854.568,65	11,35%	12.444.347,84	12.581.815,18	-1,09%	328.722.507,48	305.355.141,66	7,65%
ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ												
I1. ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΘΑΝΑΤΟΥ							105.267.598,85	92.944.633,77	13,26%	105.267.598,85	92.944.633,77	13,26%
ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΑΔΟΥ (I)	83.711.937,09	83.918.757,83	-0,25%	232.566.222,55	8.854.568,65	11,35%	117.711.946,69	105.526.448,95	11,55%	433.990.106,32	398.299.775,43	8,96%
III. ΖΩΗΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ												
ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΚΑΤΑΒΟΛΩΝ (ΝΕΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ)	0,00	0,00		6.328,78	7.963,68	-20,53%	56.654,15	30.835,17	83,73%	62.982,93	38.798,85	62,33%
ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΚΑΤΑΒΟΛΩΝ (ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΔΩΝ)	47.324.978,87	62.153.506,07	-23,86%	100.299.442,88	2.267.908,45	38,79%	9.802.736,16	11.598.503,98	-15,48%	157.427.157,91	146.019.918,50	7,81%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΚΑΤΑΒΟΛΩΝ	47.324.978,87	62.153.506,07	-23,86%	100.305.771,66	2.275.872,13	38,78%	9.859.390,31	11.629.339,15	-15,22%	157.490.140,84	146.058.717,35	7,83%
ΕΦΑΠΑΞ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ	10.988.041,99	1.051.741,43	944,75%	81.343.059,45	0.551.628,99	0,98%	566.561,75	453.978,65	24,80%	92.897.663,19	82.057.349,07	13,21%
ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΑΔΟΥ (III)	58.313.020,86	63.205.247,50	-7,74%	181.648.831,11	2.827.501,12	18,86%	10.425.952,06	12.083.317,80	-13,72%	250.387.804,03	228.116.066,42	9,76%
IV. ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	0,00	0,00		0,00	0,00		16.722.756,81	17.907.650,12	-6,62%	16.722.756,81	17.907.650,12	-6,62%
V. ΚΛΑΔΟΣ ΤΟΝΤΙΝΑΣ	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00	
VI. ΚΛΑΔΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	16.670,04	57.417,32	-70,97%	108.955,79	620.749,52	-82,45%	39.618,45	41.085,80	-3,57%	165.244,28	719.252,64	-77,03%
VII. ΚΛΑΔΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡ. ΟΜΑΔ. ΣΥΝΤ. ΚΕΦ.	69.750.271,90	12.737.200,78	447,61%	109.371.844,12	7.357.668,99	-20,37%	32.896.829,54	39.529.865,57	-16,78%	212.018.945,56	189.624.735,34	11,81%
VIII. ΚΛΑΔΟΣ ΟΜΑΔ. ΠΡΟΓΡ. ΠΡΟΝΟΙΑΣ	0,00	0,00		0,00	1.350.157,78	-100,00%	0,00	0,00		0,00	1.350.157,78	-100,00%
IX. ΚΛΑΔΟΣ ΠΑΡΟΜ. ΕΡΓ. ΜΕ ΚΟΙΝ. ΑΣΦ.	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00	
ΣΥΝΟΛΟ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ	211.791.899,89	159.918.623,43	32,44%	523.695.853,57	1.010.646,06	4,53%	177.797.103,55	175.088.368,24	1,55%	913.284.857,00	836.017.637,73	9,24%
ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	(1) ΠΛΗΡΩΘΕΙΣΕΣ ΑΠΟ ΠΡΩΤΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ	(1) ΠΛΗΡΩΘΕΙΣΕΣ ΑΠΟ ΠΡΩΤΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ		(2) ΠΛΗΡΩΘΕΙΣΕΣ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ (ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ)	ΠΛΗΡΩΘΕΙΣΕΣ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ (ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ)					(3) = (1) + (2) ΠΛΗΡΩΘΕΙΣΕΣ (ΣΥΝΟΛΟ)	(3) = (1) + (2) ΠΛΗΡΩΘΕΙΣΕΣ (ΣΥΝΟΛΟ)	
I3. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ (Ατομικά Συμβόλαια)	265.722.413,39	286.972.886,26	-7,41%	413.944,48	236.095,87	75,33%				266.136.357,87	287.208.982,13	-7,34%
I3. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ (Ομαδικά Συμβόλαια)	80.233.862,79	84.891.257,71	-5,49%	265.713,62	204.686,54	29,81%				80.499.576,41	85.095.944,25	-5,40%
ΣΥΝΟΛΟ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ	345.956.276,18	371.864.143,97	-6,97%	679.658,10	440.782,41	54,19%				346.635.934,28	372.304.926,38	-6,89%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ										1.259.920.791,28	1.208.322.564,11	4,27%

νης οχημάτων κατά 9,22%. Η παραγωγή ανήλθε στα 1.200,23 εκατ. ευρώ έναντι 1.098,9 εκατ. ευρώ το εννεάμηνο του 2009. Μικρή αύξηση κατά 1,66% σημείωσε και ο κλάδος πυρός, η παραγωγή του οποίου ανήλθε στο εννεάμηνο του 2010 στα 352,89 εκατ. ευρώ έναντι 347,13 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι. Εντυπωσιακή αύξηση παραγωγής 8,38% σημείωσε και ο κλάδος νομικής προστασίας. Η παραγωγή ανήλθε στα

45,5 εκατ. ευρώ έναντι 42 εκατ. ευρώ πέρυσι.

Εταιρείες

Σε επίπεδο εταιρειών παρατηρούμε ότι ορισμένες εξ αυτών έχουν εντυπωσιακή μέχρι και ικανοποιητική αύξηση παραγωγής, ενώ άλλες ελαφρά ή και σημαντική μείωση.

Στους κερδοσμένους του κλάδου ζωής συγκαταλέγονται οι Alico, Εμπορική Ζω-

ής, ΑΤΕ Ασφαλιστική, Generali κ.ά., ενώ μικρή μείωση παραγωγής εμφανίζουν με-
ταξύ άλλων και οι εταιρείες Εθνική Ασφα-
λιστική, Interamerican, EFG Eurolife.

Στους γενικούς κλάδους οι περισσότε-
ρες εταιρείες εμφανίζουν πολύ ικανοποι-
ητική αύξηση παραγωγής λόγω κυρίως
της αναδιάταξης των χαρτοφυλακίων στον
κλάδο αυτοκινήτου, καθώς και των αυξή-
σεων στα ασφάλιστρα στον συγκεκριμένο
κλάδο.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΖΩΗΣ ΕΝΝΕΑΜΗΝΟ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	2010	2009	% ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ	397.485.544,06	401.466.194,39	-0,99%
ALICO	240.818.185,10	211.066.286,33	14,10%
ING ΕΑΑΕΖ	206.352.083,34	210.122.933,10	-1,79%
ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ ΖΩΗΣ	197.753.934,80	203.717.344,66	-2,93%
EFG EUROLIFE ΑΕΑΖ	184.675.549,75	191.465.839,58	-3,55%
ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΖΩΗΣ ΑΑΕ	103.977.891,10	83.571.902,47	24,42%
ALLIANZ ΕΛΛΑΣ Α.Α.Ε.	82.658.144,01	82.857.966,11	-0,24%
ΑΧΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ	63.684.280,86	63.635.366,72	0,08%
ΑΤΕ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ	54.499.001,11	46.947.503,79	16,08%
GENERALI	45.184.421,42	44.059.853,73	2,55%
GROUPAMA ΦΟΙΝΙΞ	44.656.836,99	46.783.607,87	-4,55%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ	25.313.024,50	18.175.269,82	39,27%
International Life Α.Ε.Α.Ζ	28.470.808,66	28.023.176,14	1,60%
MARFIN ΖΩΗΣ	10.328.710,08	14.902.700,88	-30,69%
ALPHALIFE	10.136.781,57	0,00	
ΚΥΠΡΟΥ ΖΩΗΣ	7.757.185,10	7.066.671,75	9,77%
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ	2.641.824,74	2.455.785,07	7,58%
ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ	2.505.813,07	2.647.829,54	-5,36%
V.D.V. LEBEN	2.189.382,80	4.455.304,73	-50,86%
ΙΝΤΕΡΣΑΛΟΝΙΚΑ ΖΩΗΣ	1.899.288,43	2.668.343,70	-28,82%
SOGECAP SA	1.210.443,35	826.126,09	46,52%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΙΣ	1.195.891,02	550.958,35	117,06%
VICTORIA ΖΩΗΣ	1.008.176,90	971.782,59	3,75%
ΟΡΙΖΩΝ	117.154,06	792.245,98	-85,21%
ΙΜΠΕΡΙΟ ΛΑΪΦ	34.172,28	34.466,60	-0,85%

Η δύναμή μας στην υπηρεσία των πελατών σας.

Ιδιαίτερα υψηλή
κεφαλαιακή επάρκεια

Ολοκληρωμένες
ασφαλιστικές λύσεις

Υψηλού επιπέδου
εξυπηρέτηση

Προηγμένη
τεχνογνωσία

Μέλος του ομίλου
Eurobank EFG

Εξασφαλίστε τη δύναμη
της EFG Eurolife
Ασφαλιστικής για τους
δικούς σας πελάτες.
Μαζί μπορούμε να
κοιτάμε το μέλλον με
σιγουριά.

EFG **Eurolife**

Ασφαλιστική

Η δύναμή μας δική σας.

Terra Austrais Incognita*

* ΑΓΝΩΣΤΗ ΝΟΤΙΑ ΓΗ

Ενα ταξίδι αντοχών, άσκησης και... εξάσκησης πραγματοποιήσαν οι κορυφαίοι ασφαλιστικοί πράκτορες και μεσίτες συνεργάτες της Generali στη μακρινή Αυστραλία.

Η Αυστραλία υποδέχθηκε τους 70 συνεργάτες της Generali με την υπόσχεση ότι το πέρασμά τους από τις αχανείς εκτάσεις της θα τους μείνει αξέχαστο. Ήταν άλλωστε και το πρώτο ταξίδι επιβράβευσης που πραγματοποιούσε η ελληνική ασφαλιστική αγορά στη χώρα των καγκουρό... σίγουρα, όμως, όχι και το τελευταίο!

Η έκτη σε μέγεθος χώρα στον κόσμο με έκτασή 7.686.850 τετρ. χιλιόμετρα, η Αυστραλία, είναι λίγο μικρότερη από την Ευρώπη. Αχανής η χώρα και τα διλήμματα για τον επισκέπτη ταξιδιώτη πολίτη. Πού να πρωτοπάει! Η Generali επέλεξε για τους κορυφαίους συνεργάτες της δύο από τις πλέον γνωστές παγκοσμίως περιοχές της. Την πόλη του Σίδνεϊ, με τη φημισμένη Όπερα και την πασίγνωστη σιδερένια γέφυρα, και το Queensland, συγκεκριμένα το Cairns, την περιοχή στην οποία βρίσκεται ο μεγαλύτερος κοραλλιογενής ύφαλος του κόσμου, το Great Barrier Reef.

Επειδή, όμως, μια φωτογραφία αξίζει όσο χίλιες λέξεις, κοιτάμε και... ζηλεύουμε.

Όχι πια για τους
κορυφαίους
συνεργάτες
της Generali

Terra Australis Incognita*

*(ΑΓΝΩΣΤΗ ΝΟΤΙΑ ΓΗ)

Όλα ξεκίνησαν συμβατικά. Σίδνεϊ, μια βόλτα στην πόλη, όπως όλοι οι επισκέπτες της μεγαλύτερης πόλης της Αυστραλίας. Αστεράτο ξενοδοχείο το Four Seasons, και οι πρώτες βόλτες. Η παγκοσμίως γνωστή Bondi Beach, η παραλία όπου οι Αυστραλοί υποδέχονται κάθε χρόνο τον Άγιο Βασίλη με... τα μαγιό τους. Το Sydney Aquarium με τα χιλιάδες είδη ψαριών, αλλά και ο ζωολογικός κήπος Taronga με τα καγκουρό. Όπερα του Σίδνεϊ. Το παιχνίδι αρχίζει... Συνανηλία υπό τη διεύθυνση του μασέστρου... Πάνου Δημητρίου, στην κεντρική αίθουσα της Όπερας! Μεταξύ άλλων έργων... εκτέλεσαν και τον ύμνο του Παναθηναϊκού. Γέλια και χαλάρωση. Για λίγο... «Από τα σαλόνια στα αλώνια». Από το μοναδικό gourmet εστιατόριο και τις λιμουζίνες hammer με τη συνοδεία μιας Moet, όπλη παλάσκας, συγγνώμη... αδιάβροχα και ειδικές στολές με ιμάντες για ράφι με jet boats στο λιμάνι του Σίδνεϊ και ανάβαση στη γέφυρα σύμβολο της πόλης, τη Harbour Bridge. Από τα 134 μέτρα ύψος τα... βλέπεις όλα, από τον Ειρηνικό μέχρι τα Blue Mountains.

1) Α. Αμπατζόγλου, Μ. Μπενβενίστε, Π. Πιέρρος. 2) Π. Κουιρουκίδου, Μ. Λεούσης, Γ. Βηληράς, Μ. Γώγου. 3) Ε. Ζάννης, Ι. Καλογήρου, Κ. Μητροπούλου, Δ. Ζάννης. 4) Δ. Καζούρης, Σ. Αγγελιοπούλου, Π. Γιάχος, Κ. Τσιρίκου. 5) Κ. Αλφιέρης, Α. Ζαναπαλή. 6) Α. Ραφαηλίδης, Α. Τρύφων. 7) Μ. Τζωρτζωρή, Α. Αγγελιοπούλου. 8) Φ. Μαλτεμπές, Χ. Ερωτοκρίτου. 9) Κ. Σιάχος, 10) Κ. Τσιριμονάκη, Φ. Τσαούσης, Μ. Σουρίκα, Ι. Al Bahri. 11) Α. Πετράκη, Α. Σαζώνης. 12) Β. Μαντόπουλος. 13) Θ. Αμαργιανός & Μ. Κουμούλη. 14) Στο jet boats. 15) Η λιμουζίνα Hammer. 16) Δ. Καζούρης, Σ. Αγγελιοπούλου, Κ. Τσιρίκου, Π. Γιάχος, Γ. Ζιώγας, Ε. Κατσιμπέρη, Α. Κυτρίδη. 17) Γ. Κασιώτης, Χ. Παντελίδας, Μ. Λαμπροπούλου, Ι. Al Bahri, Κ. Σιάχος. 18) Π. Πιέρρος. 19) Το τροπικό χωριό. 20) Ν. Σακελλάρη. 21) Η ορχήστρα Generali. 22) Κ. Σακελλάρη. 23) Σ. Ξηρογιαννόπουλος. 24) Μ. Αρτοπούλου. 25) Ε. Κατσιμπέρη. 26) Χ. Παντελίδας.

Terra Australis Incognita*

* ΑΓΝΩΣΤΗ ΝΟΤΙΑ ΓΗ

1) Στη γέφυρα. 2) Ν. Τσούμας, Π. Ξυπολήτου. 3) Ε. Ιατρόπουλος, Α. Μπάρλα, Β. Ιατροπούλου. 4) Σ. και Ε. Ξηρογιαννοπούλου, Στ. Τσαπάλας. 5) Μ. Λεούσης, Ματεμπες, Β. Μαντόπουλος, Χ. Ερωτοκρίτου. 6) Κ. & Ε. Σακελλάρου, Π. Δημητρίου, Ε. Γκιόκα, Ο. Δημητριάδης. 7) Οι εξερευνητές. 8) Π. Καπάντας, Μ. Παρασκευοπούλου. 9) Στο δάσος. 10) Οι κορυφαίοι. 11) Κ. & Ε. Σακελλάρου, Α. Πετράκη. 12) Γ. Γασιώτης. 13) Α. Ζαφειρίου. 14) Ο. Δημητριάδης. 15) Π. Γιάχος, Ν. Τσούμας. 16) Γ. Ζιώγας, Μ. Αρτοπούλου. 17) Στο τρένο. 18) Χωρίς λόγια. 19) Φ. Τσαούσης, Ε. Ζάννης, Δ. Ζάννης, Ι. Καλογήρου. 20) Σ. Παπαθανασίου, Α. Πετράκη, Α. Σαζώνης, Π. Δημητρίου. 21) Π. Καμινάρη. 22) Σ. Φουσέκης. 23) Γ. Τζήλινς. 24) Π. Δημητρίου & Ε. Γκιόκα. 25) Μ. & Β. Καρράς. 26) Γ. Κηριλάκης. 27) Μ. Σουρίκα, Α. Αγγελιοπούλου. 28) Ι. Al Bahri. 29) Π. Κουιρουκίδου. 30) Ν. Κεχαγιάδου. 31) Π. Καπάντας. 32) Α. Αμπατζόγλου, Μ. Μπενβενίσσε, Π. Πιέρρος, Ι. Al Bahri.

Μετά το κοσμοπολίτικο Σίδνι, υπόσχεση για εξοχή και ξεκούραση. Βόρειο Queensland και Palm Cove, το «Σρα της Αυστραλίας». Ξεκούραση; Δεν νομίζω... Εξερεύνηση σε τροπικό δάσος, τρένο, τηλεφερίκ, μπάρμπεκιου, τοδόμασματος ταύρου, βραδινό χορό! Το απόλυτο ξεθώμα, αλλήλο εκεί... duracell! Δεν έχει τέλος αυτό το πανηγύρι...

Την επόμενη ημέρα τα πράγματα γίνονται πιο δύσκολα. Τα αγαθά κόποις κτώνται... Για να απολαύσεις ένα από τα μεγαλύτερα θαύματα της φύσης, τον Μεγάλο Κοραήλιογενή Υφαλο (Great Barrier Reef), χρειάζεσαι ελικόπτερο, υποβρύχιο και καταδυτικές στολές. Ήταν όλα εκεί, στην υπηρεσία των εξερευνητών της Generali.

Ο Μεγάλος Κοραήλιογενής Υφαλος απαρτίζεται από 2.900 ξεχωριστούς υφάλους και 940 νησιά και εκτείνεται σε μήκος μεγαλύτερο των 2.600 χιλιομέτρων, σε μια θαλάσσια περιοχή έκτασης περίπου 344.400 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Με μία στάση στο Σίδνι, όπου ο τελευταίος διαγωνισμός ήταν με... σφηνάκια, και γεμάτοι με εικόνες ενός άλλου κόσμου, οι κορυφαίοι συνεργάτες της Generali είχαν τα κατάλληλα αποθέματα δύναμewn για να αντέξουν ένα ταξίδι 33 ωρών για την επιστροφή τους στην Αθήνα.

ΜΥΣΤΙΚΑ ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Ξεχωρίστε τον
έπαινο και τη
βράβευση
από την
ενθάρρυνση!

Ενθάρρυνση και δύσπεπτα συναισθήματα

Της Σμαρούλας Παντελή (PhD)
Ψυχολόγου

Κάθε αρχηγός - συντονιστής έχει βασικό του μέλημα να ενθαρρύνει τα μέλη της ομάδας του να είναι δημιουργικά και παραγωγικά. Όπως περιγράφει και ο Eric Berne στη θεωρία της Συναλληλακτικής Ανάλυσης, όλοι κουβαλάμε μέσα μας ένα μικρό παι-

δί που χρειάζεται ενθάρρυνση.

Δεν είμαστε μόνο μυαλό. Είμαστε και συναισθήματα. Και ποιος δεν έχει ανάγκη ν' ακούει καλά λόγια! Παλαιότερα, προτού εμφανιστεί η θεωρία της Συναισθηματικής Νοημοσύνης, τα συναισθήματα δεν είχαν θέση στο χώρο ερ-

γασίας. Σήμερα γνωρίζουμε τον καθοριστικό ρόλο που παίζει η ελεύθερη διακίνηση των συναισθημάτων στις εργασιακές επιτυχίες και στην παραγωγικότητα.

Η ενθάρρυνση είναι το μέσο για την ενίσχυση των επιθυμητών συμπεριφορών που προ-

κύπτει από την απελευθέρωση θετικών συναισθημάτων. Ο βασικός λόγος που κάνει τους ανθρώπους να ενεργούν θετικά είναι η ευχαρίστηση που μπορούν να αντλήσουν απ' αυτό. Κανείς δεν θα συνεχίσει να κάνει το σωστό αν δεν μπορεί να συνδεθεί με μια θετική αίσθηση ή ένα θετικό συναίσθημα κάνοντάς το.

Πολλοί συντονιστές και αρχηγοί ομάδων χρησιμοποιούν τον έπαινο ως πηγή θετικής ανατροφοδότησης. Χρειάζεται να διαχωρίσουμε την ενθάρρυνση από τον έπαινο. Ο έπαινος ενέχει τη σύγκριση και πυροδοτεί τον ανταγωνισμό ανάμεσα στα μέλη της ομάδας. Επαινώντας ή βραβεύοντας κάποιον, αμέσως έχουμε αποκλείσει κάποιον άλλον από το να εισπράξει χαρά και αναγνώριση. Επίσης, όταν επαινούμε ενισχύουμε τη δική μας εξουσία.

Αντίθετα, χρησιμοποιώντας τη γλώσσα της ενθάρρυνσης, απευθυνόμαστε στο άτομο χωρίς να το συγκρίνουμε με κάποιο άλλο και ταυτόχρονα δεν εστιάζουμε μόνο στην επιβράβευση, αλλά δίνουμε και στο άτομο την πληροφορία για την προσφορά του στην ομάδα ή στο ομαδικό έργο.

Υπάρχουν κάποια βασικά χαρακτηριστικά της γλώσσας της ενθάρρυνσης που είναι καλό ο κάθε αρχηγός - συντονιστής να έχει κατά νου και είναι τα εξής:

1. Δεν εστιάζουμε στο πρόσωπο, αλλά στην πράξη.
2. Δεν χρησιμοποιούμε απρόσωπα επιρρήματα, όπως «Μπράβο».
3. Εκφράζουμε τα θετικά συναισθήματα που μας προκάλεσε η συμπεριφορά του άλλου (π.χ., «Χάρηκα που σε είδα να το καταφέρνεις»).
4. Εκφράζουμε τις απόψεις μας για τον τρόπο με τον οποίο πιστεύουμε πως συνέβαλε θετικά η συμπεριφορά ή το αποτέλεσμα κάποιου (π.χ., «Πιστεύω ότι το αποτέλεσμα που έφερες θα ανεβάσει το ηθικό της ομάδας»).
5. Εκφράζουμε τι είναι αυτό που μπορεί να διασχθήκαμε εμείς ή η ομάδα από τις επιλογές, την τεχνική ή το αποτέλεσμα κάποιου άλλου.
6. Εστιάζουμε στον τρόπο με τον οποίο το άτομο κατάφερε κάτι, προκειμένου να συνεδιο-

ποιήσει το ίδιο πώς μπορεί να επαναλάβει την επιτυχία του (π.χ., «Κοίτα πόσο σε βοήθησε να τα καταφέρεις το πείσμα και η αφοσίωσή σου»).

Η γλώσσα της ενθάρρυνσης συμβάλλει αποτελεσματικά στη διατήρηση της ροής στην ομάδα και φέρνει τους ανθρώπους κοντά, αντί να τους τοποθετεί σε βάθρα, τα οποία -επειδή είναι ψηλά- μπορεί να γκρεμιστούν εύκολα και να τραυματίσουν το άτομο που καθόταν εκεί.

Είναι πολύ φυσικό σε χώρους όπου συνυπάρχουν άνθρωποι να δημιουργούνται και αρνητικά συναισθήματα. Δεν έχουμε πάντοτε όλοι τα κέφια μας και δεν έχουμε πάντοτε την ψυχραιμία να αντιδράσουμε με ηρεμία και σωφροσύνη σε συμπεριφορές που εκπορεύονται από κακή διάθεση, άγχος και αίσθημα απειλής. Οπότε τα αρνητικά συναισθήματα - που είναι, θα λέγαμε, τα δύσπεπτα συναισθήματα, όπως ο εκνευρισμός, ο θυμός, ο φόβος, η ζήλια και το άγχος- κινούνται ανάμεσά μας χωρίς αυτό να σημαίνει πως κινδυνεύουμε ως ομάδα.

Για να μπορέσει να διατηρηθεί η ομαδικότητα, ο αρχηγός - συντονιστής χρειάζεται να απομυθοποιήσει τέτοια συναισθήματα για να μη διογκωθούν. Πώς θα το κάνει αυτό; Πρώτα απ' όλα χρειάζεται ο ίδιος να εξοικειωθεί μ' αυτά. Αν ο ίδιος φοβάται το θυμό, το φόβο, τη ζήλια του, δεν μπορεί να διευκολύνει την ομάδα του να επεξεργαστεί τέτοια συναισθήματα και να τα ξεπεράσει.

Όπως έχουμε πει, η αυτοπίγωση και η αυτοδιαχείριση είναι οι βάσεις της Συναισθηματικής Νοημοσύνης. Ο αρχηγός - συντονιστής οφείλει να δίνει στον εαυτό του ευκαιρίες, αξιοποιώντας σεμινάρια και βιωματικά εργαστήρια για να εξασκείται στη διαχείριση τέτοιων συναισθημάτων. Ο ηγετικός ρόλος είναι από μόνος του αρκετά βαρύς και ο άνθρωπος που ασκεί ηγετικά καθήκοντα έχει την ανά-

γκη και αυτός με τη σειρά του να αποφορτίζεται. Οφείλει να προσφέρει στον εαυτό του αυτά που προσφέρει στην ομάδα του. Όταν οργανώνει για την ομάδα του αφορμές για εμπειρίες που στοχεύουν στην προσωπική και ομαδική ανάπτυξη, δεν μπορεί ο ίδιος να μένει πίσω.

Ένας αρχηγός - συντονιστής, λοιπόν, που δεν μένει πίσω αλλά εξελίσσει και γυμνάζει συστηματικά τις δικές του συναισθηματικές δεξιότητες, δεν έχει τίποτα να φοβηθεί από μια συναισθηματική έκρηξη στην ομάδα. Είναι σε θέση να αποσυμφορήσει την κατάσταση χωρίς να τη «θάψει». Η αποφυγή των δυσάρεστων συναισθημάτων, με άλλα λόγια το «θάψιμο», προκαλεί παρενέργειες και μπλοκάρει τη ροή στην ομάδα.

Μερικοί βασικοί κανόνες για τη διαχείριση των δυσάρεστων ή αρνητικών συναισθημάτων στην ομάδα είναι οι εξής:

1. Όταν ένα μέλος εκφράζει ένα δυσάρεστο συναι-

σθημα πρέπει να μπορεί να ακουστεί.

2. Αφού ακουστεί το συναίσθημα, ο αρχηγός - συντονιστής πρέπει να αποφύγει να το κρίνει και να αποτρέψει την ομάδα από κάτι παρόμοιο.

3. Το άτομο που βιώνει το δυσάρεστο συναίσθημα δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να βρεθεί στη θέση να απολογηθεί γι' αυτό.

4. Ο αρχηγός - συντονιστής μπορεί να προσκαλέσει τα μέλη της ομάδας να μοιραστούν δικές τους εμπειρίες με παρόμοιο χαρακτήρα, έτσι ώστε το άτομο που εξέφρασε πρώτο το δυσάρεστο συναίσθημα να μη βρεθεί στο περιθώριο, αλλά να αισθανθεί πως δεν διαφέρει καθόλου από τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας.

5. Ο αρχηγός - συντονιστής δεν χρειάζεται να

αγωνιά και να βιάζεται να κλείσει το θέμα. Αντίθετα, με ηρεμία πρέπει να δώσει την απαραίτητη προσοχή και τον απαιτούμενο χρόνο, ώστε το συναίσθημα να εκφραστεί και, μ' αυτόν τον τρόπο, να εκτονωθεί.

6. Προτού διαλυθεί η συνεδρίαση, ή ολοκληρωθεί η συζήτηση, ο αρχηγός - συντονιστής πρέπει να προσκαλέσει όλη την ομάδα να σκεφτεί με ποιον τρόπο μπορεί να αποφευχθεί στο μέλλον κάτι παρόμοιο. Πρέπει να ενθαρρύνει τα μέλη της ομάδας να συμβάλλουν με τις ιδέες τους πάνω σ' αυτό.

7. Ο αρχηγός - συντονιστής πρέπει να αντιμετωπίσει τα δυσάρεστα συναισθήματα σαν κάτι φυσιολογικό που μπορεί να προκύψει πολλές φορές στη ζωή της ομάδας. Χρειάζεται να διαβεβαιώσει την ομάδα πως είναι σε θέση όλοι μαζί ν' ακούσουν και να επιλύσουν το στιγαιόποτε μπορεί να μπλοκάρει την ομαλή λειτουργία της ομάδας.

Τα αρνητικά συναισθήματα μπορούν να αξιοποιηθούν και να αποτελέσουν αφετηρία για συζήτηση και σύμφωνη σχέσεων. Ο Edward De Bono (1999) υπήρξε ένας από τους πρωτεργάτες στην αξιοποίηση των συναισθημάτων στις διαδικασίες ομαδικής λήψης αποφάσεων.

Στο περίφημο βιβλίο του «Τα 6 καπέλα σκέψης» περιγράφει μια επαναστατική τεχνική για την αξιοποίηση τόσο των θετικών όσο και των αρνητικών συναισθημάτων που επηρεάζουν τη διαδικασία της λήψης μιας απόφασης. Χρησιμοποιεί την απλή τεχνική, όπου όλα τα μέλη της ομάδας συντονίζονται νοητικά και συναισθηματικά.

Αφαιρείται μια επαναστατική τεχνική για την αξιοποίηση τόσο των θετικών όσο και των αρνητικών συναισθημάτων που επηρεάζουν τη διαδικασία της λήψης μιας απόφασης. Χρησιμοποιεί την απλή τεχνική, όπου όλα τα μέλη της ομάδας συντονίζονται νοητικά και συναισθηματικά.

Με τη χρήση των 6 καπέλων σκέψης, η ομάδα προτρέπεται να συγχρονιστεί κάθε φορά προς μια συγκεκριμένη κατεύθυνση. Στη διαδικασία της λήψης μιας ομαδικής απόφασης, είναι φυσικό να υπάρχουν συναισθήματα. Οι οποιοσδήποτε πιθανές επιλογές μπορεί να δημιουργούν τόσο θετικά όσο και αρνητικά συναισθήματα. Ο De Bono θεωρεί πως όταν η ομάδα συντονίζεται μπορεί να επεξεργαστεί καλύτερα τις διαφορετικές πλευρές ενός προβλήματος. Έτσι, φορώντας όλοι το κόκκινο καπέλο, που είναι το καπέλο των συναισθημάτων, μπορούμε να μιλήσουμε για το πώς νιώθουμε παίρνοντας τη μία ή την άλλη απόφαση. Όταν όλοι συντονιζόμαστε στο να σκεφτούμε συναισθηματικά, τότε κανείς δεν νιώθει αμηχανία επειδή μπορεί να αισθάνεται φόβο ή ενθουσιασμό. Φορώντας το μαύρο καπέλο, που είναι το καπέλο των αρνητικών σκέψεων, συντονιζόμαστε όλοι μαζί στο να σκεφτούμε πιθανά αρνητικά σενάρια και ενδεχόμενα. Μ' αυτόν τον τρόπο κανείς δεν στιγματίζεται ως ο «αρνητικός», ο «αντιρρησίας» ή ο «συντηρητικός» της ομάδας.

Αξιοποιώντας αυτή την τεχνική του De Bono, ένας αρχηγός - συντονιστής μπορεί να προσκαλέσει όλη την ομάδα να εστιάσει στα αρνητικά. Όταν όλοι έχουν το ελεύθερο να μιλήσουν για δυσάρεστα πράγματα, κανείς δεν θα κινδυνεύει να στιγματιστεί. Έχοντας «καθαρίσει» ο αρχηγός - συντονιστής με τα αρνητικά, μπορεί σ' ένα απαλλαγμένο πια τοπίο από «συναισθηματικές μούτζουρες», να προσκαλέσει την ομάδα να εστιάσει στα θετικά. Αυτό θα δώσει στην ομάδα αίσθηση ελευθερίας και θα ανακουφίσει τα μέλη που βιώνουν δυσάρεστα συναισθήματα από την απειλή πως, αν τα εκφράσουν, κινδυνεύουν να τεθούν εκτός ομάδας. Εκτός των άλλων, όταν μια συνάντηση ολοκληρώνεται με την έκφραση θετικών συναισθημάτων, ιδεών, προτάσεων, αυτό που τελικά μένει είναι το θετικό.

Σμαρούλα Παντελή

Πηγή: Τα μυστικά της ομαδικής επιτυχίας, εκδόσεις ΚΡΙΤΙΚΗ - 2010

Γράφει ο ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΠΥΡΟΥ

και όχι να ηέτε εσείς την ώρα!

Ελάχιστοι managers έχουν καταλάβει τι σημαίνει η φράση του τίτλου. Πολλοί «τρώνε» τη ζωή τους να αποδείξουν πόσο «χαρισματικοί ηγέτες» είναι και δεν ασχολούνται να φτιάξουν - αναπτύξουν τους θεσμούς που φέρνουν αποτελέσματα. Έτσι, αναγκάζονται να τρέχουν όλη μέρα για «να πουν τι ώρα είναι» και δεν σκέφτονται το πλεονέκτημα του να έχεις παντού «ρολόγια»...

Μια ματιά-ακτινογραφία που καθημερινά κάνω βλέποντας με τι ασχολούνται οι διάφοροι, με πείθει για την επιδίωξή τους.

Πολλές φορές οι διευθύνοντες σύμβουλοι και οι επικεφαλής ομάδων βλά-

πτουν τις εταιρείες τους με την επιμονή τους να εμφανίζονται παντού «για να λένε την ώρα»...

Πιο έντονα αυτό φαίνεται στους διευθύνοντες που κοιτάζουν από μακριά τα δίκτυα πωλήσεων ή και τα εμποδίζουν να αναπτυχθούν, αφού ούτε ενθαρρύνουν, ούτε ασχολούνται, ούτε βοηθάνε τις αναπτύξεις νέων μονάδων και ανθρώπων. Τρέχουν μόνοι τους κι έρχονται... δεύτεροι!

Αν ρίξουμε μια ματιά σε πρόσωπα και εταιρείες, θα δούμε έντονα το management που ασκείται και τα αποτελέσματα.

Και επειδή κάποιοι αμφισβητούν τη διαφορά μεταξύ του «έχω αποκλειστι-

κούς συνεργάτες» από το «συνεργάζομαι με όλους». γράφουμε ότι όλα είναι θέματα στόχων και επιλογών για την κάθε εταιρεία και κλάδο εταιρείας και ότι είμαστε οπαδοί του ότι κάθε εταιρεία προσαρμόζεται στις εκάστοτε συνθήκες, είμαστε οπαδοί της αλληλαγής και του ότι κάθε εταιρεία έχει αυστηρά πρότυπα εργασίας. Κάπου κάπου οι «χελώνες» νικάνε τους «παιγούς».

Η ALICO έφτιαξε «ρολόγια» και η φιλοσοφία της πέρασε στις επιτυχημένες εταιρείες που ανέπτυξαν ανθρώπους με καλό ή λάθος τρόπο. Την ακολούθησε πρώτη η INTERAMERICAN, μετά η ΕΘΝΙΚΗ, η Ν-Ν, η ALLIANZ, η Αγροτική, η ΑΣΠΙΣ, η ΜΕΤΡΟΛΙΦΕ, η INTERNATIONAL LIFE, η Universal Life στην Κύπρο. Αυτές οι εταιρείες, μέσα από το σύστημα στρατολόγησης, ανέπτυξαν νέους συνεργάτες, που μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν ήταν ασφαλιστές. Οι ασφαλιστές εξελίχθηκαν και άλλοι έφτιαξαν εταιρείες ή υπ/τα ή μεσιτικά γραφεία, δίνοντας μια ώθηση στο θεσμό.

Στη συνέχεια, αλλοιώθηκε η κατάσταση, άρχισαν οι μεταγραφές και συγχωνεύσεις ή εξαγορές, τα κλεισίματα εταιρειών και οι εποπτικοί έλεγχοι σε μια άναρχη αγορά με άναρχο τρόπο, ώσπου φτάσαμε στη σημερινή εικόνα, όπου οι πιο πολλοί όχι μόνο δεν αναπτύσσονται, αλλά διώχνουν και αυτούς που βρίσκουν.

Ταυτόχρονα, άρχισαν και οι εξαγορές, ακυρώσεις και πτώσεις παρα-

γωγής.

Μέσα σ' αυτήν την αγορά όλοι ξέρουμε ποιοι έφτιαξαν ρολόγια και ποιοι δεν είναι ικανοί ούτε μια μπαταρία να αγοράσουν και σταμάτησαν. Κάποιοι ούτε να τα «κουρδίσουν» δεν ξέρουν.

Μία ακόμη παρατήρηση είναι η διάκριση μεταξύ σχολής, εκπαιδευτικού κέντρου και στρατολόγησης ασφαλιστή, όπως και η διάκριση «έχω αναπτύξει ως εταιρεία έναν αριθμό» ή «έχω τόσους κωδικούς στη δύναμή μου». Π.χ., στο δικτύο

διαβάζω για την Ευρωπαϊκή Πίστη ότι έχει δίκτυο πωλήσεων 2.700 συνεργατών και από αυτούς οι 800 είναι πράκτορες και ότι το 90% συνεργάζεται ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ με την Ευρωπαϊκή Πίστη. Η ίδια εταιρεία στον ίδιο διαδικτυακό τόπο, στη θέση Ο ΟΜΙΛΟΣ ΜΑΣ / ΕΤΑΙΡΕΙΑ, γράφει ότι έχει 1.900 συνεργάτες και 350 πρακτορεία...

Αυτό είναι ένα δείγμα της σύγχυσης πάνω σ' αυτό το θέμα, αλλά και της εκμετάλλευσης αυτής της μη εποπτείας των δικτύων.

Παρατηρώντας τις βραβεύσεις της ΕΘΝΙΚΗΣ, βλέπουμε ότι κάποιοι άνθρωποι της κινούν όλη την παραγωγή, δηλαδή το χρήμα που έρχεται να διαχειρισθούν οι διοικητικοί. Γιεντής, Φουφόπουλος, Παϊκόπουλος, Μαυρομάτης, Χρυσολόγος, Μπρουμιριώτης, Μηλιόρδος, Αρμπουνιώτης, Νινιάδης, Καραθάνος, Αναστασίου... είναι οι άνθρωποι που γεμίζουν «ρολόγια» να βλέπουν την ώρα οι πελάτες. Στο ING, μέσα σ' αυτό το κλίμα ανάπτυξης, κινήθηκαν ο Στ. Ψαρράκης, ο Π. Πίτογλου, η Σ. Ρατσιάτου, ο Ν. Βαμβουκάκης, ο Γ. Ζαφείρης...

Στην INTERAMERICAN, ο Αναγνώπουλος, ο Θωμόπουλος, ο Κοντογιάννης, ο Δημάκης, ο Κουβελλιώτης, ο Νίνος, ο Γκρέτσικος κ.ά.

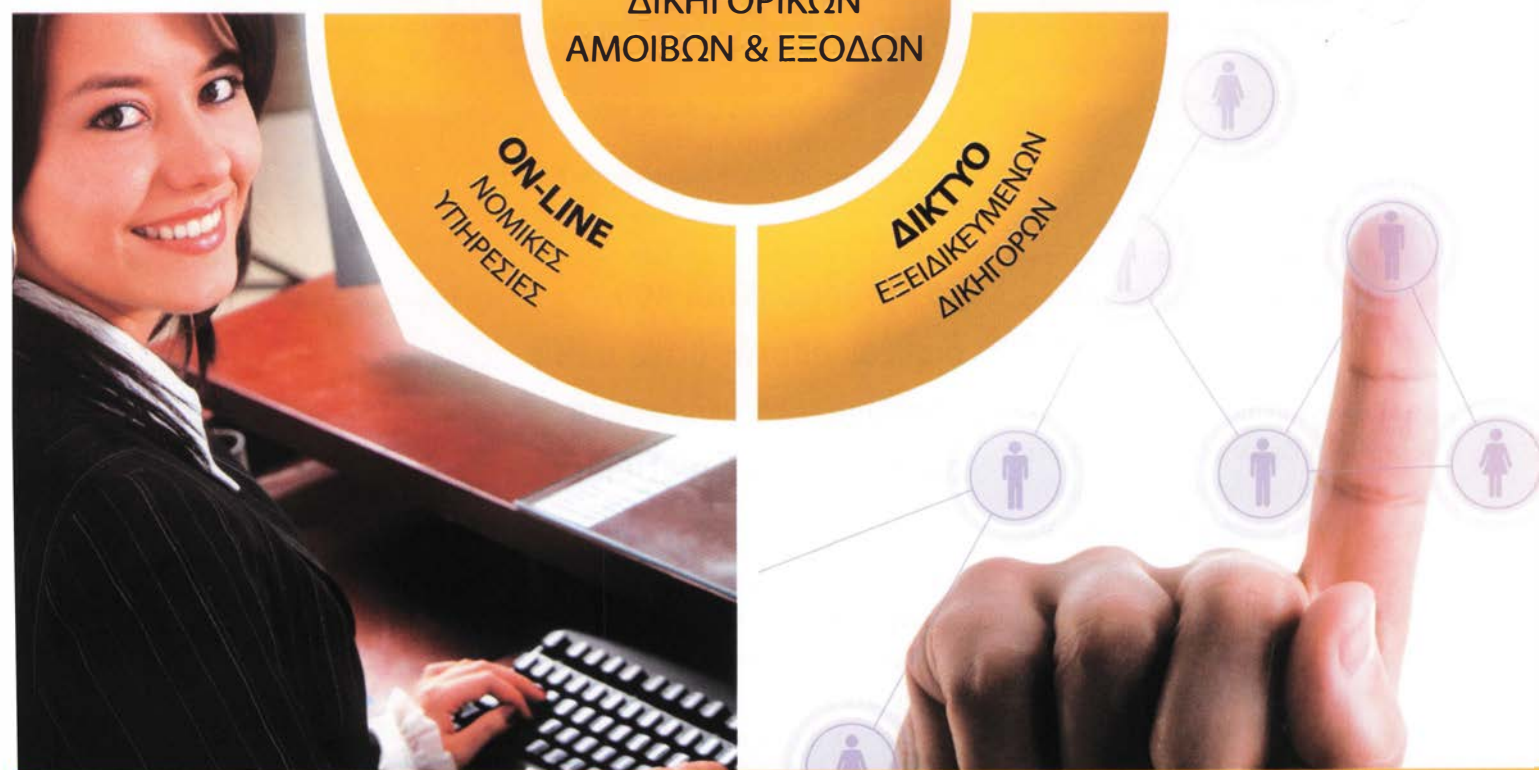
Στην ALLIANZ, ο Μπάτσης, ο Στρεϊδός, ο Σπ. Μελετιού...

Όπου φτιάχτηκαν «φωλιές» ανάπτυξης, εκεί έγιναν ασφαλιστές. Όπου οι εταιρείες είχαν αξιόλογους στις πωλήσεις, εκεί μεγάλωσε και η αγορά. Και αν θέλουν κάποιοι να σωθούν, ας ξαναδοούν αυτό το θέμα.

NAVIGATOR ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ

ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

ARAG ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ: ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΟΥ 2, ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ, Τ.Κ. 115 26, ΤΗΛ: 210 7490800

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ 93Α, Τ.Κ. 546 27, ΤΗΛ: 2310 520720

ΠΑΤΡΑ: ΚΑΝΑΚΑΡΗ 106-108, Τ.Κ. 262 21, ΤΗΛ: 2610 275211

www.arag.com

Υπολογίστε τη σύνταξή σας με το PAt

Το σημαντικό πλεονέκτημα να υπολογίζει τη μελλοντική σύνταξη, ενσωματώνοντας την τελευταία ισχύουσα νομοθεσία της Ελλάδας, διαθέτει το Pension Advice Tool ή εν συντομία Pat της ING. Δηλαδή, πρόκειται για ένα υπερσύγχρονο σύστημα υπολογισμού σύνταξης των κρατικών ταμείων κοινωνικής ασφάλισης της χώρας μας, το οποίο διαθέτει αποκλειστικά η ING. Μέσω του PAt, ο εξειδικευμένος ασφαλιστικός σύμβουλος της ING έχει τη δυνατότητα να πληροφορήσει τον ενδιαφερόμενο για τη σύνταξη που θα λάβει τη στιγμή της συνταξιοδότησής του, εντελώς δωρεάν και χωρίς καμία δέσμευση, προσφέροντάς του επαγγελματική συμβουλή, ώστε να τον βοηθήσει να διαχειριστεί το οικονομικό του μέλλον, προγραμματίζοντας από σήμερα την κάλυψη των μελλοντικών του αναγκών.

«Το PAt εντάσσεται στη στρατηγική marketing της ING για παροχή εξειδικευμένης επαγγελματικής συμβουλής σε κάθε ενδιαφερόμενο που προνοεί και θέλει να διαχειριστεί το χρηματοοικονομικό του μέλλον» σχολίασε ο κ. Μάνος Χειράκης, γενικός διευθυντής Marketing και Bancassurance της ING Ελλάδος.

Πώς λειτουργεί το PAt;

Το εργαλείο αυτό, που διαθέτει αποκλειστικά η ING, έχει το σημαντικό πλεονέκτημα να μπορεί να υπολογίζει τη μελλοντική σύνταξη, ακόμα και όταν προέρ-

Ο κ. Bram Boon, CEO ING Ελλάδος, στο λανσάρισμα του PAt στο Διοικητικό Προσωπικό και στο Δίκτυο Πωλήσεων της ING Ελλάδος

Το εργαλείο αυτό, που διαθέτει αποκλειστικά η ING υπολογίζει τη μελλοντική σύνταξη απλά και αξιόπιστα

λάβει ο ενδιαφερόμενος κατά τη διάρκεια της συνταξιοδότησής του, παρέχεται μέσω των εξειδικευμένων ασφαλιστικών συμβούλων της ING εντελώς δωρεάν και χωρίς καμία δέσμευση.

Εντάσσεται στην αρχή της ING για παροχή επαγγελματικής συμβουλής σε κάθε ενδιαφερόμενο που θέλει να διαχειριστεί

Ο κ. Μάνος Χειράκης, διευθυντής Marketing και Bancassurance ING Ελλάδος, στο λανσάρισμα του PAt στο Διοικητικό Προσωπικό και στο Δίκτυο Πωλήσεων της ING Ελλάδος.

Η κα Κατερίνα Μορφέτα, Marketing Communications Manager ING Ελλάδος, στο λανσάρισμα του PAt στο Διοικητικό Προσωπικό και στο Δίκτυο Πωλήσεων της ING Ελλάδος.

το χρηματοοικονομικό του μέλλον.

Πώς μπορώ να μάθω τι σύνταξη θα πάρω;

Ο τρόπος λειτουργίας του PAt είναι εξαιρετικά απλός και αξιόπιστος. Ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να τηλεφωνήσει στην ING ή να συμπληρώσει την ειδική φόρμα, ώστε να ορίσει συνάντηση με τον εξειδικευμένο ασφαλιστικό σύμβουλο της εται-

ρείας. Κατά τη συνάντηση αυτήν υπολογίζεται, εντελώς δωρεάν και χωρίς καμία δέσμευση, το ποσό που θα λάβει στη συνταξιοδότησή του με τα σημερινά δεδομένα. Δίνεται έτσι η δυνατότητα στον ασφαλιστικό σύμβουλο της ING να βοηθήσει τον ενδιαφερόμενο να προγραμματίσει σήμερα την κάλυψη των μελλοντικών του αναγκών.

Παράδειγμα λειτουργίας του PAt

Το Ασφαλιστικό NAI απευθύνθηκε σε ασφαλιστή της ING και παρουσιάζει ένα πραγματικό παράδειγμα λειτουργίας του PAt

Ασφαλισμένος

Ημερομηνία Εκτίμησης 12/11/2010

Υποθέσεις Εκτίμησης

Επιθυμητή Ημερομηνία Αποχώρησης: 11/05/2025

Εκτιμώμενη Αύξηση αποδοχών: 2,5%

Συντελεστής ωρίμανσης (ν. 3863/10): 2,00%

Παροχές Κοινωνικής Ασφάλισης				
Ημερομηνία Καταβολής Παροχών: 11/05/2025				
Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης	Αναπηρία*	Χηρεία*	Επιδόματα	Σύνταξη
Η κανονική ημερομηνία συνταξιοδότησης είναι 11/05/2025	975,00	683,00	68,00	2.000,00
Σύνολο παροχών στις 11/5/2025	975,00	683,00	68,00	2.000,00
Σύνολο μηνιαίων παροχών	975,00	683,00	66,00	2.000,00
Εκτιμώμενες μηνιαίες αποδοχές στην ημερομηνία αποχώρησης			4.945,00	
Ποσοστό Αναπηλήρωσης:	42%			
Το ποσοστό αναπηλήρωσης είναι το μέρος των αποδοχών που καλύπτει η συνολική σύνταξη. Οι παραπάνω αποδοχές και παροχές παρουσιάζονται σε μέση μηνιαία βάση (ετήσιο ποσό δια 12).				
Αναλυτικά στοιχεία ασφαλισμένου				
Ημερομηνία Γέννησης: 10/05/1960	Φύλο:	Άνδρας		
Οικογενειακή κατάσταση: Εγγαμος	Ημερ. Γέννησης Τέκνου:			
Ασφαλιστικό Καθεστώς	Περίοδος Ασφάλισης		Κατηγορία	Αποδοχές
	10/6/1987	12/11/2010		3.000,00

Εκτίμηση παροχών κοινωνικής ασφάλισης

Παροχές Συντάξεων Αναπηρίας - Χηρείας

Οι συντάξεις αναπηρίας και χηρείας υπολογίζονται με βάση τα δεδομένα που ισχύουν στην παρούσα ημερομηνία εκτίμησης.

Αναφορικά με τη Σύνταξη Χηρείας, η καταβολή της γίνεται υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, όπως ορίζουν οι Νόμοι 2676/1999 και 3883/2010:

- Ο επιζών των συζύγων δικαιούται σύνταξη μόνο εάν κατά την ημερομηνία θανάτου έχουν παρέλθει:

5 έτη από την τέλεση του γάμου εφόσον είναι συνταξιούχος.

3 έτη από την τέλεση του γάμου εφόσον είναι ενεργός.

Ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει εφόσον υπάρχουν τέκνα ή ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα εργατικό ή μη.

- Η σύνταξη χηρείας καταβάλλεται στο 100% του ποσού για τα 3 πρώτα χρόνια.

- Μετά την πάροδο των 3 πρώτων ετών και μέχρι την συμπλήρωση των 65 ετών του επιζώντος των συζύγων καταβάλλεται το 50% του ποσού της σύνταξης.

- Μετά τη συμπλήρωση του 65ου έτους ο επιζών λαμβάνει το 70% του ποσού της σύνταξης.

Ο περιορισμός της σύνταξης μετά την τριετία δεν ισχύει εφόσον ο επιζών των συζύγων δεν εργάζεται, δεν απασχολείται και δεν λαμβάνει σύνταξη από οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή το Δημόσιο ή εάν είναι ανάπηρος σωματικά ή πνευματικά σε ποσοστό 67% και άνω.

Βελητιωτικοί ανασχεδιασμοί

Ο Ιορδάνης Χατζηιωσήφ, διευθύνων σύμβουλος ΑΤΕ Ασφαλιστικής

Σε ανοδική τροχιά κινούνται τα μεγέθη της ΑΤΕ Ασφαλιστικής κατά την τρέχουσα χρήση, γεγονός που πιστοποιείται από την ανοδική πορεία των εργασιών της κατά το εννεάμηνο, παρά την επιδεινούμενη οικονομική κρίση και παρά τα προβλήματα στην ασφαλιστική βιομηχανία.

Ειδικότερα, η ΑΤΕ Ασφαλιστική, αύξησε στο εννεάμηνο την παραγωγή ασφαλιστρών της στα 178,8 εκατ. ευρώ έναντι 156,0 εκατ. ευρώ στο αντίστοιχο περυσινό διάστημα (+14,6%). Μαζί με τα δικαιώματα συμβολαίων η παραγωγή στο ίδιο διάστημα αυξήθηκε κατά 15,6%, καθώς ανήλθε στα 202,2 εκατ. ευρώ, από 174,8 εκατ. στο εννεάμηνο του 2009.

Όπως σημειώνει η εταιρεία, τα αποτελέσματα προ φόρων της για το εννεάμηνο είναι θετικά καθώς διαμορφώθηκαν σε κέρδη 1,2 εκατ. ευρώ έναντι κερδών 10 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περσινή περίοδο, ενώ τα μετά φόρων αποτελέσματα διαμορφώθηκαν σε ζημιές 0,8 εκατ. ευρώ έναντι κερδών 6,9 εκατ. ευρώ το εννεάμηνο του περσινού έτους, παρόλο

που καταχωρήθηκαν στα αποτελέσματα της περιόδου, μετά από απόφαση της Διοίκησης, απομειώσεις αξίας 8,6 εκατ. ευρώ, μετοχών εισηγμένων εταιρειών στο Χρηματιστήριο Αθηνών, οι οποίες ήταν ενταγμένες στο χαρτοφυλάκιο της κατηγορίας «Διάθεση προς Πώληση (AFS)» στα πλαίσια του εξορθολογισμού των οικονομικών μεγεθών του ισολογισμού. Επίσης, τα ενοποιημένα αποτελέσματα προ φόρων του ομίλου της ΑΤΕ Ασφαλιστικής είναι θετικά κατά 1,3 εκατ. ευρώ έναντι κερδών 10,8 εκατ. ευρώ το εννεάμηνο του περσινού έτους, ενώ τα μετά φόρων διαμορφώθηκαν σε ζημιές 0,7 εκατ. ευρώ έναντι κερδών 7,7 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περσινή περίοδο.

Το σύνολο των αποζημιώσεων που κατεβλήθη σε πελάτες της ανήλθε στα 91,1 εκατ. ευρώ έναντι 86,5 εκατ. ευρώ (αύξηση: +5,3%) και οι λειτουργικές δαπάνες ανήλθαν στα 36,5 εκατ. ευρώ, έναντι 29,7 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περσινή περίοδο.

Η αύξηση αυτή των λειτουργικών δαπανών οφείλεται κυρίως στην έκτακτη πρόσθετη επιβάρυνση της περιόδου με

2,2 εκατ. ευρώ από την αύξηση των εισφορών στα Ομαδικά ασφαλιστήρια, στην επιβάρυνση της περιόδου με τον φόρο μεταβίβασης των συμμετοχών των εταιρειών του ομίλου της ΑΤΕbank με 0,8 εκατ. ευρώ, από διάφορες άλλες επιβαρύνσεις έναντι της υποχρέωσης προσαρμογής στο SOLVENCY II και από άλλα κονδύλια που προήλθαν από καταμερισμό ετησίων δαπανών σε εξαμηνιαία βάση.

Εάν τα παραπάνω έκτακτα έξοδα αφαιρεθούν από το διαμορφωθέν ύψος, τότε οι λειτουργικές δαπάνες της περιόδου – παρά την αύξηση της παραγωγής – θα είχαν μηδενική αύξηση σε σχέση με πέρυσι.

Η καθαρή θέση της εταιρείας στις 30.9.2010 διαμορφώθηκε στα 19,4 εκατ. ευρώ έναντι 35,4 εκατ. ευρώ που ήταν στην αρχή της χρήσης.

Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στην απομείωση του χαρτοφυλακίου «Διάθεση προς πώληση», λόγω της σημαντικής μεταβολής της τρέχουσας αξίας των επιμέρους αξιόγραφων που περιλαμβάνονται σ' αυτό το χαρτοφυλάκιο.

Αντικατάσταση ή επισκευή κρυστάλλων αυτοκινήτου

...συνεργαζόμαστε άψογα μαζί σας!

η GLASSDRIVE αποκαθιστά τη ζημιά

με **3** ΑΠΛΑ
ΒΗΜΑΤΑ

άμεσα, άνετα, ανέξοδα

1° ΤΗΛΕΦΩΝΟ
για την συνεννόηση

2° ΡΑΝΤΕΒΟΥ
για την οργάνωση

3° ΠΑΡΑΛΑΒΗ
ανέξοδα

Συνεργαζόμαστε
με τις περισσότερες
ασφαλιστικές εταιρείες
στην αντικατάσταση
ή επισκευή κρυστάλλων

Στη GLASSDRIVE τα πράγματα είναι Απλά!

- Αναλαμβάνουμε όλη τη γραφειοκρατική διαδικασία.
- Διασφαλίζουμε την ποιότητα της εργασίας, προσφέροντας γραπτή εγγύηση.
- Διαθέτουμε το μεγαλύτερο δίκτυο σταθμών αντικατάστασης κρυστάλλων αυτοκινήτου στην Ελλάδα.

Χρησιμοποιούμε γνήσια κρύσταλλα
SAINT-GOBAIN SEKURIT,
απο τον μεγαλύτερο
κατασκευαστή κρυστάλλων
στον κόσμο και προμηθευτή
των περισσότερων
αυτοκινητοβιομηχανιών,
κατασκευασμένα
σύμφωνα με τις προδιαγραφές
Κατασκευαστών
Πρωτότυπου Εξοπλισμού
(Original Equipment
Manufacturer-OEM)

Τηλέφωνα εξυπηρέτησης

800 11 777 999

από σταθερό χωρίς χρέωση

210 559 3976, 2310 798 770

από κινητό

www.glassdrive.gr

GLASSDRIVE®

Οι δικοί σας ειδικοί στα κρύσταλλα αυτοκινήτων

Ενδιαφέρουσα μελέτη της ΕΑΒΕ

Πώς χάθηκαν 500.000 αυτοκίνητα

Η αρμόδια Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΕΠΕΙΑ) ανακοίνωσε στις 22/11/10 τα στοιχεία παραγωγής ασφαλιστών και πληρωθεισών αποζημιώσεων ά εννεαμήνου του τρέχοντος έτους 2010. Ομάδα εξειδικευμένων μελών της Ένωσης Ασφαλιστών Βορείου Ελλάδος επεξεργάστηκε τα ανακοινωθέντα στοιχεία παραγωγής, με αντιπαραβολή τους προς τα αντίστοιχα του έτους 2009. Από την επεξεργασία προκύπτει ότι απολέσθησαν μεταξύ εξεταζομένων 32 ασφαλιστικών εταιρειών και 4 αλληλhuis ασφαλιστικών συνεταιρισμών, 430.568 ασφαλιστήρια συμβόλαια χερσαίων οχημάτων κατά την 30/9/10 σε σχέση με την 30/9/09, όπως αναφέρεται στην ειδική έκδοση «Interfax».

Εξ αυτών προκύπτει το ερώτημα πώς και γιατί χάθηκε, αιφνίδια και ταχύτατα, ένας τόσο μεγάλος και αφύσικος αριθμός ασφαλιστηρίων αυτοκινήτων.

Στην πολύ ενδιαφέρουσα αυτή μελέτη αναζητείται το γιατί χάθηκαν τόσες χιλιάδες οχήματα.

Για να κατανοήσουμε το θέμα, αναφέρει το «Interfax», πρέπει πρώτα να θυμηθούμε ότι αφαιρέθηκε η άδεια μεγάλων και μικρών ασφαλιστικών εταιρειών, με μεγάλο αριθμό ασφαλιζομένων αυτοκινήτων, με

δραστηριότητα και σε άλλους κλάδους, περί το τέλος του 2009, αλλά με προαναγγελίες και διατυμπανισμούς, μέχρι και κατά τους πρώτους μήνες του 2010 και ένας άλλος αριθμός εμφανίστηκε, πριν και κατά την ίδια εποχή, ότι οδηγείται προς «κλείσιμο», ενώ οι πρωταγωνίστριες του ίδιου και αυτού σκοπού, «ασφαλείς ασφαλιστικές», άπλωσαν χέρια και ακόνιζαν μαχαίρια.

Και πρέπει να θυμηθούμε ότι πριν αναγγελθεί η κατάργηση της Επιτροπής Εποπτείας και μεταφορά των αρμοδιοτήτων στην Τράπεζα Ελλάδος, διαπράχθηκε μία πρωτοφανής ηγεληασία ασφαλισμένων και κανιβισμός μεταξύ ασφαλιστικών εταιρειών, αλλά και διαμεσολαβητών.

Πακέτα ολόκληρα ασφαλισμένων μετακινήθηκαν υπογείως και δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις του πυρετού της αρπαγής όχι μόνον χιλιάδων, αλλά και εκατοντάδων χιλιάδων κατόχων αυτοκινήτων, που κάθε πονηρός «ασφάλιζε», από δωρεάν μέχρι... τζάμπα (!), μόνο και μόνο για να τους αποκτήσει, με την ελπίδα να «ρεφάρει» στο μέλλον.

Έτσι το ίδιο και αυτό αυτοκίνητο, ο ίδιος και αυτός Κωδικός Συνεργάτη-Ασφαλιστή ή ομάδας αυτών, που «άλλος για Χίο τράβηξε και άλλος για Μυτιλήνη», «ασφαλίστη-

Ο Μετὰς Γιαννιώτης, πρόεδρος της ΕΑΒΕ και πρόεδρος ομίλου INTERFAXIONIKA

καν» ταυτόχρονα σε περισσότερες από μία ασφαλιστικές εταιρείες, συνήθως για εξαμήνο, οπότε ακολούθησε σφαγή για το ξεκαθάρισμα και τον τελικό... τροπαιούχο!

Τα «φούσκα» ασφαλιστήρια αυτά ξεφούσκωσαν και δεν είναι λίγοι οι μέχρι τότε ασφαλισμένοι, που τελικά όχι μόνον δεν ανανέωσαν τις εν γνώσει ή εν αγνοία τους μεταφορές αυτές, αλλά, «διδασγμένοι» και ωφελημένοι από τις μεταξύ των ασφαλιστών σφαγές, αναμένουν τυχόν «επανάληψη της φούσκας», ενώ κάποιοι άλλοι περιφέρονται από ασφαλιστή σε ασφαλιστή, μόλις τους ζητηθεί η καταβολή των ασφαλιστηρίων, με συνεχείς ακυρώσεις εξ αρχής, «βολευόμενοι» με προσωρινά σήματα και όχι ασφαλιστήρια.

Αν τώρα προσθέσουμε στα παραπάνω τις πραγματικές οικονομικές δυσπραγίες, τις αποσύρσεις αυτοκινήτων, τις εποχιακές ασφαλίσεις και την κάθετη πτώση πωλήσεως νέων αυτοκινήτων, θα έχουμε ανάγλυφη την εικόνα της πραγματικής βόμβας στα θεμέλια της οικονομίας και της κοινωνίας μας, που επίσημα ακόμη είναι προειδοποιητική και αποκαλύπτει ότι την 30/9/2009 υπήρχαν 6.528.778 ασφαλιστήρια αυτοκινήτων σε ισχύ και την 30/9/10 μειώθηκαν στα 6.098.210!!

Άγνωστος Προορισμός...

ή Ασφαλές Μέλλον!

ASK... για να μάθεις!

INDEPENDENT FINANCIAL CONSULTANTS

ASK A.E. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

Λ. Συγγρού 262 & Φιλαρέτου 2. 176 72 Αθήνα. Τηλ.: 210 9500 600, Fax: 210 9500665.
e-mail: info@ask.com.gr, Site: www.ask.com.gr

Ευεργός εταιρεία **MINETTA** με νέα διάσταση στις **Ασφάλειες Ζωής**

Του
Ευάγγελου Γ. Σπύρου

**«Στόχος για το 2011
είναι η περαιτέρω
αύξηση της
παραγωγής, με την
ταυτόχρονη
περαιτέρω εξυγίανση
του χαρτοφυλακίου
μας, επενδύοντας
τόσο στον κλάδο
ζωής όσο και στους
γενικούς κλάδους».**

Ευεργός είναι ο εργαζόμενος καλά. Η Ευρωπαϊκή Ένωση Μινέττα είναι μια από τις παλαιότερες εταιρείες στη χώρα μας που εργάζεται καλά και χρηστά.

Πριν από μερικές ημέρες η MINETTA LIFE βράβευσε τους καλύτερους συνεργάτες της στην παραγωγή ασφαλιστηρίων συμβολαίων για τη χρονιά που πέρασε, στο HILTON Αθηνών όπου είχα τη χαρά να δω κάτι νέο να γεννιέται και κάτι παλιό να μεγαλώνει.

Η εταιρεία MINETTA είναι και μια πάνορμος εταιρεία για να νιώσει κάποιος ασφάλεια, στον κατάλληλο για αγκυροβολία όρμο της, λιμάνι της, σε δύσκολους καιρούς που πολλοί διαμεσολαβούντες νιώθουν «πεταμένοι στη θάλασσα»...

Όσοι καταφύγουν εκεί θα διαπιστώσουν ότι είναι και, όπως λέει ο Όμηρος, πολύφορβος, δηλαδή αυτή που έχει πολλή τροφή και θρέφει κόσμο. Ιδρυτής της εταιρείας είναι ο κ. Παναγιώτης Μινέττας, ασφαλιστής από το 1955. Με την εμπειρία του δημιούργησε την εταιρεία το 1973, σε μια περίοδο με χαμηλή ασφαλιστική συνείδηση και έτσι έγινε μια εταιρεία ΠΡΟΜΑΧΟΣ του θεσμού, δηλαδή ήταν και αυτός ένας από αυτούς που εμάχοντο στην ΠΡΩΤΗ ΓΡΑΜΜΗ, αναπτύσσοντας προγράμματα κάλυψης περιουσίας, αυτοκινήτων, πλοίων και σκαφών αναψυχής, Με-

ταφορών, Αστικής Ευθύνης, Τεχνικών Ασφαλίσεων, Οδικής Βοήθειας κ.λπ.

Από την αρχή Ασφάλιζε ό,τι... άξιζε! Με σαφήνεια στη σχέση με τον πελάτη και με άμεση αποζημίωση. Ήμουν νέος σε ηλικία και στο επάγγελμα 7 χρόνια (σήμερα κλείνω τα 37!) όταν διάβαζα ότι οι ασφάλειες MINETTA τον Δεκ. του 1980, στις καταστροφικές πυρκαγιές του MINION - KATRANTZOS - Κ. Μαρούσης ήταν από κείνες που πλήρως ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ! Μεγάλη προσφορά στον κλάδο και τη φήμη του!

Οι ασφαλιστές της MINETTA δεν πουλούν ασφάλεια, ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ ασφάλεια! Είναι ένα από τα πιο ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΑ μηνύματα για το στέριωμα του θεσμού και τη σιγουριά 200.000 πελατών τους στη MINETTA ασφάλειες. Αυτό το εκπέμπουν από τα 1.000 σημεία πώλησης σε όλη την Ελλάδα. Τα κεντρικά της γραφεία είναι στη Συγγρού 193-195, Νέα Σμύρνη, και τα διαρκώς αυξανόμενα Ίδια Κεφάλαιά της πιστοποιούν τη φερεγγυότητά της. Σήμερα διαθέτει ένα πλήθος προγραμμάτων για ιδιώτες και επιχειρήσεις μέσω του κλάδου ζωής, υγείας και των Γενικών Ασφαλίσεων.

Η εκδήλωση που παρουσίασε ο Φίλιππος Σοφινάνος έγινε στο HILTON Αθηνών και περιελάμβανε, πρώτον, ομιλίες των Γ. Μινέττα, Τάκη Καραλή, Μαργαρίτας Αντ-

Γιώργος Μινέττας

Τάκης Καραλής

Κώστας Χαχλαδάκης

νάκη και Κώστα Χαχλαδάκη και, δεύτερον, απονομή βραβείων.

«Απόψε τιμάμε τους συνεργάτες μας, εσάς που βοηθήσατε την Μινέττα να ξεχωρίσει και να προχωρά» δήλωσε ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος Γιώργος Μινέττας.

Ο Τάκης Καραλής, σύμβουλος ανάπτυξης της Μινέττας LIFE, στάθηκε στους ανθρώπους του δικτύου πωλήσεων λέγοντας ότι «σήμερα τιμάμε την καρδιά της ασφ. αγοράς, τον άνθρωπο ασφαλιστή που κτίζει γέφυρες μεταξύ εταιρείας και πελάτη. Κτίζει γέφυρες επικοινωνίας, γέφυρες εμπιστοσύνης και βάσεις γερές να ακουμπήσει η ελληνική οικογένεια και το μέλλον μας, τα παιδιά! Συνεχίστε να δημιουργείτε φίλοι ασφαλιστές, ελπίδα στις κρίσιμες ώρες...»

Η Μαργαρίτα Αντωνάκη, γενική δι/ντρια της ΕΑΕΕ, επεσήμανε τη δύσκολη χρονιά του 2010 που άφησε σημάδια δυσκολίας στους Έλληνες με τις περικοπές μισθών, με την ανεργία, με το κακό οικονομικό κλίμα που θα συνεχιστούν λίγο ακόμα στο 2011. «Ας γίνουμε πιο εργατικοί, πιο ανταγωνιστικοί, πιο θετικοί να τα βγάλουμε πέρα. Δεν έχει νόημα να είμαστε θυμωμένοι και μελαγχολικοί. Οι άνθρωποι περιμένουν τις υπηρεσίες μας και αναρωτιούνται ποιος θα τους βοηθήσει σε μια αρρώστια, σε μια δύσκολη στιγμή. Τι θα γίνουν; Πού θα βρουν

λεφτά να τα βγάλουν πέρα; Γίνεται δυσκολότερη η δουλειά, αλλά αποκτά πιο χρίσιμο ενδιαφέρον. Η Ένωση θα προσπαθήσει για μία ΕΦ' ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗ με το Κράτος, μήπως και ανέβει το ποσό που διαθέτουν οι Έλληνες για ασφάλιση. Το όφελος θα είναι μεγάλο για όλους...»

Στο κλείσιμο, πριν από τις βραβεύσεις, ο Κ. Χαχλαδάκης υπογράμμισε ότι «...δεν είστε κωδικοί για εμάς. Είστε αξιοθαύμαστοι άνθρωποι που μοχθείτε καθημερινά και μηράβο σας. Θέλουμε να σας ευχαριστήσουμε που σ' ένα χρόνο αυξήσατε την MINETTA LIFE κατά 130%, την εταιρεία για

χάρη της οποίας οι Ασφάλειες Μινέττα επένδυσαν αρκετά χρήματα σε περίοδο οικονομικής κρίσης, επειδή πιστεύουν στην ανάπτυξη, την προσφορά, σε σας!»

Χαρούμενοι οι βραβευθέντες δέχθηκαν τα συγχαρητήρια όλων και η βραδιά κύλησε με ένα καλό δείπνο τύπου HILTON και παρέες παρέες που έλεγαν «τα δικά τους». Ήταν αρκετοί και οι φίλοι που συνάντησα, που μου 'δωσαν χαρά με την πρόδοό τους και τους αγώνες τους.

Στην κουβέντα μας με τον Τάκη Καραλή και αυτούς που τον χαιρετούσαν διαπίστωσα ότι ο πολύπειρος Τάκης Καραλής συνεχίζει να δημιουργεί και να βοηθά κόσμο

Αντωνίου Δημήτρης, Εταιρεία ADICOM

Αγγελος Καρούσος, εταιρεία FOCUS

Γιώργος Θεοχάρης, εταιρεία Ιωάννου Ιωάννης

Παναγιώτης Μπότσης

Αντώνης Γαβαλάς, εταιρεία ΣΤΑΜΑ ΕΠΕ

Στέλιος Σαραντόπουλος

Στέφανος Νασώκας

και στον Μινέττα. Ήδη «προσκολλώνται» σαν μύδια σιγά σιγά μια νέα γενιά ασφαλιστών. Η απουσία του στην ΕΑΕΕ έχει και «απουσία» στην «παρουσία» της Ένωσης στα τεκταινόμενα του χώρου Υγείας και είναι ένα δείγμα ότι ΣΥΝΤΟΜΑ η Ένωση πρέπει να μετρά τους εκπροσώπους της ανάλογα με την προσωπικότητά τους και όχι με τους «ψήφους» τους (δανεικούς συνήθως και διαπραγματεύσιμους). Σύντομα η MINETTA LIFE θα κυκλοφορήσει προϊόντα που θα δυσκολέψουν κάποιους επιπόλαιους ανταγωνιστές.

Η Λένα Μποτιώτη, ο Μανώλης Βαμβακάρης, ο Βασ. Μπάρκας, ο Ταικουρόγλου ο Πρόδρομος, ο Βαγγέλης Κουκούτσας, η Μαστρονικοδή Σοφία, ο Παρουσάκης Γιώργος, ο Παύλος Τσολακιάν, ο Άγγελος Καρούσος, ο Παπαδόπουλος Γιάννης, η Δούνη Αθανασία, η Αφροδίτη Οικονόμου, ο Αβραμίδης Γρηγόρης, η Σούσουλα Δημήτρα, ο Κώστας και ο Αλέξης Καλογεράς, ο Αντ. Πολυχρόνης, ο Σαουσόπουλος Ανδρέας, ο Δημ. Κούγιας, ο Στεφανάτος Ν.,

η Αβραμίδου Τζένη, η Κάμνη Δώρα ήταν ανάμεσα σε αυτούς που μπόρεσα να τους σφίξω το χέρι και να νιώσω το εταιρικό χρώμα Μινέττας.

Εύχομαι να είναι όλοι καλά και να θυμούνται ότι υπηρετούν έναν απ' τους καλύτερους θεσμούς αλληλεγγύης των ανθρώπων. Βοηθάνε να ζήσουν άνθρωποι μετά από δυσκολίες, ζημιές, αρρώστιες και ατυχήματα. Η ασθένεια είναι έλλειψη σθένους, δηλαδή δυνάμεως. Οι άνθρωποι όταν είναι άρρωστοι είναι ακίνητοι.

Η ανάκτηση δυνάμεων που βοηθούν οι ασφαλιστές να έρθει πληρώνοντας γιατρούς είναι η ανάρρωση. Ρώσις είναι δύναμη, υγεία.

Κλείνοντας θα 'θελα να αφιερώσω στα Ελληνόπουλα αδέρφια Γιώργο Μινέττα και Ελένη Κάκη, παιδιά του Παναγ. Μινέττα, να θυμούνται ότι μέσω της MINETTA LIFE, εκτός του ότι συνεχίζουν μια οικογενειακή παράδοση προσφοράς, υπηρετούν σήμερα και στο μέλλον δύο μεγάλες αξίες των συνανθρώπων τους: Τον βίο και τη ζωή.

Μόνο η ελληνική γλώσσα, μόνη ανάμεσα σ' όλες τις άλλες, κάνει αυτήν τη διάκριση, άλλο βίος, άλλο ζωή.

ΖΩΗ είναι η κατάσταση του ζωντανού οργανισμού, από το ελληνικό ρήμα ζέω= είμαι ζεστός, θερμός, βράζω. Αυτό χαρακτηρίζει τη ζωή, ενώ η παγωμάρα, η ψυχρότης τον αποθανόντα.

ΒΙΟΣ είναι η διάρκεια ζωής και χρειάζεται δύναμη για να τη ζήσεις...

Εύχομαι για τη MINETTA LIFE και τους ανθρώπους της: «Ζώεις αγαθόν βίον»! (Όμηρος)

βρεφονηπιακός σταθμός

Μανταρίνι

Το σχολείο μας προσφέρει:

ΚΑΙ πλήρες πρωινό και γεύμα **ΚΑΙ** μεταφορά με ιδιόκτητο λεωφορείο **ΚΑΙ** ιατρική παρακολούθηση από παιδίατρο, ορθοπεδικό και οδοντίατρο **ΚΑΙ** θέατρο, μουσική, παραμύθι, κουκλοθέατρο, ρυθμική γυμναστική **ΚΑΙ** ατομικές δημιουργικές ασχολήσεις **ΚΑΙ** μαθήματα ηλεκτρονικών υπολογιστών για παιδιά **ΚΑΙ** κολυμβητήριο **ΚΑΙ** οικολογία **ΚΑΙ** τένις **ΚΑΙ** σκάκι **ΚΑΙ** ξένη γλώσσα **ΚΑΙ** ωράριο εργαζόμενων μητέρων.

ΜΑΝΤΑΡΙΝΙ: Λ. ΚΑΤΣΩΝΗ 42 - ΚΗΦΙΣΙΑ, ΤΗΛ.: 210 8012761, FAX: 210 6233243
E-MAIL: info@distratoeditions.com

ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ

Μεσίτες ασφαλίσεων, το έργο τους και προβλήματα εκπροσώπησης

Εφθεςσαλονίκης 428/2008

Πρόεδρος: Α. Σαμαρτζής,

Εισηγητής: Ε. Καρδάση, εφέτης

**Δικηγόροι: Α. Καθαφάνης,
Μ. Τατάρη-Φαλαουρίδου**

Μεσίτες ασφαλίσεων. Έννοια, έργο. Μπορεί να έχει διοριστεί από τον ασφαλιστή ως αντιπρόσωπό του έναντι του ασφαλισμένου. Ασφαλιστικός σύμβουλος (παραγωγός ασφαλίσεων), έννοια, έργο. Δεν επιτρέπεται να εκπροσωπεί ασφαλιστή, ασφαλιστικό πράκτορα ή μεσίτη. Αντίθετη συμφωνία είναι άκυρη. Είσπραξη ασφαλιστών από ασφαλιστικό σύμβουλο. Ρυθμίσεις προϊσχύσαντος δικαίου.

Κατά τη διάταξη του άρ. 15α παρ. 1 ν. 1569/1985 περί «διαμεσολήθνης στις συμβάσεις ιδιωτικής ασφάλισης κ.λπ.», όπως αυτή προστέθηκε με το άρ. 12 ν. 2170/1993 «περί ιδιωτικής επιχείρησης ασφαλίσεως και άλλης διατάξεως» και αντικαταστάθηκε με το άρ. 36 παρ. 17 ν. 2496/1997 περί «ασφαλιστικής σύμβασης και τροποποιήσεων στη νομοθεσία για την ιδιωτική ασφάλιση», ως μεσίτης ασφαλίσεως ορίζεται το πρόσωπο, το οποίο έχει ως αποκλειστικό έργο, κατ' εντολή του ασφαλισμένου, χωρίς να δεσμεύεται ως προς την επιλογή της ασφαλιστικής ή αντασφαλιστικής επιχείρησης, έναντι προμηθείας που καταβάλλεται από τις ασφαλιστικές ή αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, να φέρει σε επαφή ασφαλιζομένους ή αντασφαλιζομένους και ασφαλιστές ή αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, να προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες προπαρασκευαστικές εργασίες για τη σύναψη ασφαλιστικών ή αντασφαλιστικών συμβάσεων, να λαμβάνει την αποδοχή από την ασφαλιστική ή αντασφαλιστική επιχείρηση και την έγκριση του ασφαλισμένου ή αντασφαλισμένου και να βοηθά κατά τη διαχείριση και την εκτέλεσή τους, σε περίπτωση επέλευσης του κινδύνου. Από την παραπάνω διάταξη συνάγεται ότι ο μεσίτης ασφαλίσεων, ο οποίος αποτελεί νεώτερο είδος ασφαλιστικού διαμεσοληθνή, ως ανεξάρτητου επαγγελματία (άρ. 1 ν. 1569/1985), δραστηριοποιείται από τον νόμο στην εξυπηρέτηση των συμφερόντων του πελάτη που

θέλει να ασφαλιστεί και, ειδικότερα, στον εντοπισμό των ασφαλιστικών αναγκών τούτου, την επιλογή της κατάλληλης ασφαλιστικής εταιρείας, την επίτευξη επαφής του πελάτη του με την εταιρία αυτή και τη διεκπεραίωση όλων των αναγκαίων προπαρασκευαστικών εργασιών για τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης. Έτσι, η δραστηριότητά του αναπτύσσεται κατόπιν εντολής του πελάτη που θέλει να ασφαλιστεί και συνεπώς ενεργεί ως εντολοδόχος αυτού (άρ. 15α παρ. 1 ν. 1569/1985 και 713 επ. ΑΚ), η δε ευθύνη του περιορίζεται έναντι του ασφαλισμένου στη σωστή τήρηση και εφαρμογή των εγγράφων εντολών του τελευταίου (άρ. 15ε ν. 1569/1985, όπως προστέθηκε με το αρ. 12 ν. 2170/1993), εφόσον η μεταξύ τους σύμβαση εντολής αποδεικνύεται εγγράφως. Στα πλαίσια της συμβάσεως εντολής και προς διαχείριση και εκτέλεση της ασφαλιστικής συμβάσεως δεν αποκλείεται να του ανατεθεί από τον πελάτη του η καταβολή για λογαριασμό του τελευταίου των οφειλομένων από αυτόν ασφαλιστών προς την ασφαλιστική επιχείρηση, έναντι της οποίας ο μεσίτης ασφαλίσεων απολαμβάνει νομικής και οικονομικής ανεξαρτησίας (άρ. 15α παρ. 7 ν. 1569/1985, όπως προτέθηκε η παράγραφος 7 με το άρ. 36 παρ. 20 ν. 2496/1997) και δεν έχει εκ του νόμου εξουσία να την εκπροσωπεί (βλ. ΑΠ 325/2001 ΕΕμΔ 2003, 624, ΕφΠειρ 446/2005 ΔΕΕ 2006, 403, ΕφΑθ 1033/2003 ΔΕΕ 2003, 647, Ζαχ. Σκουλούδη, σε ΕΕμΔ 1996, 264 επ., Ιω. Ρόκα, Ιδιωτική Ασφάλιση, 11η έκδ. σελ. 881-886). Ωστόσο, δεν αποκλείεται ο ασφαλιστής να τον διορίσει, σύμφωνα με τις διατάξεις των ΑΚ 211 επ., 713 επ., ως πληρεξούσιο ή εντολοδόχο, οπότε αυτός, με την τελευταία αυτή ιδιότητα, αντιπροσωπεύει τον ασφαλιστή στις σχέσεις του με τους ασφαλισμένους (βλ. ΑΠ 1160/1990 ΕΕμΔ 1992, 602, Βελέντζα, Δίκαιο Ιδιωτικής Ασφαλίσεως, έκδ. 2007, παρ. 36, σημ. 939, σελ. 345). Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρ. 16 παρ. 1 του άνω ν. 1569/1985, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του από το άρ. 36 παρ. 24 ν. 2496/1997, ο ασφαλιστικός σύμβουλος (ο οποίος με το προϊσχύον δίκαιο ονομαζόταν παραγωγός ασφαλίσεων), είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο μελετά την αγορά, παρουσιάζει και προτείνει λύσεις ασφαλιστικής κάλυψης των αναγκών των πελατών με ασφαλιστικές συμβάσεις για λογαριασμό

των ασφαλιστικών επιχειρήσεων ή ασφαλιστικών πρακτόρων ή μεσιτών ή συντονιστών ασφαλιστικών συμβούλων για την πρόσκτηση εργασιών. Η σχέση που συνδέει τον ασφαλιστικό σύμβουλο με τους άνω είναι σύμβαση έργου. Ο ασφαλιστικός σύμβουλος δεν έχει δικαίωμα υπογραφής ασφαλιστηρίων ούτε εκπροσώπησης ασφαλιστικής επιχείρησης ή ασφαλιστικού πράκτορα ή μεσίτη. Κάθε αντίθετη συμφωνία είναι άκυρη. Συνεπώς, κατά την ανωτέρω διάταξη, όπως αντικαταστάθηκε από το άρ. 36 παρ. 24 ν. 2496/1997, απαγορεύεται με ποινή ακυρότητας οποιαδήποτε συμφωνία εκπροσώπησης της ασφαλιστικής επιχείρησης ή του ασφαλιστικού πράκτορα ή μεσίτη (ΑΠ 650/2002 ΧρΔ 2002, 631, ΕΦΑθ 7391/2001 ΕΕμΔ 2001, 295, ΕφΚερκ 211/2000 ΕΤραΧρΔ 2002, 660). Ωστόσο, σύμφωνα με το προϊσχύον δίκαιο, προ δηλαδή της αντικατάστασής του άρ. 16 ν. 1569/1985

με το άνω άρ. 36 παρ. 24 ν. 2496/1997, και μεν ο παραγωγός ασφαλίσεων δεν είχε εκ μόνος της ιδιότητάς του αυτής εξουσία εκπροσώπησης των ανωτέρω προσώπων, δεν αποκλείονταν όμως συμφωνία μεταξύ τους περί διορισμού του ασφαλιστικού συμβούλου ως αντιπροσώπου ή εντολοδόχου τούτων, κατ' άρ. 211 επ. και 713 επ. ΑΚ (βλ. ΑΠ 3/2004 ΕΕμΔ 2004, 334, ΑΠ 1160/1990 ΕΕμΔ 1992, 602, ΑΠ 746/1990 ΕΕμΔ 1992, 102). Εξάλλου, κατά την παράγραφο 4 εδ. α' του άρ. 16 ν. 1569/1985, όπως αντικαταστάθηκε με το άρ. 13 παρ. 1 ν. 2170/1993, η ασφαλιστική επιχείρηση μπορεί να αναθέσει στον ασφαλιστικό σύμβουλο την είσπραξη ασφαλιστών. Κατά δε το άρ. 8 παρ. 1 και 2 π.δ. 298/1986, που εκδόθηκε σε εκτέλεση του ν. 1569/1985, σε περίπτωση είσπραξης ασφαλιστών ο παραγωγός ασφαλίσεως υποχρεούται να τα καταθέσει στην ασφαλιστική επιχείρηση ή

σε Τράπεζα στο όνομα της επιχείρησης, το βραδύτερο στο τέλος κάθε εβδομάδας, μετά την παρακράτηση της συμφωνηθείσας προμήθειας και των νομίμως αναγνωριζόμενων εξόδων (παρ. 1). Τα ασφάλιστρα που εισπράττει ο παραγωγός ασφαλίσεων θεωρούνται παρακαταθήκη και ο παραγωγός θεματοφύλακας (παρ. 2). ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ορθά στην απόφαση γίνεται διάκριση μεταξύ ασφαλειομεσίτη και ασφαλιστικού συμβούλου. Είναι επιτρεπτό ο ασφαλειομεσίτης να ενεργεί ως αντιπρόσωπος (εκούσιος, ΑΚ 211 επ.) του ασφαλιστή. Αντίθετα, αυτό δεν είναι επιτρεπτό για τον ασφαλιστικό σύμβουλο. Μάλιστα, ρητά προβλέπεται ακυρότητα συμφωνίας ασφαλιστή - ασφαλιστικού συμβούλου, με την οποία αυτός ορίζεται αντιπρόσωπος του ασφαλιστή.

Σε περίπτωση που ο ασφαλιστικός σύμβουλος εμφανίζεται ως αντιπρόσωπος του ασφαλιστή, ενεργεί ως ψευδοαντιπρόσωπος.

Ασφάλιση ζημιών και υποχρεώσεις ασφαλισμένων

Ασφάλιση κατά ζημιών. Επέλευση κινδύνου. Υποχρεώσεις λήπτη. Συνέπειες παραβάσεως.

Κατά το άρ. 7 παρ. 1 ν. 2496/1997 «Ασφαλιστική σύμβαση, τροποποιήσεις της νομοθεσίας για την ιδιωτική ασφάλιση και άλλες διατάξεις», ο λήπτης της ασφάλισης υποχρεούται εντός οκτώ *8) ημερών από τότε που έλαβε γνώση της επέλευσης της ασφαλιστικής περίπτωσης να ειδοποιήσει τον ασφαλιστή. Ο λήπτης της ασφάλισης υποχρεούται να δίνει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, στοιχεία και έγγραφα που σχετίζονται με τις περιστάσεις και τις συνέπειες της επέλευσης του κινδύνου, που του ζητάει ο ασφαλιστής. Κατά την παρ. 2 του ίδιου άρθρου, η υπαίτια παράβαση από τον λήπτη της ασφάλισης των υποχρεώσεων της παρ. 1 (ως άνω) παρέχει το δικαίωμα στον ασφαλιστή να ζητήσει την αποκατάσταση της ζημίας του. Από τα Ανωτέρω συνάγεται, ότι, αν ο λήπτης της ασφάλισης δεν τηρήσει τις υποχρεώσεις της παρ. 1 του άρ. 7 ν. 2496/1997, ο ασφαλιστής δικαιούται αποζημίωση αλλά δεν συντρέχει περίπτωση απαλλογής του από την υποχρέωσή του για ασφάλισμα. Τέτοια περίπτωση απαλλογής του ασφαλιστή στην ασφάλιση ζημιών συντρέχει μόνο αν η επέλευση της ασφαλιστικής περίπτωσης οφείλεται σε δόλο ή βα-

Εφθεςσαλονίκης 2524/2008

Πρόεδρος: Α. Σαμαρτζής, Εισηγητής: Μ. Γκίκα, εφέτης, Δικηγόροι: Θ. Χρυσικός, Γ. Λούβρος

ριά αμέλεια (παρ. 5 ανωτέρω άρθρου) ή αν ο λήπτης της ασφάλισης ή ο ασφαλισμένος ενεργούν για κάλυψη επαγγελματικών κινδύνων και έχει συμφωνηθεί απαλλογή του ασφαλιστή με την ασφαλιστική σύμβαση (παρ. 6 ανωτέρω άρθρου).

Με τον πέμπτο λόγο της έφεσής της η εναγόμενη ισχυρίζεται ότι έπρεπε να απορριφθεί η αγωγή, γιατί συντρέχει λόγος απαλλογής της από την υποχρέωση κατα-

βολής ασφαλίματος, επειδή η ενάγουσα δεν τηρήσε τις υποχρεώσεις της που πηγάζουν από την παρ. 1 του ανωτέρω άρθρου. Ο λόγος αυτός της ύφεσης πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, γιατί, όπως προεκτέθηκε, η μη τήρηση των άνω υποχρεώσεων δεν απαλλάσσει τον ασφαλιστή από την υποχρέωσή του για καταβολή του ασφαλίματος, αλλά του παρέχει το δικαίωμα να ζητήσει αποκατάσταση της ζημίας που τυχόν υπέστη από την παράλειψη των υποχρεώσεων αυτών. Επομένως, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο που έκρινε τον σχετικό ισχυρισμό της εναγομένης μη νομικό και τον απέρριψε, δεν έσφαλε.

Πηγή: Επιθεώρηση Δικαίου Ιδιωτικής Ασφαλίσεως (τ. 2)

Έτοιμη να ασφαλίσει τους κινδύνους των μεταφορών και όληων των **logistics**

Συνέντευξη στην
Έλενα Ερμείδου

Όλες οι υποδομές που γίνονται τα τελευταία χρόνια δείχνουν ότι η Ελλάδα εξελίσσεται στον μεγαλύτερο διαμεταφορικό κόμβο της νοτιοανατολικής Ευρώπης. Κάτω από αυτό το σκεπτικό συνεχώς θα δημιουργούνται και νέες επιχειρήσεις logistics στη χώρα μας, που θα έχουν την ανάγκη της ασφάλισής τους.

Για τις ευοίωνες προοπτικές της ασφάλισης μεταφορών, ειδικά μετά την απελευθέρωση οδικών μεταφορών στη χώρα μας, αλλά και τις δυνατότητες ασφάλισης όληου του κλάδου της εφοδιαστικής αλυσίδας - logistics μιλά σε συνέντευξή του στο «Ασφαλιστικό ΝΑΙ» ο διευθυντής Πωλήσεων Δικτύου της NP INSURANCE. Μιας από τις πλέον υγιείς και αξιόπιστες ελληνικές ασφαλιστικές εταιρείες. Ο κ. Γιώργος Στάθης στη συνέντευξή του, τονίζοντας μεταξύ των άλλων τη φιλοσοφία που διέπει την NP INSURANCE, επισημαίνει τα προβλήματα στην ασφάλιση διαμεταφορέων και κάνει αναφορά στα εναλλακτικά προϊόντα ασφάλισής τους. Απόλυτα ενήμερος για τις εξελίξεις και προοπτικές ανάπτυξης του κλάδου των logistics, δηλώνει έτοιμος να ασφαλίσει την κάθε πλευρά του και να καλύψει τις εξειδικευμένες ανάγκες των πελατών του.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των εμπορευματικών μεταφορών στην Ελλάδα γίνονται οδικώς. Οι οδικές μεταφορές, σύμφωνα με σχέδιο νόμου του υπ. Μεταφορών και Υποδομών, απελευθερώθηκαν. Τι σημαίνει αυτό για εσάς; Πόσο σημαντική είναι η απελευθέρωση αυτή για τον κλάδο ασφάλισης με-

ταφορών;

Η απελευθέρωση των οδικών εμπορευματικών μεταφορών, σύμφωνα με το Ν. 3887/2010 του υπ. Μεταφορών και Υποδομών, ανοίγει μια μεγάλη αγορά στον Ασφαλιστικό Κλάδο με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Η NP INSURANCE έχει σημαντική παρουσία στον κλάδο ασφάλισης μεταφορών και μας δίνεται η δυνατότητα για διεύρυνση της συμμετοχής μας.

Η υψηλή τεχνογνωσία και εμπειρία στον κλάδο Μεταφορών που διαθέτει η εταιρεία μας δίνει τη δυνατότητα να μπορούμε να εξασφαλίζουμε την ασφάλεια σε κάθε στάδιο μιας μεταφοράς εμπορευμάτων, από τον προμηθευτή μέχρι και τον τελικό παραλήπτη.

Έχει καταγραφεί αύξηση στην παραγωγή των ασφαλιστρών στον κλάδο μεταφορών μετά την ψήφιση του νέου νόμου και ποιες είναι οι συνέπειες για κάποιον μεταφορέα που δεν ασφαλιζεται;

Επειδή ο νόμος είναι πολύ πρόσφατος, δεν έχει αποτυπωθεί ακόμη αύξηση ασφαλιστρών στον κλάδο μεταφορών. Σύμφωνα με τον νέο νόμο, εάν η μεταφορική επιχείρηση δεν έχει ασφαλιστική κάλυψη, τότε υποχρεούται να έχει πραγματική δυνατότητα κάλυ-

ψης της ζημιάς μέσα από την καθαρή της περιουσία.

Θέτετε περιορισμούς στις ασφαλίσσεις μεταφοράς εμπορευμάτων και ποιες είναι αυτές;

Φιλοσοφία της NP INSURANCE δεν είναι να θέτει περιορισμούς, αλλά να προσφέρει το καλύτερο δυνατό service στους πελάτες και τους συνεργάτες της, παρέχοντάς τους προσωποποιημένα και ανταγωνιστικά προϊόντα, που θα καλύπτουν στο έπακρον όλες τις πραγματικές τους ανάγκες, είτε αυτό αφορά τον αποστολέα (προμηθευτή / παραλήπτη) με συμβόλαιο μεταφοράς, είτε τον διαμεταφορέα με συμβόλαιο ευθύνης διαμεταφορέα, είτε -τέλος- τον μεταφορέα με συμβόλαιο ευθύνης μεταφορέα, εξασφαλίζοντας όλο το φάσμα της διακίνησης αγαθών.

Από διαμεταφορείς αναφέρεται ότι συναντούν προβλήματα στην αγορά ασφάλισής τους. Τι προβλήματα είναι αυτά και τι έχετε εσείς να προτείνετε, ώστε να εξασφαλιστεί ο διαμεταφορέας;

Είναι, πράγματι, αλήθεια ότι λίγες ασφαλιστικές εταιρείες στη χώρα μας ασφαλίζουν την ευθύνη του διαμεταφορέα. Ο κύριος λόγος που συμβαίνει αυτό είναι ότι η Ελλάδα δεν έχει μπει στη συνθήκη CMR για τις εθνικές μεταφορές, δηλαδή η ευθύνη του διαμεταφορέα να μην περιορίζεται αλλά να βαρύνει εξολοκλήρου τον ίδιο. Αποτέλεσμα της κατάστασης που επικρατεί μέχρι και σήμερα είναι ο υψηλός δείκτης ζημιών σε σχέση με τον όγκο των ασφαλιστρών.

Η NP INSURANCE διαθέτει ισχυρή θέση στην ελληνική αγορά ασφάλισης μεταφορών, έχοντας ως κύρια όπλα της την άριστη τεχνογνωσία και εμπειρία των στελεχών της, καθώς και τη στήριξη των καλύτερων αντασφαλιστικών εταιρειών μέσα από μια σχέση αμοιβαίας εμπιστοσύνης που έχει δημιουργηθεί σε όλα αυτά τα χρόνια συνεργασίας. Η εταιρεία έχει τη δυνατότητα να προσφέρει εναλλακτικές μορφές ασφάλισης (tailor made products) σύμφωνα με τις ανάγκες του

εκάστοτε διαμεταφορέα, εξασφαλίζοντας πλήρως και τους πιο απαιτητικούς πελάτες.

Πώς γίνεται η ασφάλιση στα διακινούμενα φορτία;

Η σωστή ασφάλιση στα διακινούμενα φορτία περιλαμβάνει τρία στάδια ασφάλισης για το ίδιο διακινούμενο φορτίο:

1) Με συμβόλαιο μεταφοράς έναντι οποιουδήποτε κινδύνου από τον έχοντα το έννομο συμφέρον (αποστολέα / παραλήπτη / τράπεζα / εγγυητή).

2) Με συμβόλαιο ευθύνης του εντολοδόχου μεταφοράς (διαμεταφορέα).

3) Με συμβόλαιο ευθύνης του τελικού μεταφορέα (ΦΔΧ, πλοίο, αεροπλάνο, σιδηρόδρομο).

Υπάρχει διαφορετική ασφάλιση ανά γεωγραφικό προορισμό;

Ο γεωγραφικός προορισμός σίγουρα είναι μία παράμετρος, όμως κυρίαρχο ρόλο στην αξιολόγηση του κινδύνου παίζει το μέσο μεταφοράς, το είδος του εμπορεύματος, η αξία και η συσκευασία.

Τι αφορά η κάλυψη αστικής ευθύνης μεταφορέων;

Αφορά τη βλάβη ή απώλεια των μεταφερομένων πραγμάτων κατά τη διάρκεια της μεταφοράς μέχρι την παράδοση στον τελικό προορισμό.

Logistics: Στην Ελλάδα ο κλάδος Εφοδιαστικής Αλυσίδας εκπροσωπεί το 12% με 14% περίπου του ΑΕΠ. Ποιο είναι για φέτος το ποσοστό των ασφαλιστρών που κατέβαλαν οι εταιρείες εμπορευματικών μεταφορών για να ασφαλίσουν τις επιχειρήσεις τους;

Έως αυτήν τη στιγμή δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

Με αφορμή το 14ο Συνέδριο Logistics που έγινε στις 19 και 20 Νοεμβρίου, τι θα είχατε να πείτε στους Έλληνες logistics σε ό,τι αφορά την ασφάλισή τους;

Ο χώρος των logistics έχει αρκετές εξειδικευμένες μορφές ασφάλισης, τόσο για το χώρο της αποθήκευσης εμπορευμάτων τρίτων

όσο και της διανομής / διακίνησης αυτών. Η NP INSURANCE είναι στη διάθεση των Ελλήνων logistics, για να αφουγκραστεί τις ανάγκες τους και να σχεδιάσουν μαζί τον τρόπο ασφάλισης, προκειμένου να τους προσφέρει μια πλήρη ασφαλιστική πρόταση, ικανοποιώντας τις αυξανόμενες απαιτήσεις των καιρών και προσφέροντας ομνήρη προστασίας για απρόβλεπτους και τυχαίους κινδύνους.

Ποιες οι προοπτικές ανάπτυξης στις ασφαλίσσεις logistics;

Οι προοπτικές ανάπτυξης στις ασφαλίσσεις logistics είναι μεγάλες. Όλες οι υποδομές που γίνονται τα τελευταία χρόνια δείχνουν ότι η Ελλάδα εξελίσσεται στον μεγαλύτερο διαμεταφορικό κόμβο της νοτιοανατολικής Ευρώπης. Κάτω από αυτό το σκεπτικό συνεχώς θα δημιουργούνται και νέες επιχειρήσεις logistics στη χώρα μας, που θα έχουν την ανάγκη της ασφάλισής τους.

Ποιοι οι στόχοι της εταιρείας σας για τα επόμενα τρία χρόνια;

Αξίζει να αναφέρουμε ότι, πέραν της εξειδίκευσης στο χώρο των μεταφορών, η NP INSURANCE έχει πλήρη σειρά προϊόντων ασφάλισης σε όλους τους κλάδους πηλη του κλάδου Ζωής. Η εταιρεία δραστηριοποιείται σε όλους τους κλάδους Γενικών Ασφαλειών, συμπεριλαμβανομένων των κλάδων Πυρός, Αστικής Ευθύνης Οχημάτων, Μεταφορών, Ατυχημάτων, Πλοίων, Αστικής Ευθύνης σκαφών, Νομικής Προστασίας, Βοηθείας, Γενικής Αστικής Ευθύνης, Λοιπών Ζημιών, Ασθενειών και διαφόρων χρηματικών απωλειών.

Από την πρώτη μέρα των εργασιών της, η εταιρεία έχει θέσει σαφείς προσανατολισμούς και ξεκάθαρους στόχους, που δίνουν απάντηση και νόημα στον κοινό αγώνα όληων των ανθρώπων που την υπηρετούν. Το κοινό όραμα, που μοιράζονται όλοι όσοι εργάζονται στην NP INSURANCE, είναι η δημιουργία μιας πραγματικά υποδειγματικής και οικονομικά υγιούς εταιρείας, κοντά στην οποία οι πελάτες, οι εργαζόμενοι και οι μέτοχοι θα νιώθουν ασφαλείς και δικαιωμένοι.

Η συναίνεση του ασθενούς

Γεωργία Α. Ζάβρα
Νομική σύμβουλος «ΥΓΕΙΑ»*

Η «ενημερωμένη συναίνεση του ασθενούς», αυτό που οι Αγγλοσάξονες δεκαετίες τώρα ονομάζουν «informed consent», αποτελεί ζήτημα και προβληματική που συχνότερα εγείρεται, σε ποικίλες μάλιστα εκφάνσεις, στο πλαίσιο λειτουργίας ενός φορέα παροχής υπηρεσιών υγείας. Απασχολεί δε, πέρα από το φορέα, με τους διοικητές και τα όργανά του για τις οικονομικοπολιτικές και νομικές του διαστάσεις, κυρίως και καταρχήν τους «διακόνους» της υγείας προερχόντων των ιατρών, γιατί είναι θεμέλιο πάσης ιατρικής πράξης και θεραπείας.

Η διαπίστευση του «ΥΓΕΙΑ» από την JCI και η σύστοιχη με αυτή διαδικασία υιοθέτησης των προδιαγραφών του Προτύπου που προηγήθηκε ήγειρε ερωτήματα και προβληματισμούς επίκαιρους όσο ποτέ, ως προς το είδος, τον τρόπο κτήσης της συγκατάθεσης του ασθενούς, αλλά και το σκοπό αυτής. Η συγκριτική επισκόπηση των κατευθυντηρίων συστάσεων του Προτύ-

που JCI, με την ακολουθούμενη μέχρι σήμερα πρακτική στο ζήτημα αυτό και με το ισχύον στην Ελλάδα θεσμικό πλαίσιο, σύντομα οδήγησε στη διαπίστωση ότι ο όρος «informed consent» δεν αποδίδει έννοιες άγνωστες στην ευρωπαϊκή και στην ελληνική έννομη τάξη. Αντίθετα, η ενδελεχής μελέτη των ορισμών της JCI έδειξε ότι η πλειονότητα των πρακτικών που το Πρότυπο υποδεικνύει τελεί σε πλήρη αντιστοιχία με όσα αποτυπώνονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τη Βιοϊατρική (Οβιέδο, 1997), όσα ορίζονται στο Ν. 2071/1992 και, τέλος, όσα επανέλαβε

ή ρύθμισε, διά κωδικοποιήσεως, ο νέος Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας (Ν. 3418/2005), σύμφωνα με τα οποία η συναίνεση του ασθενούς συνιστά απαραίτητη προϋπόθεση της νόμιμης διεξαγωγής μιας ιατρικής πράξης, αλλά και της εν γένει παροχής υπηρεσιών υγείας.

Η προσέγγι-

ση, λοιπόν, μέσω της ελληνικής νομοθεσίας του ζητήματος της συναίνεσης του ασθενούς μάς οδηγεί ασφαλώς στο θεμελιώδες συμπέρασμα ότι η προηγούμενη λήψη της συγκατάθεσής του αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη διενέργεια οποιασδήποτε ιατρικής πράξης, η οποία γίνεται κατά την άσκηση του ιατρικού λειτουργήματος και την παροχή υπηρεσιών πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας ή τριτοβάθμιας φροντίδας στον δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα και ανεξάρτητα από τον τρόπο ή τη μορφή άσκησης του ιατρικού επαγγέλματος.

Ήδη και μετά τη θέση σε ισχύ του Νόμου 3418/2005, η προϋπόθεση της συναίνεσης του ασθενούς (άρθρα 11 και 12 του Νόμου) δεν συνιστά πλέον μόνο δικαίωμα του ασθενούς –ως όριζε ο Νόμος 2071/1992–, αλλά είναι και ουσιαστική υποχρέωση του ιατρού έναντι του ασθενούς, πριν από την επιχείρηση οποιασδήποτε ιατρικής πράξης. Περαιτέρω, η διάταξη του άρθρου 12§1 του Ν. 3418/2005 εισάγει ρητώς απαγορευτικό κανόνα ορίζοντας, κατά λέξη, ότι «ο ιατρός δεν επιτρέπεται να προβεί στην εκτέλεση οποιασδήποτε ιατρικής πράξης

χωρίς την προηγούμενη συναίνεση του ασθενούς», διάταξη από την οποία αβίαστα συνάγεται ότι η ενημέρωση και στη συνέχεια η λήψη της συναίνεσης του ασθενούς ανάγονται σε απαραίτητους όρους της νομιμότητας της ιατρικής πράξης, η παράβαση των οποίων καθιστά παράνομη τη διενέργειά της.

Πάντα τα ανωτέρω εμφορούνται από το γενικότερο πνεύμα του νομοθέτη, ο οποίος, όπως διαπιστώνεται, με σειρά γενικών, αλλά και ειδικών διατάξεων, αντιλαμβάνεται τη σχέση ιατρού και ασθενούς ως σχέση εμπιστοσύνης και σεβασμού, κατά τη λει-

τουργία της οποίας ο ιατρός οφείλει να πράττει αφενός με προτεραιότητα την προστασία της υγείας του ασθενούς και αφετέρου με σεβασμό και κατανόηση στις απόψεις, την ιδιωτικότητα και την αξιοπρέπεια αυτού. Επιπλέον, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 11§1 εδ. β' του Νόμου 3418/2005, ο ιατρός «οφείλει να ενημερώ-

νει πλήρως και κατανοητά τον ασθενή για την πραγματική κατάσταση της υγείας του, το περιεχόμενο και τα αποτελέσματα της προτεινόμενης ιατρικής πράξης, τις συνέπειες και τους ενδεχόμενους κινδύνους ή επιπλοκές από την εκτέλεσή της, τις εναλλακτικές προτάσεις, καθώς και για τον πιθανό χρόνο αποκατάστασης, έτσι ώστε ο ασθενής να μπορεί να σχηματίζει πλήρη εικόνα των ιατρικών, κοινωνικών και οικονομικών παραγόντων και συνεπειών της κατάστασής του και να προχωρεί ανάλογα στη λήψη αποφάσεων». Οι προϋποθέσεις δε της εγκυρότητας της συναίνεσης του ασθενούς, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 12 του Νόμου 3418/2005, είναι οι εξής:

1. Η συναίνεση πρέπει να παρέχεται έπειτα από πλήρη, σαφή και κατανοητή ενημέρωση.
2. Ο ασθενής πρέπει να έχει ικανότητα για συναίνεση [ήτοι, δικαιοπρακτική ικανότητα (συμπληρωμένο το 18ο έτος της ηλικίας του) και συνείδηση των πράξεών του, καθώς και να μη βρίσκεται σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή, που να περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής του].

3. Η συναίνεση πρέπει να μην είναι αποτέλεσμα πλάνης, απάτης ή απειλής και να μην έρχεται σε σύγκρουση με τα χρηστά ήθη.

4. Η συναίνεση πρέπει να καλύπτει πλήρως την ιατρική πράξη και κατά το συγκεκριμένο περιεχόμενό της και κατά το χρόνο εκτέλεσής της.

Ο κανόνας της λήψης της προηγούμενης συναίνεσης πριν από τη διενέργεια οποιασδήποτε ιατρικής πράξης κάμπτεται μόνο στις περιοριστικά κατά το νόμο οριζόμενες περιπτώσεις, ήτοι:

• Στις επείγουσες περιπτώσεις, κατά τις οποίες δεν μπορεί να ληφθεί κατάλληλη συναίνεση (προηγούμενη ενημέρωση και λήψη ρητώς της συναίνεσης) και συντρέχει άμεση, απόλυτη και κατεπείγουσα ανάγκη παροχής ιατρικής φροντίδας (π.χ. βαρύς τραυματισμός ύστερα από τροχαίο, όπου ο ασθενής δεν διατηρεί τις αισθήσεις του ή έχει μειωμένη συνείδηση, κίνδυνος ζωής του ασθενούς).

• Στην περίπτωση απόπειρας αυτοκτονίας, όπου ο ιατρός οφείλει να

ενεργήσει προς το σκοπό της διάσωσης της ζωής του ασθενούς και αντίθετα με την εκπεφρασμένη βούληση του ατόμου, έχοντας ως γνώμονα την προστασία του έννομου αγαθού της ζωής, δοθέντος ότι δεν προστατεύεται από την ελληνική έννομη τάξη το δικαίωμα στο θάνατο και η αυτοκτονία αποτελεί αποδοκιμαστέα για την έννομη πράξη (εξ αντιδιαστολής από τα άρθρα ΠΚ 300 - Ανθρωποκτονία με συναίνεση & ΠΚ 301- Συμμετοχή σε αυτοκτονία).

• Σε περιπτώσεις που οι γονείς ανήλικου ασθενούς ή οι συγγενείς ασθενούς που δεν μπορεί για οποιοδήποτε λόγο να συνααινέσει, ή άλλοι τρίτοι που έχουν την εξουσία συναίνεσης για τον ασθενή αρνούνται να δώσουν την απαραίτητη συναίνεση και υπάρχει ανάγκη άμεσης παρέμβασης, προκειμένου να αποτραπεί ο κίνδυνος για τη ζωή ή την υγεία του ασθενούς.

Στις ως άνω περιπτώσεις και μόνο δεν απαιτείται η λήψη της προηγούμενης ενημερωμένης συναίνεσης του ασθενούς και ως εκ τούτου η μη ύπαρξη αυτής δεν καθιστά παράνομη τη γενομένη ιατρική πράξη.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι η έννομη τάξη αναγνωρίζει επίσης στον ασθενή το δικαίωμά του να μην ενημερωθεί για την πραγματική κατάσταση της υγείας του και για το περιεχόμενο και τα αποτελέσματα της προτεινόμενης από τον ιατρό θεραπείας, ορίζοντας, κατά λέξη, στο άρθρο 11§2 εδ. α' του Ν. 3418/2005 ότι «ο ιατρός σέβεται την επιθυμία των ατόμων να μην ενημερωθούν», ενώ περαιτέρω στο εδ. β' της προηγούμενης διάταξης δίνει τη δυνατότητα στον ασθενή να ζητήσει από τον ιατρό του να ενημερώσει αν' αυτού άλλο ή άλλα πρόσωπα που αυτός θα του αποδείξει.

Συνοψίζοντας πάντα τα ανωτέρω εκτιθέμενα, υπό το πρίσμα μάλιστα όσων τα εγχειρίδια της JCI αναγορεύουν ως σημαντικά κριτήρια για την εγκυρότητα της συναίνεσης, παρατηρούμε συμπερασματικά τα εξής:

1. Ο ιατρός πριν από τη διενέργεια οποιαδήποτε ιατρικής πράξης έχει υποχρέωση πλήρους, σαφούς και κατανοητής ενημέρωσης –άρα και ο ασθενής έχει δικαίωμα να απαιτήσει τέτοιου είδους ενημέρωση–, η ενημέρωση αυτή, δε, πρέπει να είναι τέτοιου είδους, ώστε να κατατείνει στον σχηματισμό πλήρους εικόνας των ιατρικών κοινωνικών και οικονομικών παραγόντων και συνεπειών της κατάστασης του ασθενούς, ο οποίος στη συνέχεια, με βάση αυτή, να δύναται να προσχωρεί αναλόγως στη λήψη αποφάσεων αναφορικά με την υγεία του.

2. Η διενέργεια οποιασδήποτε ιατρικής πράξης χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση του ασθενούς είναι δεοντολογικά ανεπίτρεπτη, ακόμα κι αν έχει ληφθεί η έγγραφη συναίνεση αυτού, προσκρούει δε στον απαγορευτικό κανόνα του άρθρου 12§1 του Ν. 3418/2005 και γεννά ευθύνη του ιατρού, τουλάχιστον για αποκατάσταση της ηθικής βλάβης του ασθενούς, λόγω προσβολής της προσωπικότητάς του (άρθρο

12§1 του Ν. 3418/2005 σε συνδυασμό με ΑΚ 57, 59 & 933).

3. Η προηγούμενη ενημέρωση του ασθενούς δεν είναι απαραίτητη μόνο στις περιπτώσεις εκείνες που περιοριστικά ορίζονται στο νόμο 3418/2005:

i Άρθρο 11§2 - Περίπτωση ασθενών που επιλέγουν να μην ενημερωθούν.

ii Άρθρο 11§4 - Περίπτωση προσώπων που δεν έχουν την ικανότητα να συνααινέσουν, όπου ο νόμος αρκείται σε περιορισμένη ενημέρωση, κατά το βαθμό όπου αυτό είναι εφικτό, ενώ θεσπίζει εντεύθεν υποχρέωση για ενημέρωση τρίτων προσώπων: α) των ασκούντων τη γονική μέριμνα σε περίπτωση ανήλικου τέκνου, β) του δικαστικού συμπαραστάτη σε περίπτωση όπου ο ασθενής στερείται δικαιολογημένης ικανότητας, γ) των οικείων σε κάθε άλλη περίπτωση.

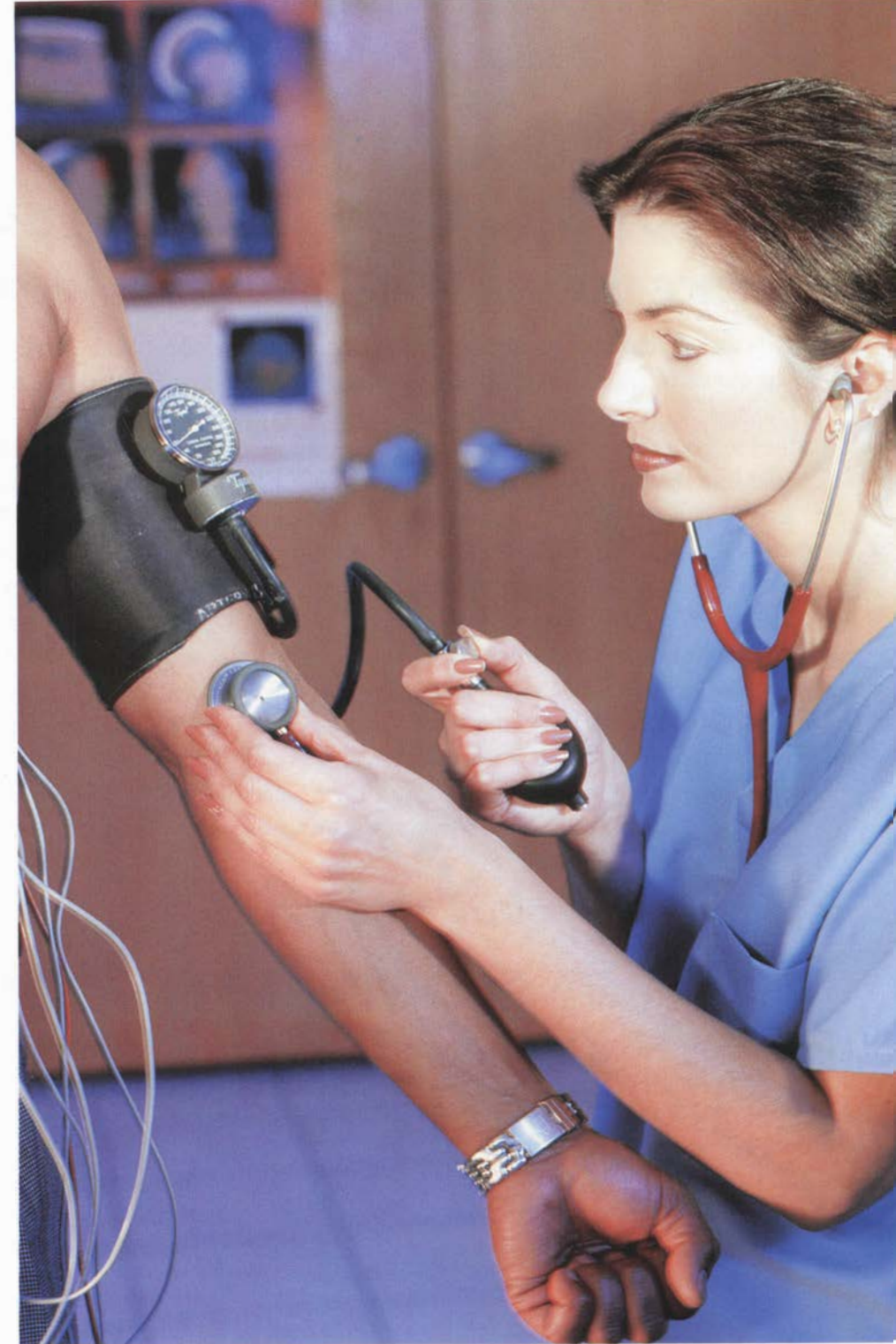
4. Η ενημέρωση που γίνεται από τον ιατρό πρέπει να είναι πλήρης, σαφής και ειδικά εμπεριστατωμένη, καλύπτουσα πλήρως την ιατρική πράξη. Ο ιατρός, κατά την επιβεβλημένη πλήρη από το νόμο ενημέρωση, πρέπει να αναφέρεται στην προτεινόμενη διαδικασία, στον τρόπο, στο χρόνο, στον τόπο διενέργειάς της, καθώς επίσης και να αιτιολογεί τη σκοπιμότητά της και τα οφέλη από αυτήν στην υγεία του ασθενούς, αλλά και να εκθέτει με ακρίβεια και σαφήνεια στον ασθενή όλους τους πιθανούς κινδύνους και τις τυχόν επιπλοκές από την επιχείρησή της έως και τον τρόπο αντιμετώπισης αυτών.

5. Η συναίνεση, λοιπόν, που δίνεται προσηκόντως και εκουσίως (ήτοι δεν είναι αποτέλεσμα πλάνης, απάτης, απειλής του ασθενούς και δεν αντίκειται στα χρηστά ήθη), ως αποτέλεσμα της ενδεειγμένης κατά τα άνω πλήρους, σαφούς και κατανοητής ενημέρωσης –και μόνο αυτή– άγει στην ορθή και νόμιμη άσκηση της ιατρικής πράξης.

6. Η διενέργεια της ενημέρωσης όσο και η λήψη της συναίνεσης αποτελούν μέλημα και ευθύνη του ιατρού που επιχειρεί τη συγκεκριμένη κάθε φορά ιατρική πράξη. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι ο νόμος δε θεσπίζει απευθείας υποχρέωση των νοσηλευτικών ιδρυμάτων (δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα) να προβαίνουν στην ενημέρωση και στη λήψη της συναίνεσης του ασθενούς· παρ' ολ' αυτά, εν όψει και του ότι η σχέση προστήσεως, που συχνά κρίνεται από τα δικαστήρια ότι συνδέει τον ιατρό που παρέχει τις υπηρεσίες του εντός του νοσηλευτικού ιδρύματος, καθιστά –αν όχι επιβεβλημένο– σε κάθε περίπτωση δικαιολογημένο το συμφέρον των νοσοκομείων και των ιδιωτικών κλινικών για την ορθή και κατά νόμο λήψη της συναίνεσης του ασθενούς, μετά τη δέουσα ενημέρωσή του.

7. Ο νόμος δεν προβλέπει ρητά τον τύπο της συναίνεσης και άρα τεκμαίρεται ότι αυτή δεν απαιτείται να είναι έγγραφη, όμως έχει καθιερωθεί στην πράξη –και ορθώς– η λήψη αυτής και εγγράφως, με ευθύνη του θεράποντος ιατρού, για λόγους που ανάγονται στην ευχερέστερη απόδειξη σε περιπτώσεις όπου γεννάται αμφισβήτηση, αλλά και σε δικαστικούς αγώνες αναφορικά με ιατρικά σφάλματα (mal practice).

8. Η λήψη της προηγούμενης ενημερωμένης συναίνεσης του ασθενούς ανά τον κόσμο συνιστά όρο της νόμιμης διενέργειας της ιατρικής πράξης, προϋπόθεση χωρίς την πλήρωση της οποίας αυτή λαμβάνει χώρα παρανόμως, ενώ σε καμία περίπτωση η συναί-

όπου γεννάται αμφισβήτηση, αλλά και σε δικαστικούς αγώνες αναφορικά με ιατρικά σφάλματα (mal practice).

8. Η λήψη της προηγούμενης ενημερωμένης συναίνεσης του ασθενούς ανά τον κόσμο συνιστά όρο της νόμιμης διενέργειας της ιατρικής πράξης, προϋπόθεση χωρίς την πλήρωση της οποίας αυτή λαμβάνει χώρα παρανόμως, ενώ σε καμία περίπτωση η συναί-

νεση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αίρει τον άδικο χαρακτήρα της πράξης των ιατρών, σε περιπτώσεις ιατρικών σφαλμάτων επί ιατρικών πράξεων, ιδία εάν κριθεί ότι αυτές δεν διενεργήθηκαν lege artis, σύμφωνα με τους κανόνες της ιατρικής επιστήμης και της κτηθείσας πείρας.

*Πηγή: Ιατρικά Ανάλεκτα «ΥΓΕΙΑ» / Τόμος Γ' Τεύχος 6 / Έτος 2010

Πρόγραμμα ασφάλισης προσωπικών αντικειμένων «Safe Wallet»

Τη δυνατότητα ασφαλιστικής κάλυψης για περιπτώσεις απώλειας, κλοπής, ακόμα και χρήσης προσωπικών αντικειμένων, όπως πορτοφόλι, κλειδιά, πιστωτικές κάρτες, δίνει το πρόγραμμα ασφάλισης προσωπικών αντικειμένων «Safe Wallet» που σχεδίασαν η Citibank και η Chartis και αναλαμβάνει τόσο την κάλυψη του συνόλου των εξόδων που χρειάζονται για την αντικατάσταση των προσωπικών αντικειμένων όσο και την αποζημίωση για τυχόν χρηματικές απώλειες, με ιδιαίτερα προσιτό ασφάλιστρο της τάξης των 30 ευρώ ετησίως.

Αναλυτικά, το πρόγραμμα «Safe Wallet» περιλαμβάνει αποζημίωση ασφαλισμένου σε περίπτωση που οποιαδήποτε κάρτα ανάληψης ή πιστωτική κάρτα της Citibank, η οποία έχει χαθεί ή κλαπεί, χρησιμοποιηθεί παράνομα για αγορές πριν αυτή απενεργοποιηθεί.

Ο ασφαλισμένος λαμβάνει αποζημίωση έως και €4.000, ανάλογα με την κάρτα που διαθέτει, ισχύει δε για όλες τις κάρτες Citibank και

Diners Club. Σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος πέσει θύμα παράνομης αφαίρεσης χρημάτων με χρήση βίας ή εξαναγκαστικής ανάληψης χρημάτων σε ATM, λαμβάνει αποζημίωση έως €500. Σε περίπτωση απώλειας ή κλοπής προσωπικών εγγράφων, υπό την προϋπόθεση της ταυτόχρονης απώλειας ή κλοπής μιας τουλάχιστον κάρτας Citibank, καταβάλλεται αποζημίωση €200 στον ασφαλισμένο για τις δαπάνες αντικατάστασης των εγγράφων του.

Η απώλεια ή κλοπή κλειδιών καλύπτεται με συνοδική αποζημίωση €200 για τις δαπάνες αντικατάστασης κλειδιών και κλειδαριών, υπό την προϋπόθεση ότι έχει πραγματοποιηθεί ταυτόχρονη απώλεια ή κλοπή μιας κάρτας Citibank. Σε περίπτωση απώλειας ή κλοπής κινητού τηλεφώνου, ο ασφαλισμένος αποζημιώνεται για όλες τις τηλεπικοινωνιακές δαπάνες των συνδιαλέξεων που έλαβαν χώρα πριν από την αίτηση απενεργοποίησης της κάρτας SIM και εντός 48 ωρών από την κλοπή, μέχρι το ποσό των €200.

Ελληνική Χειρουργική Εταιρεία

Τα οφέλη της «ελάχιστη επεμβατικής» χειρουργικής

Πολυαπλά οφέλη για τους ασθενείς, τους γιατρούς και τα ασφαλιστικά ταμεία προσφέρει η «ελάχιστη επεμβατική» χειρουργική. Σήμερα, με εμπειρία 20 χρόνων, είμαστε σε θέση να δηλώσουμε ότι αποδεδειγμένα μέσα από επιστημονικές μελέτες η «ελάχιστη επεμβατική» χειρουργική προσφέρει πολυαπλά οφέλη στους ασθενείς, τους γιατρούς και τα ασφαλιστικά ταμεία, τόνισε με-ταξύ άλλων σε συνέντευξη Τύπου, με αφορμή την πραγματοποίηση στην Αθήνα του 27ου Πανελληνίου Συνεδρίου Χειρουργικής, ο αναπληρωτής καθηγητής Χειρουργικής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Γιώργος Αντσακλής.

«Όσον αφορά τη σύγκρισή της με την ανοιχτή χειρουργική» συμπλήρωσε από τον πλευρά του ο ομότιμος καθηγητής χειρουργικής κ. Ιωάννης Μπράμης, «η πλάστιγγα μέρα με την μέρα γέρνει προς την “ελάχιστη επεμβατική” χειρουργική. Σε ό,τι αφορά στα οφέλη για τα ασφαλιστικά ταμεία – με τη μείωση των επιπλο-

Γιώργος Αντσακλής

Ιωάννης Μπράμης

κών, της παραμονής του ασθενούς στο νοσοκομείο και την ταχεία επάνοδο στην εργασία του – είναι πολύ μεγάλα, που αριθμούν δεκάδες εκατομμύρια ευρώ, με εφαρμογές στη γενική χειρουργική, στην καρδιοχειρουργική – θωρακοχειρουργική, στην ουρολογία, στη γυναικολογία, στην παιδοχειρουργική, στην αγγειοχειρουργική, καθώς και στη νευροχειρουργική.

Οφέλη για ασθενείς

Μικρότερη διάρκεια αναισθησίας.

Μεγάλη ελάττωση του μετεγχειρητικού πό-νου.

Ταχύτερη ανάρρωση και έξοδος από το νοσοκομείο.

Μικρότερο κόστος νοσηλείας.

Ταχεία επάνοδος στην εργασία.

Εξάλειψη των μετεγχειρητικών επιπλοκών. Λιγότερες αναπνευστικές και καρδιαγγειακές επιπλοκές.

Καλύτερο αισθητικό αποτέλεσμα.

Πλεονεκτήματα για τους γιατρούς

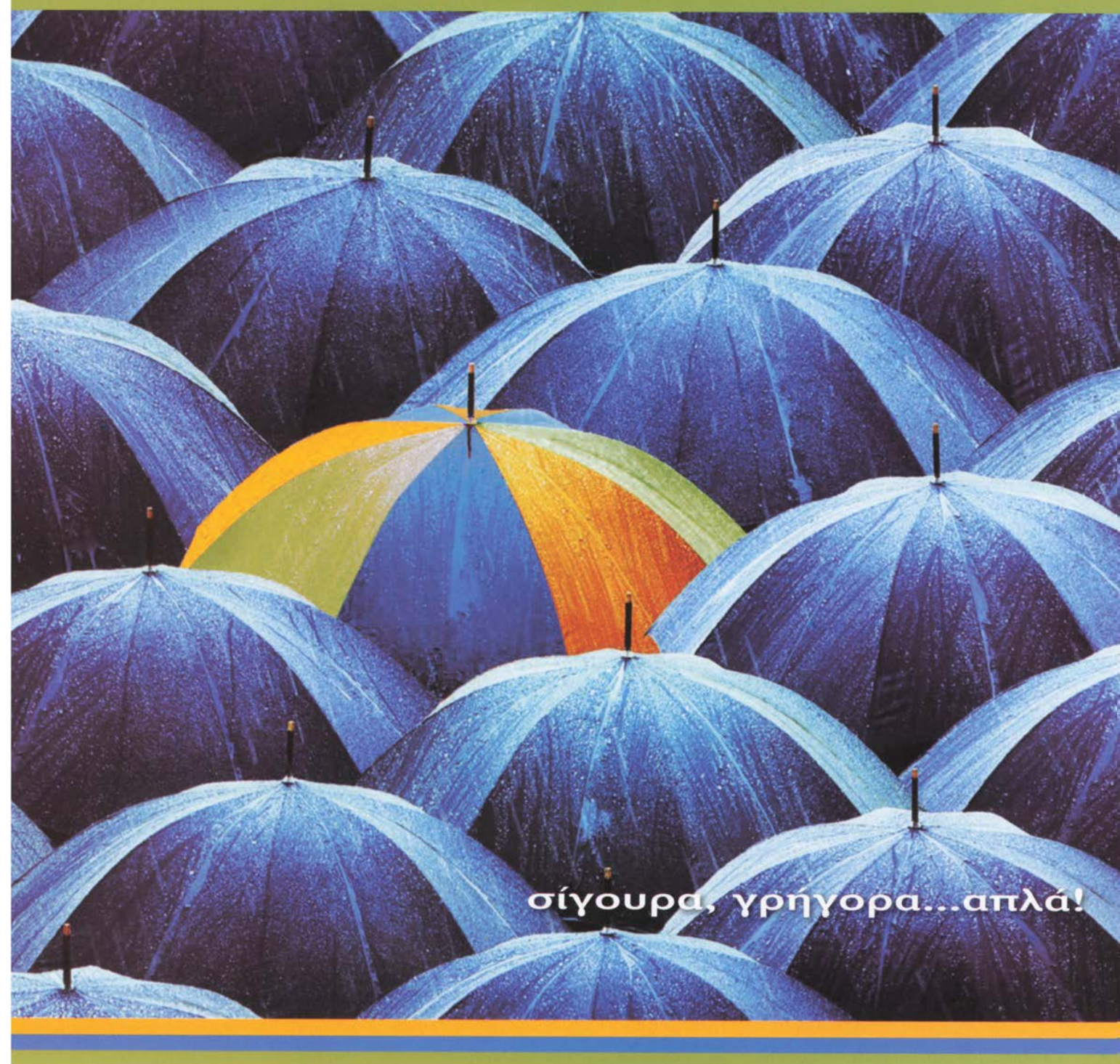
Συγκεκριμένα, ο χειρουργός:

Έχει τρισδιάστατη έγχρωμη εικόνα των οργάνων του ασθενούς.

Αίσθηση ότι τα μάτια και τα χέρια του βρίσκονται μέσα στο σώμα του ασθενούς.

Βλέπει άριστα σε σημεία που μέχρι σήμερα δεν υπήρχε καμιά οπτική πρόσβαση.

Χειρουργεί σε απρόσιτα μέχρι σήμερα σημεία με απόλυτη ασφάλεια και ακρίβεια. Στη ρομποτική χειρουργική το ρομπότ δρα ως συνεργάτης υπό τον πλήρη έλεγχό του.

σίγουρα, γρήγορα...απλά!

Η Interasco εξ-ασφάλιση....εγγυάται.

...γιατί είμαστε στον ασφαλιστικό χώρο από το 1890.

...γιατί πάνω από 115 χρόνια εξ-ασφαλίζουμε με συνέπεια, εντιμότητα και σιγουριά χιλιάδες πελάτες μας.

...γιατί σήμερα σαν μέλος του ομίλου Harel που έχει 1,5εκ. πελάτες, 1,1€ δις κύκλο εργασιών, 400.000.000€ ίδια κεφάλαια και 11,2€ δις επενδυμένα κεφάλαια είμαστε δυνατοί περισσότερο από ποτέ.

Πάνω από όλα όμως λογαριάζουμε εσάς που μας εμπιστεύεστε την υγεία σας, την περιουσία σας, το μέλλον και την ευτυχία σας.

Αυτή την εμπιστοσύνη μετατρέπουμε σε σίγουρη δύναμη για να δημιουργείτε απερίσπαστοι και να προοδεύετε.

Έτσι, γιατί ασφάλεια σημαίνει **σίγουρα, γρήγορα...απλά Interasco!**

interasco
Ασφαλιστική Εταιρεία

Ήφιστος 188 & Νέστορος 1, 152 31 Χαλάνδρι,
ηλ.: +30 210 6776111, Fax: +30 210 6776035,
www.interasco.gr, e-mail: info@interasco.gr

Στο Ντουμπάι οι πρώτοι

Το Ντουμπάι επέλεξε η AXA Ασφαλιστική για να ταξιδέψει τους διακεκριμένους μεσίτες και πράκτορες, οι οποίοι είχαν την ευκαιρία να ξεναγηθούν στα σημαντικότερα αξιοθέατα της πόλης. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού πράκτορες και μεσίτες είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις με τα στελέχη της εταιρείας και να συζητήσουν για την πορεία των παραγωγικών στόχων μέχρι το κλείσιμο του επόμενου τριμήνου που αποτελεί και το κλείσιμο του έτους. Ταυτόχρονα έγιναν επικοινωνιακές προτάσεις οι οποίες αποσκοπούν στην καλύτερη συνεργασία, τη δημιουργία προϊόντων, βελτίωση διαδικασιών κ.λπ. που θα βοηθήσουν την τελική καλύτερη εξυπηρέτηση όλων.

Τους συνεργάτες συνόδευσαν οι κ.κ. Eric Kleijnen, CEO AXA Ελλάδα, Θωμάς Πουφινάς, Offer Director, Αδαμάντιος Χατζησιτύλης, διευθυντής δικτύων διανομής, Αικατερίνη Γκιό-

κα, διευθυντής ανάληψης κινδύνων ασφαλίσεων κατά ζημιών, Ανδρέας Νικολάου, διευθυντής αποζημιώσεων ασφαλίσεων κατά ζημιών, Άγγελος Μπάρδας, επικεφαλής του τομέα πρακτόρων της διεύθυνσης μεσιτών και πρακτόρων, Ναταλία Γιαννιού, επικεφαλής του τομέα μεσιτών της διεύθυνσης μεσιτών και πρακτόρων και ο κ. Διονύσιος Ακτύπης από τον τομέα πρακτόρων της διεύθυνσης μεσιτών και πρακτόρων.

Εκπαιδεύει τους συνεργάτες

Η AXA Ασφαλιστική, στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων της, πραγματοποίησε με επιτυχία διάλεξη με θέμα «Οικονομικό περιβάλλον και χρηματοοικονομικός σχεδιασμός», στα κεντρικά γραφεία της εταιρείας, με κεντρικό ομιλητή τον κ. Νικόλαο Φίλιππα, αναπληρωτή καθηγητή του τμήματος οργάνωσης

και διοίκησης επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Πειραιά. Στη διάλεξη συμμετείχαν 21 κορυφαίοι ασφαλιστικοί συνεργάτες του δικτύου Agency από όλη την Ελλάδα (περιφερειακές διευθύνσεις κ.κ. Σ. Ντακόλια, Α. Παυλίδη, Μ. Μανουάκ και των γραφείων των κ.κ. Α. Αργυράκου, Β. Πικέα, Ε. Σιγάλα, Ι. Λουκανίκα, και Κ. Νταή), οι οποίοι δραστηριοποιούνται αποκλειστικά στην παροχή ασφαλιστικών και χρηματοοικονομικών προϊόντων μέσω της διαδικασίας της συμβουλευτικής προσέγγισης προς τον πελάτη.

★ Ο κ. Γιώργος Κώτσαλος, ανέλαβε νέος προσωρινός πρόεδρος της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος μετά την παραίτηση του κ. Μίνου Μωυσή. Αντιπρόεδρος εξελέγη ο κ. Θεόδωρος Κοκκάλης, ενώ εισήλθε στην εκτελεστική επιτροπή του διοικητικού συμβουλίου, ο κ. Νίκος Μακρόπουλος. Ο κ. Μωυσής δεν παραιτήθηκε αμέσως από το Δ.Σ. προκειμένου να μη δημιουργηθούν διαδικαστικά προβλήματα με το καταστατικό. Μετά την παραίτηση του κ. Μωυσή από το Δ.Σ. τη θέση του κατέλαβε ο κ. Αναστάσιος Κασκαρέλης.

★ Πραγματοποιήθηκε στο Μέγαρο Μελά της Εθνικής Τράπεζας η τελετή υπογραφής της χορηγικής σύμβασης μεταξύ της Τράπεζας και του «Ευαγγελισμός». Η Εθνική Τράπεζα θα καταβάλει ποσό έως

30 εκατ. ευρώ για την ανέγερση της νέας πτέρυγας χειρουργείων και των συνοδών μονάδων του «Ευαγγελισμού».

★ Με αφορμή δημοσιεύματα για την αύξηση του ρυθμού εξαγορών συμβολαίων Κλάδου Ζωής, η ΕΑ-ΕΕ αναφέρει πως σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Επιτροπής Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης, το ποσό των εξαγορών του Κλάδου

Ζωής αυξήθηκε στο 9μηνο του 2010 κατά 4,5% σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2009 ή σε απόλυτους αριθμούς κατά € 22,7 εκ., ποσό που αντιστοιχεί στο 0,25% των αποθεμάτων του Κλάδου Ζωής. Η μικρή αυτή αύξηση δικαιολογείται απόλυτα από τις εξαιρετικά δύσκολες οικονομικές συνθήκες που επικρατούν στη χώρα και τον περιορισμό των εισοδημάτων.

ΑΙΓΑΙΟΝ
ΠΛΟΙΑ

ΑΙΓΑΙΟΝ
ΣΚΑΦΗ
ΑΝΑΨΥΧΗΣ

ΑΙΓΑΙΟΝ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ

ΑΙΓΑΙΟΝ
ΚΑΤΟΙΚΙΑ

ΑΙΓΑΙΟΝ
BUSINESS BEST

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΡΥΦΑΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΠΛΟΙΩΝ & ΣΚΑΦΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ

Αφού κατέκτησε την Ελληνική Ναυτασφαλιστική Αγορά, η "ΑΙΓΑΙΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ" επεκτείνεται δυναμικά και σε άλλους κλάδους ασφαλίσεων, παρέχοντας αξιόπιστα ασφαλιστικά προγράμματα, προσαρμοσμένα στα δικά σας μέτρα.

Ενημερωθείτε για τα προγράμματα Αυτοκινήτου, Περιουσίας, Αστικής Ευθύνης και Προσωπικού Ατυχήματος, καθώς και για τα επιχειρησιακά προγράμματα BUSINESS BEST της "ΑΙΓΑΙΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ" και ανακαλύψτε τις δικές σας ασφα-λύσεις!

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

Λ. Βουλιαγμένης 90, 166 74 Γλυφάδα
Τηλ.: 210 91 19 900, Fax: 210 96 23 836
E-mail: info@aigaion.gr

ΓΡΑΦΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Λαέρτου 22, 555 35 Πυλαία
Τηλ.: 23130 83400, Fax: 23130 83450
E-mail: thessaloniki@aigaion.gr

ΓΡΑΜΜΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
800 11 211 211

AIGAION
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.

Δίνει Ασφα-λύσεις!

www.aigaion.gr

Οδός αποταμίευσης – σύνταξη

Στις 10 Φεβρουαρίου 2011 στα γραφεία της Groupama Φοίνιξ, θα πραγματοποιηθεί η κλήρωση για την ανάδειξη των 5 τυχερών που συμμετείχαν στον διαγωνισμό, με έπαθλο τα ασφαλιστρα για τον πρώτο χρόνο του συμβολαίου σύνταξής τους, ύψους 1.000 ευρώ ο καθένας. Σε ότι αφορά στο πρόγραμμα οδός Αποταμίευσης – Σύνταξη εξασφαλίζει αφορολόγητη σύνταξη (με την ισχύουσα νομοθεσία) και προσφέρει εγγυημένη ετήσια απόδοση 3,35% το μεγαλύτερο τεχνικό επιτόκιο της αγοράς, για όλη τη διάρκεια του συμβολαίου. Ακόμη παρέχει επιπλέον όφελος από τυχόν μεγαλύτερες αποδόσεις (πέραν του 3,35%), οι οποίες αυξάνουν το ποσό του εφάπαξ ή της σύνταξης, επιτρέπει στον κάτοχο του προγράμματος να αυξομειώνει τις καταβολές του ανάλογα με την οικονομική του δυνατότητα και τον τρόπο ζωής του και προτρέπει για αποταμίευση χρημάτων σε τακτική βάση. Επίσης παρέχει την επιλογή της προστασίας από τον πληθωρισμό μέσω της ετήσιας αναπροσαρμογής των καταβολών και εξασφαλίζει τα αγαπημένα πρόσωπα σε περίπτωση ατυχούς γεγονότος (απώλειας ζωής).

Σημειώνεται ότι προστατεύει σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής των καταβολών λόγω ανικανότητας από ασθένεια ή ατύχημα και το συμβόλαιο θα συνεχίζει να πληρώνεται από την Groupama Φοίνιξ και θα παραμένει σε ισχύ μέχρι τη λήξη του.

Στην πρώτη πεντάδα των πιο κερδοφόρων εταιρειών

Ο Ιωάννης Λαπατάς, διευθύνων σύμβουλος και γενικός διευθυντής της Ατλαντικής Ένωσης

Ακόμα μεγαλύτερα κέρδη, κατά 35,2% παρουσίασε η Ατλαντική Ένωση κατά το πρώτο εξάμηνο του 2010 σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2009.

Τα κέρδη που άγγιξαν το ποσό των 4.823,5 εκατ. Ευρώ, όπως σημειώνει η εταιρία την κατατάσσουν ανάμεσα στην πρώτη πεντάδα των πιο κερδοφόρων ασφαλιστικών εταιριών. Η παραγωγή ασφαλιστρών του Α' 6μηνου του 2010 σημείωσε αύξηση 18% σε σύγκριση με το αντίστοιχο περσινό διάστημα.

Ιδιαίτερα δυναμική εμφανίζεται η αύξηση στην παραγωγή και των εκτός αυτοκινήτου κλάδων.

Αξιοσημείωτη είναι η αύξηση της νέας παραγωγής στους κλάδους περιουσίας, Ζωής και Υγείας και στο bancassurance, τομείς στους οποίους η εταιρία έχει εστιάσει, στοχεύοντας στην κερδοφόρο ανάπτυξή τους.

ΕΥΡΩΠΗ Α.Ε.Γ.Α.

Πανέτοιμη για το Solvency II

Με επιτυχία ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες συμπλήρωσης της 5ης Μελέτης Ποσοτικών Επιπτώσεων (QIS5) της Ευρώπης Α.Ε.Γ.Α., συγγενή εταιρία της Εθνικής Ασφαλιστικής, στο πλαίσιο της εφαρμογής του Solvency II, όπως ανακοίνωσε ο κ. Ν. Μακρόπουλος, πρόεδρος &

δ/νων σύμβουλος της εταιρίας.

Από τα αποτελέσματα της ανωτέρω μελέτης προκύπτει ότι από τον υπολογισμό του S.C.R. (Solvency Capital Requirement) τα ίδια κεφάλαια της Ευρώπης υπερκαλύπτουν κατά 180% τα απαιτούμενα κεφάλαια φερεγγυότητας.

Ασφαλής Στέγη

ΑΙΓΑΙΟΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.

Σε κατοικίες με ενυπόθηκο ενδιαφέρον ή χωρίς ενυπόθηκο ενδιαφέρον, απευθύνεται το πρόγραμμα «ΑΣΦΑΛΗΣ ΣΤΕΓΗ», που δημιουργήσε η ΑΙΓΑΙΟΝ, με το δεδομένο ότι θα είναι φιλικό για τον πελάτη, με ευανάνθρωπους και σαφείς όρους, χωρίς κενά και περιθώρια παρερμηνειών. Περιλαμβάνει ζημιές από πυρκαγιά, κεραυνό, πυρκαγιά από δάσος, σεισμό, ευρεία έκρηξη κ.α.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Χαράτσι στα συμβόλαια ζωής λόγω εγγυητικού

Καθορίστηκε η εισφορά στις ασφαλίσεις ζωής για το εγγυητικό κεφάλαιο με απόφαση του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος κ. Γιώργου Προβόπουλου. Σύμφωνα με την απόφαση η επιβάρυνση των ασφαλιστηρίων συμβολαίων αρχίζει με το νέο έτος και είναι κλιμακωτή (ξεκινά από 0,3% μέχρι και 1,5% επί των ασφαλιστρών) ανάλογα με το είδος της ασφάλισης.

Εξαιρούνται από την εισφορά τα νοσοκομειακά συμβόλαια.

Ειδικότερα εφαρμόζεται εισφορά 1,5% επί του ασφαλιστρου για τους Κλάδους ασφάλισης ζωής Ι.1, Ι.3, ΙΙ, ΙV, V, VI, VIII και ΙX όπως αυτοί ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 13 του Ν.Δ. 400/70, όπως ισχύει. Ειδικά για τους Κλάδους Ι.3 και ΙV, δεν εφαρμόζεται εισφορά στο ποσό του ασφαλιστρου που αντιστοιχεί σε νοσοκομειακές καλύψεις. • Εφαρμόζεται εισφορά 1% επί του ασφαλιστρου για τον Κλάδο ασφάλισης ζωής 1.2 όπως αυτός ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 13 του Ν.Δ. 400/70, όπως ισχύει. • Εφαρμόζεται εισφορά 0,8% επί του ασφαλιστρου για τον Κλάδο ασφάλισης ζωής ΙΙΙ, όπως αυτός ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 13 του Ν.Δ. 400/70, όπως ισχύει. • Εφαρμόζεται εισφορά 0,3% επί του ασφαλιστρου για τον κλάδο ασφάλισης ζωής VII, όπως αυτός ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 13 του Ν.Δ. 400/70, όπως ισχύει. • Ως ανώτατα όρια για τον υπολογισμό της εισφοράς των περιπτώσεων (α) έως (γ) ανωτέρω, τίθενται για μεν τα εφάπαξ καταβαλλόμενα ασφαλιστρα, το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, για δε τα περιοδικών καταβαλλόμενα, το ποσό των δυο χιλιάδων (2.000) ευρώ ετησίως.

ΙΝΤΕΡΣΑΛΟΝΙΚΑ

Έμφαση στις ομαδικές

Η Ινταρσαλόνικα Ζωής, συνεχίζοντας την παράδοση που έχει δημιουργήσει τα τελευταία χρόνια, πέτυχε μία ακόμη μεγάλη ομαδική ασφάλιση, κερδίζοντας αυτή την φορά τον δημόσιο διεθνή διαγωνισμό που προκήρυξε το Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕ.Θ.Ε.Α.).

Συγκεκριμένα, για τα επόμενα 2 χρόνια ανέλαβε την ασφαλιστική κάλυψη ζωής και υγείας των 1.200 εργαζομένων στο ΚΕ.Θ.Ε.Α. και των οικογενειών τους.

EFG Eurolife

Ασφαλιστική

Νέο site από την

Η EFG Eurolife Ασφαλιστική, έχοντας ως βασικό στόχο την πληρέστερη και ουσιαστική ενημέρωση των πελατών, αλλά και συνεργατών της από κάθε διαθέσιμο μέσο, προχώρησε στην ανανέωση του διαδικτυακού της τόπου (<http://www.eurolife.gr/>). Το αναβαθμισμένο site της EFG Eurolife Ασφαλιστικής ξεχωρίζει για την υψηλή αισθητική του, το φιλικό του προφίλ, την εύκολη πλοήγηση και τη χρήση νέων εφαρμογών.

CROMAR
INSURANCE BROKERS LTD

Μέσω Lloyd's η ασφάλιση στα ιδιωτικά ΚΤΕΟ

Το νέο προϊόν ασφάλισης στους Lloyd's που απευθύνεται σε όλα τα Ιδιωτικά ΚΤΕΟ, αφορά την Επαγγελματική Αστική Ευθύνη ΙΚΤΕΟ και καλύπτει:

Αξιώσεις τρίτων που προκύπτουν από αμελή άσκηση του επαγγέλματός τους.

Έξοδα υπεράσπισης.

Σημεία υπεροχής του προϊόντος είναι:

Η δυνατότητα παροχής υψηλών ορίων ευθύνης μέχρι του ποσού των ΕΥΡΩ 1.000.000.

Η δυνατότητα αναδρομικής ισχύος από την ημερομηνία έναρξης της επιχείρησης (με την προϋπόθεση αδιάλειπτης ασφάλισης).

Τα διευρυμένα Γεωγραφικά Όρια σε Ευρωπαϊκή Ένωση και όχι περιορισμένα εντός Ελλάδας.

Απαραίτητα στοιχεία για την υποβολή προσφοράς: Συμπλήρωση πρότασης ασφάλισης.

Παρακαλούμε επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας.

Τι δεν καλύπτεται:

Πέραν των συνήθων γενικών εξαιρέσεων ισχύουν επιπροσθέτως οι κάτωθι ειδικές εξαιρέσεις:

Ζημιές από παραβίαση νόμων ή κανονισμών

Προϋπάρχουσες ή αποθετικές ζημιές

Πρόσκρουση οχημάτων από τους ιδιοκτήτες τους

Αυτανάφλεξη οχημάτων

Ολική/μερική κλοπή και ζημιές από απόπειρα κλοπής

Γενική Αστική Ευθύνη

Απιστία υπαλλήλων

Απώλεια εγγράφων

Όταν αυτές οι προδιαγραφές παροχών συνδυάζονται με την πρότυπη εξυπηρέτηση και το υψηλό επίπεδο τεχνογνωσίας της CROMAR, τότε το προϊόν αποκτά πολύ μεγάλο ενδιαφέρον!

* Η Cromar ενεργεί ως Ανταποκριτής των Lloyd's. Περισσότερες πληροφορίες στο www.cromar.gr

Η μόνη Ελληνική Ασφαλιστική Εταιρεία
με μοναδικό και αποκλειστικό όραμα, την εξειδίκευση στην υγεία.

Μόνο μέλημά μας η Υγεία των πελατών μας
και όπλα μας:

- Η άμεμπτη επιχειρηματική διαδρομή μας
- Η εκτεταμένη εμπειρία μας στη διαχείριση αποζημιώσεων
- Η ταχύτατη εξυπηρέτηση των συνεργατών μας
- Η άμεση, εξατομικευμένη και ανθρώπινη εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων μας
- Η εμπειρία μας στην ασφάλιση εξειδικευμένων κινδύνων, π.χ. αθλητές
- Η δυνατότητα παροχής προγραμμάτων υγείας χωρίς υποχρεωτική ασφάλιση ζωής.
- Η στήριξή μας από τις υπηρεσίες των Νοσοκομείων του "ΟΜΙΛΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΑΘΗΝΩΝ"

ΜΕ ΤΗ ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΤΟΥ
"ΟΜΙΛΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΑΘΗΝΩΝ"

Σας προσκαλούμε να γνωρίσετε τη νέα,
πρωτοποριακή οικογένεια προγραμμάτων Ασφάλισης Υγείας

FLEXI HEALTH

Τα προγράμματα με τα οποία μπορείτε να ικανοποιήσετε πλήρως κάθε ασφαλιστική ανάγκη του πελάτη σας και να του δημιουργήσετε το δικό του ασφαλιστικό πρόγραμμα υγείας.

Τα βήματα είναι απλά:

- Ανοίξτε το lap top σας και επιλέξτε το συγκεκριμένο πρόγραμμα
- Καταγράψτε τα βασικά στοιχεία των πελατών σας που ζητούνται από το πρόγραμμα
- Επιλέξτε από ένα εύρος πολλών δυνατών καλύψεων και ακόμα περισσότερων δυνατών συνδυασμών, το είδος και το ύψος των καλύψεων που εξυπηρετούν καλύτερα τις ασφαλιστικές τους ανάγκες
- Διαμορφώστε μαζί τους αυτόματα το τελικό αποδεκτό κόστος, βλέποντας τις διαφοροποιήσεις ανάλογα με εναλλακτικούς συνδυασμούς

Αυτό είναι το FLEXI HEALTH

Γιατί οι ανάγκες σε θέματα Υγείας
πρέπει να λύνονται με τον ιδανικότερο τρόπο.

Για περισσότερες πληροφορίες τηλεφωνήστε στο 210-62 34 330
ή επικοινωνήστε μέσω e-mail στο lavie@gaholdings.gr

Συναντήσεις Agency και ομίλου

Δύο διήμερες συναντήσεις του Agency System πραγματοποιήσε ο όμιλος International Life, στους Δελφούς, στο Ξενοδοχείο «Αμαλία» για τους Agency Managers και τους Unit Managers, όπου παραβρέθηκαν η ανώτατη διοίκηση, οι επιθεωρητές πωλήσεων, καθώς και στελέχη του ομίλου.

Και στις δύο συναντήσεις, ο πρόεδρος του ομίλου κ. Φωκίων Μπράβος μίλησε για τις επιδόσεις και την πορεία της ασφαλιστικής αγοράς, καθώς και για τις προοπτικές της International Life. Στη συνέχεια, στελέχη του ομίλου παρουσίασαν τον νέο κανονισμό και τα εργαλεία πωλήσεων, τα νέα ευέλικτα προϊόντα της εταιρείας που είναι σχεδιασμένα για να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των καταναλωτών, καθώς και τις ενέργειες για την προετοιμασία της International Life για το Solvency II. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στις επιδόσεις των συνεργατών, σε θέματα παρακίνησης και στοχοθεσίας, καθώς και σε στρατηγικές και μυστικά στρατηγικής ως εργαλείο ανάπτυξης ενός manager.

Διευκολύνει την είσπραξη ασφαλιστών

Την ίδια ώρα τη δυνατότητα πολλαπλών και εναλλακτικών τρόπων είσπραξης ασφαλιστών, δίνει στους πελάτες της η International Life με στόχο την παροχή ευέλικτης και ολοκληρωμένης εξυπηρέτησης.

Ασφαλίζει τα φωτοβολταϊκά

Ενα νέο ασφαλιστικό πρόγραμμα ασφάλισης φωτοβολταϊκών συστημάτων για την παραγωγή ενέργειας προωθεί στην αγορά η Υδρόγειος βρισκόμενη πάντα κοντά στις ανάγκες του ανθρώπου με καλύψεις στην συναρμολόγηση και εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών συστημάτων και την λειτουργία φωτοβολταϊκής μονάδας.

Συγκεκριμένα σε ότι αφορά στην συναρμολόγηση και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων καλύπτει την ασφάλιση κατά παντός κινδύνου συναρμολόγησης και εγκατάστασης, την αστική ευθύνη έναντι τρίτων και την εργοδοτική αστική ευθύνη. Για την λειτουργία φωτοβολταϊκής μονάδας προσφέρει καλύψεις κατά πυρός και συμπληρωματικών κινδύνων καθώς και απώλειας κερδών (προαιρετικά). Σε ότι αφορά στην συναρμολόγηση και εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων παρέχει ασφάλιση κατά παντός κινδύνου για οποιαδήποτε απρόοπτη και ξαφνική φυσική/ υλική απώλεια ή ζημιά προκληθεί στο έργο.

Αυξάνει η ασφαλιστική πίτα στις μεταφορές

Εξελίξεις, θετικές φέρνει ο νέος νόμος για την απελευθέρωση των οδικών μεταφορών 3887/2010, αναφέρει ο κος Γιάννης Σιαμάς Logistics Engineer και ιδιοκτήτης διαμεταφορικής εταιρείας. Σήμερα Αντιπρόεδρος Πανελληνίας Ένωσης Επιχειρήσεων Διαμεταφοράς, και Επιστημονικός σύμβουλος του Ελληνικού Επιμελητηριακού Συνδέσμου Μεταφορών.

Ο κος Γ. Σιαμάς (φωτό) επεσήμανε χαρακτηριστικά ότι η οργάνωση που θα υπάρξει στο τομέα των μεταφορών

Ο Γιάννης Σιαμάς

εξαιτίας εφαρμογής του νέου νόμου, θα αυξήσει την ασφαλιστική βάση σε όλο το φάσμα πλέον της εφοδιαστικής αλυσίδας. Με άλλα λόγια όπως συγκεκριμένα είπε 'θα αναγκαστούν να ασφαλίζονται από εδώ και πέρα όλοι οι τομείς της εφοδιαστικής αλυσίδας, τονίζοντας μεταξύ των άλλων ότι μέχρι τώρα ασφαλιζόνταν οι αποθήκες και οι διαμεταφορές, 'τώρα θα ξεκινήσουν να ασφαλίζονται και οι μεταφορές'.

Παράλληλα στην συνέντευξη του τόνισε ότι οι κίνδυνοι λόγω βελτιωμένων δικτύων θα μειωθούν, ενώ τέλος τόνισε ότι οι μεταφορές λόγω της αλληλαγής των καιρικών συνθηκών θα πρέπει να ασφαλίζονται έναντι απρόοπτων επικίνδυνων καιρικών φαινομένων.

Στο μεταξύ στα 1,9 δις. ευρώ ανήλθε παγκοσμίως για το 2009 ο

συνολικός κύκλος εργασιών ασφάλισης μεταφορών, καταγράφοντας μείωση 3% σε σύγκριση με το 2008, σύμφωνα με στοιχεία της Ένωσης Γαλλικών Ασφαλιστικών Εταιρειών, FFSA.

Εκτός από την ασφάλιση σκαφών που σημείωσε άνοδο κατά 1% σε σχέση με το 2008, μείωση 3% κατέγραψε η ασφάλιση μεταφοράς εμπορευμάτων, 5% η ασφάλιση αερομεταφορών και μείωση 8% οι διαστημικές ασφαλίσσεις.

Στην Ελλάδα σύμφωνα με τα τελευταία δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΑΕΕ που αναφέρονται στο 2008, η εγγεγραμμένη παραγωγή ασφαλιστών από πρωτοασφαλίσεις συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος του συμβολαίου του κλάδου ανήλθε στα 50,3 εκατ. ευρώ αυξημένη κατά 4,7% σε σχέση με το 2007.

Τα εγγεγραμμένα ασφαλιστήρια μειώθηκαν κατά 15,8% φτάνοντας τα 30,4 εκατ. ευρώ. Το απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστών μειώθηκε κατά 14,5% στα 6,6 εκατ. ευρώ. τα ποσά τα οποία πληρώθηκαν έμεινα σταθερά στα 8,3 εκατ. ευρώ. Το πλήθος ζημιών μειώθηκε κατά 13,8%. Αντίστοιχα τα αποθέματα των εκκρεμών ζημιών μειώθηκαν κατά 13,8 εκατ. μείωση κατά 23%. με παράλληλη μείωση του αντίστοιχου πλήθους κατά 22,1%.

Προγράμματα Οδικής Βοήθειας

NTALIANH ΕΠΕ

ΜΕΣΙΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 45 ♦ Τ.Κ. 54625

ΤΗΛ.2310542202 ♦ FAX.2310526091

e-mail: daliani@daliani-insurance.gr ♦ www.daliani-insurance.gr

BUCURESTI: BLVD CAROL 59 ♦ ROMANIA

TEL. 004031-4251406 ♦ e-mail: daliani.asigurari@gmail.com

ALPHA ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ: Νέο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και Βοηθός Γενικός Διευθυντής της Alpha Ασφαλιστικής έχει διοριστεί ο κ. Πόλλυς Γρηγορίου, ο οποίος μέχρι πρόσφατα ήταν διευθυντής Γενικών Κλάδων της ίδιας εταιρείας.

INTERLIFE: Σημαντική αύξηση κερδών κατέγραψε η ασφαλιστική εταιρεία INTERLIFE κατά το εννέαμηνο του 2010, ενώ παράλληλα άνοδο σημείωσαν και οι πάγιες και άυλές επενδύσεις της εταιρείας. Πιο αναλυτικά τα Έσοδα από Ασφάλιστρα και Δικαιώματα έκλεισαν στα 40,1 εκατ. € το 9μηνο του τρέχοντος έτους (από 36,5 εκατ. € το αντίστοιχο εννέαμηνο του 2009) σημειώνοντας αύξηση κατά 9,86%. Αντίστοιχα, οι συνολικές Επενδύσεις έφτασαν τα 58,2 εκατ. ευρώ (έναντι 45,8) καταγράφοντας άνοδο κατά 27,02%. Τα Καθαρά Κέρδη του εννέαμηνου 2010 ανήλθαν σε 5 εκατ. €.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΟΚΑΣ: Στις 12 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε στη Λισαβόνα κοινό Πορτογαλοϊσπανικό Συνέδριο Ασφαλιστικής Επιστήμης (AIDA) με θέματα την προληπτική εποπτεία, τον ανταγωνισμό, την ασφαλιστική σύμβαση, καθώς και την περιβαλλοντική ευθύνη. Μεταξύ των θεμάτων που συζητήθηκαν ήταν και το θέμα για τη «Διανομή Ασφαλιστικών Προϊόντων», υπό την προεδρία του καθηγητή κ. Ιωάννη Ρόκα ο οποίος και ανέπτυξε, ειδικά θέματα της διανομής επενδυτικών ασφαλίσεων ζωής.

Η Αον, παγκόσμιος ηγέτης στη μεσιτεία ασφαλίσεων, αντασφαλίσεων και υπηρεσιών διαχείρισης κινδύνων, ανταποκρίνεται στη ζήτηση αυτή με καινοτόμα προϊόντα, εξειδικευμένα και προσαρμοσμένα στις ανάγκες του κλάδου αυτού, ενώ οι εταιρείες του κλάδου, με τη σειρά τους, δείχνουν έντονο ενδιαφέρον. Απόδειξη ότι στις αρχές Αυγούστου η Αον σε παγκόσμιο επίπεδο είχε λάβει τέσσερις φορές περισσότερες αιτήσεις διερεύνησης της ασφαλιστικής αγοράς σε σχέση με την περσινή χρονιά από εταιρείες του δικηγορικού κλάδου. Όλα, δε, δείχνουν ότι η τάση αυτή πρόκειται να συνεχιστεί όσο πλησιάζουν οι ημερομηνίες ανανεώσεων.

Ενδιαφέρον για συμβόλαια αστικής ευθύνης

AON

Αξιοσημείωτο είναι, σύμφωνα με την Αον, το ενδιαφέρον που φαίνεται να δείχνουν εταιρείες του συμβουλευτικού κλάδου παγκοσμίως, όπως δικηγορικά και λογιστικά γραφεία, ελεγκτικές εταιρείες και εταιρείες συμβούλων ανθρώπινου δυναμικού, για τα συμβόλαια επαγγελματικής ευθύνης τους αλλά και για προγράμματα διαχείρισης κινδύνων - ακόμη και αρκετούς μήνες πριν την περίοδο ανανεώσεων των σχετικών συμβολαίων.

Η Αον, παγκόσμιος ηγέτης στη μεσιτεία ασφαλίσεων, αντασφαλίσεων και υπηρεσιών διαχείρισης κινδύνων, ανταποκρίνεται στη ζήτηση αυτή με καινοτόμα προϊόντα, εξειδικευμένα και προσαρμοσμένα στις ανάγκες του κλάδου αυτού, ενώ οι εταιρείες του κλάδου, με τη σειρά τους, δείχνουν έντονο ενδιαφέρον. Απόδειξη ότι στις αρχές Αυγούστου η Αον σε παγκόσμιο επίπεδο είχε λάβει τέσσερις φορές περισσότερες αιτήσεις διερεύνησης της ασφαλιστικής αγοράς σε σχέση με την περσινή χρονιά από εταιρείες του δικηγορικού κλάδου. Όλα, δε, δείχνουν ότι η τάση αυτή πρόκειται να συνεχιστεί όσο πλησιάζουν οι ημερομηνίες ανανεώσεων.

Η Αον, παγκόσμιος ηγέτης στη μεσιτεία ασφαλίσεων, αντασφαλίσεων και υπηρεσιών διαχείρισης κινδύνων, ανταποκρίνεται στη ζήτηση αυτή με καινοτόμα προϊόντα, εξειδικευμένα και προσαρμοσμένα στις ανάγκες του κλάδου αυτού, ενώ οι εταιρείες του κλάδου, με τη σειρά τους, δείχνουν έντονο ενδιαφέρον. Απόδειξη ότι στις αρχές Αυγούστου η Αον σε παγκόσμιο επίπεδο είχε λάβει τέσσερις φορές περισσότερες αιτήσεις διερεύνησης της ασφαλιστικής αγοράς σε σχέση με την περσινή χρονιά από εταιρείες του δικηγορικού κλάδου. Όλα, δε, δείχνουν ότι η τάση αυτή πρόκειται να συνεχιστεί όσο πλησιάζουν οι ημερομηνίες ανανεώσεων.

1.157.437 ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΙ: Μόλις το 16,78% των φορολογουμένων φυσικών προσώπων από το σύνολο των δικαιούχων μείωσης του φορολογητέου εισοδήματος κατέθεσαν δήλωση που περιελάμβανε και ποσά έκπτωσης ασφαλιστρών ζωής. Από τα στοιχεία που προκύπτουν από τον κρατικό προϋπολογισμό, οι φορολογούμενοι (φυσικά πρόσωπα) που δικαιούνται μείωση στο φορολογητέο εισόδημα και τον αναλογούντα φόρο για διάφορες περιπτώσεις ανέρχονται σε 6.900.884. Εξ αυτών εκείνοι που έκαναν χρήση της ρύθμισης για έκπτωση από το φόρο των ασφαλιστρών ζωής, δηλαδή δήλωσαν ότι έχουν συνάψει ασφάλεια ζωής, ανέρχονται σε 1.157.437.

Ιδρύθηκε Ένωση Διαμεσοθαβούντων

Την ίδρυση κοινού φορέα εκπροσώπησης όλων των κατηγοριών διαμεσοθάβησης στην ασφαλιστική αγορά αποφάσισαν ομόφωνα οι πρόεδροι των σωματείων του κλάδου.

Ο νέος φορέας, που θα αποτελέσει κοινό τόπο έκφρασης, υποστήριξης, αλληλίας και επικοινωνίας θέσεων, απόψεων και προβληματισμών όσων σήμερα διαμεσοθαβούν για την πώληση ασφαλιστικών προϊόντων, θα φέρει τον τίτλο «Ένωση

Ασφαλιστικών Διαμεσοθαβούντων Ελλάδος». Στον υπό ίδρυση φορέα συμμετέχουν η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ασφαλιστικών Πρακτόρων (ΠΟΑΠ), ο Σύνδεσμος Ελλήνων Μεσιτών Ασφαλίσεων (ΣΕΜΑ), ο Σύνδεσμος των Συνεργαζομένων με Μεσίτες Lloyd's στην Ελλάδα, ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Ασφαλιστικών Συμβούλων (ΠΣΑΣ) και ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Συντονιστών Ασφαλιστικών Συμβούλων (ΠΣΣΑΣ).

Σήμερα υπάρχει πραγματική ανάγκη!

ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Σε εποχές κρίσης οι μικρές και μεγάλες αδικίες που αντιμετωπίζουμε πολλαπλασιάζονται, ενώ τα οικονομικά διαθέσιμα κάθε οικογένειας συρρικνώνονται.

Πώς να βρούμε το δίκιο μας;

Η Νομική Προστασία της D.A.S. είναι η πιο προσιτή λύση για κάθε πολίτη που του επιτρέπει να προασπίσει δυναμικά τα συμφέροντά του, εξώδικα και δικαστικά, χωρίς έξοδα και αμοιβές που πρόσφατα επιβαρύνθηκαν με Φ.Π.Α. 23% και είναι πλέον δύσκολο να καλυφθούν.

Είναι μια πρόταση που θα εκτιμήσουν όλοι οι πελάτες σας!

Μια πρόταση με πραγματική αξία!

Εκατομμύρια άνθρωποι σε όλη την Ευρώπη εμπιστεύονται τη D.A.S. για την ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρει, την αξιοπιστία, την τεράστια διεθνή εμπειρία και την υψηλή τεχνολογία της.

No 1 ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

D.A.S. - Hellas A.E.
ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
Εταιρία του Ασφαλιστικού Ομίλου **ERGO**

Κεντρικά Γραφεία: Λ. ΣΥΓΓΡΟΥ 44, 117 42 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210 9001300 • FAX: 210 9215134 • e-mail: dasathen@hol.gr • www.das.gr

Υπερτρομοκρατία και κοινωνία

Υπό κ. Γεωργίου Καφφέ,
Δρα Κοινωνιολογίας, Λέκτορα ΣΣΕ

**Το «Ασφαλιστικό ΝΑΙ»,
ως περιοδικό -
ταχυδρομείο ιδεών,
παρουσιάζει ένα
κεφάλαιο των σύγχρονων
κοινωνιών, που αφορά
ιδιαιτέρως τον κλάδο των
ασφαλειών, πέραν των
άλλων παραμέτρων. Οι
ασφαλιστικές εταιρείες
καλούνται να πληρώσουν
και τις οικονομικές
συνέπειες αυτών των
πολέμων ή μη πολέμων,
ψυχρών ή θερμών,
που «γίνονται» ή
«δεν γίνονται».**

Στις αρχές του 1991, ενώ η αμερικανική αρμάδα ετοιμαζόταν να συνθλίψει το Ιράκ του Σαντάμ Χουσεΐν, ο Γάλλος συνάδελφος και γνωστός κοινωνιολόγος Μποντριγιάρ¹ παρουσίασε ένα δοκίμιο με τίτλο: «Ο πόλεμος του Κόλπου δεν θα λήβει μέρος». Στο δοκίμιο αυτό υπήρχε ο εντυπωσιακός ισχυρισμός του πως «...εξ υπαρχής γνωρίζαμε ότι ο πόλεμος αυτός δεν θα υπάρξει ποτέ...».

Τρεις μήνες αργότερα, μετά το πέρας των επιχειρήσεων και τη στρατιωτική ήττα του ιρακινού στρατού, ο διάσημος Γάλλος κοινωνιολόγος επανερχόταν στο ίδιο δοκίμιο, αλλάζοντας αυτή τη φορά όμως τον τίτλο σε: «Ο πόλεμος του Κόλπου δεν έγινε». Πράγματι, αν γυρίσουμε πιο πίσω, πριν από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, θα αναγνωρίσουμε ένα όμοιο έργο που καταχειροκροτήθηκε τότε από το γαλλικό κοινό και που θεωρείται πια από τα κλασικά έργα· είναι αυτό του Ζιροντού²: «Ο Τρωικός Πόλεμος δεν έγινε». Στην περίπτωση αυτήν ο συγγραφέας έπαιξε σαφέστατα με την κλασική μόρφωση του κοινού του, το οποίο ασφαλώς και δεν αμφέβαλε ποτέ πως ο Τρωικός Πόλεμος διεξήχθη, αλλά και πως ένας νέος πόλεμος πλησίαζε πια. Ο Μποντριγιάρ, από ένα νέο οπτικό πεδίο προβληματικής, πρότεινε πλέον ένα νέο είδος πειρατισμού ιδεών με την έκφρασή του περί «νεκρού πολέμου», στην προσπάθειά του να περιγράψει και να τυπολογήσει κοινωνιολογικά αυτό το παράξενο καθεστώς του πολέμου που δεν ήταν ούτε ο γνωστός κλασικός «θερμός πόλεμος» ούτε και ο «ψυχρός πόλεμος» που αντιμετώπιζαν οι ανθρώπινες κοινωνίες, αλλά ένα είδος «μη πολέμου»! Ο πόλεμος που διεξαγόταν ως τώρα κλασικά με κανόνια, σάρκα και οστά στρατιωτών, μετασχηματιζόταν, ίσως, τελικά, όπως και η μητέρα του (η πολιτική) και η τροφή του (το χρήμα)³ σε κάτι το φανταστικό. Η τρομοκρατία, λοιπόν, εκπρόσωπος πια αυτού του «μη πολέ-

Η στιγμή που ο πρόεδρος Τζ. Μπους «μαθαίνει» για το τρομοκρατικό χτύπημα στους Δίδυμους Πύργους

μου», στηριζόταν σ' αυτό το φανταστικό που στην πραγματικότητα δεν είναι: εικόνα, εικόνα! Καμιά τρομοκρατική ενέργεια πλέον δίχως την ανάλογη δημοσιότητα. Ηροστράτειον σύνδρομον ή πραγματική κοινωνική απειλή; Αυτό το αναλύσαμε διεξοδικότερα σε προηγούμενο άρθρο μας.⁴

Αλλά αν αναρωτηθούμε το κατά πόσο την εποχή της επικοινωνιακής επανάστασης⁵ ο πόλεμος παραμένει ακόμη πόλεμος. Από την εποχή των Μηδικών Πολέμων μέχρι τον Κριμαϊκό Πόλεμο και την εποχή του Αούστερλιτς μέχρι τα χαρακώματα της Αλβανίας, οι πόλεμοι άλλαξαν πολλές μορφές ως προς την ένταση, τις αιτιότητες, τον αριθμό των θυμάτων (μερικές εκατοντάδες στη Μάχη του Μαραθώνα ως 1 εκατ. στο Βερντέν), οπλισμός και δύναμη πυρός, τα πάντα μετεξελιχθηκαν. Ωστόσο, παρότι όλες αυτές οι μεταβλητές άλλαξαν, υπήρχε κάτι το οποίο παρέμενε ιστορικά σταθερό μέχρι πρότινος: το πεδίο της μάχης, οι αντίπαλοι, ο νικητής και ο ηττημένος. Τελικά και αυτό χάθηκε!

Αυτό το τελευταίο ίσως ξεκίνησε να χάνεται με την έλευση των αντάρτικων, που αποτελούν τελικά την από στρατηγικής πλευράς πρώιμη μορφή του λεγόμενου «ασυμμετρικού πολέμου». Εδώ ο πιο αδύνατος, χτύπημα με το χτύπημα, φθείρει τόσο τον δυνατότερο αντίπαλο, που συνήθως καταφέρνει να τον καταβάλει. Στη στρατηγική ο «ασύμμετρος πόλεμος»

έχει να κάνει με αντιπάλους εντελώς άνισους, δυσανάλογους στρατιωτικά, των οποίων η σύγκρουση δεν είναι αυτή μεταξύ δύο ή περισσότερων νομιμοποιημένων κρατικών οντοτήτων, αλλά ενός κράτους και μιας διεθνούς τρομοκρατικής οργάνωσης.

Μια άλλη μορφή, ίσως ιστορικά επίκαιρη, αν είχε εξελιχθεί σε θερμή σύγκρουση, είναι και αυτή του «ψυχρού πολέμου», ενός οξύμωρου τύπου πολέμου που «γεννήθηκε» στην προσπάθεια της δημιουργίας πυρηνικής αποτρεπτικής δύναμης από το 1945 μέχρι και το 1991.

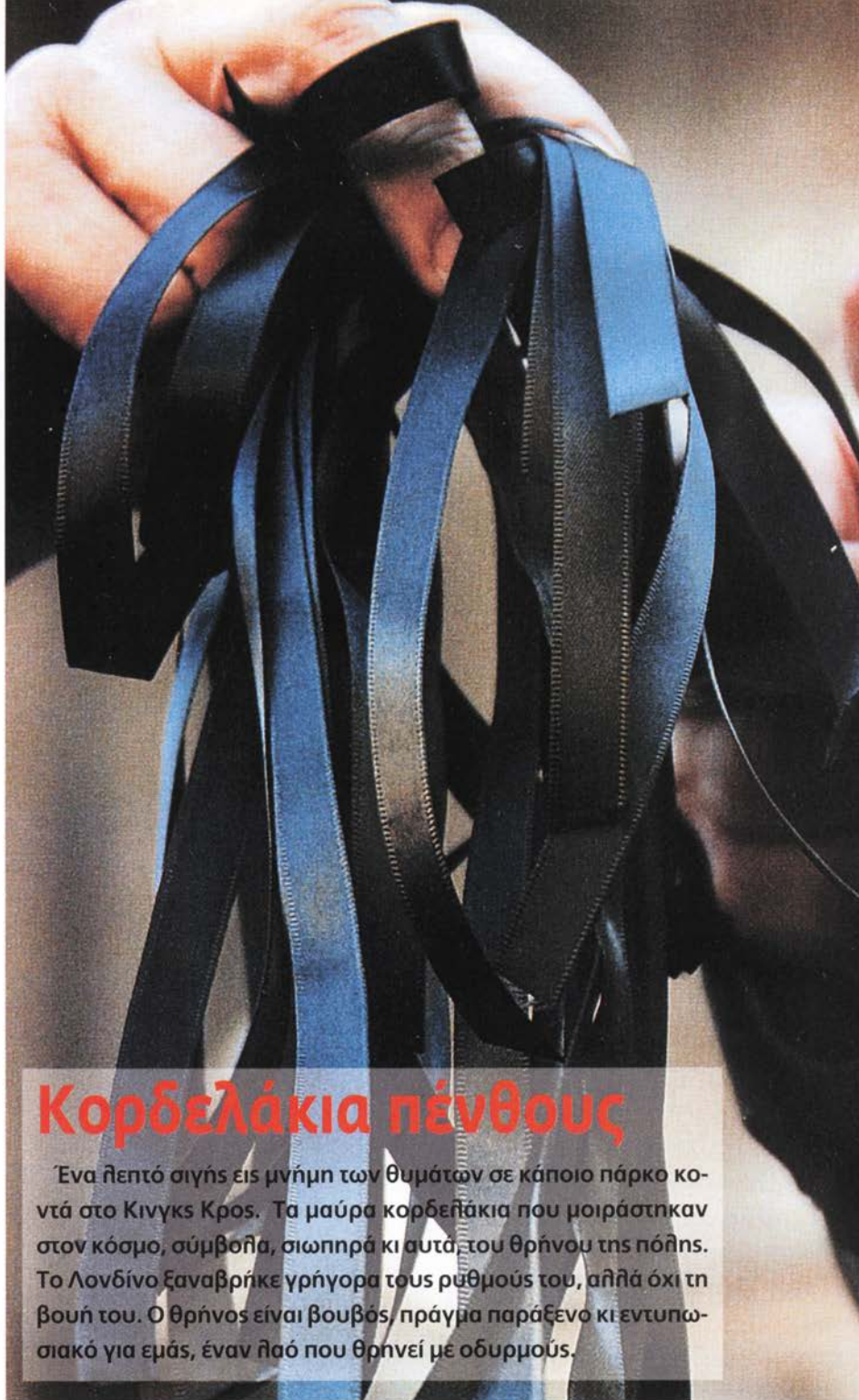
Κάποιοι Αμερικανοί, αλλά και άλλοι αναλυτές, χαρακτήρισαν τον ψυχρό πόλεμο ως τον Γ' Παγκόσμιο Πόλεμο. Με το σκεπτικό αυτό στην Αμερική υποστηρίζουν ορισμένοι ότι ο πόλεμος κατά της Αλ Κάιντα είναι ο Δ' Παγκόσμιος Πόλεμος...

Ο ψυχρός πόλεμος, έτσι κι αλλιώς, ήταν κάτι το πρωτόγνωρο στην ανθρώπινη ιστορία. Για πρώτη φορά οι δυνάμεις οι οποίες διεκδικούσαν την παγκόσμια ηγεμονία δεν αναμετρήθηκαν άμεσα ποτέ στο πεδίο της μάχης. Γιατί, όμως, τελικά ο ψυχρός πόλεμος ήταν πόλεμος και κάτι όπως ανταγωνισμός ή αντιπαλότητα δεν επαρκούσε να διατυπώσει μια πολιτικοκοινωνική τυπολόγηση;

Η απάντηση είναι σχετικά απλή: λόγω των κοινωνικών επιπτώσεων που επέφερε στις εμπλεκόμενες ανθρώπινες κοινωνίες ο ψυχρός πόλεμος.⁶

Η πιο νέα απειλή κατά του κλασικού τύπου πολέμου ήταν το γεγονός πως για να διεξαχθεί πόλεμος χρειαζόταν να υπάρχουν δύο αντίπαλοι. Τι συμβαίνει όμως όταν δεν μένει παρά η μία πλευρά ορατή για να χτυπήσει; Στην εποχή των ναζι οι υπηρεσίες του χιτλερικού καθεστώτος υποστήριζαν ότι διεξάγουν έναν πόλεμο κατά των Εβραίων που τους απειλούσαν. Βέβαια, η ιστορία κατέδειξε ότι επρόκειτο για ένα από τα μεγαλύτερα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και ίσως αποτέλεσε και τη βάση για τον νομικό καθορισμό της έννοιας αυτής. Υπήρχε και υπάρχει αρκετός σκεπτικισμός για το κατά πόσο οι αμερικανικές επεμβάσεις στη Σερβία, το Αφγανιστάν και το Ιράκ είχαν στοιχεία ανάλογα. Βέβαια, εδώ υπάρχει όχι μόνο αμερικανική αλλά συλλογική ευθύνη αν αποδειχτεί κάποτε κάτι τέτοιο, αλλά αυτό δεν θα είναι επί του παρόντος το κέντρο του προβληματισμού μας. Το βέβαιο είναι ότι μιλάμε πλέον για «ασύμμετρους πολέμους» και το ερώτημα είναι το κατά πόσον αυτές οι επιχειρήσεις είναι πόλεμοι με την κλασική τους έννοια ή απλώς επιχειρήσεις αστυνομικού χαρακτήρα, στην προσπάθεια επιβολής της διεθνούς έννομης τάξης. Εδώ υπάρχει σαφέστατα το στοιχείο της παραβατικής πολιτικής συμπεριφοράς ορισμένων κρατών, αλλά δεν έχει ακόμη γίνει γενικά αποδεκτό ποιο είναι το όργανο διεθνούς καταστολής. Οι πράξεις βίας πάντες είναι σαφέστατα διεθνοποιημένες. Υπάρχει θεσμικός κρατικός στρατός μόνο από τη μια πλευρά ή, αν υπάρχει από την άλλη, δεν αναγνωρίζεται. Το πεδίο της μάχης μετασχηματίζεται σε «θέατρο» και, μάλιστα, επιχειρήσεων του οποίου η σκηνή είναι ουσιαστικά ολόκληρος ο κόσμος! Ο αντίπαλος τείνει να αντιμετωπίζεται ως κοινός εγκληματίας (ας θυμηθούμε την εξιλέωση της αμερικανικής κοινής γνώμης με την εκτέλεση του Σαντάμ). Η έννοια της Εθνικής Άμυνας ανεπαίσθητα μεταμορφώνεται σε έννοια συλλογικής Ασφάλει-

Κορδελάκια πένθους

Ένα λεπτό σιγής εις μνήμη των θυμάτων σε κάποιο πάρκο κοντά στο Κινγκς Κρος. Τα μαύρα κορδελάκια που μοιράστηκαν στον κόσμο, σύμβολα, σιωπηρά κι αυτά, του θρήνου της πόλης. Το Λονδίνο ξαναβρήκε γρήγορα τους ρυθμούς του, αλλά όχι τη βουή του. Ο θρήνος είναι βουβός, πράγμα παράξενο κι εντυπωσιακό για εμάς, έναν λαό που θρηνεί με οδυρμούς.

ας. Εδώ όμως διακρίνουμε μια κοινωνική ηθική «ασυμμετρία»: ενώ ο πόλεμος είναι δυνατόν να διεξαχθεί, αν όχι στο πλαίσιο σεβασμού του αντιπάλου, τουλάχιστον στο πλαίσιο μιας σχετικής αδιαφορίας, που λαμβάνει όμως υπόψη την ύπαρξή του, το «αστυνομικό όργανο» και ο «παραβάτης» δεν μπορούν να λειτουργήσουν κοινωνιολογικά στο ίδιο επίπεδο δράσης και αντίδρασης, διότι τόσο το δί-

καιο όσο και το καλό βρίσκονται συλλήβδην μόνο από τη μία πλευρά!

Στις δημοκρατικές κοινωνίες σήμερα αποφεύγεται να εκτίθεται η εξουσία στο πολιτικοκοινωνικό κόστος του θανάτου στρατιωτών. Ο χαμός τους παρουσιάζεται πλέον συστηματικά ως ατύχημα ή δολοφονία. Από την άλλη μεριά, ούτε ο χαμός του αντιπάλου εκλαμβάνεται ως το αποτέλεσμα ενός πολέμου – ποινικού πο-

λέμου; Απλώς, οι κοινωνίες μας αποφεύγουν συστηματικά να το σκέπτονται, γιατί τελικά είναι δυσάρεστο και βάζει προβλήματα ηθικής. Έτσι, τελικά ο επαγγελματίας πια στρατιώτης βρίσκεται πλέον στο να προσπαθεί περισσότερο να εμποδίσει τον πόλεμο παρά να τον διεξαγάγει, παρά το γεγονός ότι η εκπαίδευσή του παραμένει ακόμα περισσότερο πολεμική, παρά «ειρηνοποιός». Τελικά, δηλαδή, οι στρατιωτικοί εξωθούνται σε ένα παράδοξο γεγονός: η αποστολή τους τείνει να συνίσταται στο καταργήσουν τις ίδιες τις συνθήκες ύπαρξης του λεγόμενου «στρατιωτικού επαγγέλματος», αν δεχτούμε ότι ο στρατιωτικός είναι απλώς επαγγελματίας, πράγμα το οποίο έχω αναλύσει κριτικά σε άλλο έργο.⁷ Βέβαιο είναι πως ο ειρηνευτικός χαρακτήρας των στρατών δεν εμπόδισε τις ανθρωπιστικές καταστροφές, όπως στη Σομαλία ή την Ακτή Ελεφαντοστού.

Οι Κιάο Λιανγκ και Βανγκ Ξιανζούι, αξιωματικοί της κινεζικής πολεμικής αεροπορίας, έγραψαν ένα έργο, του οποίου υπάρχει μετάφραση στα γαλλικά,⁸ με τίτλο «Ο πόλεμος εκτός ορίων». Στο έργο τους αυτό αναλύουν το παράδοξο της συρρίκνωσης χρήσης των αμιγώς στρατιωτικών μέσων για την επίλυση πολεμικών διαφορών σε όφελος της χρήσης των νόμων και της νομικής δεοντολογίας του ίδιου του πολέμου εναντίον κάθε είδους βίας ή απειλής χρήσης βίας. Αυτό μας θυμίζει, άλληλωςτε, και το πνεύμα του ανάλογου άρθρου του καταστατικού του ΟΗΕ. Σήμερα ο πόλεμος υπάρχει σχεδόν παντού. Μεταμορφώνεται οβιδιακά σε οικονομικό πόλεμο, εμπορικό πόλεμο, πόλεμο μεταξύ αθλητικών κολλοσσών, κυβερνο-πόλεμο που μπορεί να παραλύσει ηλεκτρονικά τα πάντα, από ένα σύστημα κρατήσεως εισιτηρίων μέχρι και χρηματιστηριακές συναλλαγές, πόλεμο των πειρατών στις θάλασσες, πόλεμος κατά των εμπόρων ναρκωτικών κ.λπ. Ενώ η φιλελεύθερη αισιοδοξία διέβλεπε τουλάχιστον για το

αμοιβαίο εμπόριο, το «ήπιο εμπόριο» κατά τον Μοντεσκιέ, η αλληλεξάρτηση μεταξύ των κρατών οδήγησε τελικά σε σοβαρές κρίσεις, διότι προερχόταν από μια διαδικασία καθαρά τεχνοκρατική και υλική, παρά από μια συλλογική κίνηση πολιτικού ορθολογισμού. Τέτοια πράγματα (όπως αποδείχτηκε) δεν χωρούν στο παγκοσμιοποιημένο εμπόριο, που εξελίχτηκε σε ένα από τα πιο άγρια πεδία μάχης τα τελευταία χρόνια, κυρίως μετά την είσοδο το 2002 της Κίνας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου.

Η υπερτρομοκρατία αντιπροσωπεύει πλέον ένα νέο μέσο συνέχισης μοντέρνου πολέμου, αναιρώντας ουσιαστικά την ίδια την ύπαρξη του κλασικού πολέμου. Μεταξύ ψυχρού πολέμου και «εξοπλισμένης ειρήνης», όπως χαρακτήριζαν την εποχή μας αναλυτές, η υπερτρομοκρατία έκανε πλέον ασαφή τα όρια που χωρίζουν τις έννοιες αυτές. Είναι τελικά μια μορφή βίας,⁹ ενός «πολεμικού πράττειν» σε περίοδο ειρήνης! Ενώ μέχρι πρότινος ο τρομοκράτης επέλεγε (ή προσπαθούσε να πείσει ότι το έκανε) τους στόχους του με πολιτικά ή άλλα κριτήρια, ο «υπερτρομοκράτης» χτυπά στα «τυφλά» εναντίον οιοδήποτε και οπουδήποτε, εκλαμβάνοντας εξ ορισμού ως εχθρικό το κοινωνικό περιβάλλον και κατ' επέκταση όλο τον κόσμο. Έτσι, θρυμματίζεται και ουσιαστικά εξαφανίζεται η εικόνα του εχθρού. Για τους υπερτρομοκράτες δεν υπάρχουν αθώα θύματα. Τα μόνα αληθινά θύματα γι' αυτούς είναι τελικά οι αυτουργοί και οι εκτελεστές αυτών των ενεργειών.¹⁰ Ούτως ή άλλως η υπερτρομοκρατία καταργεί τα σύνορα μεταξύ της εγκληματικής βίας και της πολεμικής βίας, μεταφέροντας τελικά την «ανομικότητα» στην «πολεμική δράση» που επικαλείται ως μονομερή ή πολυμερή «αντίδραση»· θα μπορούσαμε να δεχτούμε τη θέση της Μιρέιγ Ντελμάς Μαρτί¹¹ ότι στην περίπτωση αυτή «δεν είναι δυνατόν να εντοπίσουμε τον εχθρό, τον

παγκοσμιοποιημένο τρομοκράτη, ούτε εξωκοινωνικά, όπως όταν υπάρχει εμφύλιος πόλεμος ή συμμορτική δράση». Με αυτή την έννοια η εξισορρόπηση που πολιτικά επέρχεται με τη νίκη ή την ήττα που θα κατέληγε ένας κλασικός πόλεμος εξαφανίζεται.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να διευκρινιστεί πόσο σπουδαίο είναι να πείσουν οι λαμβάνοντας τις πολιτικές αποφάσεις ότι η πάλη κατά της τρομοκρατίας αποτελεί ένα είδος νομιμοποιημένου δικαιώματος χρήσης πολεμικής βίας. Το πρόβλημα εδώ είναι, βέβαια, ότι το υφιστάμενο νομικό καθεστώς περί δικαίου του πολέμου δεν καλύπτει επαρκώς τη δυνατότητα που επικαλούνται πολλές φορές οι στρατοί στο να πυροβολήσουν αδιακρίτως εναντίον οιοδήποτε θα υποψιάζονταν ως τρομοκράτη ή να κρατήσουν φυλακισμένο κάποιον που θεωρήθηκε ύποπτος για τρομοκρατική δράση μέχρι το τέλος του πολέμου, αλλά πού και πώς ορίζεται αυτό το τέλος. Αυτό μας θυμίζει την περίπτωση των κρατουμένων στο Γκουαντάναμο, οι οποίοι δεν έχουν ακόμα αναγνωριστεί ως όμηροι πολέμου από τις ΗΠΑ, που ουσιαστικά κάνουν χρήση του πλεονεκτήματος που κατέχουν στην πράξη, στο να μη θεωρούν δηλαδή νόμιμη ούτε και πολεμική τη βία που ασκούν οι τρομοκράτες. Εδώ ανακύπτει και ένα νομικό ζήτημα συμμετρικότητας των διεθνών κανόνων και συμβάσεων που θεσμικά επικαλούνται, αλλά ουσιαστικά αδυνατούν πολλές φορές να καλύψουν τυπικά, την πολεμική δράση κατά της υπερτρομοκρατίας.

Οι πολεμικές πρακτικές, ωστόσο, δεν εξαντλούνται μόνο στην κλασική τρομοκρατική ενέργεια ή στην υψηλή τεχνολογική δράση που επιφέρει πλήγματα. Ο Γερμανός πολιτειολογός Χένφριντ Μούνκλερ¹² μιλά για «νέους πολέμους», για «πολέμους δίχως όνομα» που δυστυχώς κατατρέχουν τους λιγότερο προνομιούχους λαούς του πλανήτη. Διαβλέπει ο Γερ-

μάνος μια εξέλιξη του κράτους που διαθέτει θεσμικά τη δυνατότητα άσκησης πολιτικής βίας σε ένα «κράτος απλής βίας» στο μέτρο που αυτό «το είδος πολέμου α-πολιτικοποιείται κι ενώ ταυτόχρονα στρατιωτικοποιείται η εγκληματικότητα». Αυτό αποτελεί λοιπόν μια παγίδα που πέφτουν συχνά τα σύγχρονα ισχυρά δημοκρατικά κράτη δικαίου, που τελικά αποδεικνύεται σιγά σιγά πως δεν είναι επαρκώς προετοιμασμένα για την αντιμετώπιση της υπερτρομοκρατίας, η οποία συνεχώς αυξάνει τη δράση της και κάνει «καρκινογόνες μεταστάσεις». Οι υπερτρομοκράτες είναι συχνά άτομα που εξέθρεψαν και μεγάλωσαν τα ίδια τα δημοκρατικά κράτη, είτε λόγω αδυναμίας είτε λόγω συμφερόντων, δρουν εκ των έσω, αλλά εξωθεσμικά και εξελίσσονται σε «ηγέτες με αναγνώριση», οικονομική ισχύ και «κοινωνική αποδοχή» ανάμεσα σε ομοειδείς μη προνομιούχες κοινωνικές κατηγορίες. Τα πράγματα εδώ περιπλέκονται ακόμα περισσότερο αφού η υπερτρομοκρατία στα πλαίσια της περιθωριακής της δράσης διασυνδέεται σχεδόν «φυσιολογικά» με ό,τι παράνομο και εγκληματικό υπάρχει στις κοινωνίες και που στην εποχή μας είναι κυρίως λαθρεμπόριο όπλων και ναρκωτικών, επιθέσεις και ομηρία πολιτών, ληησασίες και ωμή βία και, τελικά, παράνομες οικονομικές και σκοτεινές εν γένει δραστηριότητες. Αυτή η βαρβαρότητα της εποχής μας συχνά στηρίζεται ακόμα και από παράγοντες που δεν

είναι επιφανειακά εξωθεσμικοί και καταφέρνουν να έχουν ακόμα και την υποστήριξη θεσμών και κρατών, διαστρεβλώνοντας κάθε έννοια νομικού και κοινωνικού πλαισίου. Αλλά και στο σημείο αυτό υπάρχει ο πόλεμος: ο υγιής επιχειρηματικός κόσμος δεν αποδέχεται την κατάσταση αυτή και αντιδρά.

Με αυτόν τον τρόπο η κοινωνική ακαταστασία που εκτρέφει την υπερτρομοκρατία αναζητά «κατάλληλο έδαφος και ιδανικές συνθήκες». Τα βρίσκει όλη σε φτωχές κοινωνίες και σε πολιτικά καθεστώτα πλήρως αδύναμα να προβάλουν κάποια αντίσταση. Εδώ τα ΜΜΕ έπαιξαν πάλη έναν καθοριστικό ρόλο, παρουσιάζοντας αυτές τις καταστάσεις στα μάτια του «πολιτισμένου κόσμου» ως μία απλή συνέπεια της φτώχειας και της άγνοιας των ανθρώπων, μη φωτίζοντας παρά μόνο ελάχιστες πτυχές πολεμικών τραγωδιών και αναρχίας που επικρατούν. Για παράδειγμα, πόσοι άραγε γνωρίζουν σήμερα ότι στην υποσαχарική Αφρική οι βίαιες καθημερινές συγκρούσεις έχουν τόσα θύματα όσα οι υπόλοιποι πόλεμοι στον πλανήτη όλοι μαζί;

Ο πόλεμος επιδεινώνει τελικά τη μιζέρια και ως «φυσιολογική συνέπεια» ενέχει το γεγονός ότι αποτελεί ο ίδιος το μόνο ίσως μέσο που απομένει για να ξεφύγει ο άνθρωπος από αυτήν. Επομένως, δημιουργείται ένας φαύλος κύκλος πολεμικής βίας χωρίς τέλος. Οι βίαιες συγκρούσεις δημιουργούν και πάλι τις συνθήκες μέσα από

τις οποίες γεννήθηκαν! Οι ανθρώπινες κοινωνίες αδυνατούν πολλές φορές να ξεφύγουν από την παγίδα που οδηγεί σε συγκρούσεις και που μοιραία ανακυκλώνεται. Εδώ, όμως, όπως μας θυμίζει εύστοχα ο Μποντριγιάρ,¹³ λείπουν εικόνες, λείπει ο ήχος και, τελικά, μας κάνει να μη θεωρούμε εμείς εδώ στη Δύση αυτά τα προβλήματα ως υπάρχοντα ή, ακόμα και όταν το βλέπουμε πως υπάρχουν, έχουμε την εντύπωση ή έστω να επιθυμούμε να πιστεύουμε πως δεν μας αφορούν.

Στη δεκαετία του 1920 ελήχθη πως «ενώ ο πόλεμος είχε τελειώσει, οι πολέμιστές ήταν ακόμα εδώ». Σχεδόν έναν αιώνα μετά θα μπορούσε κάποιος να υποστηρίξει ότι «οι πολέμιστές είναι ακόμα εδώ» ή μάλλον ίσως δεν έφυγαν ποτέ! Μήπως πρέπει να το μετανιώσουμε; Είναι βέβαιο πως δεν ήταν ήρωες όλοι οι πολέμιστές, αλλά και όλοι οι ήρωες δεν υπήρξαν χασάπηδες...¹⁴ Μέσα σ' αυτήν την ακαταστασία μπορούν ίσως κάποιοι να μας πείθουν ότι υπάρχουν άνθρωποι που ζουν με την αντίληψη πως επιβιώνουν γιατί καταφέρνουν να σκοτώνουν όσο το δυνατόν περισσότερους όμοιούς τους! Μπορεί εμείς οι κοινωνιολόγοι να καταφέρουμε με κάποιον τρόπο να τυπολογήσουμε και να ορίσουμε τη βία που παράγει στις κοινωνίες μας η λεγόμενη υπερτρομοκρατία, στην πράξη όμως η ανάσχεση του είδους της βίας αυτής παραμένει εξαιρετικά δυσχερής ακόμα.

Υποσημειώσεις:

1. Jean Baudrillard
2. Jean Giraudoux: La guerre de Troie n'aura pas lieu, 1936
3. Γ. Καφφέ «Τι είναι ο Πόλεμος;», εκδ. Παπαζήση 2001
4. Γ. Καφφέ: "Τρομοκρατία: Ηροστράτειον Σύνδρομον ή γενικευμένη κοινωνική απειλή;", βλ. περιοδικό «Εθνικές Επάλξεις»
5. Ο όρος «Επικοινωνιακή Επανάσταση» χρησιμοποιείται και αναλύεται εκτενέστερα σε έργα μας όπως το «Εισαγωγή στη Στρατιωτική Κοινωνιολογία», εκδ. Παπαζήση 2005
6. Γ. Καφφέ: «Τι είναι ο Πόλεμος;»
7. Γ. Καφφέ: «Εισαγωγή στη Στρατιωτική Κοινωνιολογία»

8. Βλ. περιοδικό «Marianne», 25/5/2007

9. Γ. Καφφέ: «Τι είναι ο Πόλεμος;»

10. Βλ. άρθρο Γ. Καφφέ "Τρομοκρατία, νέα μορφή πολέμου ή γενικευμένη κοινωνική απειλή" στις «Εθνικές Επάλξεις»

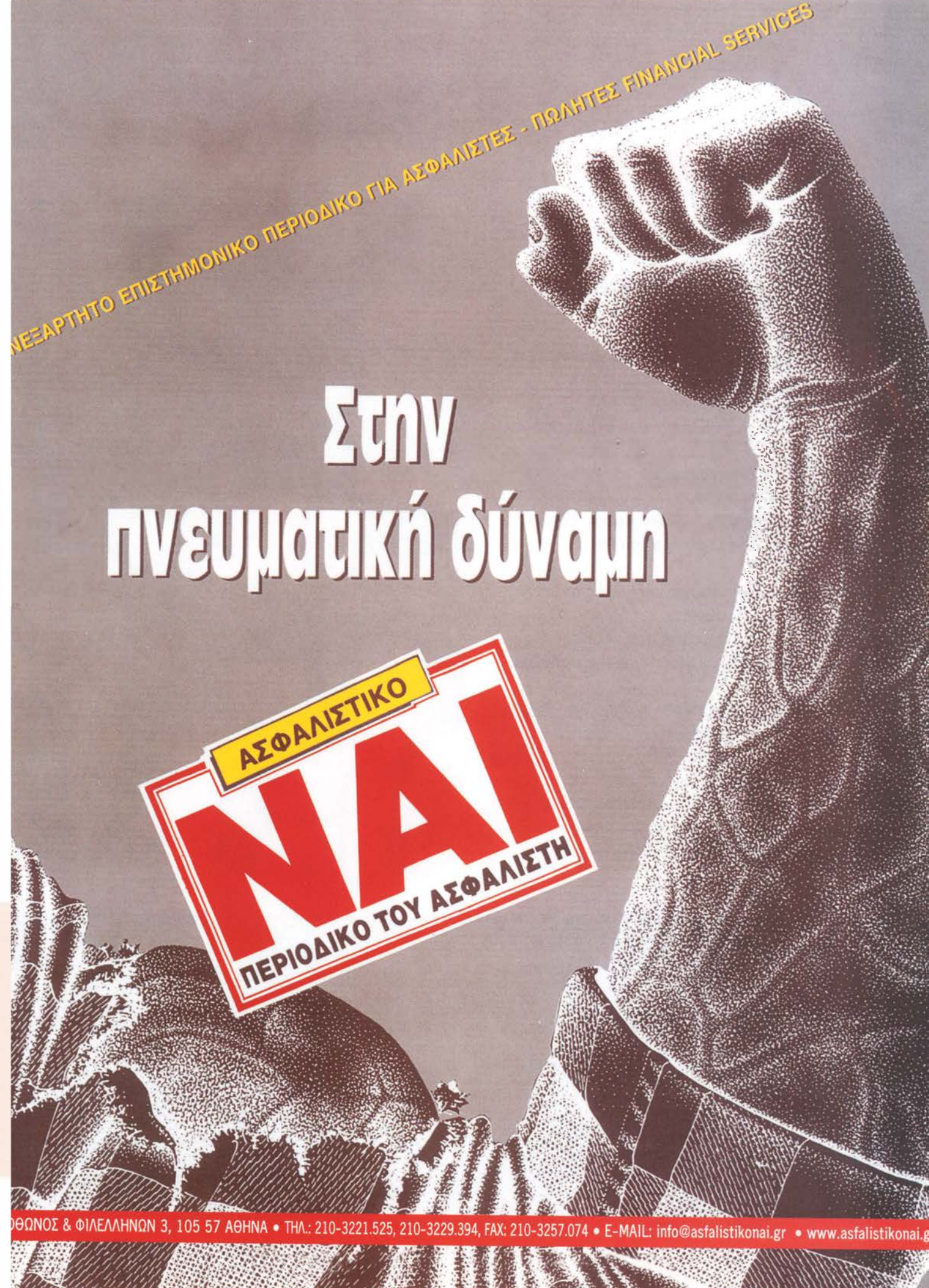
11. Mireille Delmas-Marty: «Un pluralisme ordonne», Seuil 2006

12. Henfried Munkler: «Les Guerres Nouvelles», Alvik 2003

13. Jean Baudrillard: «La Guerre du Golfe n'a pas eu lieu», Galiloe 1991

14. Christian Godin: «La Guerre», ed. Temps 2007

Πηγή: ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΠΑΛΞΕΙΣ • ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2007

Στην πνευματική δύναμη

Μια μοθυβιά

Μια μοθυβιά μέσα στις μοίρας το τετράδιο
είναι η ζωή του καθενός,
μια γομολάστιχα ο θάνατος και αύριο
σε μια στιγμή τα πάντα γίνονται καπνός.

*

Μια μοθυβιά που σβήνει και δεν αφήνει
ούτε ένα ίχνος πουθενά,
ένα μικρό σημάδι που μες στον Άδη
χάνεται και δε γυρνά, είν' η ζωή μια μοθυβιά!

*

Μια μοθυβιά κακογραμμένη που ξεθώριασε
και η πικρή μου η ζωή,
σαν δυνατός βοριάς, η μοίρα μού τα σώριασε,
φύλλα ξερά, όλα τα όνειρα στη Γη!

*

Μια μοθυβιά που σβήνει και δεν αφήνει
ούτε ένα ίχνος πουθενά,
ένα μικρό σημάδι που μες στον Άδη
χάνεται και δε γυρνά, είν' η ζωή μια μοθυβιά!

ΤΡΑΓΟΥΔΙ: ΜΑΝΩΛΗΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

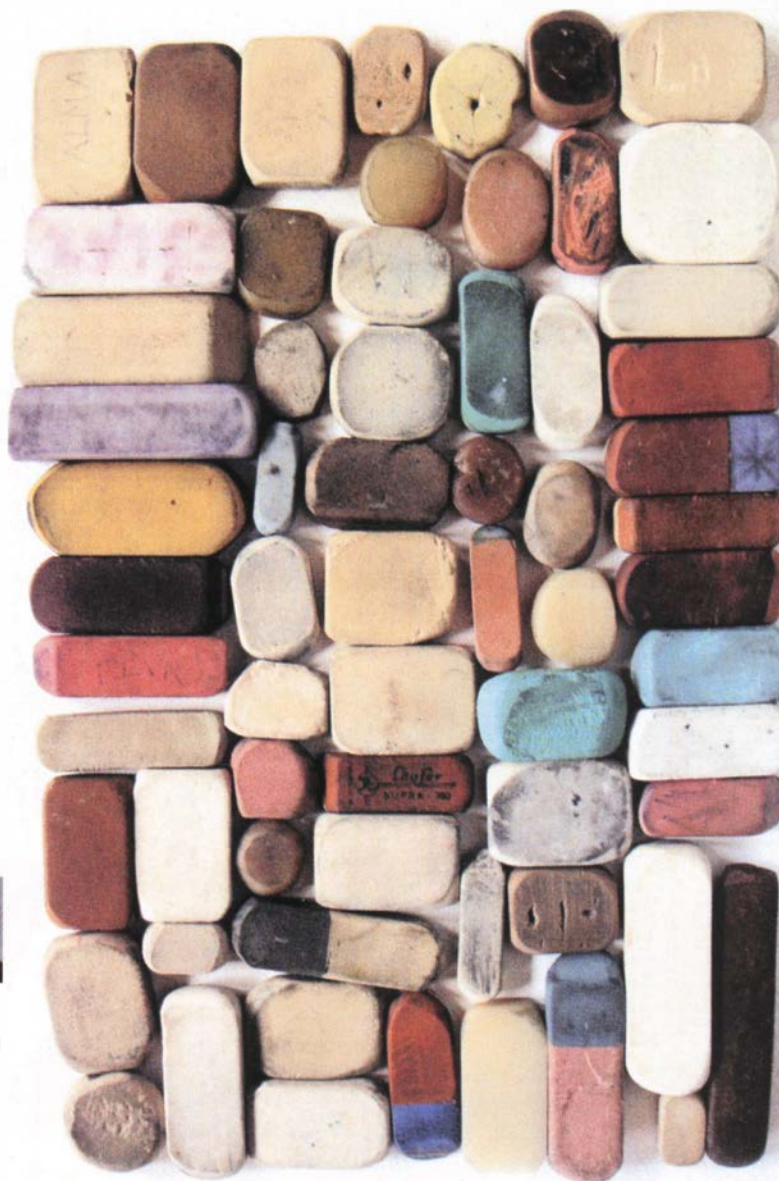
Σύνθεση: Μανώλης Ζέρβας

Στίχοι: Ανδρέας Σπυρόπουλος

ΥΓ.: Πάντα ματαιότης τα ανθρώπινα όσα δεν υπάρχουν μετά
θάνατον· ου παραμένει ο πλούτος, ου συνοδεύει η δόξα...
...Μια ροπή και ταύτα πάντα θάνατος διαδέχεται!

Αντίο 2010

ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

40 χρόνια συνδέουμε την πορεία μας με την επιτυχία σας

Από το 1970 δίπλα στους συνεργάτες μας.

Η Ατλαντική Ένωση ιδρύθηκε το 1970 από μία ομάδα κορυφαίων οικονομικών παραγόντων και γρήγορα ξεχώρισε στον ασφαλιστικό χώρο για τη φερεγγυότητά της, τη σταθερή διοίκηση, τις σταθερές αρχές και τη σταθερή φιλοσοφία που διατηρεί έως τις μέρες μας. Καλύπτοντας όλο το φάσμα των ασφαλιστικών προϊόντων των κλάδων Γενικών Ασφαλίσεων και Ζωής (Υγεία – Σύνταξη), η Ατλαντική Ένωση αποτελεί το πρότυπο στον τομέα του διακανονισμού ζημιών. Γι' αυτό άλλωστε επιλέχθηκε ως σύμμαχος από ασφαλιστικές εταιρίες διεθνούς καταξίωσης, κύρους και αξιοπιστίας.

Αν λοιπόν και εσείς θέλετε, όχι ακόμα μία ασφαλιστική εταιρία, αλλά ένα συνεργάτη που συνδέει την πορεία του με τη δική σας επιτυχία, τότε επιλέξτε την αξιοπιστία και τη σοβαρότητα της Ατλαντικής Ένωσης.

Λ. Μεσογείων 71, 115 26 Αθήνα
Τηλ.: 210 7454000, Fax: 210 7794446
www.atlantiki.gr

ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ GROUP

Deutscher Ring
La Bâloise

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ
ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΚΩΝ/ΝΟΣ ΕΥΑΓΓ. ΣΠΥΡΟΥ
- Ε. ΣΠΥΡΟΥ Ο.Ε. ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ 3 - ΑΘΗΝΑ Τ.Κ. 105 57
ΑΦΜ: 999368058 - ΔΟΥ: ΔΔ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΗΛ.: 210-3229.394 - FAX: 210-3257.074

ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΘΕΩΝΟΣ & ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ 3, 105 57 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210-3221.525, 210-3229.394, FAX: 210-3257.074
E-MAIL: INFO@ASFALISTIKONAI.GR • WWW.ASFALISTIKONAI.GR

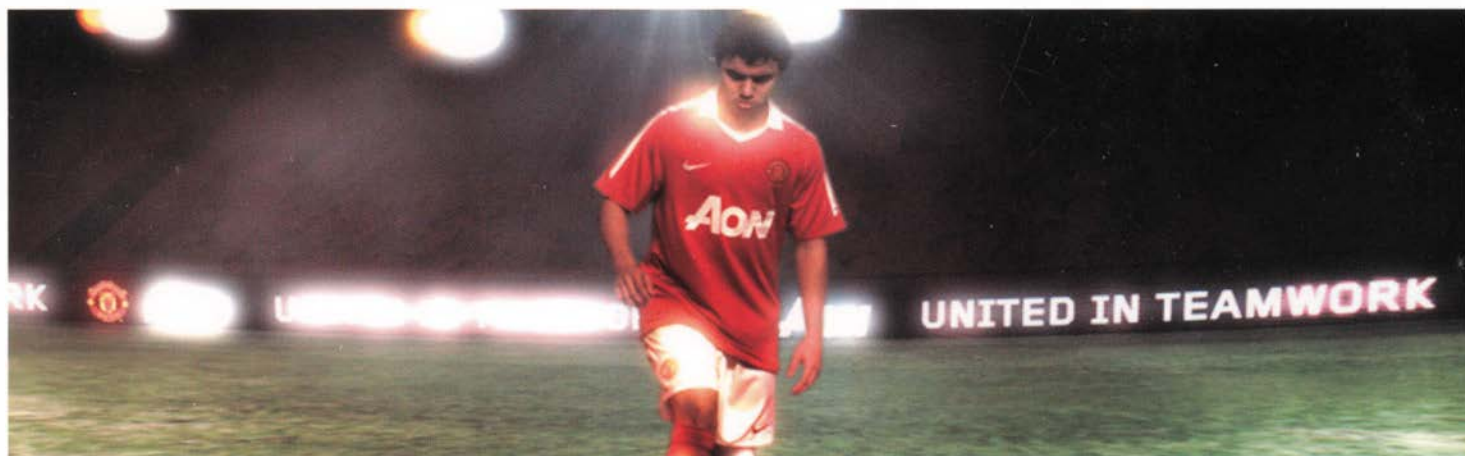
ΤΑ ΕΠΩΝΥΜΑ ΑΡΘΡΑ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΘΕΣΕΙΣ
ΤΩΝ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΟΧΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΝΑΙ»

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ Η ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ,
Η ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ, ΟΛΙΚΗ, ΜΕΡΙΚΗ Ή ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ
Ή ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΦΡΑΣΗΝ ΔΙΑΣΚΕΥΗ / ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΟΥ
ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΜΕ ΟΠΟΙΟΝΔΗΠΟΤΕ ΤΡΟΠΟ,
ΜΗΧΑΝΙΚΟ, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ, ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΟ, ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗΣ Ή
ΑΛΛΟΝ, ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΓΡΑΠΤΗ ΑΔΕΙΑ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ.
ΝΟΜΟΣ 2121/1993 ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ
ΔΙΚΑΙΟΥ ΠΟΥ ΙΣΧΥΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ - ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΡΕΠΟΡΤΑΖ: ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΠΥΡΟΥ, ΛΑΜΠΡΟΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΣ,
ΒΙΒΗ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΕΒΑΣΤΑΚΗ, ΚΩΣΤΗΣ ΣΠΥΡΟΥ, ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΙΤΣΙΟΣ, ΣΟΦΗ ΛΟΥΚΑ, ΕΛΕΝΑ ΕΡΜΕΙΔΟΥ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ: Κ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ • ΔΙΑΝΟΜΗ Π. ΖΑΧΑΡΙΟΥ
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ - ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ: Γ. ΚΑΛΤΣΩΝΗ ΤΗΛ. 2103221525 (ΕΣΩΤ. 4) gkaltsoni@spiroueditions.gr
ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ: ΑΥΓΗ Μ. ΠΛΑΤΣΗ • ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ: ΓΙΑΝΝΗΣ Γ. ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑΣ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ - ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΦΩΤΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε. • ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Χ.Κ. ΤΕΓΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.
ΔΙΑΝΟΜΗ - ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ: ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΑΡΓΟΣ Α.Ε.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΙΔΙΩΤΕΣ: 50 € • ΦΟΙΤΗΤΕΣ: 25 €, ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ - ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ: 100 €, ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ: 5 €
ΓΙΑ ΠΛΗΡΩΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ: ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, ΑΡ. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ: 51342181/104

AON BENFIELD

reDEFINING
Client Value

Capital | Access | Advocacy | Innovation

AON BENFIELD

Γρανικού 7, 151 25, Μαρούσι
Τηλ. 210 6386700
Φαξ. 210 6386790

United in Teamwork
Passion and Results

AON

Risk. Reinsurance. Human Resources